

2020

Urząd Statystyczny
w Bydgoszczy

Rocznik Statystyczny

Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Statistical Yearbook of Kujawsko-Pomorskie Voivodship

2020

Urząd Statystyczny
w Bydgoszczy

Rocznik Statystyczny Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Statistical Yearbook of Kujawsko-Pomorskie Voivodship

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy Statistical Office in Bydgoszcz

Bydgoszcz 2020

Zespół Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Editorial Board of Statistical Office in Bydgoszcz

Przewodniczący
President
dr Wiesława Gierańczyk

Redaktor Główny
Editor-in-Chief
Wioletta Szalkiewicz

Członkowie
Members

Małgorzata Górka (sekretarz secretary), Katarzyna Klamrowska, Leszek Kozłowski, Łukasz Majchrzak,
Joanna Wierzbińska

Prace merytoryczne

Content-related works

Zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy
The team of employees of the Statistical Office in Bydgoszcz

pod kierunkiem
supervised by
Małgorzaty Górki

Prace wydawnicze

Editorial work

Zespół pracowników Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Badań Regionalnych
The team of employees of the Kujawsko-Pomorski Regional Survey Centre

pod kierunkiem
supervised by
Małgorzaty Górki

Zdjęcie zamieszczone na okładce

Photograph on the cover
Bydgoszcz — fot. Michał Cabański

ISSN 1640-0089

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website
bydgoszcz.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208
Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel.: (22) 608 32 10, 608 38 10
Zam. 01/2021/nakł. 150 egz.

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy przekazuje Państwu najnowsze wydanie „**Rocznika Statystycznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2020**”, dostępnego w polsko-angielskiej wersji językowej. Ta cykliczna publikacja jest podstawowym, zbiorczym opracowaniem Urzędu, które stanowi zestawienie danych statystycznych oraz informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa w 2019 r.

Zachęcam do zapoznania się z zawartością bieżącej edycji Rocznika. Dane statystyczne zostały zgrupowane w 22 działach tematycznych, których układ został nieco zmodyfikowany w porównaniu z poprzednimi edycjami. Usystematyzowano wcześniej publikowane w różnych częściach Rocznika informacje o gospodarstwach domowych, mieszkaniach i infrastrukturze komunalnej. Zawarte zostały one w dziale „Gospodarstwa domowe. Mieszkania”. Wyodrębniono także nowy dział „Leśnictwo i łowiectwo”. Zestawione tutaj informacje obejmują ochronę i wykorzystanie zasobów leśnych. Zakres danych statystycznych uzupełniono m.in. o skup owoców i grzybów leśnych oraz o informacje dotyczące zwierzyny łownej.

Wybrane zjawiska zilustrowano na kartogramach, kartodiagramach, wykresach i schematach. W porównaniu z poprzednimi edycjami, bieżąca edycja Rocznika została wzbogacona także pod względem graficznym. W celu umożliwienia właściwej interpretacji prezentowanych informacji zachęcam do zapoznania się z treścią uwag ogólnych, które zawierają wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii oraz zakresu informacji znajdujących się w opracowaniu.

Składową publikacji są także tablice przeglądowe prezentujące m.in. najważniejsze dane statystyczne o województwie kujawsko-pomorskim na tle kraju w 2019 r. oraz w ujęciu retrospektywnym za lata: 2000, 2010, 2015, 2019.

Przekazując niniejszą publikację, dostępną również w wersji elektronicznej, składam wszystkim sprawozdawcom, osobom i instytucjom, które przyczyniły się do wzbogacenia jej treści, serdeczne podziękowania za współpracę i przekazane materiały. Wyrażam nadzieję, że okaże się ona cennym i przydatnym źródłem informacji o stanie i tendencjach rozwoju społeczno-gospodarczego województwa kujawsko-pomorskiego. Jednocześnie zachęcam Państwa do formułowania uwag, czy też ewentualnych sugestii dotyczących zawartości, nie tylko niniejszego opracowania, ale też zakresu realizowanych badań statystycznych.

Uwadze Czytelników pragnę polecić także pozostałe publikacje, informacje sygnałowe, czy bazy danych dostępne na stronach internetowych statystyki publicznej (Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy <https://bydgoszcz.stat.gov.pl/>, czy też Głównego Urzędu Statystycznego <http://stat.gov.pl>).

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Bydgoszczy

dr Wiesława Gierarńczyk

PREFACE

The Statistical Office in Bydgoszcz provides you with the latest edition of the **Statistical Yearbook of the Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2020**, available in the Polish-English language version. This periodical publication is a basic, collective study of the Office, which is a compilation of statistical data and information characterising the standard of living of the society and the state of the economy of the voivodship in 2019.

I encourage you to familiarise yourself with the content of the current edition of the Yearbook. The statistical data have been grouped into 22 thematic chapters, the layout of which has been slightly modified compared to previous editions. Information on households, dwellings and communal infrastructure published earlier in various parts of the Yearbook was systematised. They are included in the section „Households. Dwellings”. A new section, „Forestry and hunting”, was also separated. The information summarised there includes the protection and use of forest resources. The scope of statistical data was supplemented, among others, with information on the procurement of forest fruit and mushrooms as well as information on game animals.

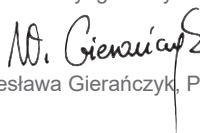
Selected phenomena are illustrated on cartograms, cartodiagrams, charts and diagrams. Compared to previous editions, the current edition of the Yearbook has also been enriched in terms of graphics. In order to be able to properly interpret the information presented, I encourage you to read the general comments, which contain explanations on the terminology, methodology and scope of information contained in the study.

The publication also includes review tables presenting, inter alia, the most important statistical data about the Kujawsko-Pomorskie-Voivodship against the background of the country in 2019 and retrospectively for the years: 2000, 2010, 2015, 2019.

When presenting this publication, also available in an electronic version, I would like to express my sincere thanks to all reporters, persons and institutions who contributed to enriching its content for their cooperation and provided materials. I hope that it will prove to be a valuable and useful source of information about the state and trends in social and economic development of the Kujawsko-Pomorskie Voivodship. At the same time, I encourage you to formulate comments or possible suggestions regarding the content, not only of this study, but also the scope of the statistical surveys conducted.

I would like to bring the readers' attention to other publications, news releases, or databases available on the websites of public statistics (Statistical Office in Bydgoszcz <https://bydgoszcz.stat.gov.pl/>, or Statistics Poland <http://stat.gov.pl>).

Director
of the Statistical Office
in Bydgoszcz

Wiesława Gierańczyk, Ph.D.

Spis rzeczy

Przedmowa	
Objaśnienia znaków umownych	
Ważniejsze skróty	

Działy

I. Warunki naturalne i ochrona środowiska	
II. Samorząd terytorialny	
III. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	
IV. Ludność	
V. Rynek pracy	
VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne	
VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania	
VIII. Edukacja i wychowanie	
IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	
X. Kultura. Turystyka. Sport	
XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	
XII. Ceny	
XIII. Rolnictwo	
XIV. Leśnictwo i łowiectwo	
XV. Przemysł i budownictwo	
XVI. Transport	
XVII. Handel i gastronomia	
XVIII. Finanse przedsiębiorstw	
XIX. Finanse publiczne	
XX. Inwestycje. Środki trwałe	
XXI. Rachunki regionalne	
XXII. Podmioty gospodarki narodowej	

Tablice przeglądowe

I. Województwo na tle kraju w 2019 r.	
II. Ważniejsze dane o województwie	
Uwagi ogólne	
Uwagi do działów	

Contents

Preface	Str. Page 3, 4
Symbols	6
Major abbreviations	7

Chapters

Environment and environmental protection	8
Local government	24
Public safety. Justice	25
Population	28
Labour market	46
Wages and salaries. Social benefits	56
Households. Dwellings	60
Education	73
Health care and social welfare	82
Culture. Tourism. Sport	94
Science and technology. Information society	104
Prices	109
Agriculture	111
Forestry and hunting	120
Industry and construction	125
Transport	129
Trade and catering	133
Finances of enterprises	135
Public finance	142
Investments. Fixed assets	147
Regional accounts	151
Entities of the national economy	154

Review tables

Voivodship on the background of the country in 2019	156
Major data on voivodship	161
General notes	170
Notes to chapters	173

Objaśnienia znaków umownych Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 172 categories of applied classification presented in an abbreviated form; full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 172
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty Major abbreviations

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty złoty
szl. pcs	szafka pieces
wol. vol.	wolumin volume
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
mm	milimetr millimetre
m	metr metre
km	kilometr kilometre
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
hl	hektolitr hectolitre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt-hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt-hour
TJ	teradžul terajoule
°C	stopień Celsjusza centigrade
s	sekunda second
min	minuta minute
h	godzina hour
d 24 h	dość 24 hours
r.	rok
ceg brick	cegła przeliczeniowa materiałów ściennych standard brick unit expressing the quantity of wall building materials
t/r t/y	ton rocznie tonnes per year

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning								
art. Art.	artykuł article								
dok. cont.	dokończenie continued								
n.p.m. a.s.l.	nad poziomem morza above the sea level								
nr (Nr) No.	numer number								
pkt	punkt								
p.proc.	punkt procentowy percentage point								
poz.	pozycja								
tabl.	tablica table								
ust.	ustęp								
0° 1' 1" ←	<table style="border: none;"> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">E</td> <td>wschód East</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">N</td> <td>północ North</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">S</td> <td>południe South</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 0 5px;">W</td> <td>zachód West</td> </tr> </table>	E	wschód East	N	północ North	S	południe South	W	zachód West
E	wschód East								
N	północ North								
S	południe South								
W	zachód West								
Dz. U.	Dziennik Ustaw								
Dz. Urz.	Dziennik Urzędowy								
i in.	i inni								
im.	imienia								
itp. etc.	i tym podobne and the like								
m.in. i.a.	między innymi among others								
np. e.g.	na przykład for example								
tj. i.e.	to jest that is								
tzn. i.e.	to znaczy that is								
tzw.	tak zwany								
ww.	wyżej wymieniony								
PKP	Polskie Koleje Państwowe								
ESA	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej European System of National and Regional Accounts in the European Union								
PKB GDP	produkt krajowy brutto gross domestic product								
EKG ECE	Europejska Komisja Gospodarcza Economic Commission for Europe								
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union								
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organization for Economic Cooperation and Development								
ONZ UN	Organizacja Narodów Zjednoczonych United Nations								
UE EU	Unia Europejska European Union								

Dział I. Warunki naturalne i ochrona środowiska

Chapter I. Environment and environmental protection

MAPA 1. **PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY W 2019 R.**
MAP 1. **ADMINISTRATIVE DIVISION IN 2019**

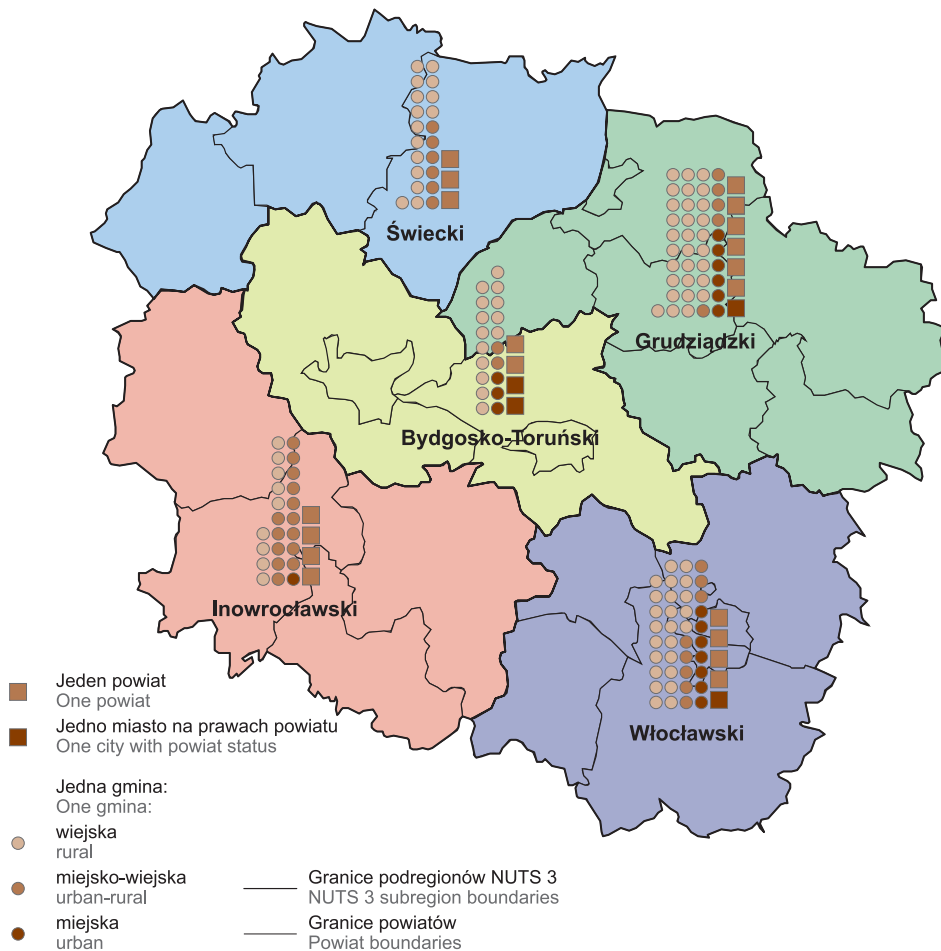
	Granice podregionów NUTS 3 NUTS 3 subregion boundaries		Powierzchnia Area	17 971 km ²		Gminy miejskie Urban gminas	17
	Granice powiatów Powiat boundaries		Powiaty Powiaty	19		Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas	35
	Granice gmin Gmina boundaries		Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4		Gminy wiejskie Rural gminas	92
brodnicki	Nazwy powiatów Powiat names		Gminy ogółem Total gminas	144		Miasta Cities and towns	52

- BYDGOSZCZ** Siedziba władz wojewódzkich
Seat of the voivodship authority
- GRUDZIĄDZ** Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status
- Wąbrzeźno** Miasta – siedziby powiatów
Cities – seats of powiaty

- Najdalej wysunięte punkty województwa
Extreme points of the voivodship
- Najwyżej położony punkt województwa (w m n.p.m.)
Highest point of the voivodship (in m a.s.l.)
- Najniżej położony punkt województwa (w m n.p.m.)
Lowest point of the voivodship (in m a.s.l.)

Długość granicy z poszczególnymi województwami (w km) podana jest pod nazwami tych województw.
The length of a boundary with each voivodship (in km) is given under the name of a given voivodship.

MAPA 2. **PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WEDŁUG KLASYFIKACJI JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NUTS) W 2019 R.**
 MAP 2. **DIVISION OF KUJAWSKO-POMORSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE CLASSIFICATION OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICS (NUTS) IN 2019**

PODREGIONY (NUTS 3):
 SUBREGIONS (NUTS 3):

PL613 – Bydgosko-Toruński

Powiaty Powiats:

bydgoski (8)
 toruński (9)

Miasta na prawach powiatów:

Cities with powiat status:
 Bydgoszcz (1)
 Toruń (1)

PL617 – Inowrocławski

Powiaty Powiats:

inowrocławski (9)
 mogileński (4)
 nakielski (5)
 żniński (6)

PL616 – Grudziądzki

Powiaty Powiats:

brodnicki (10)
 chełmiński (7)
 golubsko-dobrzyński (6)
 grudziądzki (6)
 rypiński (6)
 wąbrzeski (5)

Miasto na prawach powiatów:

City with powiat status:
 Grudziądz (1)

PL619 – Włocławski

Powiaty Powiats:

aleksandrowski (9)
 lipnowski (9)
 radziejowski (7)
 włocławski (13)

Miasto na prawach powiatów:

City with powiat status:
 Włocławek (1)

PL618 – Świecki

Powiaty Powiats:

sępoleński (4)
 świecki (11)
 tucholski (6)

W nawiasach podano liczbę gmin.
 Number of gminas is given in parentheses.

TABL. 1. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C / Temperatures in °C						
		średnie ^a / average ^a				skrajne / extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2019	maksimum maximum	minimum minimum	
		1971–2019						
Toruń	69	8,1	8,5	8,7	10,5	37,9	-32,0	69,9

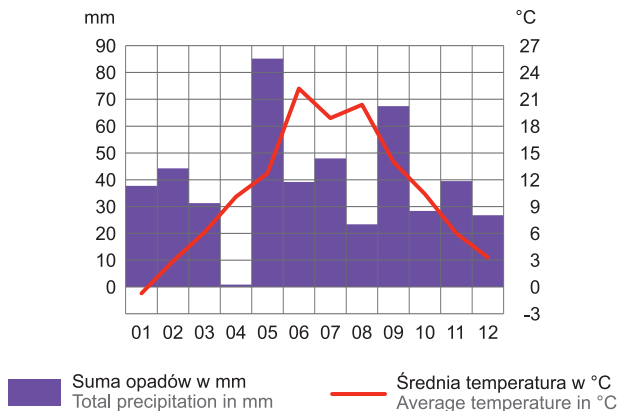
a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.
Źródło : dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.
a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.
Source : data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

TABL. 2. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm			Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a	
		1971–2000	1991–2000	2001–2010				
		średnie ^b / average ^b						2019
Toruń	69	528	526	583	472	2,8	1907	5,2

a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.
Źródło : dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.
a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.
Source : data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

WYKRES 1. TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE W STACJI METEOROLOGICZNEJ W TORUNIU W 2019 R.
CHART 1. AIR TEMPERATURES AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION IN METEOROLOGICAL STATIONS IN TORUŃ IN 2019

TABL. 3. POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA
 Stan w dniu 1 stycznia
GEODETTIC AREA BY THE LAND USE
 As of 1 January

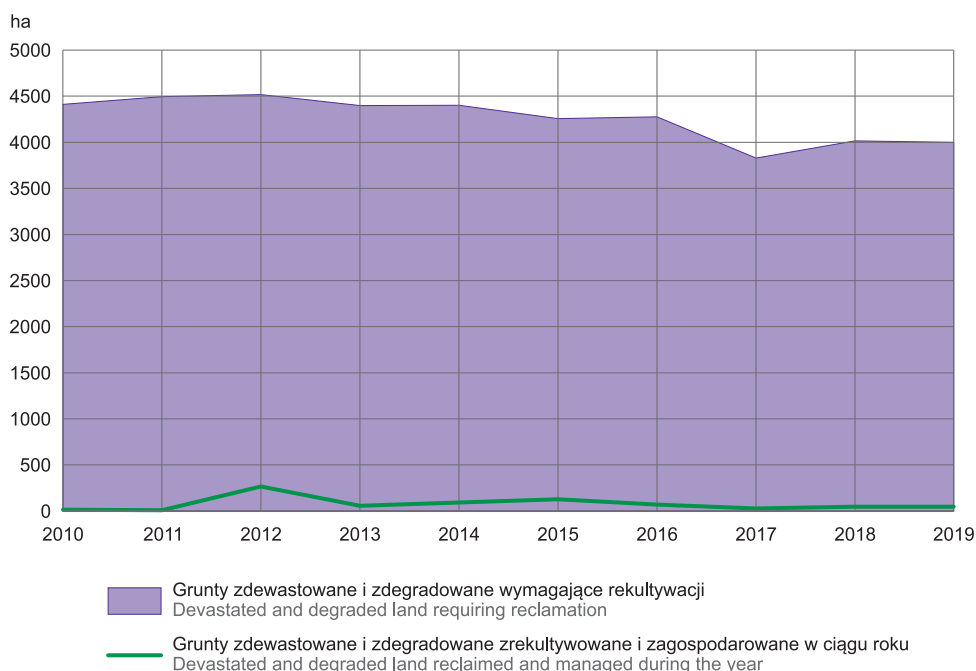
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020	odset- kach in per- cent	SPECIFICATION
	w ha		in ha			
Powierzchnia ogólna	1797134	1797134	1797134	1797134	100,0	Total area
Użytki rolne	1178568	1169177	1166778 ^a	1166031 ^a	64,9	Agricultural land
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	436356	438891	434545	434620	24,2	Forest land as well as wooded and bushy areas
Grunty pod wodami powierzchniowymi	47739	48174	48241	48239	2,7	Land under surface waters
Grunty zabudowane i zurbanizowane	81969	89218	96001 ^b	96730 ^b	5,4	Built-up and urbanised areas
Użytki ekologiczne	4972	5017	5047	5059	0,3	Ecological areas
Nieuzytki	42284	42028	41853	41806	2,3	Wasteland
Tereny różne	5246	4629	4669	4649	0,2	Miscellaneous land

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.
 Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

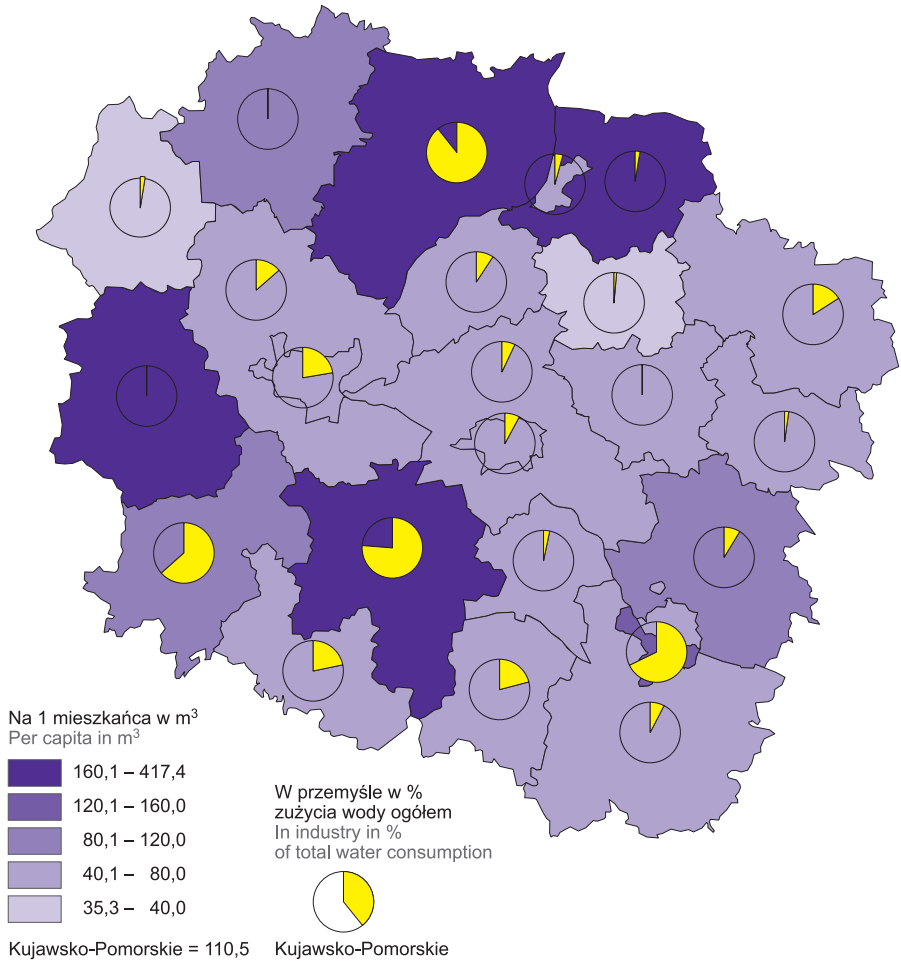
a Including wooded and bushy areas on agricultural land, classified until 2016 in the item "forest land as well as wooded and bushy areas".
 b Including areas used for the construction of public roads or railways.
 Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

WYKRES 2. GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE

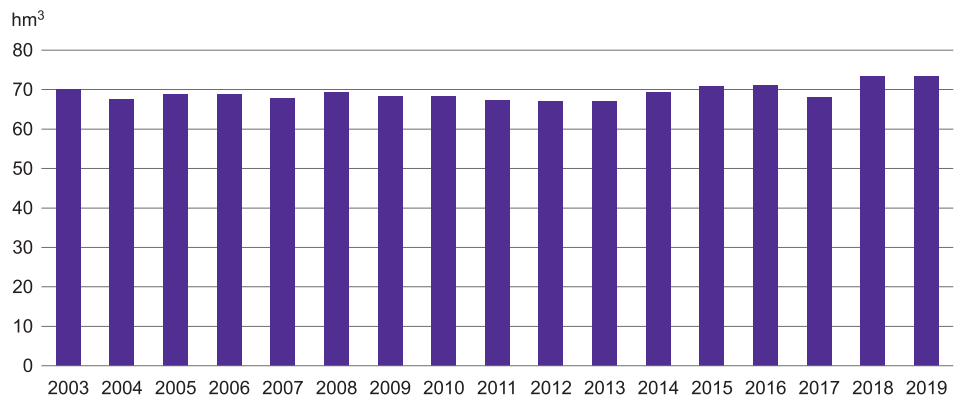
CHART 2. DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

MAPA 3. **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2019 R.**
 MAP 3. **WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION IN 2019**

Na cele gospodarstw domowych z sieci wodociągowej
For household purposes from water supply network

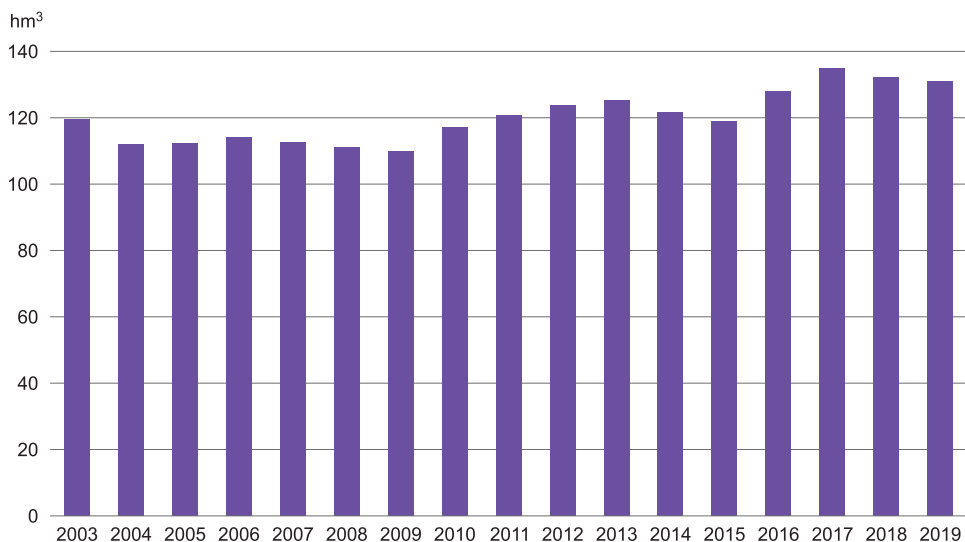
TABL. 4. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS
OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	127,7	124,2	139,9	140,1	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	56,1	60,4	70,7	71,4	51,0	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	10,4	5,3	7,8	9,1	12,7	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	71,6	63,8	69,2	68,7	49,0	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczenia	117,3	118,9	132,1	131,0	93,5	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	114,3	116,8	130,9	129,3	92,3	treated
mechanicznie	19,8	18,7	23,9	21,3	15,2	mechanically
chemicznie ^b	1,3	3,7	3,8	4,9	3,5	chemically ^b
biologicznie	38,6	39,8	43,7	43,0	30,7	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	54,5	54,6	59,5	60,1	42,9	with increased biogene removal
nieoczyszczane	3,0	2,1	1,2	1,7	1,2	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	2,9	2,1	1,2	1,6	1,1	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

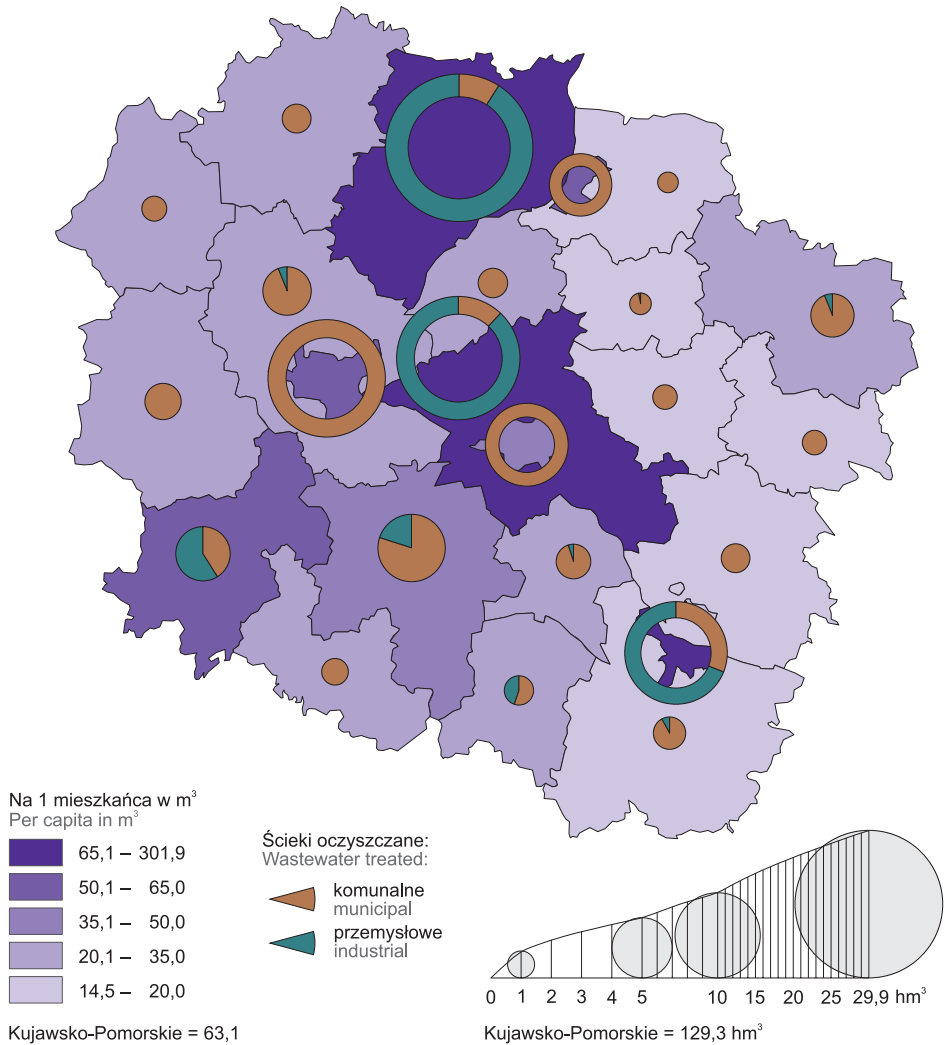
a Including polluted cooling water and water from mine drainage, building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only industrial wastewater.

WYKRES 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZENIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI
CHART 3. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

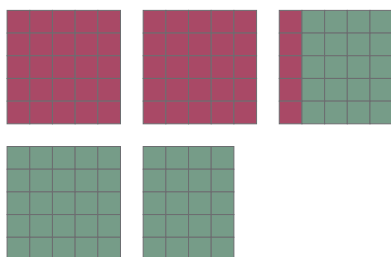

MAPA 4. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2019 R.

MAP 4. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN 2019

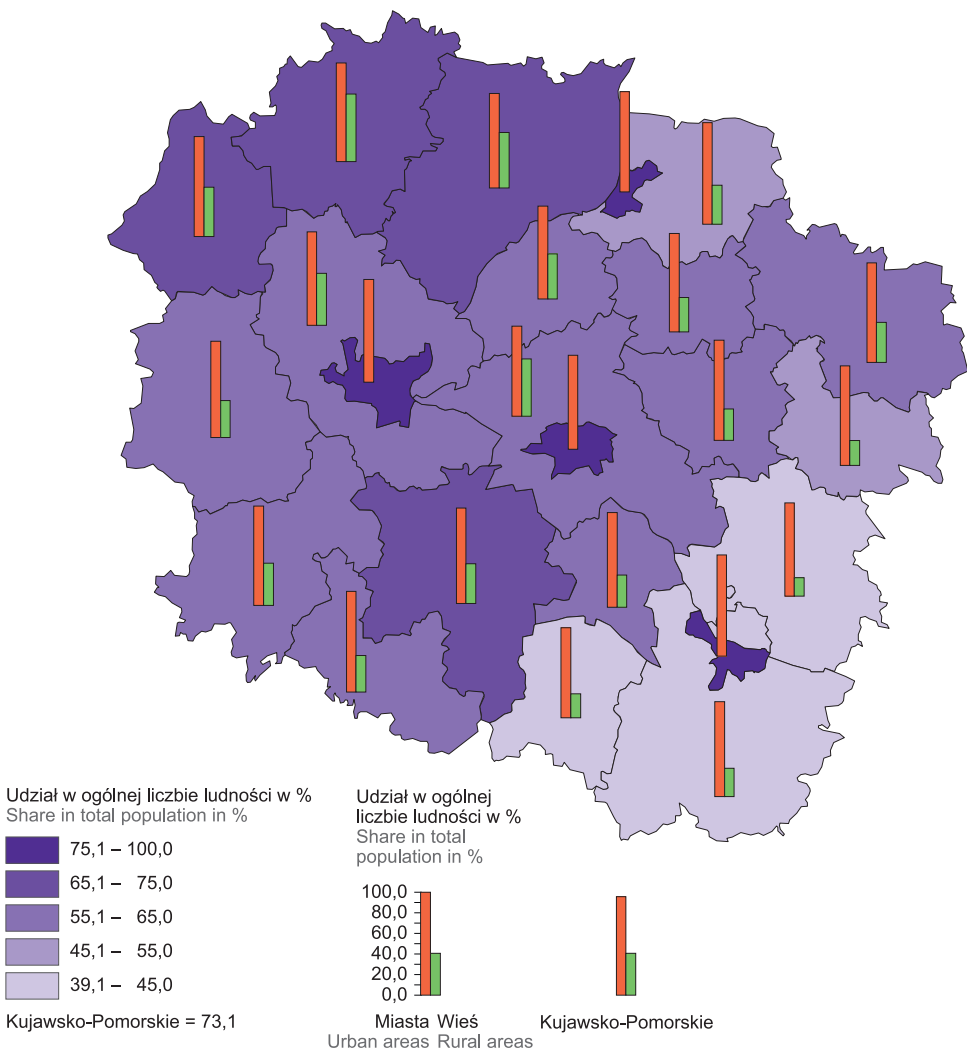

Zakłady odprowadzające ścieki
Plants discharging wastewater

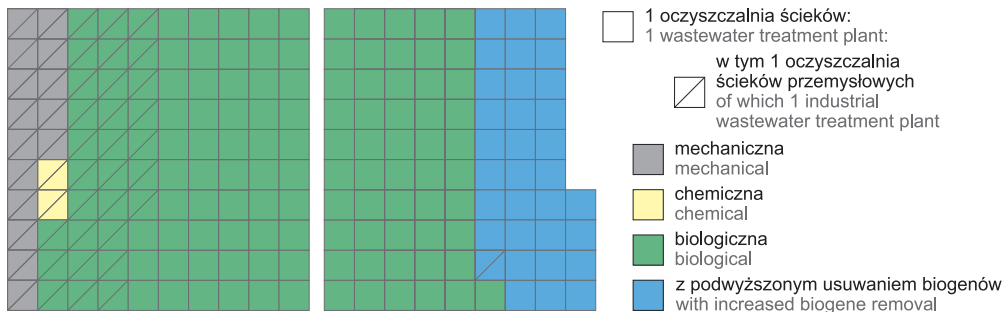

- 1 zakład:
1 plant:
- odprowadzający ścieki wymagające oczyszczenia bezpośrednio do wód lub do ziemi
discharging wastewater requiring treatment into waters or into the ground
- odprowadzający ścieki do kanalizacji
discharging wastewater into sewage network

MAPA 5. **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2019 R.**
 MAP 5. **POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2019**

Oczyszczalnie ścieków
 Wastewater treatment plants

TABL. 5. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:					Emission of pollutants in thousand tonnes:
pyłowych	4,3	2,6	2,1	2,1	particulate
w tym pyły ze spalania paliw	3,0	1,6	1,1	1,0	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych	6999,0	8380,3	9911,2	9733,0	gaseous
w tym:					of which:
dwutlenek siarki	23,1	17,9	10,8	8,5	sulphur dioxide
tlenek węgla	15,7	13,4	16,1	16,7	carbon oxide
tlenki azotu ^a	13,7	12,3	10,3	9,1	nitrogen oxides ^a
dwutlenek węgla	6941,8	8328,7	9866,4	9689,0	carbon dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tys. ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	491,7	479,8	377,5	368,0	particulate
gazowe (bez dwutlenku węgla)	33,0	23,5	32,7	32,4	gaseous (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,1	99,5	99,5	99,4	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	36,6	31,4	42,2	42,4	gaseous (excluding carbon dioxide)

a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.
a In terms of nitrogen dioxide.

TABL. 6. URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 grudnia			EQUIPMENT – as of 31 December		
Cyklony	274	238	251	240	Cyclones
Multycyklony	49	49	47	51	Multicyclones
Filtry tkaninowe	295	317	382	394	Fabric filters
Elektrofiltry	30	27	40	39	Electrofilters
Urządzenia mokre	122	95	100	93	Wet air cleaners
Inne	27	83	88	83	Others
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h			WASTE GAS FLOW in dam ³ /h		
Cyklony	4932	3989	3418	3361	Cyclones
Multycyklony	1842	1027	1088	1150	Multicyclones
Filtry tkaninowe	3349	3360	5141	6347	Fabric filters
Elektrofiltry	5338	4651	6423	6434	Electrofilters
Urządzenia mokre	2201	1893	2993	2956	Wet air cleaners
Inne	564	1158	1394	1366	Others

TABL. 7. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a
Stan w dniu 31 grudnia
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION	
	w ha			in % of total area of the voivodship	per capita in m ²		
O G Ó Ł E M	571128,7	571358,5	582482,1	579170,4	32,2	2794,7	TOTAL
Rezerwy przyrody	9493,2	9600,9	9604,3	9604,3	0,5	46,3	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	223513,0	223470,1	229356,3	226645,1	12,6	1093,6	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	329676,6	329758,0	334228,0	333502,6	18,6	1609,3	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	93,6	93,6	93,5	93,5	0,0	0,5	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	3023,7	3037,9	3334,9	3374,5	0,2	16,3	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	5328,6	5398,0	5865,1	5950,1	0,3	28,7	Ecological areas

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

a Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within the legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

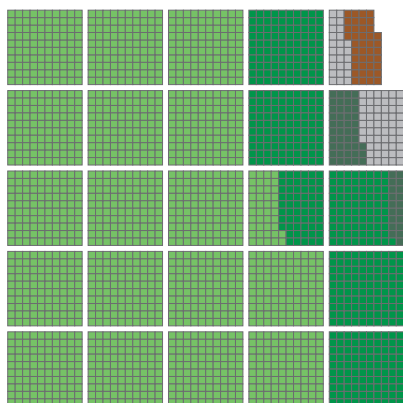
TABL. 8. PARKI KRAJOBRAZOWE
 Stan w dniu 31 grudnia
LANDSCAPE PARKS
 As of 31 December

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS AND COMPLEXES ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha		in ha	
OGÓŁEM	2010	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
TOTAL	2015	232762,9	92103,3	117633,0	12423,1
	2018	238758,5	95002,3	119068,4	12443,6
	2019	236597,9	99768,2	116021,2	10343,0
Krajeński		74985,6	21469,4	50521,7	1706,8
Zespół Parków Krajobrazowych Nad Dolną Wisłą		60477,7	12269,9	39806,0	3119,1
Tucholski		25445,8	21820,7	2010,1	584,4
Gostyński-Włocławski		20301,5	13225,5	4733,4	570,4
Wdecki		19177,2	13346,9	5212,5	617,8
Górznieńsko-Lidzbarski		14025,6	8835,4	4356,4	314,8
Brodnicki		12458,0	8020,3	2888,7	1217,2
Nadgoplański Park Tysiąclecia		9726,4	780,0	6492,5	2212,4

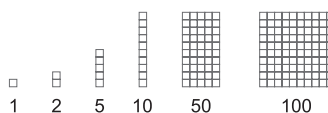
a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

WYKRES 4. POMNIKI PRZYRODY W 2019 R.
CHART 4. NATURE MONUMENTS IN 2019

Liczba pomników przyrody:
 Number of nature monuments:

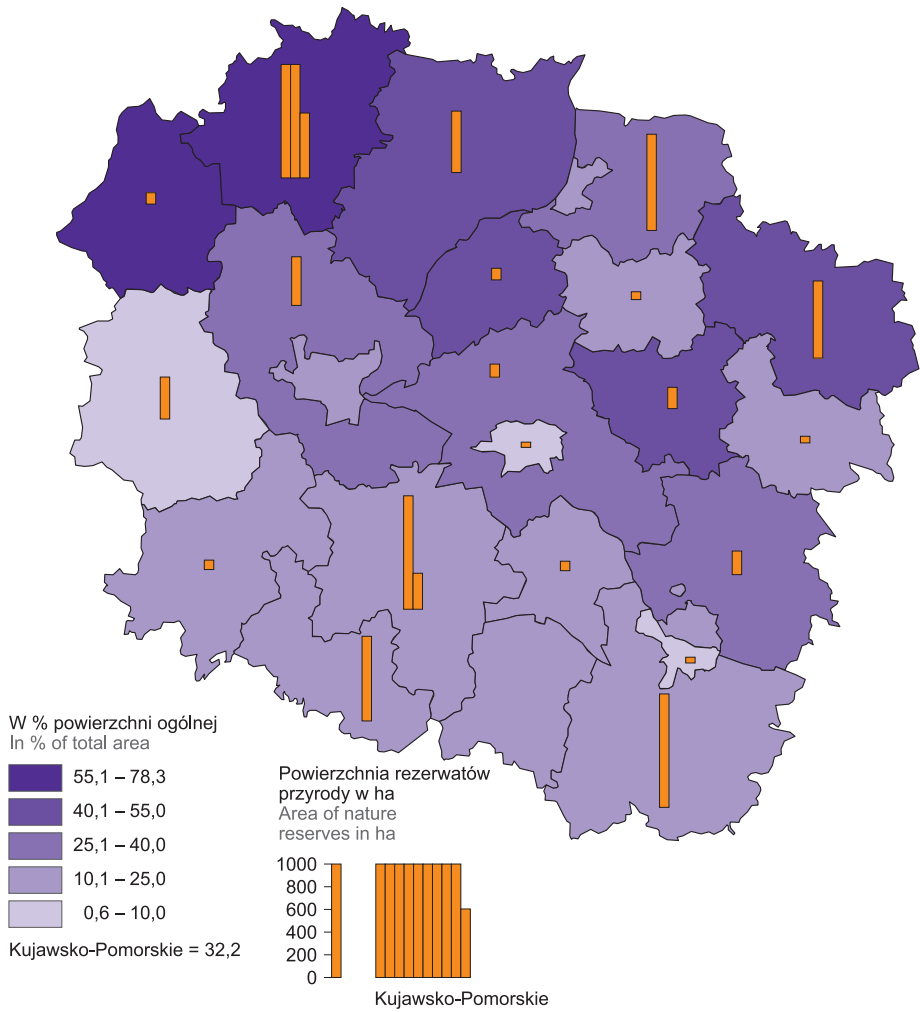

Rodzaje pomników przyrody:
 Types of nature monuments:

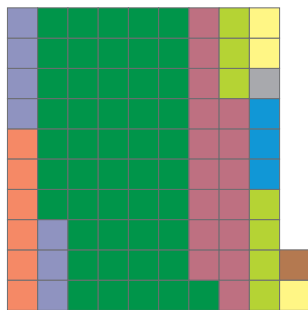
- pojedyncze drzewa
individual trees
- grupy drzew
clumps of trees
- aleje
alleys
- głazy narzutowe
erratic boulders
- pozostałe
other

MAPA 6. **POWIERZCHNIA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONYCH^a W 2019 R.**

MAP 6. **AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a IN 2019**

Rezerваты przyrody
Nature reserves

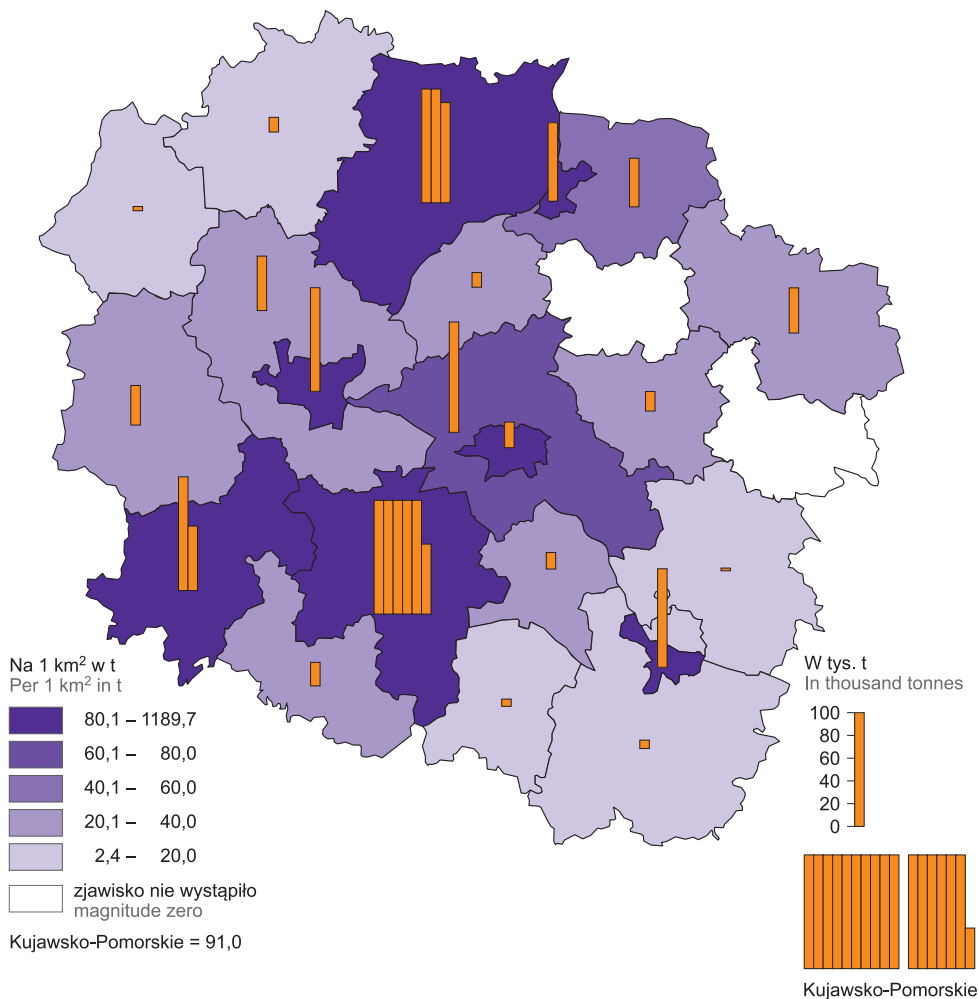

□ 1 rezerwat:
1 reserve:	faunistyczny
fauna	wodny
water
	krajobrazowy
landscape	przyrody nieożywionej
inanimate nature
	leśny
forest	stepowy
steppe
	torfowiskowy
peat-bog	słonoroślowy
halophyte
	florystyczny
flora	

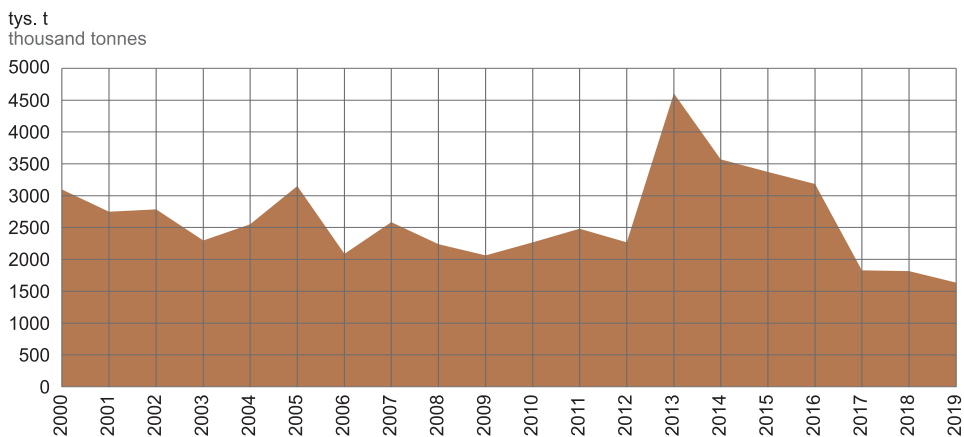
a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

a Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas.

MAPA 7. **ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) WYTWORZONE W 2019 R.**
 MAP 7. **WASTE (excluding municipal waste) GENERATED IN 2019**

Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone w ciągu roku
 Waste (excluding municipal waste) generated during the year

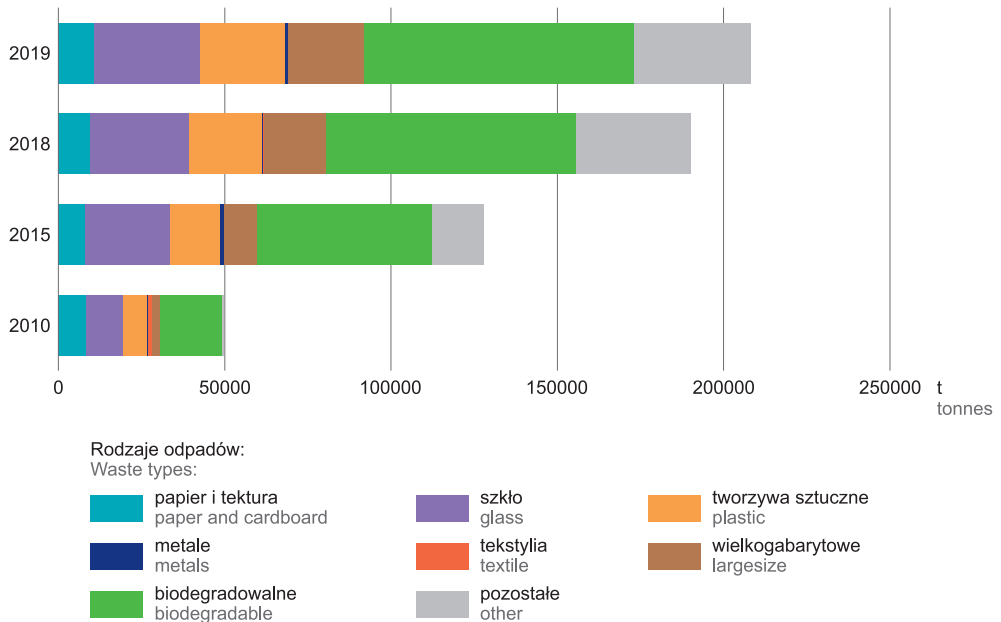

TABL. 9. ODPADY KOMUNALNE
MUNICIPAL WASTE

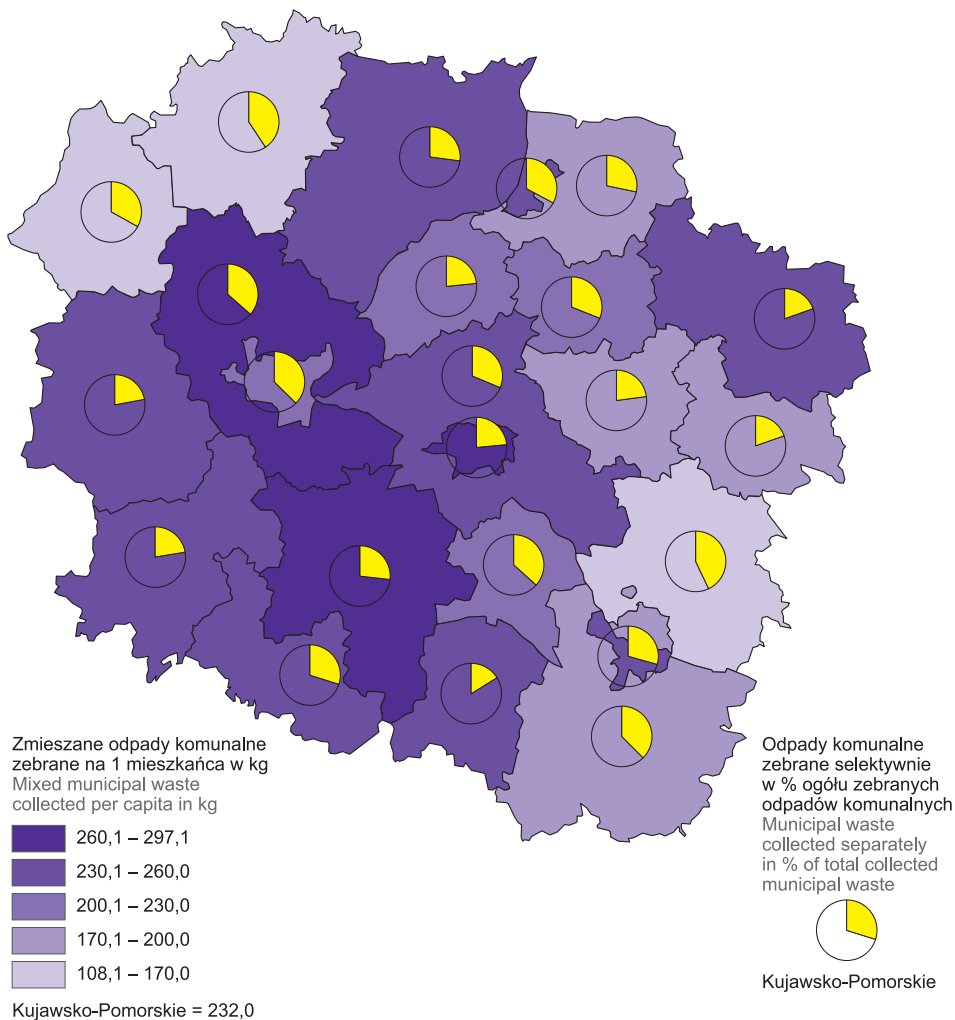
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^a	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	z gospodarstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne zebrane w tys. t	514,8	592,8	665,8	689,4	560,8	Municipal waste collected in thousand tonnes
zmieszane	465,2	464,8	475,6	481,3	372,4	mixed
miasta	370,7	337,3	316,6	315,5	231,9	urban areas
wieś	94,5	127,5	159,1	165,8	140,5	rural areas
zebrane selektywnie	49,6	128,0	190,1	208,1	188,4	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	8,2	8,1	9,7	10,9	9,6	paper and cardboard
szkło	11,4	25,6	29,6	31,7	28,8	glass
tworzywa sztuczne	7,1	15,1	21,9	25,7	23,2	plastic
metale	0,4	1,0	0,5	0,7	0,6	metals
wielkogabarytowe	2,1	9,8	18,8	22,8	20,5	largesize
biodegradowalne	18,6	52,7	75,0	80,9	73,1	biodegradable

a Dane szacunkowe.
a Estimated data.

WYKRES 5. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIENIE
CHART 5. MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY

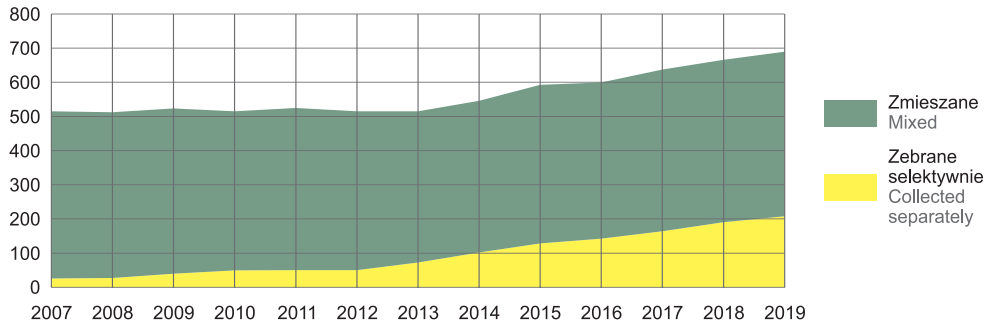

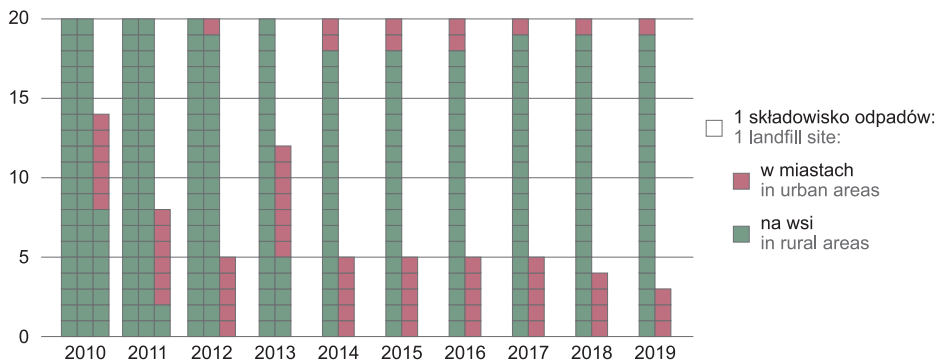
MAPA 8. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE W 2019 R.
 MAP 8. MUNICIPAL WASTE COLLECTED IN 2019

Odpady komunalne zebrane w ciągu roku
 Municipal waste collected during the year

tys. t
 thousand tonnes

WYKRES 6. SKŁADOWISKA ODPADÓW
CHART 6. LANDFILL SITESTABL. 10. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	495407,5	807104,0	418859,8	418383,2	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	103258,1	116437,8	56220,9	51253,8	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	38665,4	3378,3	18552,5	8134,0	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	317062,2	357199,8	233269,5	250374,4	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	47914,9	56469,4	43835,8	43220,9	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	226553,6	239389,6	164833,3	190779,3	sewage network for the transport of wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	66635,8	237263,8	37492,9	54636,6	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	7831,0	11455,6	22619,1	40971,5	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	3060,2	5636,5	19129,0	35789,4	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	45909,3	200154,9	7599,2	3276,2	removal and treatment of waste ^b
rekułtywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	143,4	22793,6	193,8	378,7	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	–	–	15476,5	8142,0	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	618,0	43042,0	1044,3	551,7	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	265304,2	125375,1	76648,3	97029,4	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	112008,0	44862,9	51630,1	50685,6	Water intakes and systems
Budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	133222,3	19243,0	20544,2	24075,1	Construction and modernisation of water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	1570,2	27096,4	448,0	21893,8	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	16629,5	154,7	–	365,9	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	1874,2	23487,7	4026,0	9,0	Flood embankments and pump stations

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.
b Przemysłowych i komunalnych.

a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 11. **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA		ENVIRONMENTAL PROTECTION			
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	1768	7468	8	–	particulate
gazowych	–	161	540	8350	gaseous
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	342,5	206,7	179,6	192,9	wastewater
wody opadowe	45,9	75,8	28,1	22,1	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	2	–	1	1	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	2	–	1	1	of which municipal
mechaniczne	1	–	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	1	–	1	1	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	–	–	–	–	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	17070	3773	1149	484	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	17070	3473	1149	484	of which municipal
mechanicznych	480	.	.	.	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	16590	3390	1149	484	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	.	383	.	.	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	1297	1002	997	397	facilities
przepustowość w m ³ /d	3073	2585	2174	1238	capacity in m ³ /24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	1	1	–	–	facilities
przepustowość w m ³ /d	250	100	.	.	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	–	1	–	–	facilities
wydajność w t/r	.	3200	.	.	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	–	–	–	–	facilities
powierzchnia w ha	5,5	–	1,8	–	area in ha
wydajność w t/r	120000	878	50000	–	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y
GOSPODARKA WODNA		WATER MANAGEMENT			
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	4290	2208	2186	905	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	11262	4351	3804	3607	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	510,3	256,4	189,7	113,7	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych m ³	–	2600	–	–	Capacity of water reservoirs in m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	9,2	–	–	–	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	–	16,6	8,0	–	Flood embankments in km

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

Dział II. Samorząd terytorialny Chapter II. Local government

TABL. 1 (12). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2019 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2019

As of 31 December

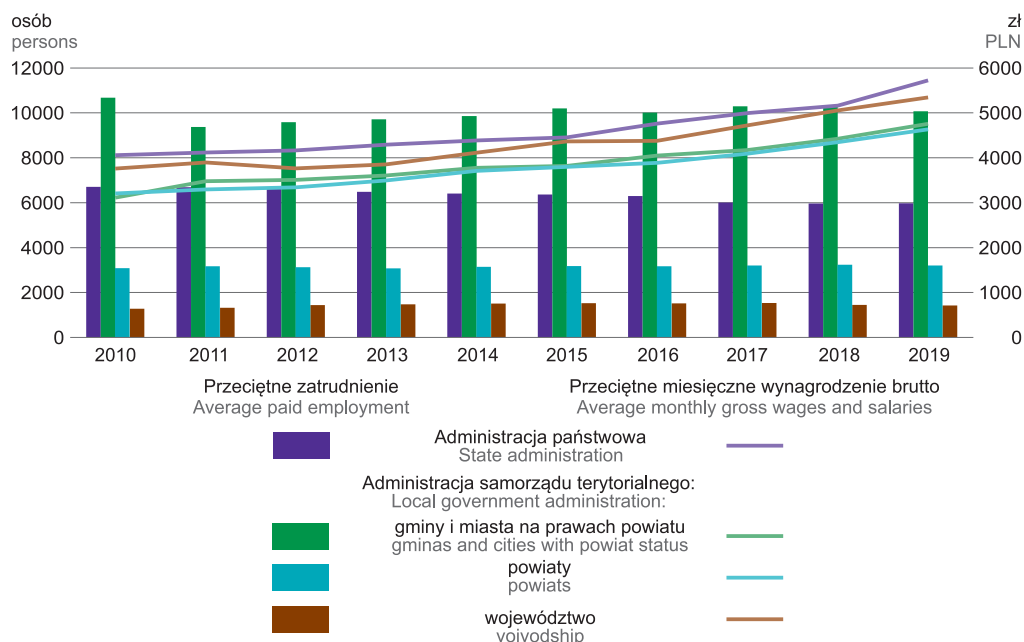
WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
O G Ó Ł E M T O T A L					
O G Ó Ł E M	2153	104	361	30	T O T A L
w tym kobiety	678	29	101	5	of which women
W E D Ł U G W I E K U B Y A G E					
18–29 lat	61	3	1	–	18–29 years
30–39	340	24	36	1	30–39
40–49	607	21	79	10	40–49
50–59	568	30	113	10	50–59
60 lat i więcej	577	26	132	9	60 and more
W E D Ł U G P O Z I O M U W Y K S Z T A Ł C E N I A B Y E D U C A T I O N A L L E V E L					
Wyższe	786	81	278	27	Tertiary
Policealne i średnie	841	21	72	3	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	470	2	10	–	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	56	–	1	–	Lower secondary and primary

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

WYKRES 1 (7). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**

CHART 1 (7). **AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN PUBLIC ADMINISTRATION**

Dział III. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości Chapter III. Public safety. Justice

Uwaga do tablicy 1 (13), wykresu 1 (8) na stronie 25 i mapy 1 (9) na str. 26.

Dane o przestępstwach stwierdzonych w latach 2014—2019 nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

Note to table 1 (13), chart 1 (8) on page 25 and map 1 (9) on page 26.

Data on ascertained crimes in 2014—2019 do not include punishable acts committed by juveniles.

TABLE 1 (13). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH I WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS AND RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010 ^a	2015	2018	2019	2010 ^a	2015	2018	2019
	przestępstwa stwierdzone przez Policję ascertained crimes by the Police				wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w % rates of detectability of delinquents in %			
O G O Ł E M TOTAL	56164	38832	43601	38266	66,3	66,2	78,5	74,1
w tym ^b : of which ^b :								
Przeciwko życiu i zdrowiu Against life and health	1392	681	652	652	85,6	81,3	86,7	86,5
Przeciwko bezpieczeństwu poszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji Against public safety and safety in transport	8322	4423	3862	4252	99,2	98,6	98,4	98,5
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania Against freedom, freedom of conscience and religion	1458	1303	1538	1641	93,9	89,1	89,5	87,3
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności Against sexual freedom and morals	182	164	272	253	90,8	87,2	86,9	82,2
Przeciwko rodzinie i opiece Against the family and guardianship	1561	1256	4746	3976	99,9	98,6	99,9	99,8
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej Against good name and personal integrity	259	133	138	236	95,4	75,9	81,7	88,1
Przeciwko mieniu ^c Against property ^c	31812	21106	16788	18416	45,9	47,4	54,3	56,2

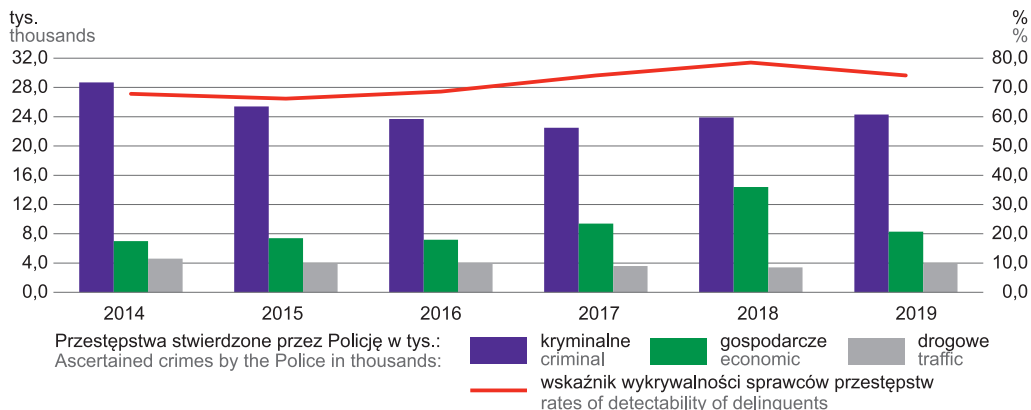
a Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. b Artykuły kodeksu karnego, patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 174. c Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

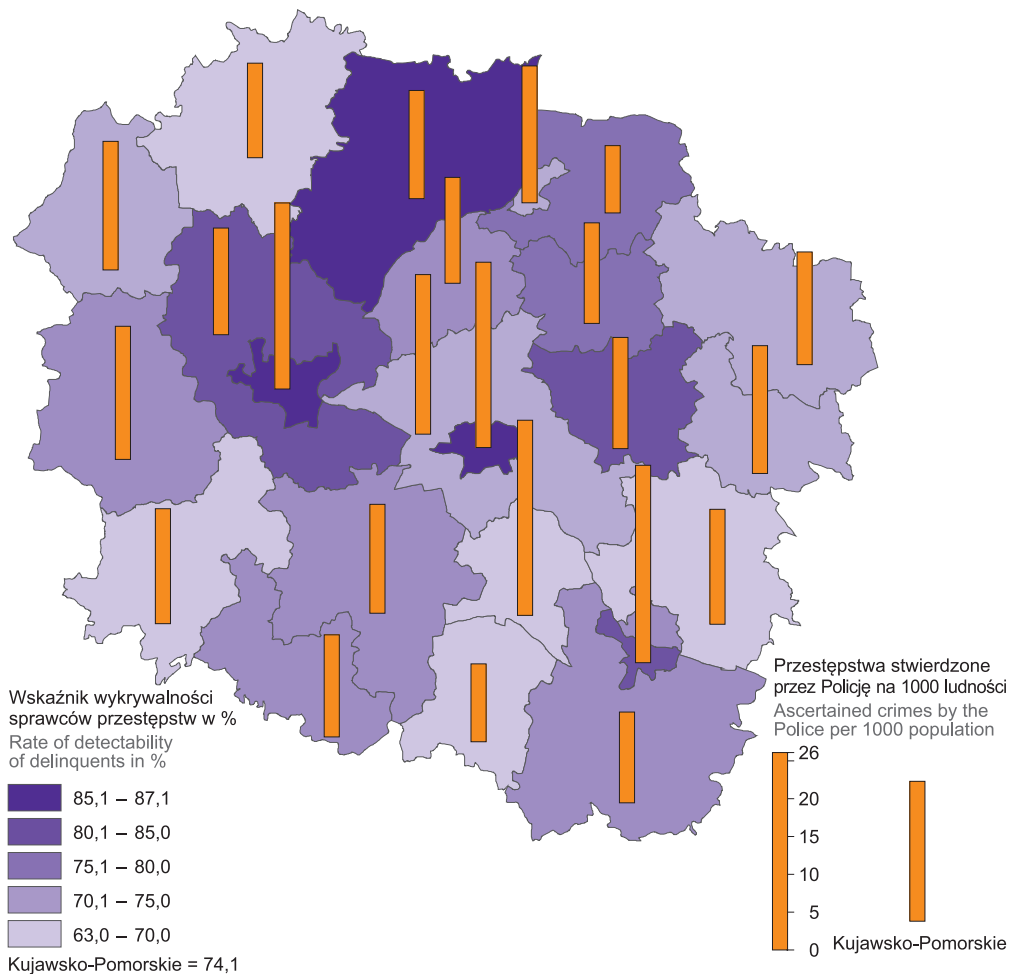
a Including crimes ascertained by prosecutor's office. b See Criminal Code articles, general notes, item 1 on page 174. c Including theft or appropriation of identification.

Source: data of the National Police Headquarters.

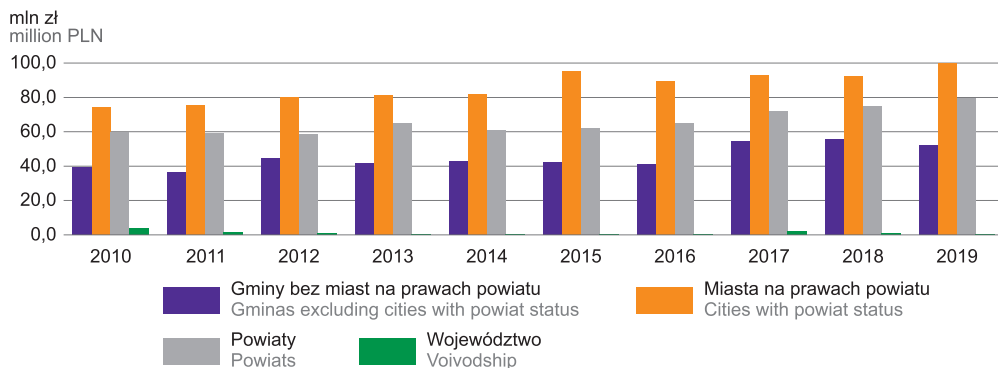
WYKRES 1 (8). **RODZAJE PRZESTĘPSTW I WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI**
CHART 1 (8). **TYPES OF CRIME AND RATES OF DETECTABILITY**

MAPA 1 (9). ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W 2019 R.
MAP 1 (9). CRIME RISK IN 2019

WYKRES 2 (9). RODZAJE WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W DZIALE BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWOŻAROWA
CHART 2 (9). EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN DIVISION PUBLIC SAFETY AND FIRE CARE

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: data of the Ministry of Finance.

TABL. 2 (14). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	24732	17884	13834	14573	T O T A L
O rozwód	6127	5454	4780	5380	By divorce
O separację	406	225	168	144	By separation
O alimenty	9325	7387	5400	5352	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					Concerning juveniles ^a in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	.	1902	1766	1993	of demoralization
popelnienia czynu karalnego	.	2916	1720	1704	of committing punishable acts

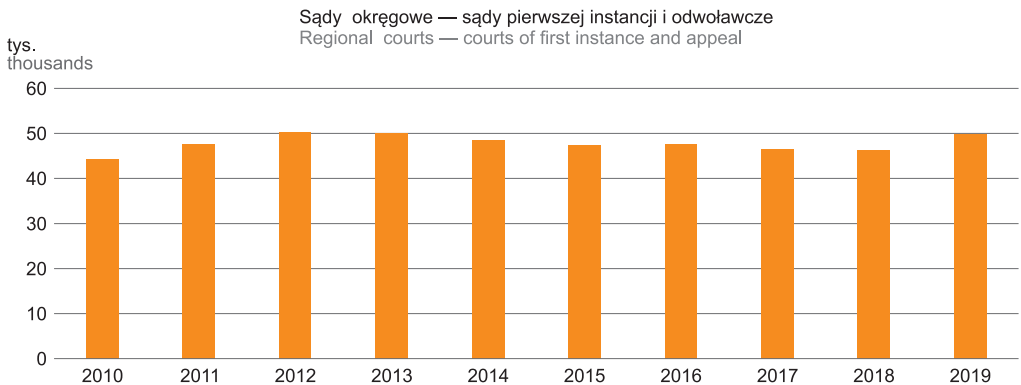
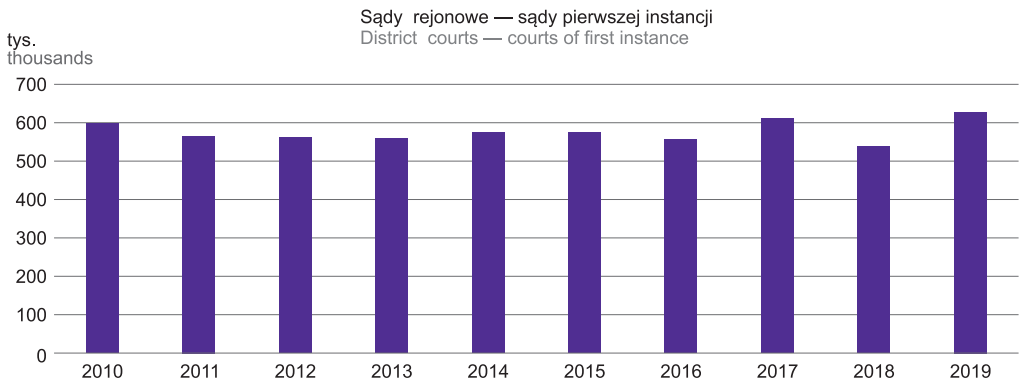
a Dane dotyczą osób.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

WYKRES 3 (10). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
CHART 3 (10). INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

Dział IV. Ludność Chapter IV. Population

TABL. 1 (15). **LUDNOŚĆ**
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION
As of 31 December

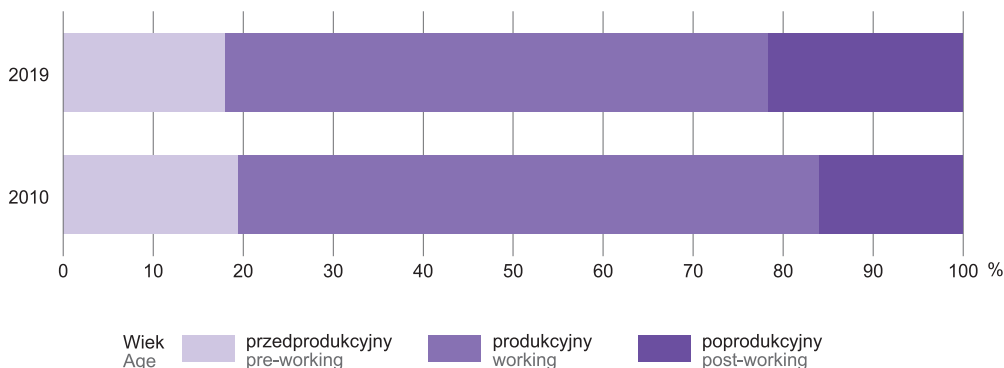
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2098711	2086210	2077775	2072373	T O T A L
na 1 km ²	116,8	116,1	115,6	115,3	per 1 km ²
mężczyźni	1017215	1010973	1006955	1004306	males
kobiety	1081496	1075237	1070820	1068067	females
na 100 mężczyzn	106,3	106,4	106,3	106,3	per 100 males
Miasta	1271357	1244129	1227851	1220444	Urban areas
w % ogółu ludności	60,6	59,6	59,1	58,9	in % of total population
Wieś	827354	842081	849924	851929	Rural areas
w % ogółu ludności	39,4	40,4	40,9	41,1	in % of total population

TABL. 2 (16). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 grudnia
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2098711	2086210	2077775	2072373	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	406742	378825	374979	373397	Pre-working age
mężczyźni	208157	194537	192739	191863	males
kobiety	198585	184288	182240	181534	females
Miasta	222185	206645	204630	203815	Urban areas
Wieś	184557	172180	170349	169582	Rural areas
W wieku produkcyjnym	1356942	1309091	1266256	1251212	Working age
mężczyźni	709546	691514	672725	665429	males
kobiety	647396	617577	593531	585783	females
Miasta	828294	772703	733615	720547	Urban areas
Wieś	528648	536388	532641	530665	Rural areas
W wieku poprodukcyjnym	335027	398294	436540	447764	Post-working age
mężczyźni	99512	124922	141491	147014	males
kobiety	235515	273372	295049	300750	females
Miasta	220878	264781	289606	296082	Urban areas
Wieś	114149	133513	146934	151682	Rural areas
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	54,7	59,4	64,1	65,6	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	43,4	46,2	49,7	50,9	Males
Kobiety	67,1	74,1	80,4	82,3	Females

WYKRES 1 (11). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W 2010 I 2019 R.**
Stan w dniu 31 grudnia

CHART 1 (11). **POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS IN 2010 AND 2019**
As of 31 December

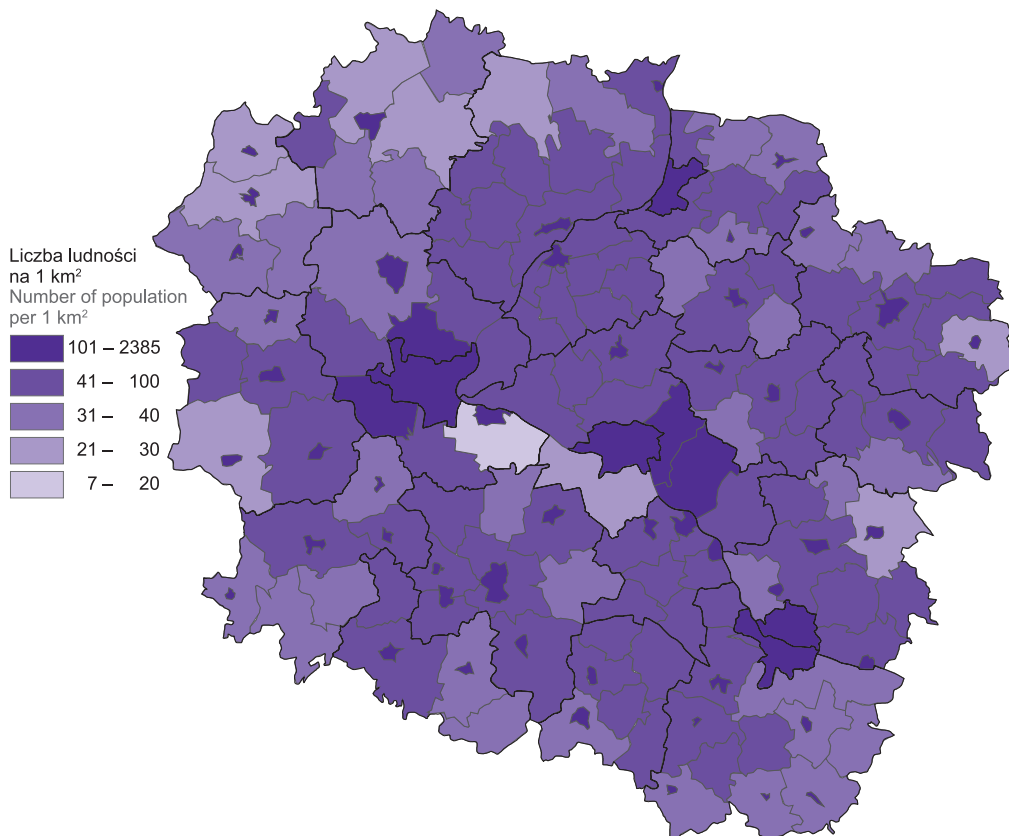

MAPA 1 (10). **GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W 2019 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (10). **POPULATION DENSITY IN 2019**

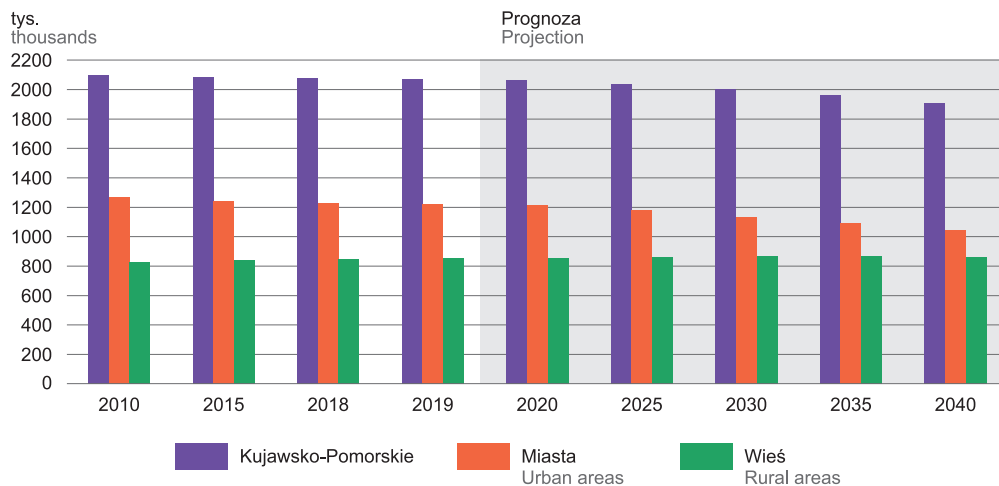
As of 31 December

WYKRES 2 (12). **LUDNOŚĆ WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA**

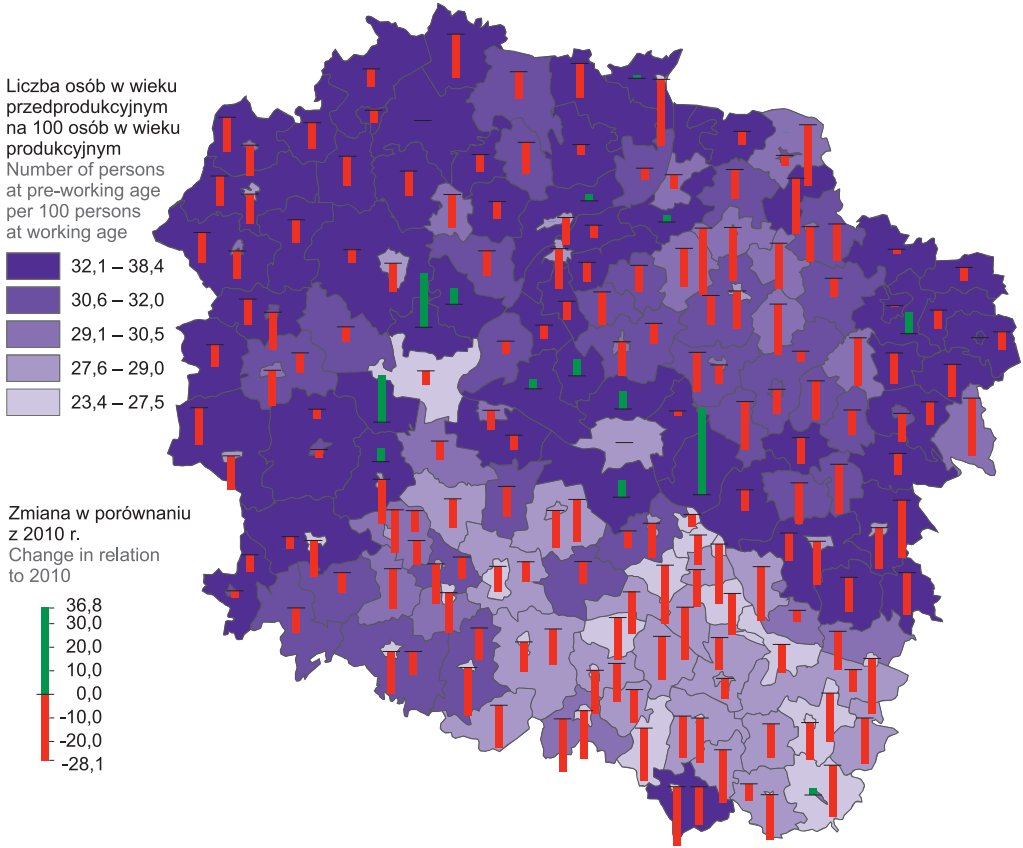
Stan w dniu 31 grudnia

CHART 2 (12). **POPULATION BY PLACE OF RESIDENCE**

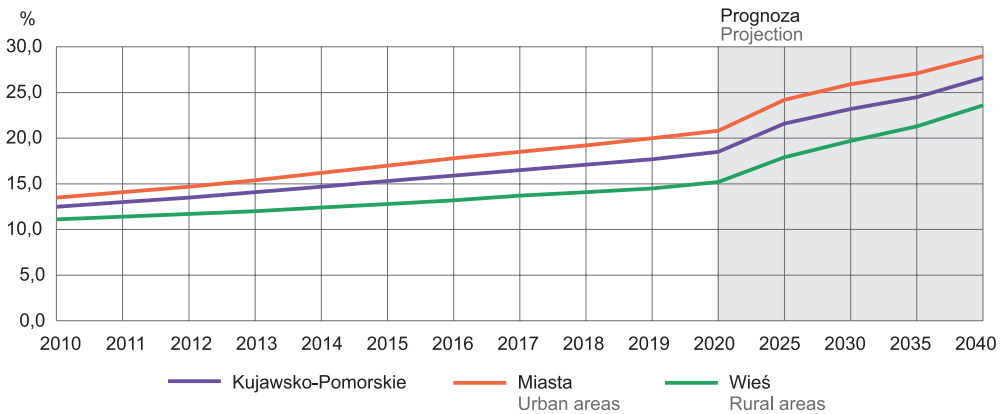
As of 31 December

MAPA 2 (11). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W 2019 R.**
 Stan w dniu 31 grudnia
 MAP 2 (11). **PRE-WORKING AGE POPULATION IN 2019**
 As of 31 December

WYKRES 3 (13). **WSPÓŁCZYNNIK STAROŚCI DEMOGRAFICZNEJ^a**
 Stan w dniu 31 grudnia
 CHART 3 (13). **OLD AGE RATE^a**
 As of 31 December

^a Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.
^a Share of population at age 65 and more in the total population.

TABL. 3 (17). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 grudnia
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 December

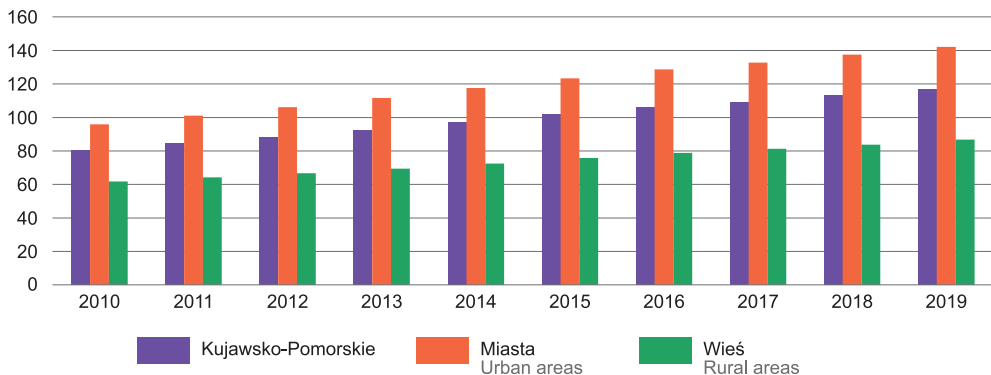
GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2010	52	1271357	60,6
TOTAL	2015	52	1244129	59,6
	2018	52	1227851	59,1
	2019	52	1220444	58,9
Poniżej 2000	Below 2000	5	8284	0,4
2000–4999		15	54615	2,6
5000–9999		11	79197	3,8
10000–19999		14	197385	9,5
20000–49999		2	54514	2,6
50000–99999		2	166929	8,1
100000–199999		1	109883	5,3
200000 i więcej	and more	2	549637	26,5

TABL. 4 (18). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 grudnia
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2010	127	827354	39,4
TOTAL	2015	127	842081	40,4
	2018	127	849924	40,9
	2019	127	851929	41,1
Poniżej 2000	Below 2000	1	1164	0,1
2000–4999		50	206506	10,0
5000–6999		33	192848	9,3
7000–9999		23	185611	9,0
10000 i więcej	and more	20	265800	12,8

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural gminas

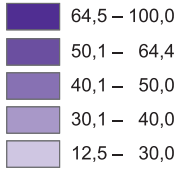
WYKRES 4 (14). **INDEKS STAROŚCI^a**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 4 (14). **AGEING INDEX^a**
As of 31 December

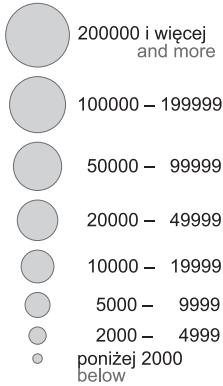
a Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.
a Number of persons aged 65 years and more per 100 persons aged 0–14 years.

MAPA 3 (12). **WSKAŹNIK URBANIZACJI W 2019 R.**
 Stan w dniu 31 grudnia
 MAP 3 (12). **URBANIZATION RATE IN 2019**
 As of 31 December

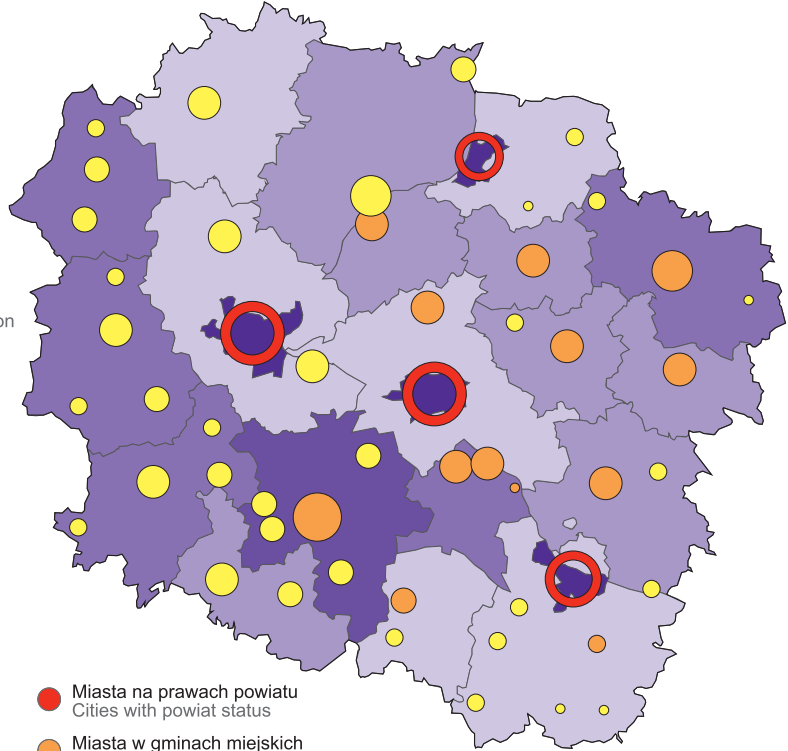
Udział ludności miejskiej
 w ogólnej liczbie ludności
 Share of urban population
 in the total population

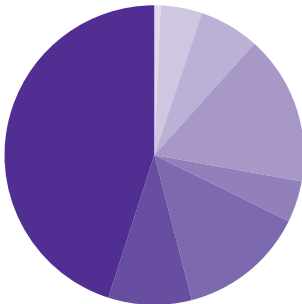
Liczba ludności miast
 Number of urban population

- Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status
- Miasta w gminach miejskich
Towns in urban gminas
- Miasta w gminach miejsko-wiejskich
Towns in urban-rural gminas

WYKRES 5 (15). **LUDNOŚĆ W MIASTACH W 2019 R.**
 Stan w dniu 31 grudnia
 CHART 5 (15). **URBAN POPULATION IN 2019**
 As of 31 December

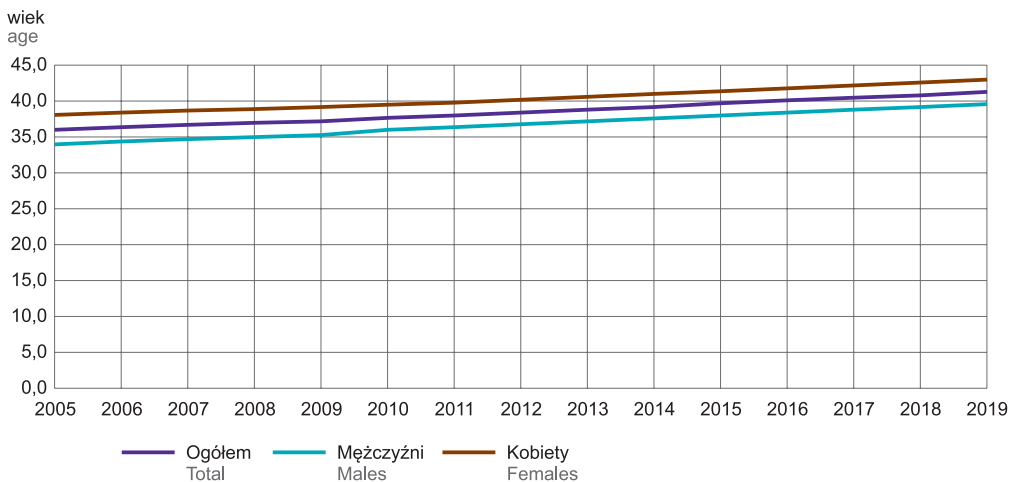
Odsetek ludności w miastach o wielkości
 Share of urban population in towns by size

TABL. 5 (19). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU
 Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION BY SEX AND AGE
 As of 31 December

WIEK AGE	2010	2015	2018	2019					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	2098711	2086210	2077775	2072373	1004306	1220444	577236	851929	427070
0–2 lata	70763	58345	60101	59460	30845	33695	17492	25765	13353
3–6	84159	88164	79531	78711	40396	43902	22494	34809	17902
7–12	124903	127376	135011	134341	68900	72031	36827	62310	32073
13–15	72377	61309	59636	61296	31336	32432	16358	28864	14978
16–18	82891	66812	61775	60355	31157	33140	17011	27215	14146
19–24	186331	160528	141834	136194	69391	71816	36192	64378	33199
25–29	178110	153445	143096	139011	70779	75647	38225	63364	32554
30–34	167047	173767	160892	154464	78725	90907	45750	63557	32975
35–39	150384	164380	169800	171219	86956	102789	51748	68430	35208
40–44	129920	148184	158312	160781	81312	94813	47535	65968	33777
45–49	135425	127609	137050	141236	70758	81570	40230	59666	30528
50–54	163494	132094	124344	123878	60966	70965	33671	52913	27295
55–59	156917	157019	137669	131757	63865	77803	36213	53954	27652
60–64	132728	147474	153060	152151	71906	95159	42852	56992	29054
65–69	70943	121495	131678	133198	59778	87150	37322	46048	22456
70–74	68601	62472	86160	96808	40907	64743	26396	32065	14511
75–79	57796	57190	54754	53471	20592	36348	13777	17123	6815
80 lat i więcej and more	65922	78547	83072	84042	25737	55534	17143	28508	8594

WYKRES 6 (16). MEDIANA WIEKU (wiek środkowy) LUDNOŚCI
 Stan w dniu 31 grudnia
CHART 6 (16). MEDIAN AGE (middle age) OF POPULATION
 As of 31 December

WYKRES 7 (17). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W LATACH 2010, 2019 I 2040**
 Stan w dniu 31 grudnia
 CHART 7 (17). **POPULATION BY SEX AND AGE IN 2010, 2019 AND 2040**
 As of 31 December

Mężczyźni Males

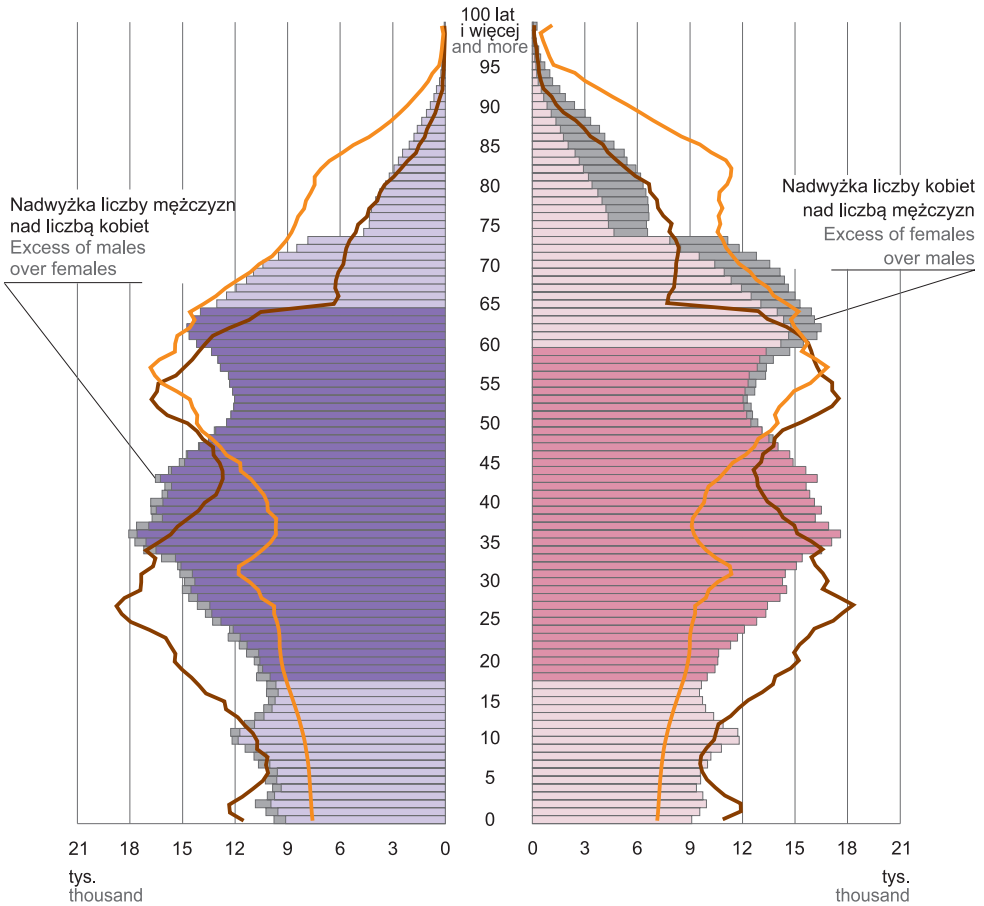
Kobiety Females

- Wiek przedprodukcyjny i poprodukcyjny
Pre-working age and post-working age
- Wiek produkcyjny
Working age

- Wiek przedprodukcyjny i poprodukcyjny
Pre-working age and post-working age
- Wiek produkcyjny
Working age

— 2010 r.

— 2040 r.

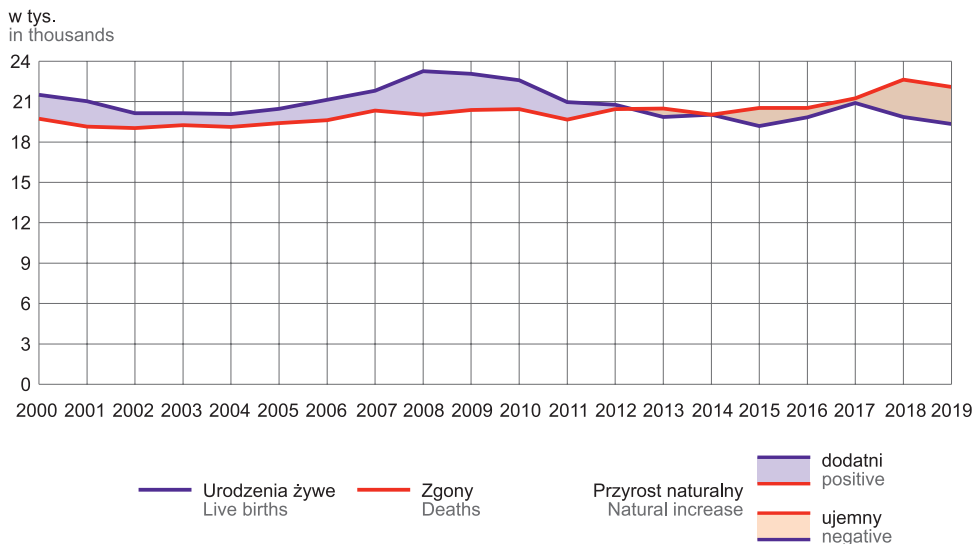

TABL. 6 (20). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	
		ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
OGÓŁEM	2010	22596	20453	131	2143
TOTAL	2015	19190	20523	78	-1333
	2018	19866	22629	78	-2763
	2019	19342	22096	95	-2754
Miasta Urban areas	2010	12741	12647	76	94
	2015	11015	12882	43	-1867
	2018	11211	14130	38	-2919
	2019	10974	13944	59	-2970
Wieś Rural areas	2010	9855	7806	55	2049
	2015	8175	7641	35	534
	2018	8655	8499	40	156
	2019	8368	8152	36	216
NA 1000 LUDNOŚCI ^a PER 1000 POPULATION ^a					
OGÓŁEM	2010	10,77	9,75	5,80	1,02
TOTAL	2015	9,19	9,83	4,06	-0,64
	2018	9,55	10,88	3,93	-1,33
	2019	9,32	10,65	4,91	-1,33
Miasta Urban areas	2010	10,00	9,93	5,96	0,07
	2015	8,83	10,32	3,90	-1,50
	2018	9,10	11,47	3,39	-2,37
	2019	8,97	11,39	5,38	-2,43
Wieś Rural areas	2010	11,94	9,46	5,58	2,48
	2015	9,73	9,10	4,28	0,64
	2018	10,20	10,02	4,62	0,18
	2019	9,84	9,58	4,30	0,25

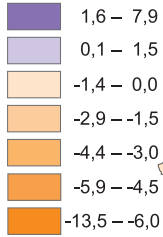
a W przypadku zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych.
a In case of infant deaths – per 1000 live births.

WYKRES 8 (18). **PRZYROST NATURALNY, URODZENIA ŻYWE I ZGONY**
CHART 8 (18). **NATURAL INCREASE, LIVE BIRTHS AND DEATHS**

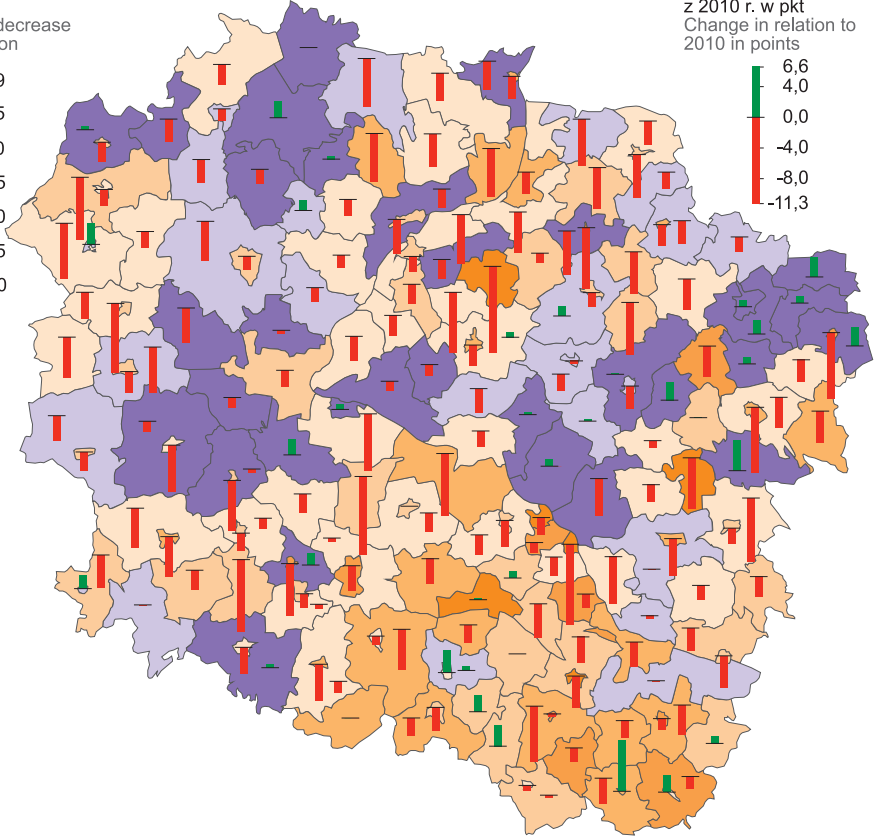
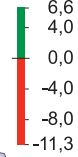

MAPA 4 (13). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2019 R.**
 MAP 4 (13). **VITAL STATISTICS IN 2019**

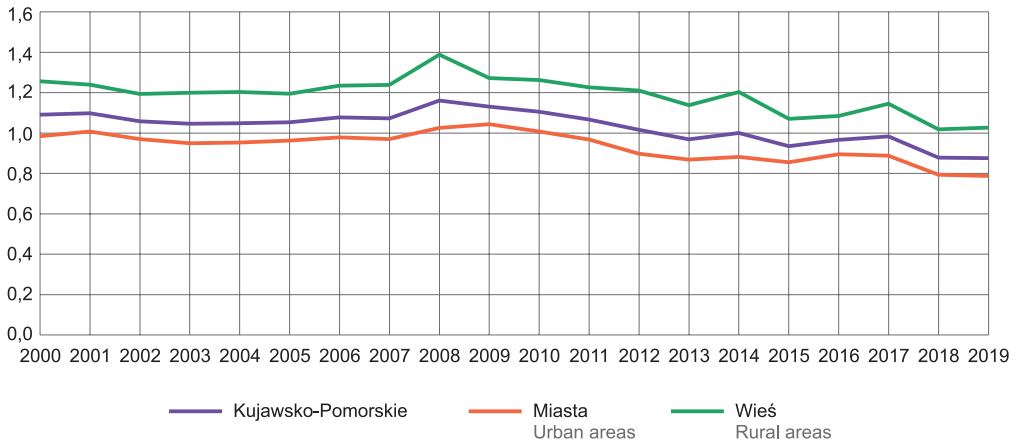
Przyrost/ubytek naturalny
 na 1000 ludności
 Natural increase/decrease
 per 1000 population

Zmiana w porównaniu
 z 2010 r. w pkt
 Change in relation to
 2010 in points

WYKRES 9 (19). **WSPÓŁCZYNNIK DYNAMIKI DEMOGRAFICZNEJ**
 CHART 9 (19). **DEMOGRAPHIC DYNAMICS RATE**

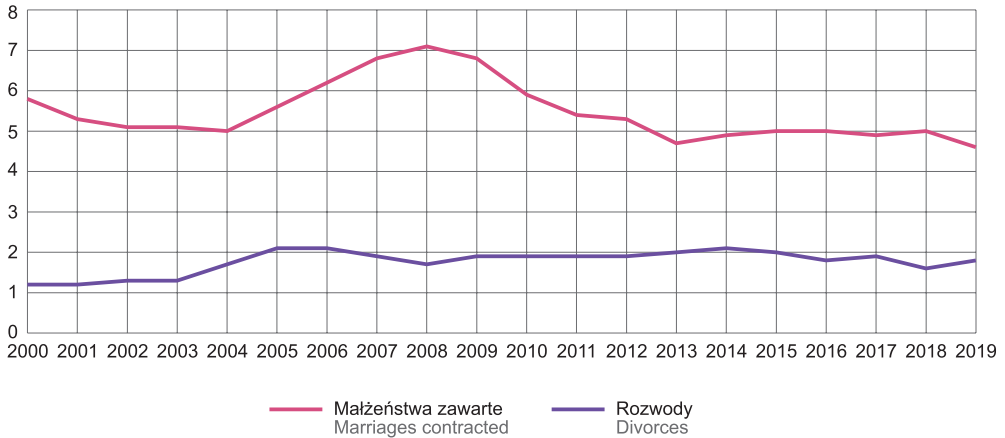
TABL. 7 (21). **MAŁŻEŃSTWA, ROZWODY, SEPARACJE**
MARRIAGES, DIVORCES, SEPARATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contracted		Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved				Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^b Difference between contracted and dissolved marriages ^b	Separacje Separations		
	ogółem total	w tym wyznaniowe ^a of which religious ^a	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages				
			męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce			
OGÓŁEM	2010	12447	8275	6479	2432	4000	26,6	8,2	-903	163
TOTAL	2015	10354	6133	5689	2194	4097	24,6	8,4	-2236	110
	2018	10364	6117	6580	2506	3261	25,7	6,8	-2570	59
	2019	9616	5421	6309	2471	3759	26,3	7,9	-3557	48
Miasta	2010	7415	4638	3935	1545	2916	28,8	10,0	-2076	123
Urban areas	2015	6012	3279	3534	1401	2838	27,0	9,9	-2783	72
	2018	6077	3245	4055	1602	2255	28,3	8,1	-2907	38
	2019	5706	2947	4006	1604	2579	29,7	9,4	-3635	37
Wieś	2010	5032	3637	2544	887	1084	23,3	5,6	1173	40
Rural areas	2015	4342	2854	2155	793	1259	21,1	6,3	547	38
	2018	4287	2872	2525	904	1006	22,1	5,0	337	21
	2019	3910	2474	2303	867	1180	21,7	5,9	78	11

a Ze skutkami cywilnymi. b Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

a With civil law consequences. b After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

WYKRES 10 (20). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWODY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 10 (20). **MARRIAGES CONTRACTED AND DIVORCES PER 1000 POPULATION**

TABL. 8 (22). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
OGÓŁEM	2010	22596	11436	7740	2245	719	249	207
TOTAL	2015	19190	9002	7219	2046	603	208	105
	2018 ^b	19866
	2019	19342	8184	6681	3023	951	365	965
19 lat i mniej Under 20 years		597	529	58	10	–	–	–
20–24		3071	1967	775	270	48	9	1
25–29		6521	3285	2170	791	202	58	14
30–34		5790	1785	2469	1071	301	126	38
35–39		2773	522	1052	705	315	122	57
40–44		567	90	153	172	79	48	25
45 lat i więcej and more		23	6	4	4	6	2	1

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia. b W 2018 r. brak informacji o urodzeniach żywych według kolejności urodzenia, w związku ze zmianą kart urodzeń wprowadzonych przez Ministerstwo Zdrowia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown. b In 2018 lack of information about live births by birth order due to new birth certificate templates introduced by the Ministry of Health.

TABL. 9 (23). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

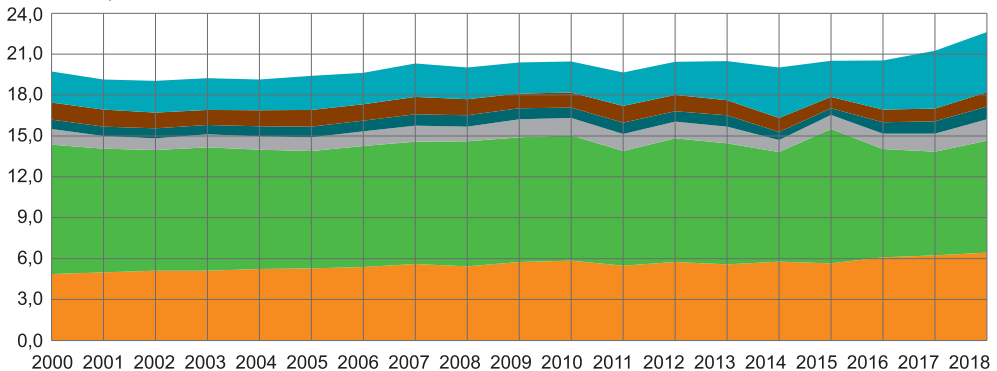
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 lat	43,2	38,2	40,5	39,8	39,0	40,8
15–19	17,8	14,9	13,4	12,0	12,4	11,6
20–24	64,3	51,5	54,6	53,2	51,5	55,2
25–29	95,4	83,6	94,1	94,2	92,1	96,8
30–34	69,4	67,1	74,2	74,9	75,5	73,9
35–39	27,4	28,2	32,4	33,1	32,9	33,3
40–44	5,1	5,8	6,4	7,2	6,9	7,6
45–49 lat	0,1	0,3	0,4	0,3	0,3	0,4
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej Total fertility	1,392	1,249	1,374	1,369	1,352	1,390
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,672	0,607	0,663	0,662	0,652	0,674
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	1,105	0,935	0,878	0,875	0,787	1,027

TABL. 10 (24). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			
				razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females	
				OGÓŁEM	2010	20453	10805	9648	12647	6546
TOTAL	2015	20523	10667	9856	12882	6627	6255	7641	4040	3601
	2018	22629	11658	10971	14130	7156	6974	8499	4502	3997
	2019	22096	11397	10699	13944	7025	6919	8152	4372	3780
0 lat		95	45	50	59	25	34	36	20	16
1-4 lata		16	7	9	11	4	7	5	3	2
5-9		19	10	9	9	5	4	10	5	5
10-14		10	4	6	7	3	4	3	1	2
15-19		45	29	16	19	12	7	26	17	9
20-24		68	57	11	30	24	6	38	33	5
25-29		101	87	14	43	37	6	58	50	8
30-34		137	121	16	80	70	10	57	51	6
35-39		224	178	46	130	98	32	94	80	14
40-44		319	240	79	191	138	53	128	102	26
45-49		431	304	127	258	182	76	173	122	51
50-54		685	481	204	395	266	129	290	215	75
55-59		1198	810	388	722	480	242	476	330	146
60-64		2176	1402	774	1367	849	518	809	553	256
65-69		2761	1746	1015	1755	1053	702	1006	693	313
70-74		2522	1448	1074	1687	936	751	835	512	323
75-79		2295	1180	1115	1550	787	763	745	393	352
80-84		3069	1416	1653	1934	882	1052	1135	534	601
85 lat i więcej and more		5925	1832	4093	3697	1174	2523	2228	658	1570

WYKRES 11 (21). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ**
CHART 11 (21). DEATHS BY SELECTED CAUSES

w tys. osób
in thousand persons

Nowotwory
Neoplasms

Choroby układu oddechowego
Diseases of the respiratory system

Zewnętrzne przyczyny
External causes

Choroby układu krążenia
Diseases of the circulatory system

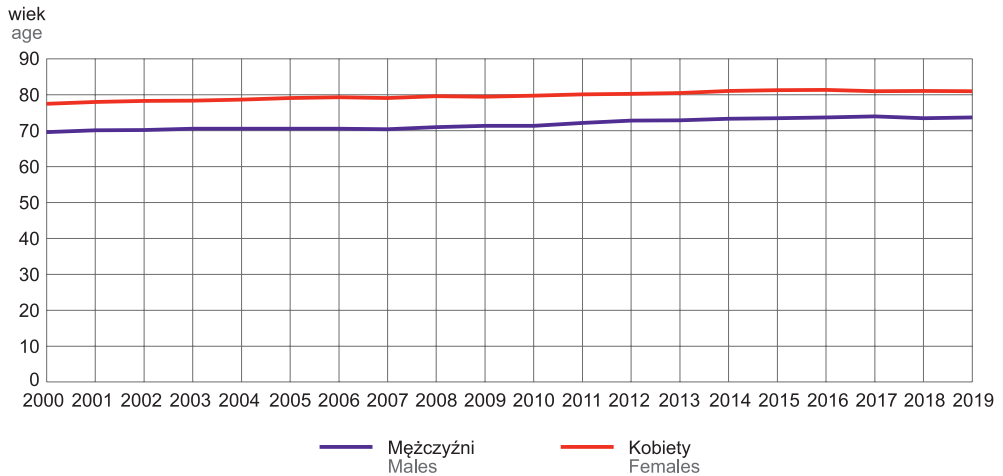
Choroby układu trawiennego
Diseases of the digestive system

Pozostałe
Others

TABL. 11 (25). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED		Ogółem Grand total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females
OGÓŁEM	2010	131	81	50	76	50	26	55	31	24
TOTAL	2015	78	52	26	43	25	18	35	27	8
	2018	78	40	38	38	19	19	40	21	19
	2019	95	45	50	59	25	34	36	20	16
0–27 dni 0–27 days		75	34	41	50	21	29	25	13	12
0–6		54	24	30	38	13	25	16	11	5
w tym 0 of which 0		36	15	21	26	9	17	10	6	4
7–13		12	4	8	6	4	2	6	–	6
14–20		5	3	2	3	2	1	2	1	1
21–27		4	3	1	3	2	1	1	1	–
28–29 dni 28–29 days		2	–	2	–	–	–	2	–	2
1 miesiąc 1 month		4	2	2	1	–	1	3	2	1
2		2	1	1	1	1	–	1	–	1
3		3	2	1	2	1	1	1	1	–
4		1	–	1	1	–	1	–	–	–
5		1	1	–	1	1	–	–	–	–
6		1	–	1	1	–	1	–	–	–
7		3	2	1	2	1	1	1	1	–
8		2	2	–	–	–	–	2	2	–
9		1	1	–	–	–	–	1	1	–
10		–	–	–	–	–	–	–	–	–
11 miesięcy 11 months		–	–	–	–	–	–	–	–	–

WYKRES 12 (22). PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA
CHART 12 (22). LIFE EXPECTANCY

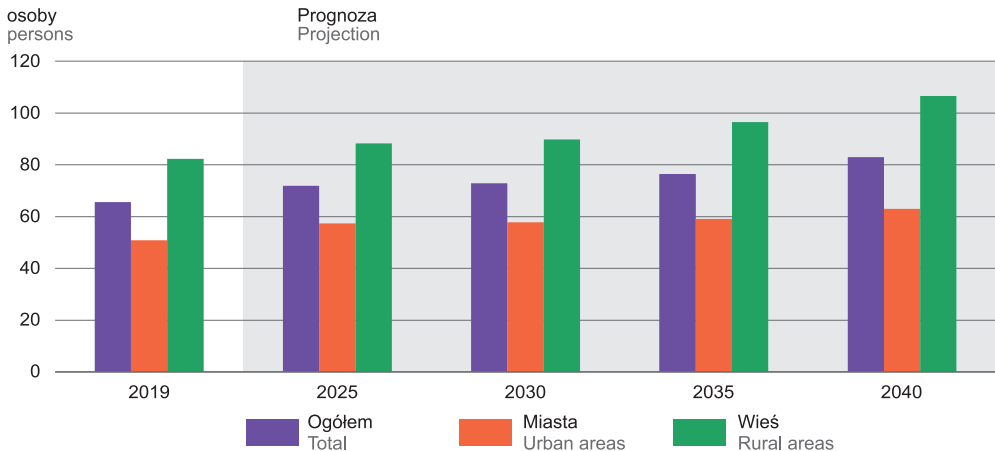
TABL. 12 (26). **PROGNOZA LUDNOŚCI**
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION PROJECTION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
OGÓLEM w tys.	2039,0	2003,9	1959,7	1908,8	1854,5	1799,0	TOTAL in thousands
W wieku przedprodukcyjnym	349,6	318,4	299,5	282,2	270,0	260,9	Pre-working age
mężczyźni	179,5	163,7	154,0	145,1	138,9	134,1	males
kobiety	170,1	154,7	145,5	137,1	131,2	126,7	females
Miasta	184,2	163,8	150,9	140,0	132,2	126,1	Urban areas
mężczyźni	94,3	83,9	77,2	71,6	67,6	64,5	males
kobiety	89,9	80,0	73,7	68,4	64,6	61,6	females
Wieś	165,4	154,5	148,6	142,2	137,8	134,8	Rural areas
mężczyźni	85,3	79,8	76,8	73,5	71,2	69,7	males
kobiety	80,1	74,7	71,8	68,7	66,6	65,1	females
W wieku produkcyjnym	1186,3	1159,7	1111,0	1043,6	960,8	879,7	Working age
mężczyźni	628,0	615,0	596,5	567,4	528,5	483,5	males
kobiety	558,4	544,7	514,5	476,2	432,4	396,2	females
Miasta	668,9	643,0	605,9	557,5	500,2	445,7	Urban areas
mężczyźni	349,2	336,5	321,5	300,3	273,0	242,8	males
kobiety	319,8	306,5	284,5	257,3	227,2	203,0	females
Wieś	517,4	516,7	505,0	486,1	460,7	434,0	Rural areas
mężczyźni	278,8	278,5	275,0	267,2	255,5	240,7	males
kobiety	238,6	238,2	230,0	218,9	205,2	193,3	females
W wieku poprodukcyjnym	503,1	525,9	549,2	583,0	623,6	658,4	Post-working age
mężczyźni	180,2	191,6	198,3	212,6	233,8	259,6	males
kobiety	322,9	334,3	350,9	370,3	389,8	398,8	females
Miasta	323,6	329,6	335,0	347,2	364,3	377,4	Urban areas
mężczyźni	112,1	115,6	116,3	121,8	132,1	145,1	males
kobiety	211,5	214,0	218,7	225,3	232,1	232,3	females
Wieś	179,5	196,3	214,2	235,8	259,4	281,0	Rural areas
mężczyźni	68,2	76,0	82,0	90,8	101,7	114,5	males
kobiety	111,3	120,3	132,2	145,0	157,7	166,5	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	71,9	72,8	76,4	82,9	93,0	104,5	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	57,3	57,8	59,1	63,0	70,5	81,4	Males
Kobiety	88,3	89,8	96,5	106,6	120,5	132,6	Females

WYKRES 13 (23). **LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU
PRODUKCYJNYM**

Stan na 31 grudnia

CHART 13 (23). **NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE**
As of 31 December

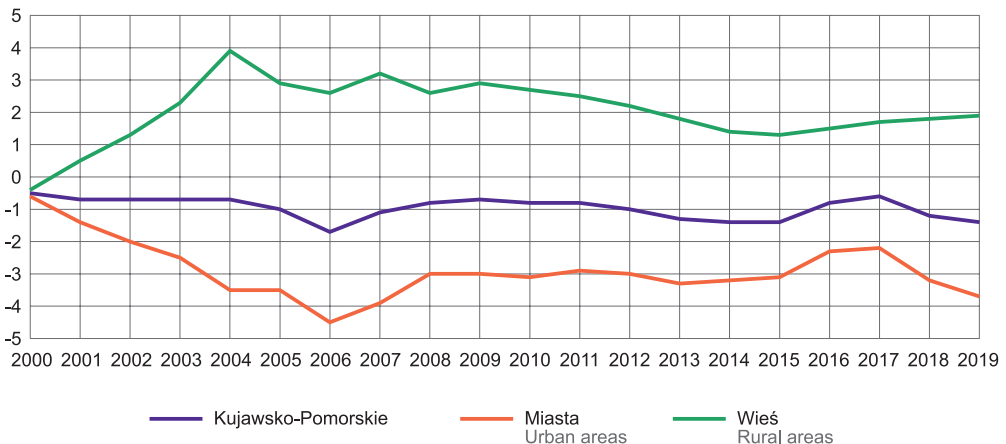
TABL. 13 (27). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji ^c Net migration ^c
		ogółem total	z miast from urban areas	na wieś to rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2010	23455	13294	9635	526	25138	11651	12721	766	-1683
TOTAL	2015	.	11273	9130	.	.	10933	11219	.	-2849
	2018	23760	12870	10361	529	26223	12536	13236	451	-2463
	2019	24764	13344	10763	657	27430	13094	13934	402	-2666
Miasta	2010	10827	4602	5802	423	14738	5408	8659	671	-3911
Urban areas	2015	.	3907	5569	.	.	4939	7493	.	-3915
	2018	10952	4387	6207	358	14913	5805	8814	294	-3961
	2019	11275	4517	6307	451	15633	6081	9270	282	-4358
Wieś	2010	12628	8692	3833	103	10400	6243	4062	95	2228
Rural areas	2015	.	7366	3561	.	.	5994	3726	.	1066
	2018	12808	8483	4154	171	11310	6731	4422	157	1498
	2019	13489	8827	4456	206	11797	7013	4664	120	1692
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM	2010	11,18	6,33	4,59	0,25	11,98	5,55	6,06	0,36	-0,80
TOTAL	2015	.	5,40	4,37	.	.	5,24	5,37	.	-1,36
	2018	11,42	6,19	4,98	0,25	12,61	6,03	6,36	0,22	-1,18
	2019	11,94	6,43	5,19	0,32	13,22	6,31	6,72	0,19	-1,29
Miasta	2010	8,50	3,61	4,56	0,33	11,57	4,25	6,80	0,53	-3,07
Urban areas	2015	.	3,13	4,46	.	.	3,96	6,01	.	-3,14
	2018	8,89	3,56	5,04	0,29	12,11	4,71	7,16	0,24	-3,22
	2019	9,21	3,69	5,15	0,37	12,77	4,97	7,57	0,23	-3,56
Wieś	2010	15,30	10,53	4,65	0,12	12,97	7,57	4,92	0,12	2,70
Rural areas	2015	.	8,77	4,24	.	.	7,14	4,44	.	2,91
	2018	15,10	10,00	4,90	0,20	13,33	7,93	5,21	0,19	1,77
	2019	15,86	10,38	5,24	0,24	13,87	8,24	5,48	0,14	1,99

a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

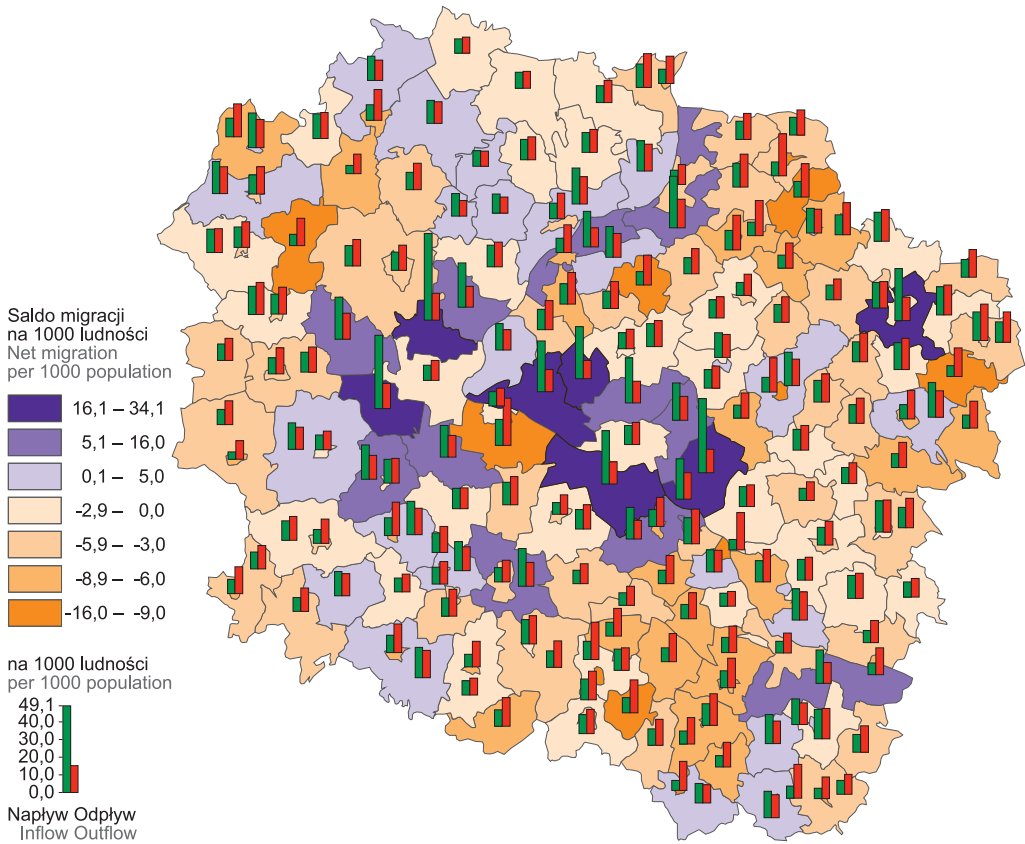
a Registrations. b Deregistrations. c In 2015 for calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

WYKRES 14 (24). **SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 14 (24). **NET MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE PER 1000 POPULATION**

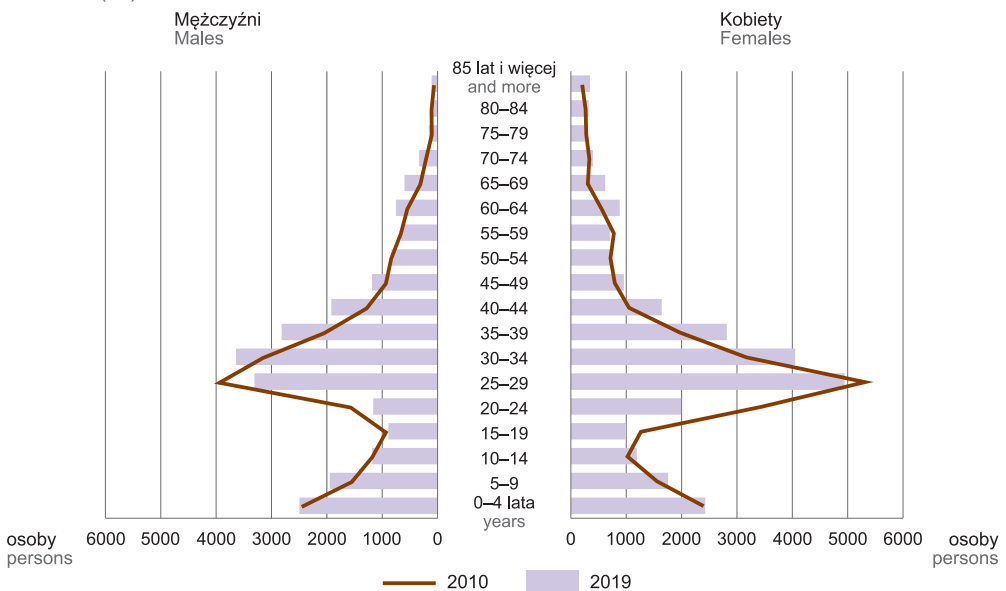

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used

MAPA 5 (14). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2019 R.**
 MAP 5 (14). **INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2019**

WYKRES 15 (25). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE NA POBYT STAŁY W 2010 I 2019 R.**
 CHART 15 (25). **INTERNAL MIGRATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2010 AND 2019**

TABL. 14 (28). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS	WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2010	526	309	217	766	384	382	-240	-75	-165
TOTAL	2014	427	241	186	1527	743	784	-1100	-502	-598
	2018	529	304	225	451	249	202	78	55	23
	2019	657	353	304	402	202	200	255	151	104
	0–4 lata	251	135	116	6	2	4	245	133	112
	5–9	102	44	58	21	12	9	81	32	49
	10–14	18	9	9	26	12	14	-8	-3	-5
	15–19	18	8	10	40	26	14	-22	-18	-4
	20–24	14	5	9	26	16	10	-12	-11	-1
	25–29	22	15	7	40	20	20	-18	-5	-13
	30–34	33	17	16	68	38	30	-35	-21	-14
	35–39	52	32	20	57	19	38	-5	13	-18
	40–44	51	35	16	46	23	23	5	12	-7
	45–49	21	9	12	21	12	9	0	-3	3
	50–54	16	9	7	20	9	11	-4	0	-4
	55–59	11	5	6	9	5	4	2	0	2
	60–64	16	11	5	7	2	5	9	9	0
	65 lat i więcej and more	32	19	13	15	6	9	17	13	4

TABL. 15 (29). **REZYDENCJA**
Stan w dniu 31 grudnia
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2075129	2062006	2055433	2050976	TOTAL
mężczyźni	1005432	998881	995963	993882	males
kobiety	1069697	1063125	1059470	1057094	females
Miasta	1254740	1228111	1214035	1207618	Urban areas
w tym mężczyźni	594187	580861	574137	570985	of which males
Wieś	820389	833895	841398	843358	Rural areas
w tym mężczyźni	411245	418020	421826	422897	of which males

a Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się: stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą); osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

a The usual residence population (residents) – comprise the following groups: permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad); a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 16 (30). **NIKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a**
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019		
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy			wierni, wyzna- -wcy adher- -ents, faithful		
Kościół Katolicki: Catholic Church:										
Kościół Rzymskokatolicki ^c	574	577	580	581	1509	1575	1558	1527	1905229	
Starokatolickie: Old Catholic:										
Kościół Polskokatolicki w RP ^d	3	3	3	3	2	2	2	2	470	
Polski Narodowy Kościół w RP	.	-	.	-	.	-	.	-	17	
Prawosławne: Orthodox:										
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^e	12	12	12	12	16	16	16	16	27500	
Staroprawosławna Cerkiew Staroobrzędowców	.	-	-	-	.	-	-	-	10	
Protestanckie i tradycji protestanckiej: Protestant and Protestant tradition:										
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP ^f	19 ^g	18	6	18	14 ^g	15	4	15	2398	
Kościół Zielonoświątkowy w RP	10	12	14	15	14	17	17	17	996	
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w RP	10	10	8	8	15	15	15	15	435	
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	6	6	6	6	4	3	3	4	286	
Nowoapostolski Kościół w Polsce	3	3	3	2	3	2	2	2	159	
Kościół Boży w Chrystusie	2	3	4	4	4	8	4	10	131	
Kościół Chrystusowy w RP ^h	1	1	1	1	5	7	5	5	100	
Kościół Chrześcijan Baptystów ^d	3	3	3	3	2	2	2	3	93	
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny w RP ^d	3	3	3	3	3	3	2	2	303	
Nurt badaczy Pisma Świętego: Bible student movement:										
Świadkowie Jehowy w Polsce	91	67	65	64	-	.	440	441	5799 ⁱ	
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	4	3 ^j	3	3	15	13 ^j	12	12	70	
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	2	2	2	2	7	5	4	5	30	
Islamskie: Muslim:										
Liga Muzułmańska w RP	1	1	1	-	-	.	1	1	1750	
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul Bayt Najwyższa Rada ^a	.	.	-	-	.	.	-	-	200	
Dalekiego Wschodu: Far Eastern Religions:										
Misja Buddyjska "Trzy Schronienia"	.	.	.	1 ^m	.	.	.	1 ^m	150 ^m	
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ^o	1	1	1	1	-	2	-	-	135	
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	.	1	2	2	.	5	5	5	45	
Instytut Wiedzy o Tożsamości "Misja Czaitanii"	-	-	-	-	4	4	3	4	35	
Inne: Others:										
Rodzimy Kościół Polski	.	.	-	-	.	.	-	-	117	
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	1	1 ^l	1	1	12	11 ^l	4	2	110	
Związek wyznaniowy Wyznawcy Słońca	.	.	-	.	.	.	2	.	20 ^o	

a Znaczące w województwie; uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji: bydgoskiej, toruńskiej, włocławskiej; wierni - ochrzczeni. d Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. e Dane dotyczą diecezji łódzko-poznańskiej. f Dane dotyczą diecezji pomorsko-wielkopolskiej. g Dane dotyczą 2009 r. h Do 2010 r. Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. i Głosiciele. j Dane dotyczą 2014 r. k Szacunkowa liczebność społeczności szyckiej. m Dane dotyczą 2008 r. n Do 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. o Dane dotyczą 2018 r. Szacunkowa liczebność wyznawców.

a Important in the voivodeship; listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern diocese: bydgoskiej, toruńskiej, włocławskiej; adherents - baptised person. d Church associated in the Polish Ecumenical Council. e Data concern łódzko-poznańskiej diocese. f Data concern pomorsko-wielkopolskiej diocese. g Data concern 2009. h Until 2010 Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. i Proclaimers. j Data concern 2014. k Estimated number of Shiites community. m Data concern 2008. n Until 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. o Data concern 2018. Estimated number of religious adherents.

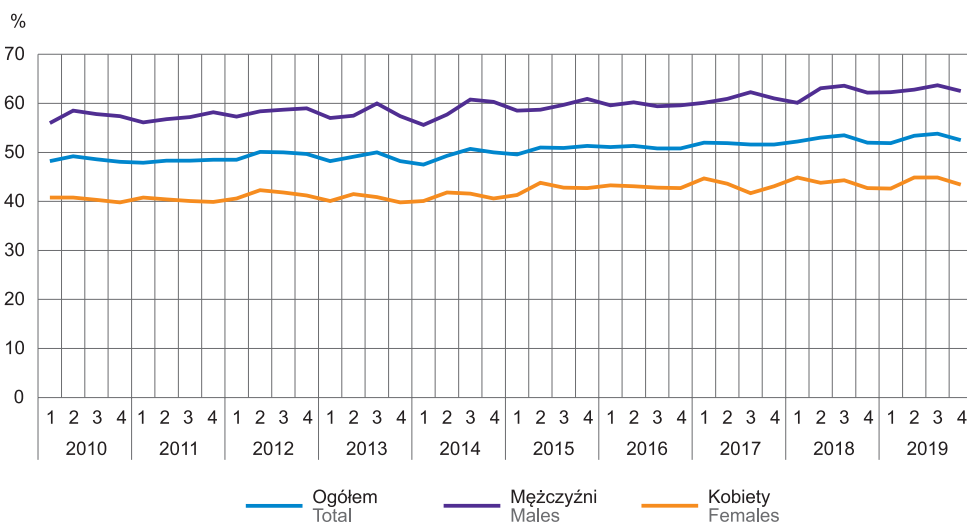
Dział V. Rynek pracy
Chapter V. Labour market

TABL. 1 (31). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
– NA PODSTAWIE BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
– ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages				kwartaly quarters				
	1	2	3	4	1	2	3		4
LUDNOŚĆ w tys.	1605	1662	1656	1646	1648	1647	1646	1645	POPULATION in thousands
Mężczyźni	765	798	791	786	787	787	786	786	Men
Kobiety	840	863	865	860	861	860	860	859	Women
Aktywni zawodowo	871	915	911	908	891	916	928	896	Economically active persons
Mężczyźni	486	511	512	510	503	509	521	507	men
Kobiety	385	404	399	398	387	407	407	389	women
Pracujący	779	843	872	872	856	880	886	864	Employed persons
Mężczyźni	439	475	492	494	490	494	501	491	men
Kobiety	340	368	380	378	367	386	386	373	women
Bezrobotni ^a	92	73	39	36	35	37	41	32	Unemployed persons ^a
Mężczyźni	47	37	20	16	14	15	20	16	men
Kobiety	45	36	19	20	21	22	22	16	women
WSPÓLCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	54,3	55,1	55,0	55,2	54,1	55,6	56,4	54,5	ACTIVITY RATE in %
Mężczyźni	63,5	64,0	64,7	64,9	63,9	64,7	66,3	64,5	men
Kobiety	45,8	46,8	46,1	46,3	44,9	47,3	47,3	45,3	women
Bierni zawodowo	734	746	745	739	758	731	718	749	Economically inactive persons
Mężczyźni	279	287	279	276	284	278	265	279	men
Kobiety	455	459	466	462	474	453	452	470	women
STOPA BEZROBOCIA w %	10,6	8,0	4,3	4,0	3,9	4,0	4,4	3,6	UNEMPLOYMENT RATE in %
Mężczyźni	9,7	7,2	3,9	3,1	2,8	2,9	3,8	3,2	men
Kobiety	11,7	8,9	4,8	5,0	5,4	5,4	5,4	4,1	women

a Osoby w wieku 15–74 lata.
a Persons aged 15–74.

WYKRES 1 (26). WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA DLA OSÓB W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
CHART 1 (26). THE EMPLOYMENT RATE FOR PERSONS AGED 15 YEARS AND OVER

TABL. 2 (32). **PRACUJĄCY^a**
 Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL	680154	707068	749206	751954	349547
sektor publiczny public sector	159742	150138	152320	152369	100671
sektor prywatny private sector	520412	556930	596886	599585	248876
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^b Agriculture, forestry and fishing ^b	107567	107683	107476	106992	47066
Przemysł Industry	160130	167366	175126	174310	56802
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	144519	153272	160510	159144	53475
Budownictwo Construction	43588	41008	46015	47696	4964
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	113020	112315	118652	119700	62403
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	33248	35179	41522	41788	8095
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	9295	10310	11634	12421	7724
Informacja i komunikacja Information and communication	6115	9826	12663	12887	3731
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	14547	14790	14147	13486	9170
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	11312	12587	13561	13232	8818
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	16677	20144	22471	22612	11587
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	19113	22409	24624	25232	10816
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	32508	33234	33943	33809	21353
Edukacja Education	55961	57698	58709	58619	45587
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	40583	43299	47378	47330	37674
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	6531	6261	6639	6733	4127
Pozostała działalność usługowa Other service activities	9959	12959	14646	15107	9630

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.
 a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data.

TABL. 3 (33). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M	448726	444666	465050	473841	400167	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10398	10001	9649	9515	4603	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	137886	137745	146849	148119	137933	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	127350	127443	135929	137097	127553	of which manufacturing
Budownictwo	33474	28151	29650	30224	19296	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	75023	69890	74250	72712	51870	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa	16058	18934	22183	22794	16732	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	6009	5883	6642	7240	4548	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	2731	2824	2728	7633	6665	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7967	9374	9050	8878	7912	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	5253	5809	5964	5857	4426	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	9555	10385	11060	11149	6358	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	13724	15918	14785	14089	12450	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	32622	31714	31439	31196	31195	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	54289	53941	54499	55392	54769	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	33837	33065	35128	37760	35017	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5487	4740	4920	4979	4623	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	4413	6293	6254	6305	1771	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą.

a Excluding persons employed abroad.

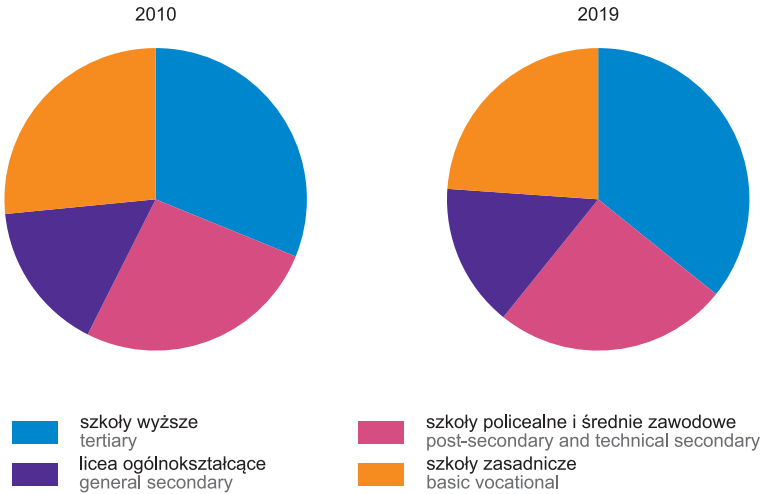
TABL. 4 (34). **PRZYJĘCIA DO PRACY I ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
HIRES AND TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przyjęcia do pracy Hires		Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	Zwolnienia z pracy Terminations		Współczynnik zwolnień w % Terminations rate in %
		Ogółem Total	w tym kobiety women		Ogółem Total	w tym kobiety women	
OGÓŁEM	2010	80593	31819	22,0	77431	30523	21,1
TOTAL	2015	84411	37088	23,1	78832	32012	21,5
	2018	97875	42885	25,5	90992	39096	23,6
	2019	85030	37416	21,7	81878	35389	20,8
sektor publiczny public sector		17694	11400	13,5	16675	10435	12,6
sektor prywatny private sector		67336	26016	25,7	65203	24954	24,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		587	122	13,5	695	148	15,9
Przemysł Industry		28923	9831	21,0	27588	9202	20,0
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		27430	9464	21,5	26178	8875	20,5
Budownictwo Construction		5991	507	31,0	5735	388	29,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A Trade; repair of motor vehicles ^A		12094	5935	23,2	11848	6095	22,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		5016	675	30,8	4488	464	27,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^A Accommodation and catering ^A		1833	1148	44,6	1751	1078	42,7
Informacja i komunikacja Information and communication		1288	386	19,3	1212	355	18,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		1636	1102	20,3	1864	1267	23,6
Obsługa rynku nieruchomości ^A Real estate activities		594	328	13,7	651	361	15,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		1463	825	22,6	1343	705	20,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^A Administrative and support service activities		8160	3499	64,8	8648	3768	68,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		5368	3389	16,8	5525	3356	17,2
Edukacja Education		5132	4136	10,5	4462	3480	9,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		5853	4947	17,3	5131	4218	15,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		623	382	14,8	572	343	13,5
Pozostałe sekcje Other sections		469	204	26,1	365	161	20,3

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a Data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

WYKRES 2 (27). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PRACĘ PO RAZ PIERWSZY WEDŁUG RODZAJU UKOŃCZONEJ SZKOŁY**

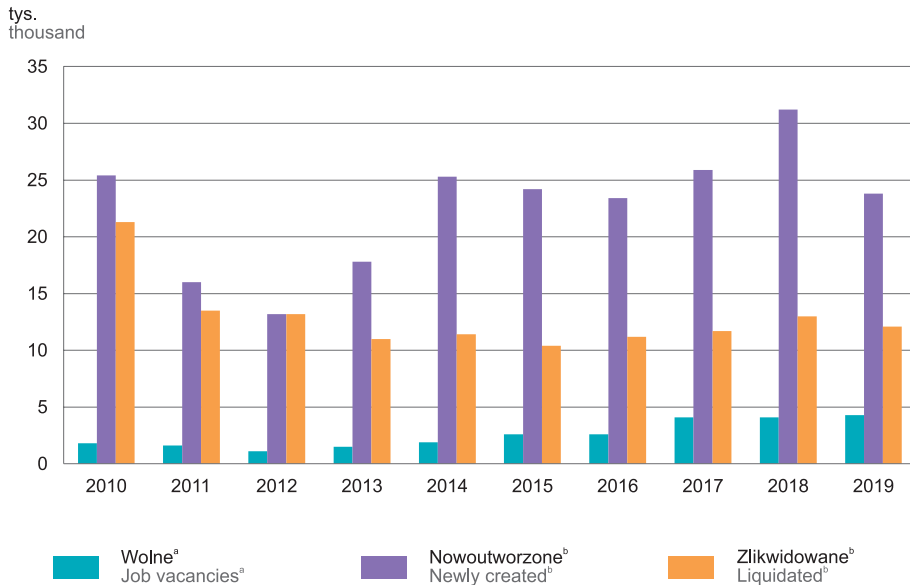
CHART 2 (27). **GRADUATES TAKING UP WORK FOR THE FIRST TIME BY TYPE OF SCHOOL THEY GRADUATED FROM**

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
 a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

WYKRES 3 (28). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWOUTWORZONE I ZLIKwidOWANE**

CHART 3 (28). **JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS**

a Stan w dniu 31 grudnia. b W ciągu roku.
 a As of 31 December. b During the year.

TABL. 5 (35). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI
 Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	139401	107255	72655	64060	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	75696	60367	44215	38570	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	24830	15648	9113	7544	previously not employed
absolwenci ^a	7556	4352	2189	2200	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	42057	38264	26653	23546	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2493	4268	2375	2129	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	69680	63149	42021	35460	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	26416	17143	12149	11153	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	.	18823	17183	14828	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	6260	5080	3236	2883	disabled persons

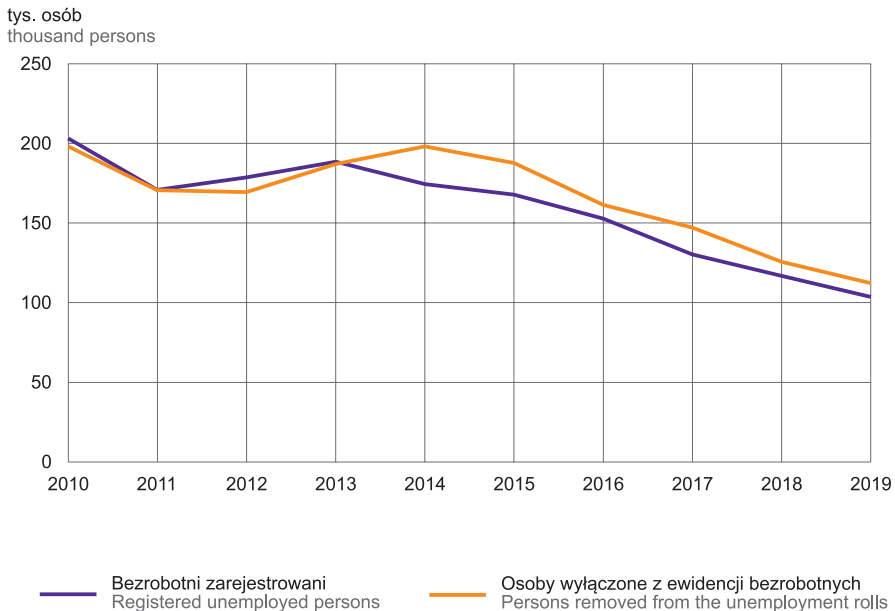
a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall over 12 months during the last two years, excluding the time of undergoing traineeship and on a job occupational training.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

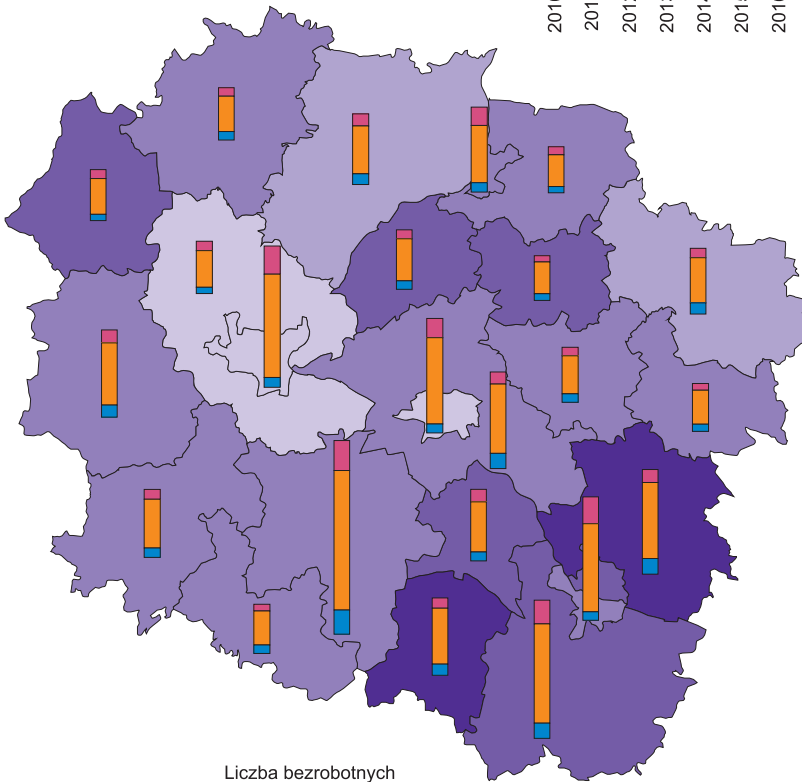
WYKRES 4 (29). NAPŁYW I ODPLYW BEZROBOTNYCH
CHART 4 (29). INFLOW AND OUTFLOW OF THE UNEMPLOYED

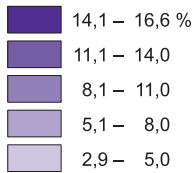
MAPA 1 (15).
MAP 1 (15).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2019 R.
REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE IN 2019

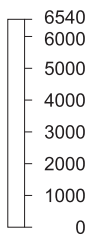
Stopa bezrobocia rejestrowanego
Registered unemployment rate

Liczba bezrobotnych
Number of unemployed

Kujawsko-Pomorskie = 7,9%

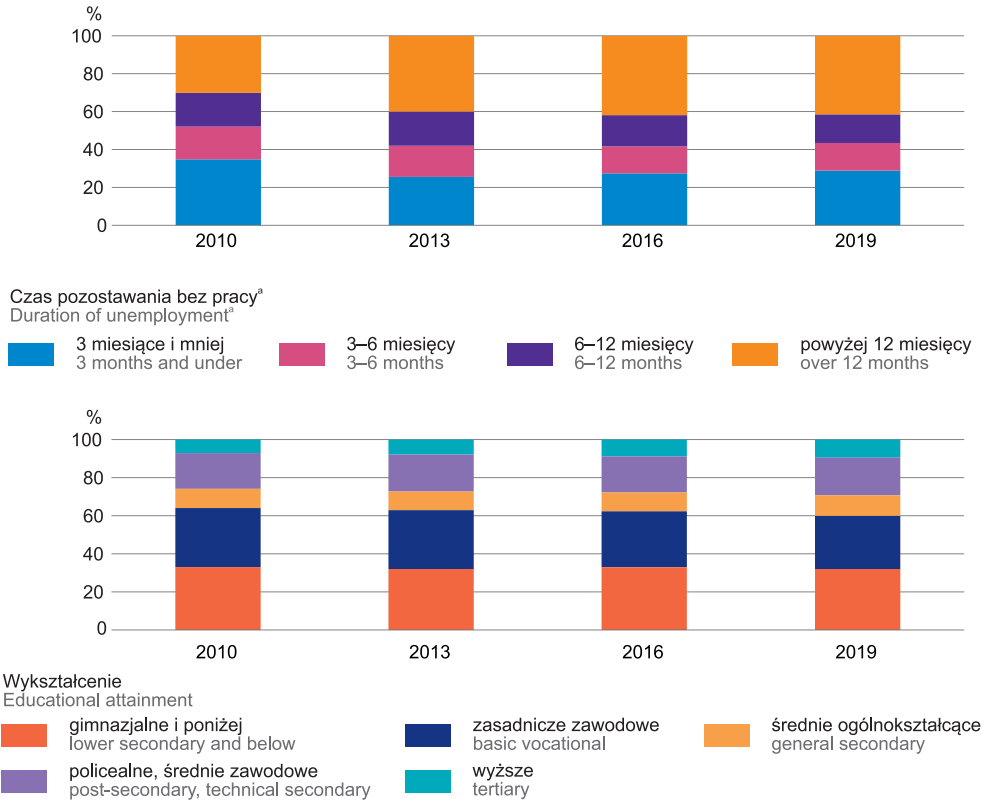
W wieku
Aged

WYKRES 5 (30). BEZROBOTNI OGÓLEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 5 (30). UNEMPLOYED PERSONS BY DURATION OF UNEMPLOYMENT AND EDUCATIONAL ATTAINMENT
As of 31 December

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g. in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 6 (36). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	2576	3593	2759	2330	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	1531	1895	1581	1385	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	8431	5569	4498	2781	Undertook employment in public works
w tym kobiety	3530	2750	2365	1427	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	34222	25770	12878	11554	Started training and traineeship with the employer
w tym kobiety	20411	15351	7808	7170	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	5256	4152	2766	2189	Started a social useful works
w tym kobiety	3411	2554	1719	1328	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	67103	95290	89897	75039	Number of submitted job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy^b	129	36	24	27	Unemployed persons per 1 job offer^b

a W ciągu roku. b Stan na 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

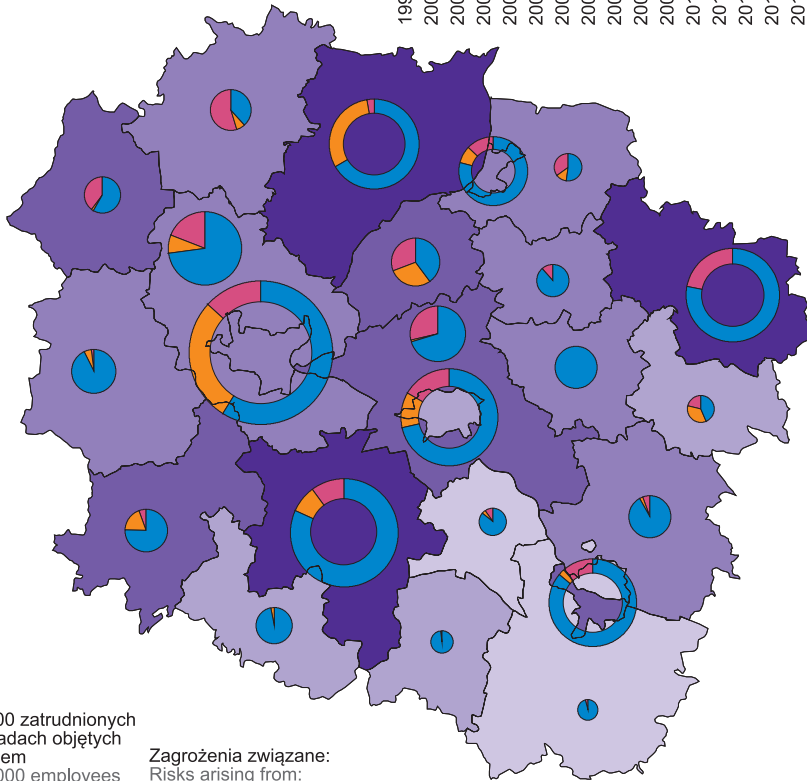
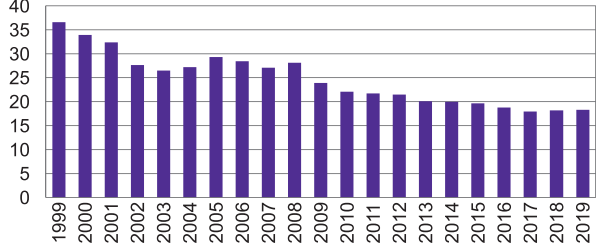
a During the year. b As of 31 December.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

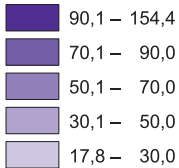
MAPA 2 (16). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA W 2019 R.**
 Stan w dniu 31 grudnia
 MAP 2 (16). **EXPOSURE TO RISK FACTORS AT WORK IN 2019**
 As of 31 December

Zatrudnieni w warunkach zagrożenia
 Exposure to risk factors at work

w tys.
 in thousands

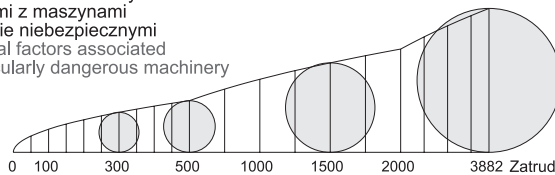
Na 1000 zatrudnionych
 w zakładach objętych
 badaniami
 Per 1 000 employees
 in units covered
 by the survey

Kujawsko-Pomorskie = 67,6

Zagrożenia związane:
 Risks arising from:

- ze środowiskiem pracy
work environment
- z uciążliwością pracy
strenuous work
- z czynnikami mechanicznymi
związanymi z maszynami
szczególnie niebezpiecznymi
mechanical factors associated
with particularly dangerous machinery

Zatrudnieni
 w warunkach
 zagrożenia
 Exposure
 to risk factors
 at work

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.
 a Employees listed only once by predominant factor.

TABL. 7 (37). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
 (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niezdol- ni do pracy ^b			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	z innym skut- kiem with other effect	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
O G Ó Ł E M	2010	5022	29	33	4960	43	1596	3009	T O T A L
	2015	5091	21	22	5048	97	1960	2800	
	2018	4693	13	34	4646	115	1907	2454	
	2019	4501	8	29	4464	42	1979	2425	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		67	–	2	65	1	14	51	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		2043	2	18	2023	13	859	1150	Industry
górnictwo i wydobywanie		3	–	–	3	–	1	2	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		1892	1	17	1874	12	809	1053	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		20	–	1	19	–	8	12	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		128	1	–	127	1	41	83	water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities
Budownictwo		219	1	4	214	1	65	151	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		712	–	1	711	11	358	333	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa		263	1	–	262	2	109	148	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		41	–	–	41	–	23	17	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		4	–	–	4	–	–	3	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		40	1	–	39	1	20	18	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		36	1	–	35	–	18	17	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		38	–	1	37	–	14	24	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		107	–	1	106	–	47	59	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		193	1	2	190	3	91	96	Public administration and defen- ce; compulsory social security
Edukacja		259	1	–	258	2	127	126	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		427	–	–	427	7	213	202	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		30	–	–	30	–	10	20	Arts, entertainment and recre- ation
Pozostała działalność usługowa		22	–	–	22	1	11	10	Other service activities

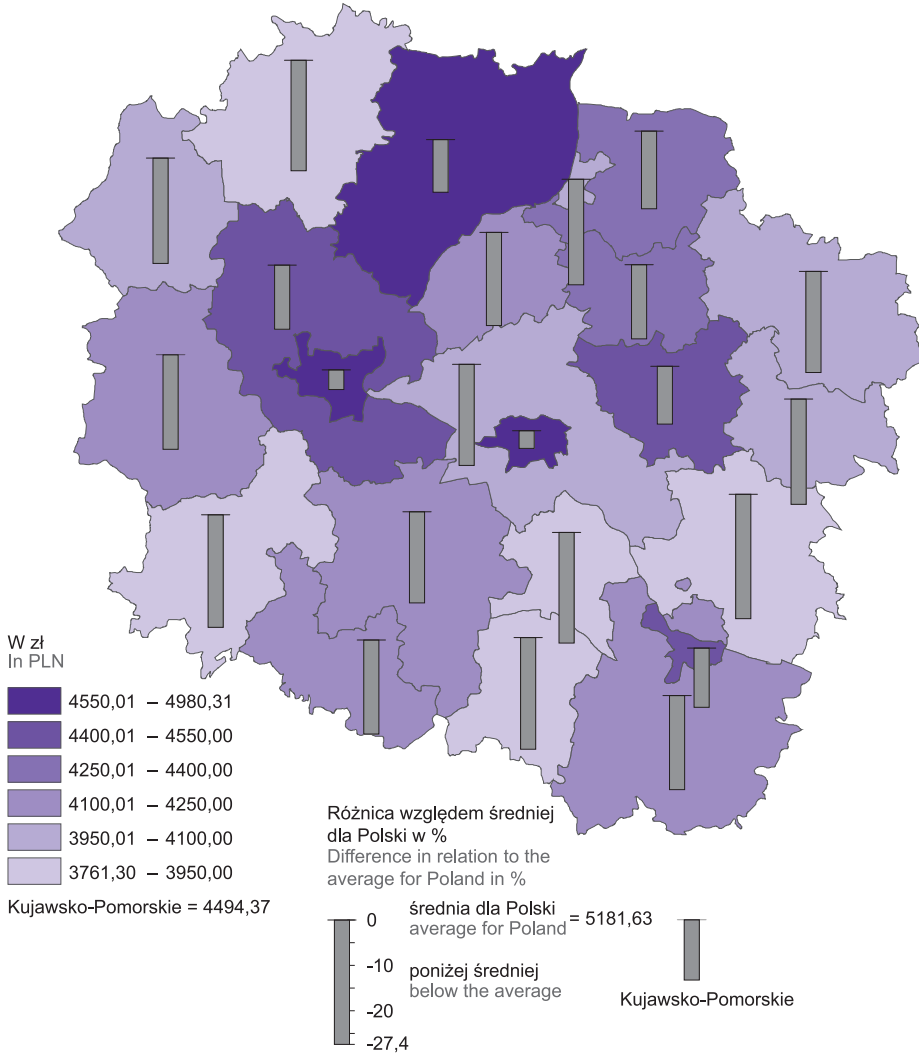
a Zgłoszone w danym roku. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.
 a Registered in a given year. b Excluding persons injured in fatal accidents.

Dział VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne
Chapter VI. Wages and salaries. Social benefits

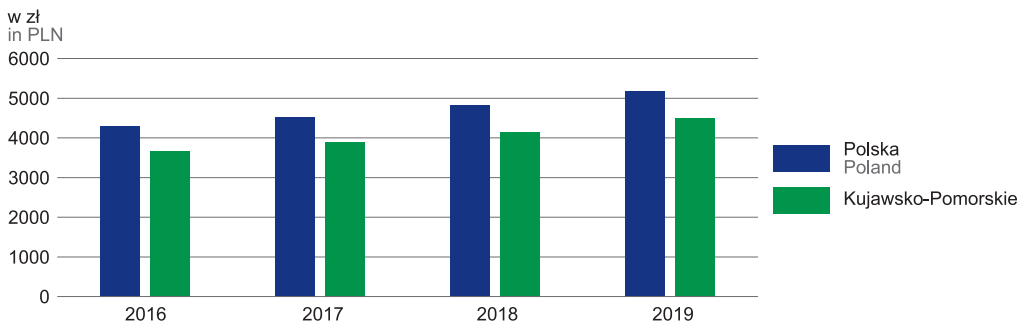
TABLE 1 (38). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 of which entities employing more than 9 persons	
					w zł in PLN	
O G Ó Ł E M	2759,68	3369,85	3961,76	4301,08	4494,37	T O T A L
sektor publiczny	3370,86	4066,05	4621,50	4998,38	4998,38	public sector
sektor prywatny	2470,12	3065,16	3689,18	4018,58	4237,48	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3069,29	4193,95	4904,09	5176,61	5388,69	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2750,35	3392,81	4026,63	4309,92	4392,42	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2706,27	3361,74	4005,78	4292,44	4376,92	of which manufacturing
Budownictwo	2356,44	2792,83	3359,52	3674,32	4098,28	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2263,66	2863,06	3558,84	3864,45	4156,84	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2186,44	2611,51	3183,56	3415,24	3596,90	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1803,88	2295,75	2830,81	3040,16	3270,31	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3636,44	4320,72	5083,85	7321,52	7599,94	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3818,84	4788,24	5324,32	5660,88	5903,84	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3123,68	3655,50	4186,37	4350,83	4535,47	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2948,28	3372,01	4164,16	4366,78	4840,64	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1833,19	2528,65	2946,88	3174,19	3159,14	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3737,21	4320,85	4991,11	5444,95	5444,95	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3263,06	4012,15	4364,55	4762,73	4779,17	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2904,59	3349,41	4089,85	4292,58	4364,15	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2839,39	3268,60	3692,01	3957,74	4021,79	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2400,71	2789,27	3394,37	3443,26	4244,98	Other service activities

MAPA 1 (17). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W 2019 R.
 MAP 1 (17). AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN 2019

WYKRES 1 (31). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
 CHART 1 (31). AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
 a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 2 (39). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	467718	457787	478284	482324	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	383780	381263	401600	407733	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	244229	250639	284196	293422	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	69797	60977	49298	46640	disability pensions
renty rodzinne	69754	69647	68106	67671	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	83938	76524	76684	74591	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 3 (40). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	7687,3	9449,0	10776,5	11431,1	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	6731,4	8354,6	9640,2	10267,5	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1461,65	1826,08	2000,37	2098,49	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	4681,0	5913,3	7220,9	7779,9	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1597,22	1966,09	2117,35	2209,53	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	922,4	1040,1	932,9	935,3	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1101,33	1421,42	1577,04	1671,22	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	1127,9	1401,2	1486,3	1552,3	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1347,50	1676,52	1818,67	1911,52	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	955,8	1094,4	1136,3	1163,6	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	948,95	1191,79	1234,80	1300,02	Average monthly retirement and other pension in PLN

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 179.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 4 on page 179.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 4 (41). **ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE „RODZINA 500+”**
CHILD-RAISING BENEFIT „FAMILY 500+”

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze:				Child-raising benefit:
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie w tys.	139,5	130,8	130,1 ^a	average monthly number of families receiving benefit in thousands
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenia w tys.	213,7	200,7	199,0 ^b 325,3	average monthly number of children to which families receive benefits in thousands
wypłaty świadczenia w tys. zł	1292915,3	1230335,9	1638947,8	benefit payments in thousand PLN
Dodatek wychowawczy:				Child-rising supplement:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	3026	2664	2677	average monthly number of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	15791	15890	16028	benefit payments in thousand PLN
Dodatek do zryczałtowanej kwoty:				Lump sum supplement:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	46	46	39	average monthly number of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	294	268	231	benefit payments in thousand PLN
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego:				Supplement equal child-rising benefit:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które pozostałe placówki otrzymują dodatek	.	.	815 ^c	average monthly number of children to which others centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	.	.	3023	benefit payments in thousand PLN

a, b Dane dotyczą okresu: a – od 1 stycznia do 30 czerwca. Od 1 lipca 2019 r. nie są gromadzone informacje o liczbie rodzin pobierających świadczenie wychowawcze. b Dane dotyczą okresu: w liczniku – od 1 stycznia do 30 czerwca, w mianowniku – od 1 lipca do 31 grudnia; patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 179. c Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego był wypłacany od 1 lipca 2019 r. Przepiętna miesięczna dotyczy okresu od 1 lipca 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.

Uwaga. W 2019 r. Kartę Dużej Rodziny posiadało 45059 rodzin.

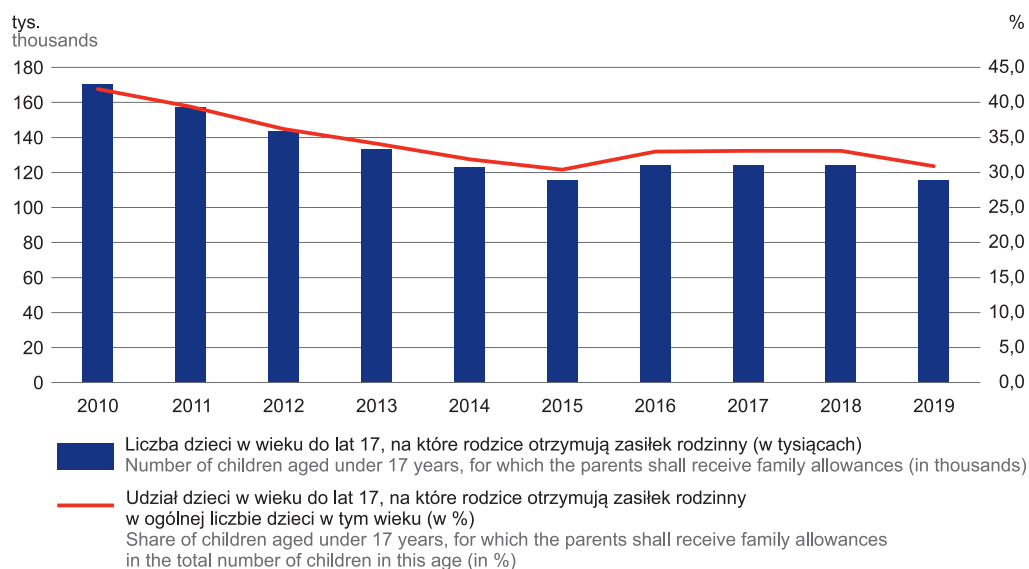
Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a – Data concern the period: a – from 1 January to 30 June. Since 1 July 2019 information of the number of families receiving the child-raising benefit is not collected, b – in the numerator – from 1 January to 30 June, in the denominator – from 1 July to 31 December; see general notes, item 11 on page 179. c – The supplement equal to the child-rising benefit was paid from 1 July 2019. The monthly average concerns the period from 1 July 2019 to 31 December 2019.

Note. In 2019, 45059 families had the Large Family Card.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 2 (32). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEN RODZINNYCH**
CHART 2 (32). **BENEFITING FROM FAMILY BENEFITS**

Dział VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania Chapter VII. Households. Dwellings

Gospodarstwa domowe Households

TABL. 1 (42). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 grudnia
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thousands								
O G Ó Ł E M	784,5	816,9	836,2	805,0	761,9	734,2	715,5	TOTAL
Miasta	518,4	530,4	530,2	504,8	468,3	443,2	427,4	Urban areas
Wieś	266,1	286,5	306,1	300,2	293,6	291,0	288,0	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN A HOUSEHOLD								
O G Ó Ł E M	2,616	2,480	2,381	2,419	2,490	2,510	2,499	TOTAL
Miasta	2,320	2,200	2,126	2,146	2,213	2,230	2,203	Urban areas
Wieś	3,192	2,999	2,823	2,879	2,932	2,936	2,939	Rural areas

Budżety gospodarstw domowych Households budgets

TABL. 2 (43). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

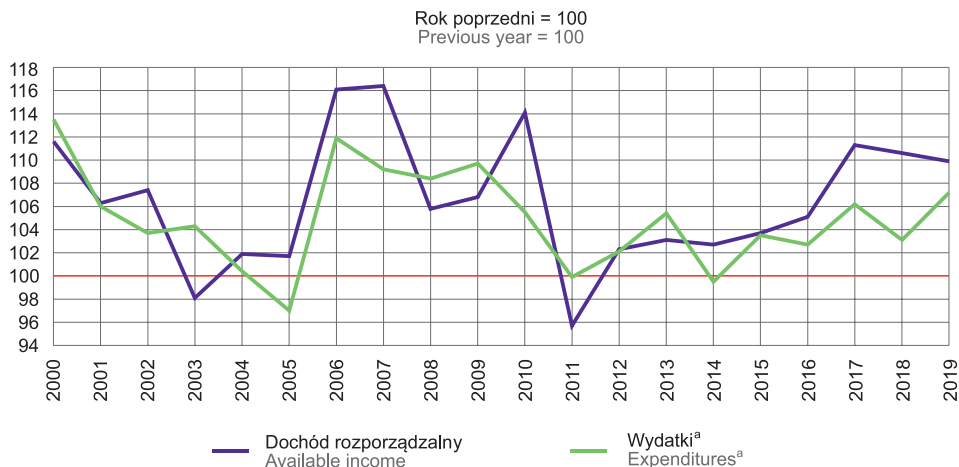
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1976	1965	1897	1814	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,92	2,73	2,68	2,66	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,17	1,06	1,09	1,09	employed
pobierających świadczenia społeczne	0,86	0,83	1,20	0,91	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,64	0,63	0,73	0,76	of which retirement or other pension
pozostających na utrzymaniu ^a	0,83	0,77	0,34	0,59	dependents ^a

a W 2018 r. bez dzieci w wieku 15–18 lat pobierających świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”, a w 2019 r. łącznie z dziećmi w wieku 15–18 lat otrzymującymi świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.

a In 2019 without children aged 15–18 years receiving the child-raising benefit „Family 500+”, and in 2019 including children aged 15–18 receiving the child-raising benefit „Family 500+”.

WYKRES 1 (33). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBE** **W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 1 (33). **AVERAGE MONTHLY INCOMES AND EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS**

a Od 2005 r. bez funduszu remontowego oraz łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie.
a Since 2005 excluding renovation fund and including expenditures on life insurance.

Uwaga do tablic 3–6

Dane za 2010 r. przeliczone według wag po NSP 2011, brak informacji o błędzie względnym szacunków.

Note to tables 3–6

Data for 2010 have been recalculated by weights after Population and Housing Census 2011, information about relative error estimates is not available.

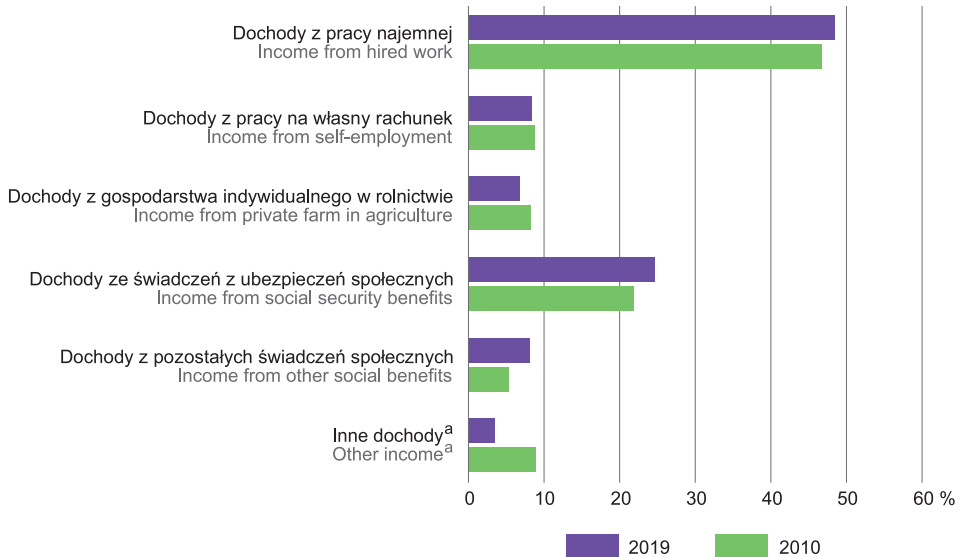
**TABL. 3 (44). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1164,09	1245,69	1611,33	1770,82	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1126,23	1208,73	1564,67	1722,80	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	538,29	639,96	795,22	858,22	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	96,65	65,86 ^a	125,44 ^b	120,64 ^c	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	100,30	80,18	98,35	148,63	from self-employment
ze świadczeń społecznych	325,53	396,56	532,44	579,83	from social benefits

a–c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 20,31%, b – 24,61%, c – 38,00%.

a–c Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 20.31%, b – 24.61%, c – 38.00%.

**WYKRES 2 (34). STRUKTURA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO DOCHODU ROZPORZĄDZALNEGO
NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CHART 2 (34). STRUCTURE OF AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA
IN HOUSEHOLDS

a Obejmują: dochody z własności, dochody z wynajmu nieruchomości oraz pozostałe dochody.
a Including: income from property, income from rental of real estate and other income.

TABL. 4 (45). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

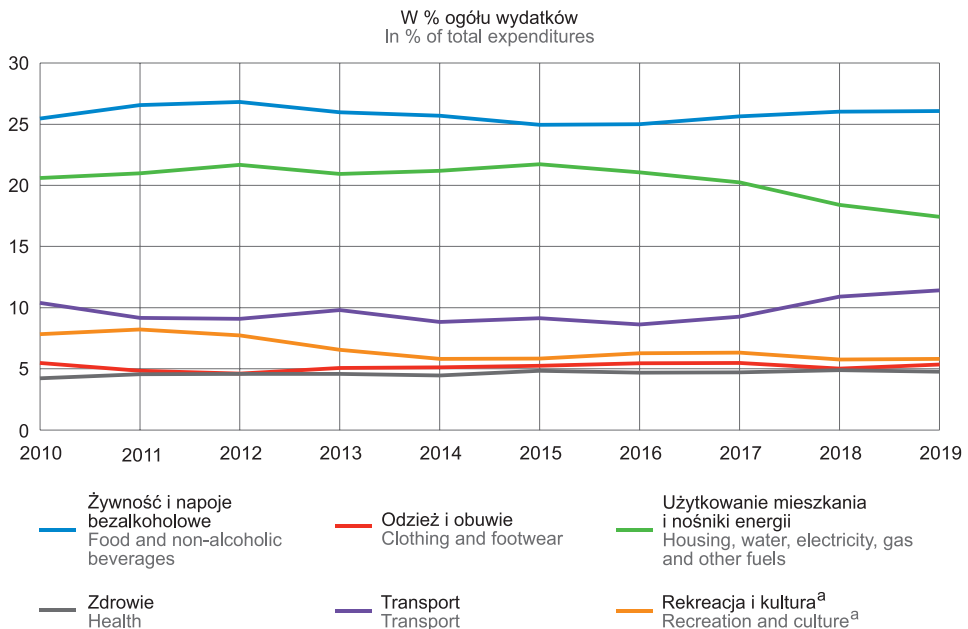
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem ^a	935,13	1022,54	1149,82	1232,32	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	897,27	985,58	1103,16	1184,30	of which consumer goods and services ^{ab}
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	236,72	255,02	299,10	321,43	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	27,92	26,52	31,21	33,64	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	50,35	53,66	57,64	65,88	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	191,80	222,26	211,67	214,82	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	44,62	51,94	65,49	66,45	furnishings, household equipment and routine household maintenance
zdrowie	39,66	49,62	56,15	58,63	health
w tym wyroby farmaceutyczne	26,02	29,06	37,57	39,67	of which pharmaceutical products
transport	96,00	93,47	125,49 ^e	140,80	transport
łączność ^c	38,53	52,48	52,60	59,15	communication ^c
rekreacja i kultura	72,00	59,63	66,16	71,58	recreation and culture
edukacja ^d	10,50	9,74 ^f	9,06 ^g	12,73 ^h	education ^d
restauracje i hotele	17,99	31,66	41,51	47,90	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^a	57,44	57,99	69,29	76,56	miscellaneous goods and services ^a
w tym higiena osobista	27,88	31,06	35,64	39,82	of which personal care

a, b, d, e łącznie z: a – wydatkami na ubezpieczenia na życie, b – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków, d – wydatkami na usługi internetowe (od 2013 r.; do 2012 r. ujmowane w pozycji „Rekreacja i kultura”), e – wychowaniem przedszkolnym. c, f, g, h Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: c – 14,10%, f – 14,39%, g – 13,20%, h – 18,49 %.

a, b, d, e, Including: a – expenditures on life insurance, b – pocket money not considered in items by types of expenditures, d – expenditures for Internet services (since 2013; until 2012, included in position "Recreation and culture"), e – pre-school education. c, f, g, h Relative error of estimates exceeds 10% and equals: c – 14.10%, f – 14.39%, g – 13.20%, h – 18.49 %.

WYKRES 3 (35). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 3 (35). AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

a Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe.

a Since 2013 excluding expenditures for Internet services.

TABL. 5 (46). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

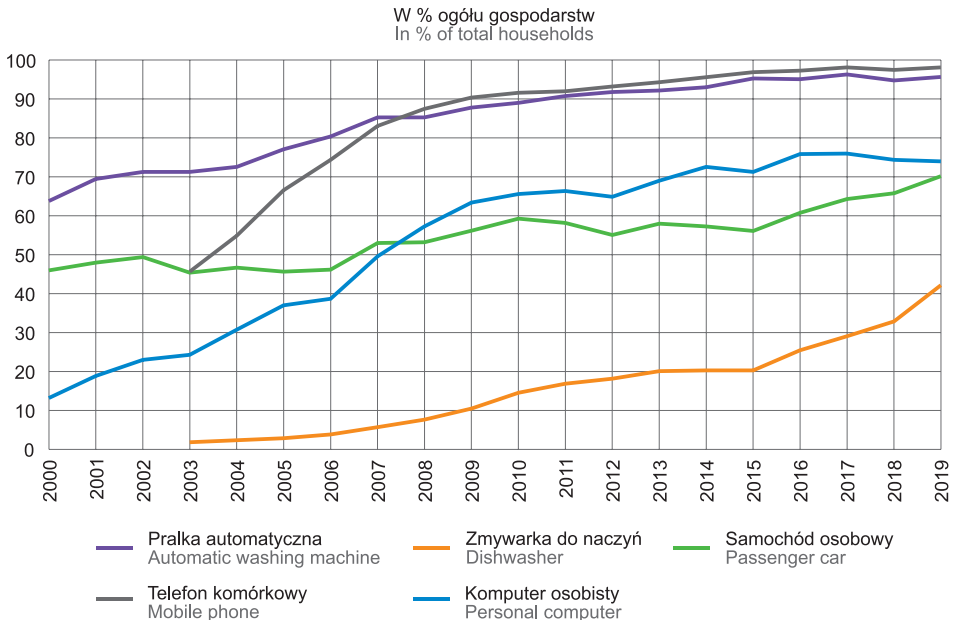
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Pralka automatyczna	89,0	95,3	94,8	95,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	14,5	20,3	32,9	42,2	Dishwasher
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	8,0	8,8	15,5	18,1	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Kuchenka mikrofalowa	56,7	58,9	63,7	65,4	Microwave oven
Samochód osobowy	59,3	56,1	65,8	70,2	Passenger car
Motocykl, skuter, motorower	7,1	8,2	7,8	6,5	Motorcycle, scooter, motorbike
Rower (bez dziecięcego)	65,3	63,1	67,1	68,2	Bicycle (excluding children's)
Telefon komórkowy	.	76,1	70,5	65,4	Mobile phone
Smartfon	99,2	97,8	98,3	96,5	Smartphone
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	91,6	96,9	97,5	98,1	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	.	43,2	67,3	78,4	Television set
Zestaw kina domowego	18,7	12,2	10,2	12,3	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	72,0	70,4	69,3	66,5	Satellite or cable television equipment
Komputer osobisty	65,1	71,3	74,4	74,0	Personal computer
Laptop, tablet	.	58,1	66,4	65,8	Laptop, tablet
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	58,1	69,5	77,9	83,9	Device with access to the Internet ^c
Drukarka	40,0	33,3	33,6	37,4	Printer
Drukarka wielofunkcyjna	.	22,8	26,9	28,5	Multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system. c Personal computers, laptops, tablets, television set, smartphones, others with access to the Internet.

WYKRES 4 (36). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**

CHART 4 (36). HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS

TABL. 6 (47). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

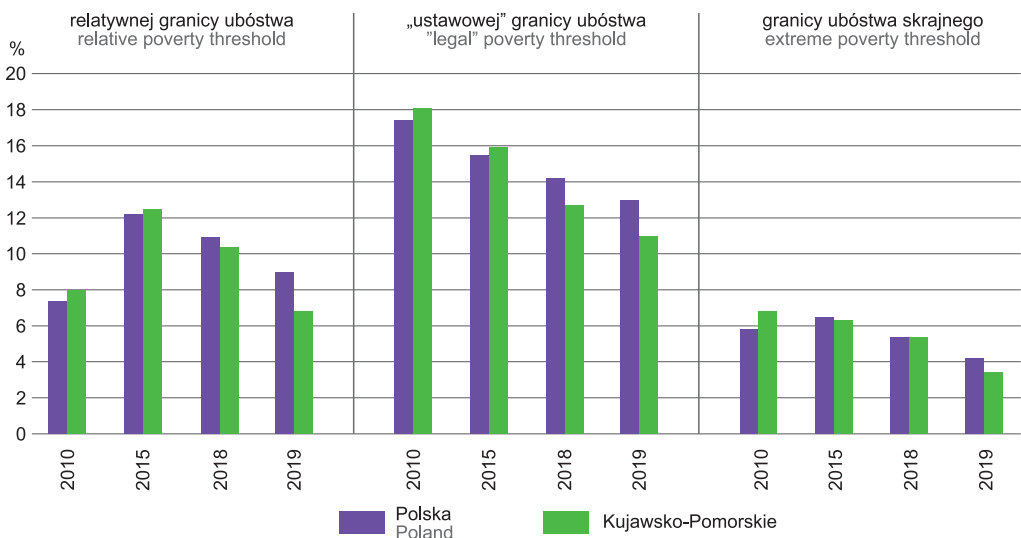
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	6,93	6,15	5,56	5,47	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	4,80	3,99	3,26	3,12	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	5,96	5,71	5,65	5,52	Meat ^c in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	.	3,36	3,30	3,13	raw meat
w tym drób	.	1,72	1,71	1,74	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^d	2,31	2,09	2,09	2,12	processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,50	0,38	0,32	0,28	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	3,48	3,38	3,05	2,94	Milk ^f in l
Jogurty w kg	0,60	0,58	0,59	0,65	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^g w kg	0,89	0,81	0,88	0,92	Cheese and curd ^g in kg
Jaja w szt.	12,69	12,02	10,44	10,44	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,33	1,22	1,14	1,06	Oils and fats in kg
w tym masło	0,22	0,23	0,23	0,26	of which butter
Owoce ^h w kg	3,22	3,29	3,73	3,65	Fruit ^h in kg
Warzywa w kg	10,29	8,92	8,12	7,54	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	5,48	4,19	3,33	2,89	of which potatoes
Cukier w kg	1,20	0,97	0,97	0,79	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,32	0,28	0,28	0,29	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	3,12	4,21	5,77	6,13	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	1,02	0,80	1,05	1,12	Fruit and vegetable juices in l

a, b, g Od 2013 r. bez: a – mąki ziemniaczanej, b – pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego, g – serków słodkich. c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). d, h łącznie z: d – wyrobami garmażeryjnymi oraz od 2013 r. bez przetworów podrobowych, h – nasionami i pestkami jadalnymi. e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. f Bez zagełszczonego i w proszku.

a, b, g, Since 2013 excluding: a – potato flour, b – crisp bread, toasted bread and confectionery, g – sweet cottage cheese. c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”). d, h Including: d – ready-to-serve meat products as well as since 2013 excluding offal preparations, h – seeds and edible kernel. e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. f Excluding condensed and powdered milk.

WYKRES 5 (37). **WSKAŹNIKI ZASIĘGU UBÓSTWA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CHART 5 (37). **POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS**

Udział osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej:
Share of persons in households with expenditures below:

Mieszkania. Infrastruktura komunalna
Dwellings. Municipal infrastructure

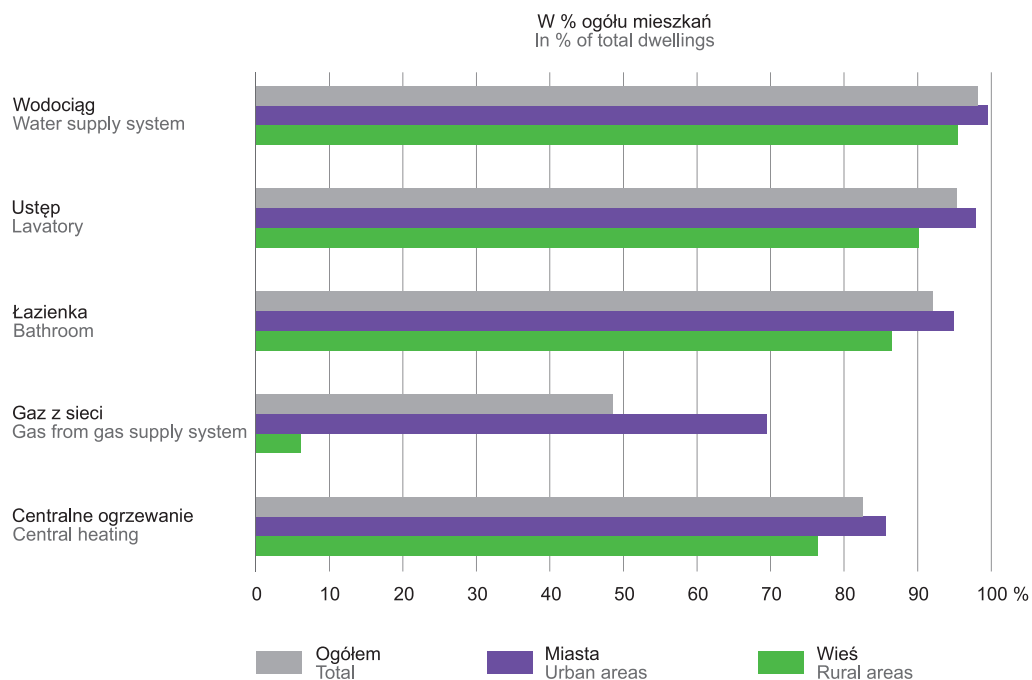
TABL. 7 (48). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
 Stan w dniu 31 grudnia
 DWELLING STOCKS^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	703,8	732,7	752,3	759,8	508,7	251,1	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	2634,2	2758,8	2841,1	2871,9	1790,3	1081,5	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	48167,4	51029,2	52909,5	53611,2	30817,6	22793,7	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,74	3,77	3,78	3,78	3,52	4,31	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania	68,4	69,6	70,3	70,6	60,6	90,8	per dwelling
na 1 osobę	23,0	24,5	25,5	25,9	25,3	26,8	per person
liczba osób na:							number of persons:
1 mieszkanie	2,98	2,85	2,76	2,73	2,40	3,39	per dwelling
1 izbę	0,80	0,76	0,73	0,72	0,68	0,79	per room

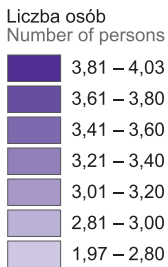
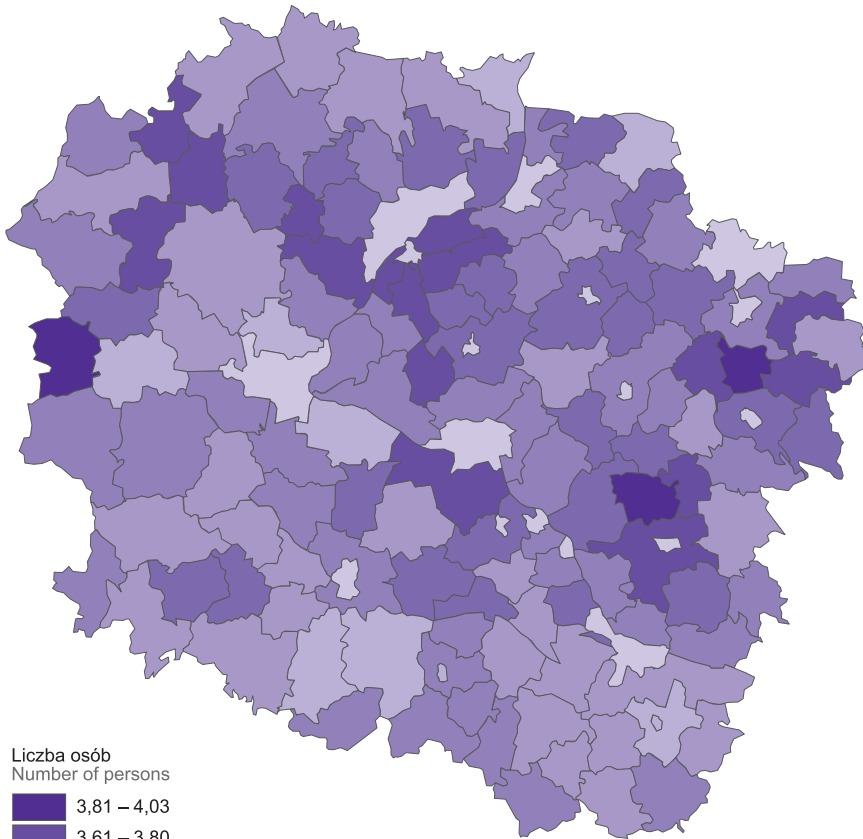
a Na podstawie bilansów.
 a Based on balances.

WYKRES 6 (38). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2019 R.**

CHART 6 (38). DWELLINGS IN DWELLING STOCKS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2019

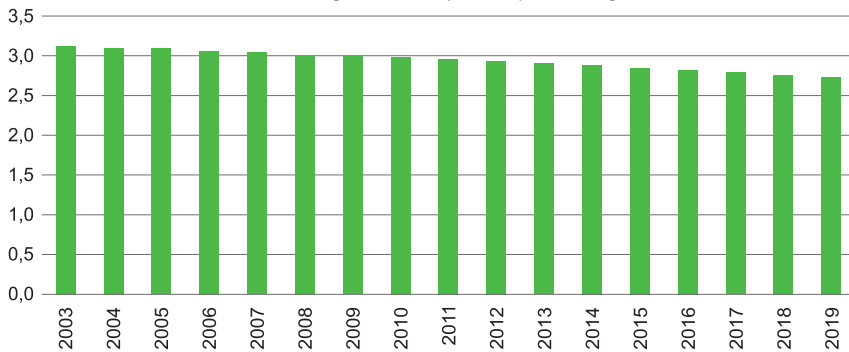

MAPA 1 (18). **PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB NA 1 MIESZKANIE W 2019 R.**
 MAP 1 (18). **AVERAGE NUMBER OF PERSONS PER DWELLING IN 2019**

Kujawsko-Pomorskie = 2,73

Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie
Average number of persons per dwelling

TABL. 8 (49). **MIESZKANIA, NA BUDOWĘ KTÓRYCH WYDANO POZWOLENIA^a**
DWELLINGS FOR WHICH PERMITS HAVE BEEN GRANTED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	6914	8571	10808	12089	T O T A L
W nowych budynkach mieszkalnych ^b	6508	8085	10456	11834	In new residential buildings ^b
jednorodzinnych ^c	4690	3743	5200	6226	single-family ^c
wielorodzinnych ^d	1818	4342	5256	5608	multi-family ^d
W nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych	9	8	3	1	In new residences for communities and new non-residential buildings
Powstałe w wyniku rozbudowy ^e i przebudowy ^f	397	478	349	254	Created as a result of enlarging ^e and adapting ^f

a Od lipca 2015 r. łącznie z mieszkaniami, na budowę których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. b Bez budynków zbiorowego zamieszkania. c O jednym lub dwóch mieszkaniach. d O trzech lub więcej mieszkaniach. e Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. f Mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych.

a Since July 2015 including dwellings which have been registered with a construction project. b Excluding residences for communities. c With one or two dwellings. d With three or more dwellings. e Of residential and non-residential buildings. f Of dwellings and non-residential spaces.

TABL. 9 (50). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

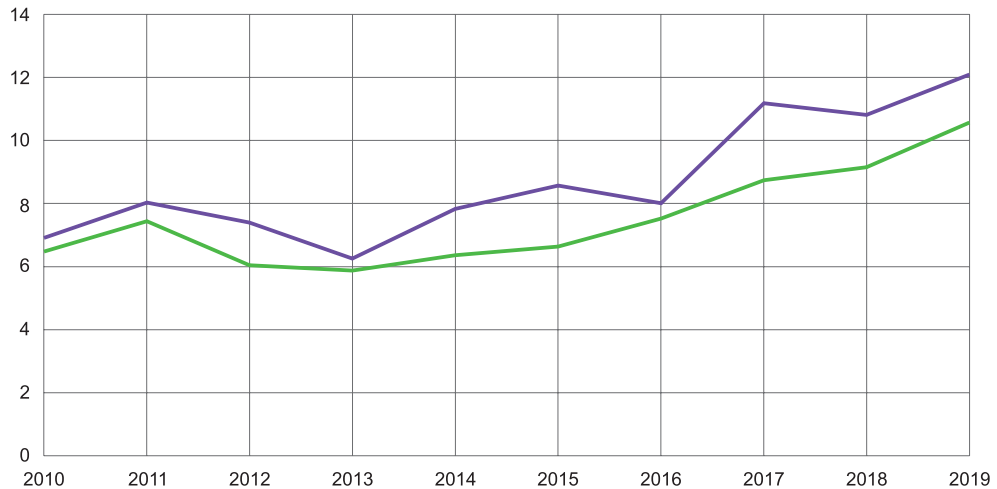
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	6479	6631	9147	10570	T O T A L
Indywidualne	4292	3595	4363 ^a	4935 ^a	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1441	2874	4470 ^b	5152 ^b	For sale or rent
Spółdzielcze	242	–	35	336	Cooperatives
Komunalne (gminne)	260	100	77	147	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	244	62	201	–	Public building society
Zakładowe	–	–	1	–	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 181.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see general notes, item 11 on page 181.

WYKRES 7 (39). **MIESZKANIA (pozwolenia, rozpoczęte budowy)**
CHART 7 (39). DWELLINGS (permits, construction in progress)

tys.
thousands

— Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia
Dwellings for which permits have been granted

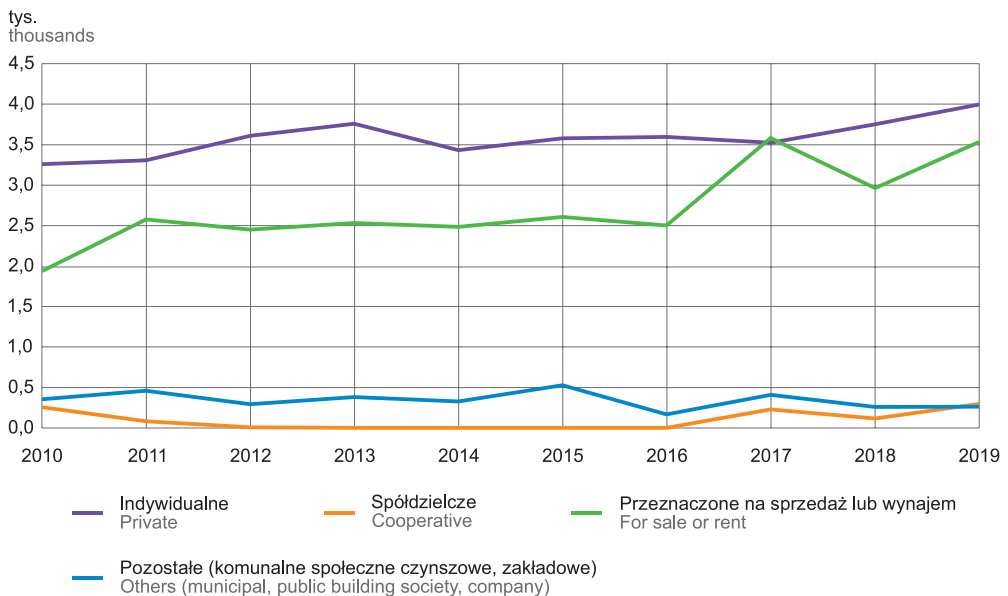
— Mieszkania, których budowę rozpoczęto
Dwellings in which construction has begun

TABL. 10 (51). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

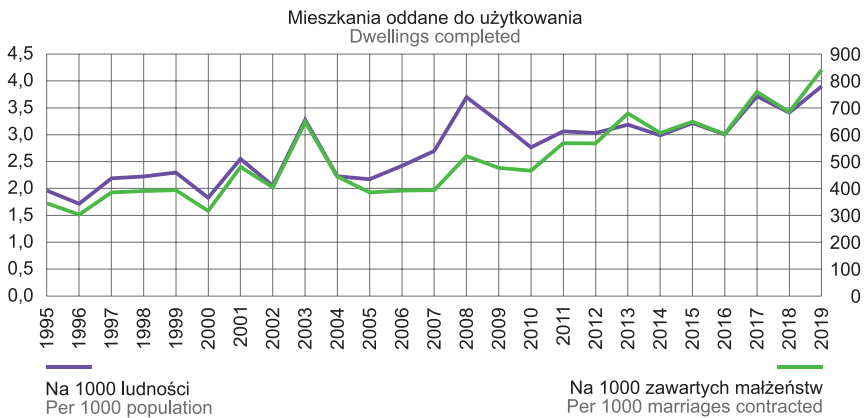
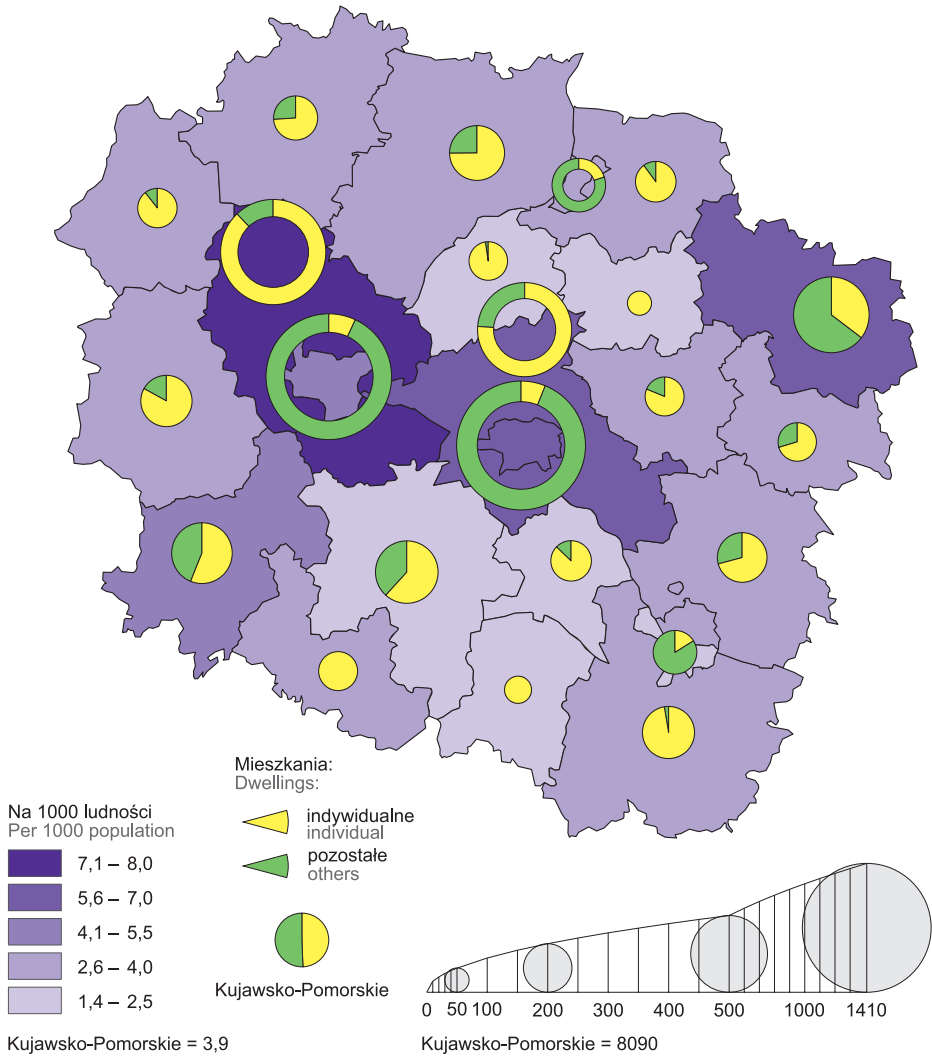
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Mieszkania	5807	6714	7092	8090	Dwellings
miasta	3323	3651	3750	4440	urban areas
wieś	2484	3063	3342	3650	rural areas
Indywidualne ^a	3258	3580	3751	3995	Private ^a
miasta	905	786	800	771	urban areas
wieś	2353	2794	2951	3224	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	1939	2606	2965	3536	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	257	–	116	297	Cooperative
Komunalne (gminne)	119	118	91	118	Municipal (gmina)
Społeczne czynszowe	230	366	167	134	Public building society
Zakładowe	4	44	2	10	Company
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	467	648	684	841	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	448	607	617	778	Urban areas
Wieś	494	705	780	934	Rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	103,0	98,2	97,6	94,2	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	78,4	72,5	73,0	70,6	urban areas
wieś	136,0	128,9	125,3	122,9	rural areas
Indywidualne ^a	139,4	135,8	132,5	130,1	Private ^a
miasta	142,8	142,0	135,9	138,2	urban areas
wieś	138,1	134,1	131,6	128,1	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	57,1	57,0	59,2	60,4	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	63,3	–	59,9	54,7	Cooperative
Komunalne (gminne)	46,8	41,5	54,5	49,7	Municipal (gmina)
Społeczne czynszowe	47,6	46,7	44,9	44,3	Public building society
Zakładowe	177,0	63,9	225,5	103,7	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 181.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see general notes, item 11 on page 181.

WYKRES 8 (40). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA**
CHART 8 (40). DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION

MAPA 2 (19). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2019 R.**
 MAP 2 (19). **DWELLINGS COMPLETED IN 2019**

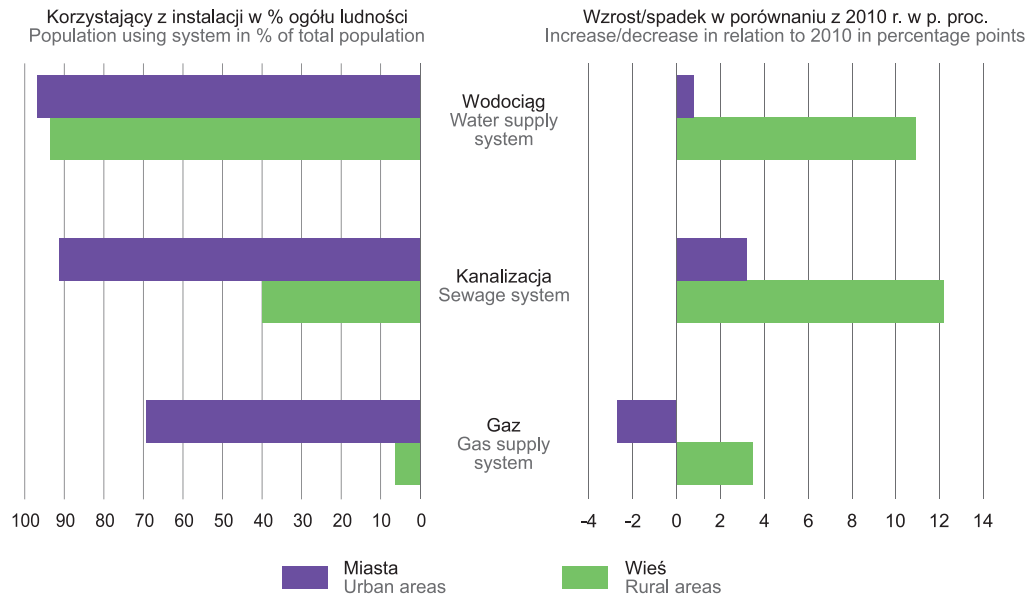
TABL. 11 (52). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 grudnia
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km:					Distribution network in km:
Wodociągowa	21782,0	23239,8	23777,6	23915,6	Water supply
miasta	2994,6	3287,7	3376,9	3410,1	urban areas
wieś	18787,4	19952,1	20400,7	20505,5	rural areas
Kanalizacyjna ^a	6365,4	7887,5	8262,5	8410,7	Sewage ^a
miasta	2886,7	3301,7	3417,6	3465,1	urban areas
wieś	3478,7	4585,8	4844,9	4945,6	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	68,4	70,9	73,4	73,5	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
na 1 mieszkańca w m ³	32,6	34,0	35,3	35,4	per capita in m ³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	42,1	40,4	41,2	40,8	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	33,1	32,4	33,4	33,3	per capita in m ³
Wieś:					Rural areas:
w hm ³	26,2	30,5	32,3	32,7	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	31,8	36,4	38,0	38,4	per capita in m ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	71,6	63,8	69,2	68,7	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczone	71,5	63,8	69,2	68,7	Of which treated

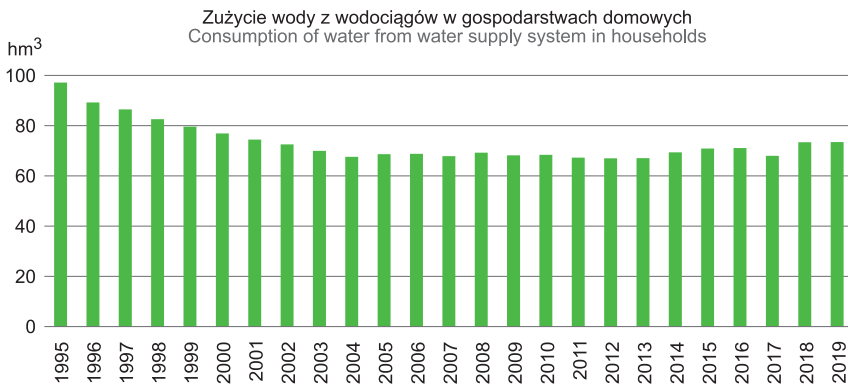
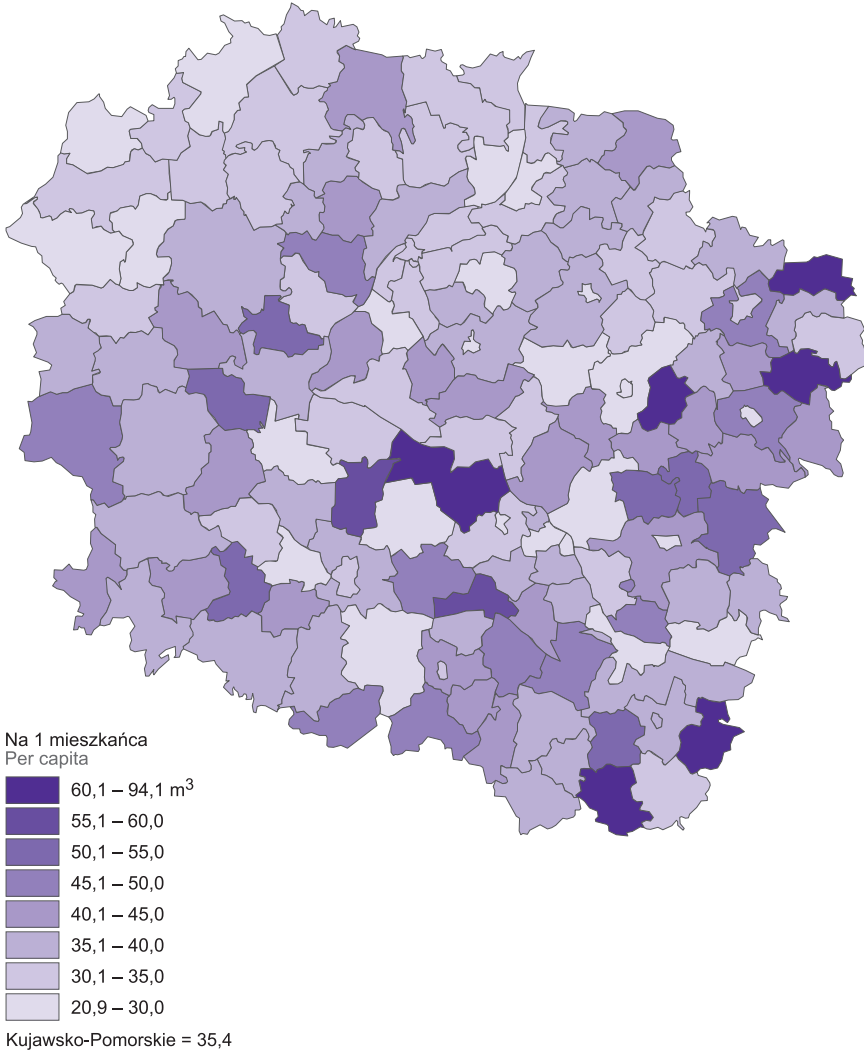
a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

WYKRES 9 (41). **LUДНОŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ W 2019 R.**

CHART 9 (41). **POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEM IN 2019**

MAPA 3 (20). **ZUŻYCIĘ WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2019 R.**
 MAP 3 (20). **CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS IN HOUSEHOLDS IN 2019**

TABL. 12 (53). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIĘ ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	711,6	724,1	763,9	770,1	Consumers (as of 31 December) in thousands
Miasta	483,7	489	514,9	523,0	Urban areas
Wieś	227,9	235,2	249,0	247,1	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GWh	1547,2	1465,8	1571,2	1551,9	In GWh
miasta	878,1	818,2	861,8	854,5	urban areas
wieś	669,1	647,6	709,3	697,4	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	689,5	655,8	699,8	698,2	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1815,4	1673,3	1673,9	1633,8	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2935,9	2753,8	2848,3	2822,9	rural areas – per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Energii.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

S o u r c e: data of the Ministry of Energy.

TABL. 13 (54). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIĘ GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 grudnia
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	3705,0	4535,4	4844,0	4983,3	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	1176,9	1376,5	1376,7	1376,0	of which transmission
miasta	131,5	157,9	65,9	65,8	urban areas
wieś	1045,4	1218,7	1310,8	1310,2	rural areas
Miasta	2273,1	2519,8	2543,0	2603,5	Urban areas
Wieś	1431,9	2015,6	2301,0	2379,8	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	343,1	334,5	343,1	355,6	Consumers of gas from gas supply system^a in thousands
Miasta	336,5	324,8	332,0	339,7	Urban areas
Wieś	6,6	9,7	11,2	16,0	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system (during the year):
W GWh ^b	139,2	1361,3	1636,6	1539,0	In GWh ^b
miasta	131,1	1249,1	1497,0	1359,2	urban areas
wieś	8,1	112,3	139,6	179,8	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh ^c	66,3	652,1	786,9	741,8	Per capita in kWh ^c
miasta	102,9	1001,1	1215,6	1110,6	urban areas
wieś	9,8	133,6	164,5	211,3	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b, c W 2010 r. w jednostkach naturalnych: b – hm³, c – m³.

a Including consumers using collective gas-meter. b, c In 2010 in natural units: b – hm³, c – m³.

TABL. 14 (55). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 grudnia
HOUSE-HEATING
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła przesyłowa i rozdzielcza w km	1425,7	1503,4	1453,7	1461,0	1386,4	74,6	Heating transmission and distribution network in km
Kotłownie	863	1640	1486	2049	1457	592	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	11903,2	9458,3	9790,9	9837,3	9684,6	152,6	Sale of heating energy (during the year) in TJ

Dział VIII. Edukacja i wychowanie
Chapter VIII. Education

TABL. 1 (56). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE ^a		PRE-PRIMARY EDUCATION ^a			
Placówki	937	1040	1075	1084	Establishments
w tym na wsi	565	564	561	555	of which in rural areas
w tym:					of which:
Przedszkola	341	474	531	554	Nursery schools
w tym specjalne	7	6	12	14	of which special
w tym na wsi	94	140	159	164	of which in rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	501	471	462	455	Pre-primary sections in primary schools
SZKOŁY		SCHOOLS			
Szkoły:					Schools:
podstawowe	703	685	727	722	primary
w tym na wsi	470	441	445	439	of which in rural areas
gimnazja	401	402	95	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	25	27	30	31	special job-training
branżowe I stopnia ^b	.	.	114	119	stage I sectoral vocational ^b
licea ogólnokształcące ^d	153	122	116	120	general secondary ^d
technika ^e	163	135	125	119	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące	7	8	8	9	general art
policealne	173	178	150	133	post-secondary
dla dorosłych	228	144	113	96	for adults
podstawowe	1	1	7	8	primary
gimnazja	13	16	7	3	lower secondary
zasadnicze zawodowe	9	.	.	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^d	147	127	99	85	general secondary ^d
technika ^e	58	.	.	.	technical secondary ^e
Uczelnie	32	28	21	22	Higher education institutions
NAUCZYCIELE ^f		TEACHERS ^f			
Szkoły:					Schools:
podstawowe	9802	10470	13826	14558	primary
w tym na wsi	.	4392	5704	5984	of which in rural areas
gimnazja	6349	5684	1919	.	lower secondary
branżowe I stopnia ^g	1322	1157	1069 ^e	1288	stage I sectoral vocational ^g
licea ogólnokształcące ^d	2667	2108	1903	2274	general secondary ^d
technika ^h	2701	2663	2639	3130	technical secondary ^h
policealne	411	322	239	150	post-secondary
Uczelnie	4490	4018	4072	4111	Higher education institutions
DZIECI, UCZNIOWIE I STUDENCI		CHILDREN, PUPILS AND STUDENTS			
Wychowanie przedszkolne ⁱ :					Pre-primary education ⁱ :
dzieci w wieku 6 lat	16693	21494	19608	18744	6-year-old children
w tym w przedszkolach	9058	13713	12030	11811	of which in nursery schools
Szkoły:					Schools:
podstawowe	122852	136398	163773	164237	primary
w tym na wsi	49238	53140	62806	62757	of which in rural areas
gimnazja	72150	59353	19344	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	663	727	729	881	special job-training
branżowe I stopnia ^b	16187	12148	9947 ^e	13095	stage I sectoral vocational ^b
licea ogólnokształcące ^d	31632	24589	21884	29720	general secondary ^d
technika ^e	32542	29266	30025	38401	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące	737	758	759	828	general art
policealne	17128	14637	13092	11419	post-secondary
dla dorosłych	19954	12735	10285	8736	for adults
podstawowe	7	6	203	243	primary
gimnazja	1256	930	360	24	lower secondary
zasadnicze zawodowe	714	.	.	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^d	15119	11799	9722	8469	general secondary ^d
technika ^e	2858	x	.	.	technical secondary ^e
Uczelnie	84551	61859	56576	54104	Higher education institutions

a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne. b W latach szkolnych 2010/11 i 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe. c Z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. d W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. e W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi. f-h łącznie ze szkołami: f – dla dorosłych; g – specjalnymi przysposabiającymi do pracy; h – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. i W roku szkolnym 2015/16 – w wieku 5 lat.

a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b In the 2010/11 and 2015/16 school years, basic vocational schools. c Including basic vocational school sections. d In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary and specialised secondary schools. e In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools. f-h Including schools: f – for adults; g – special job-training schools; h – general art schools leading to professional certification. i In the 2015/16 school year – 5 years old.

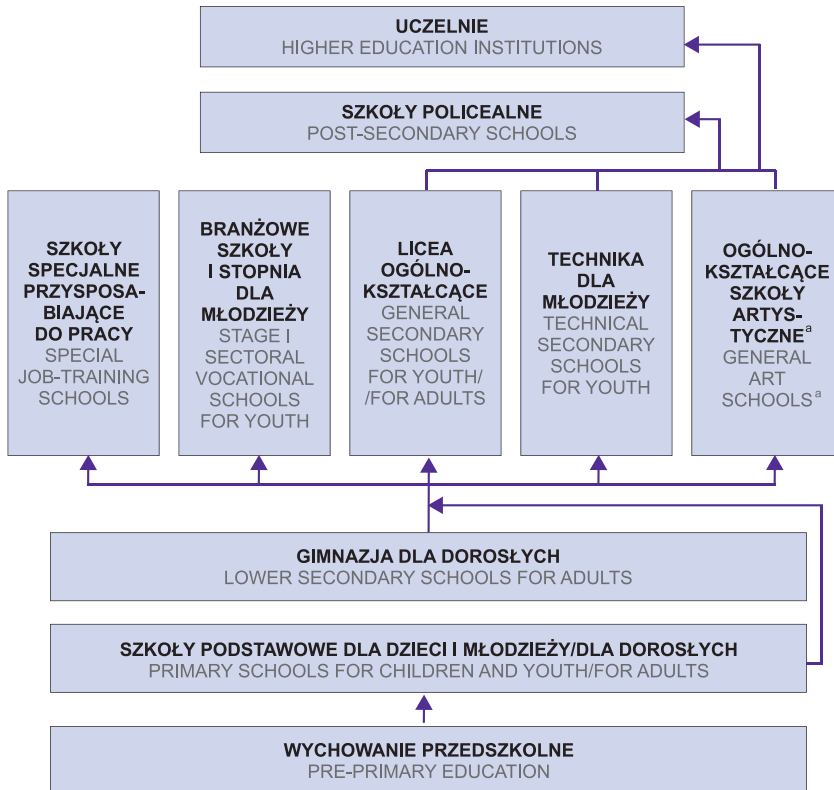
TABL. 1 (56). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI		GRADUATES		
Szkoły:					Schools:
podstawowe	21392	19159	19488	.	primary
gimnazja	23289	19211	18583	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	115	169	145	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	5441	3801	2881	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^d	10544	8227	7039	.	general secondary ^d
technika ^e	7409	6529	6483	.	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące	107	108	114	.	general art
policealne	4944	4099	3869	.	post-secondary
dla dorosłych	5220	3301	2813	.	for adults
podstawowe	7	3	45	.	primary
gimnazja	361	298	218	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	175	.	.	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^d	4082	3000	2550	.	general secondary ^d
technika ^e	565	.	.	.	technical secondary ^e
Uczelnie	23147	16211	13929	.	Higher education institutions

d W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. e W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi.

d In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary and specialised secondary schools. e In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools.

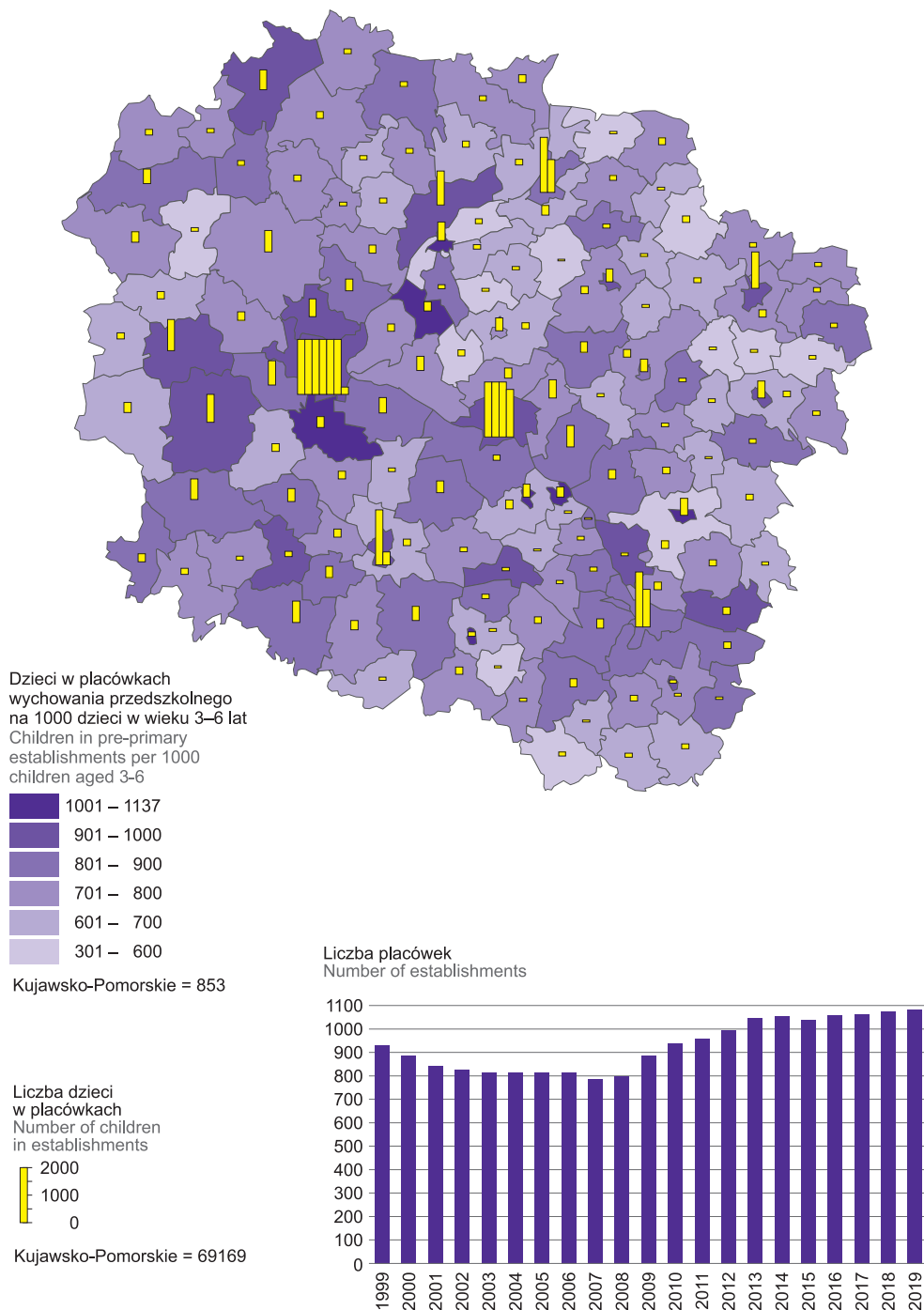
EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2019/20
EDUCATION BY LEVELS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

a Dające uprawnienia zawodowe.
a Leading to professional certification.

MAPA 1 (21).
MAP 1 (21).

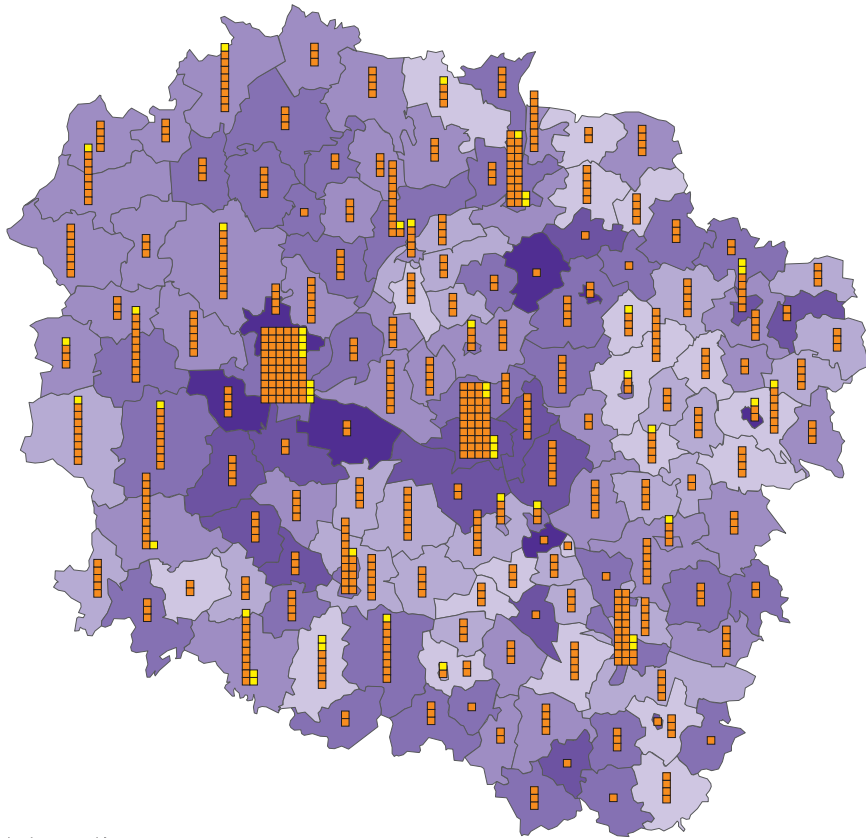
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a W ROKU SZKOLNYM 2019/20
PRE-PRIMARY EDUCATION^a IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

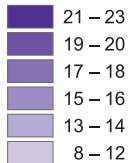
a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres.

MAPA 2 (22).
MAP 2 (22).

SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2019/20
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

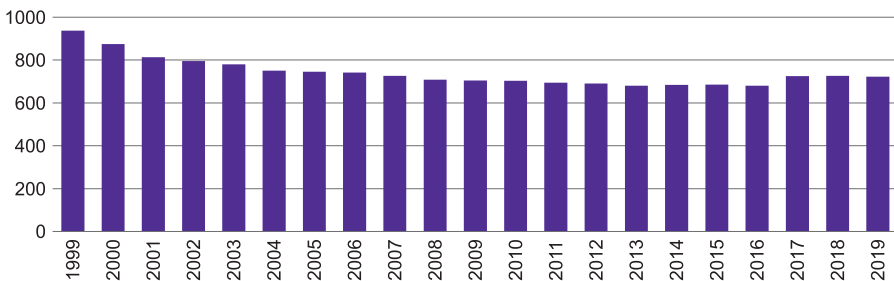
Liczba uczniów
na 1 oddział
Number of pupils
per 1 section

- 1 szkoła podstawowa specjalna
1 special primary school
- 1 szkoła podstawowa
1 primary school

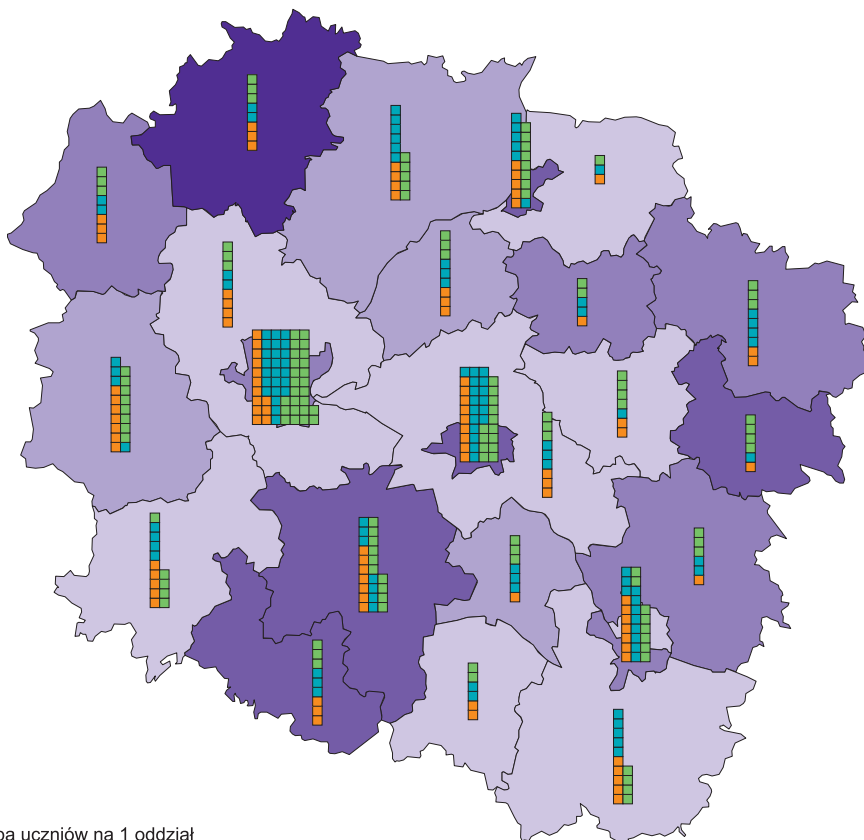
Kujawsko-Pomorskie = 17

Liczba szkół podstawowych
Number of primary schools

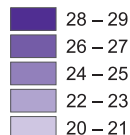

MAPA 3 (23). **SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
W ROKU SZKOLNYM 2019/20**

MAP 3 (23). **POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)
IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR**

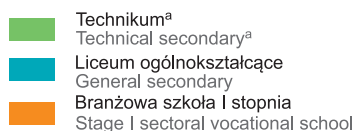
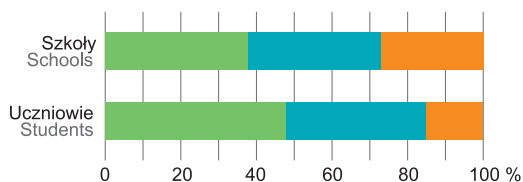
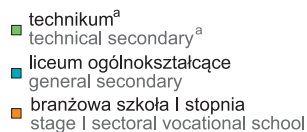

Liczba uczniów na 1 oddział
w szkołach ponadpodstawowych
ogółem
Number of students per 1 section
in total post-primary schools

Kujawsko-Pomorskie = 25

□ 1 szkoła ponadpodstawowa
1 post-primary school
Kujawsko-Pomorskie = 333

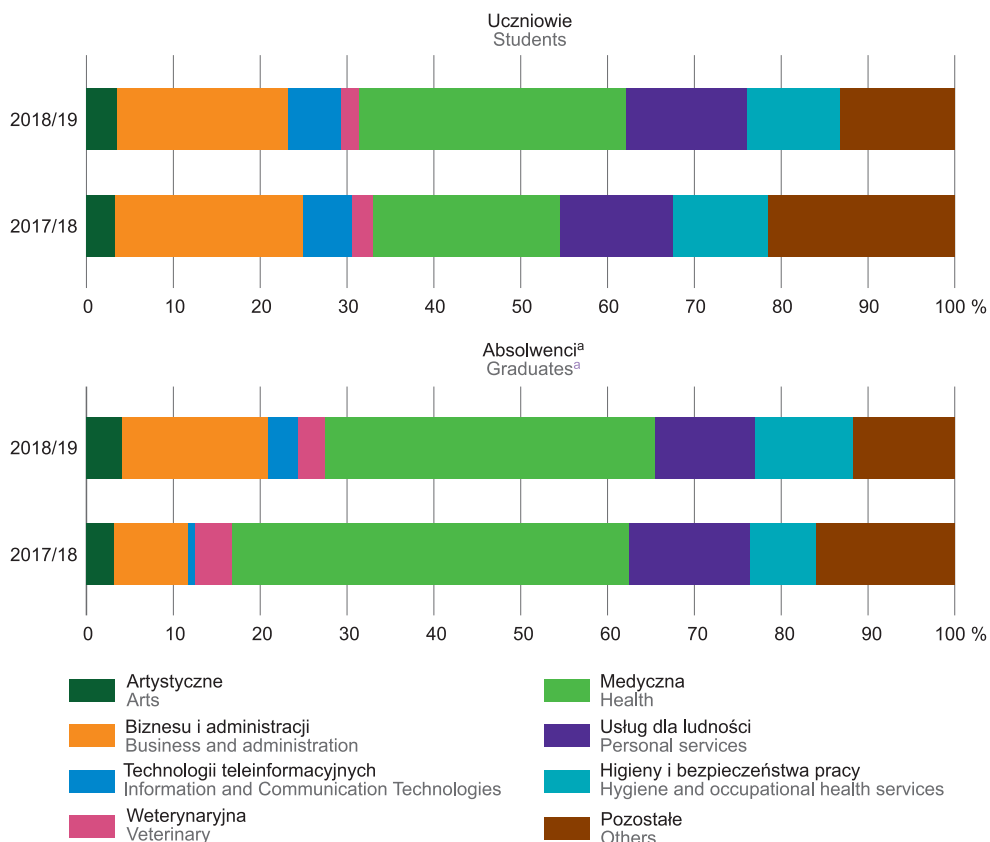
^a Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.
a Including general art schools leading to professional certification

TABL. 2 (57). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
Szkoły	171	176	150	133	Schools
Oddziały	774,0	725,0	677,5	647,0	Sections
Uczniowie	17092	14602	13092	11419	Students
w tym kobiety	11410	10486	9484	8164	of which females
Absolwenci	4930	4079	3869	.	Graduates
w tym kobiety	3522	3228	2919	.	of which females

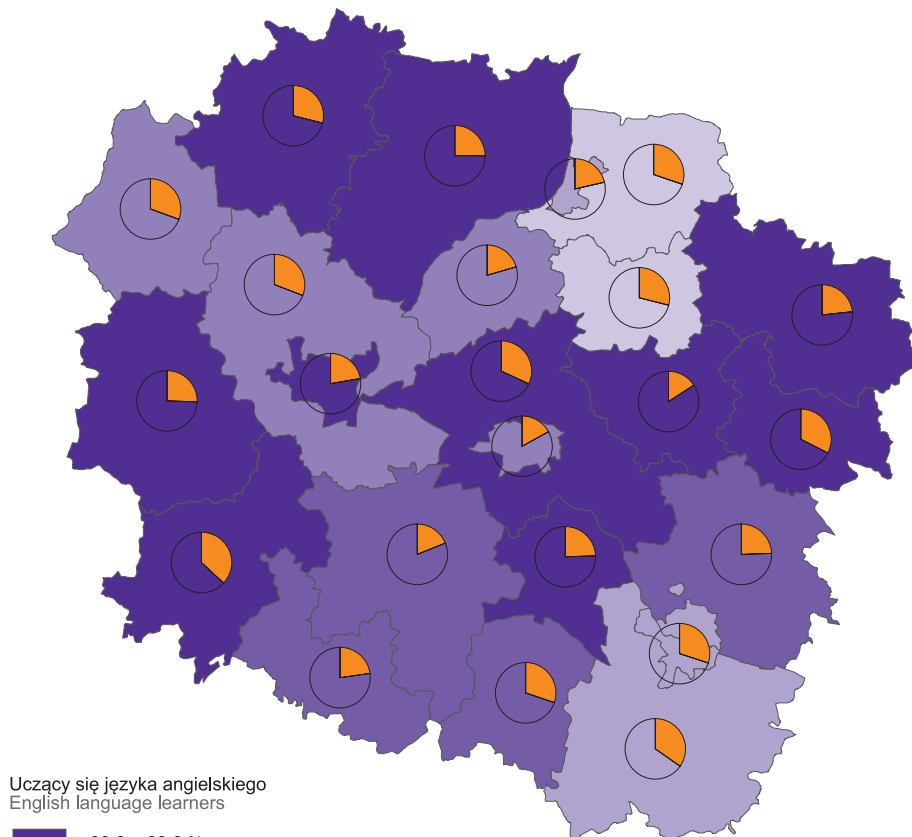
WYKRES 1 (42). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**

CHART 1 (42). **STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION**

^a Dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.
^a Data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications.

MAPA 4 (24). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2019/20**
 MAP 4 (24). **PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOLS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR**

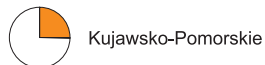

Uczący się języka angielskiego
English language learners

- 99,8 – 99,9 %
- 99,6 – 99,7
- 99,4 – 99,5
- 99,1 – 99,3
- 90,3 – 99,0

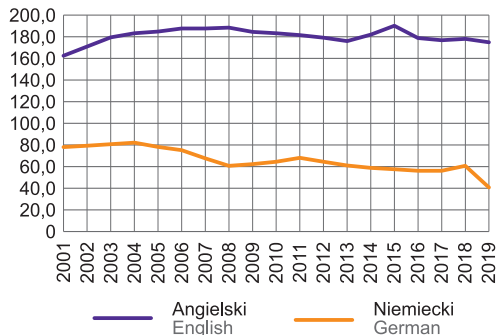
Kujawsko-Pomorskie = 99,4

Uczący się języka niemieckiego w %
German language learners in %

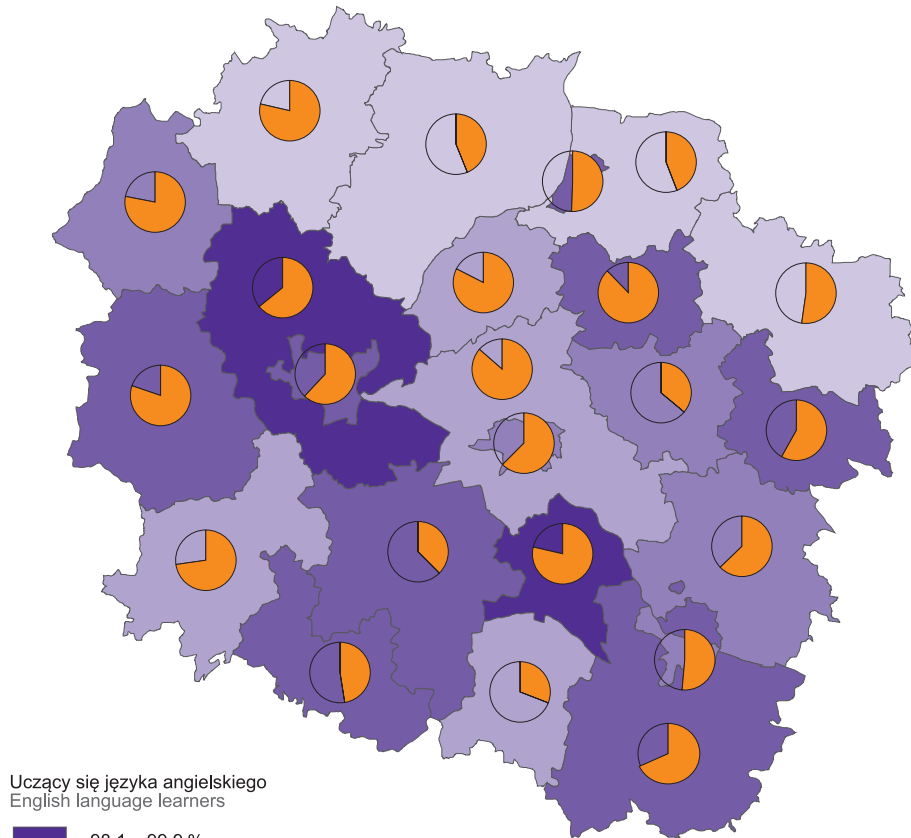
W szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży
In primary schools and lower secondary schools for children and youth

tys. osób
thousand persons

MAPA 5 (25). **UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH DLA MŁODZIEŻY I SZKOŁACH POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2019/20 (bez szkół specjalnych)**

MAP 5 (25). **PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR (excluding special schools)**

Uczący się języka angielskiego
English language learners

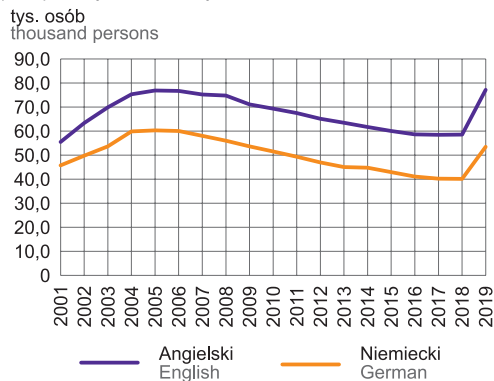
- 98,1 – 99,9 %
- 94,1 – 98,0
- 90,1 – 94,0
- 86,1 – 90,0
- 52,6 – 86,0

Kujawsko-Pomorskie = 93,5

Uczący się języka niemieckiego w %
German language learners in %

W szkołach ponadpodstawowych dla młodzieży
In post-primary schools for youth

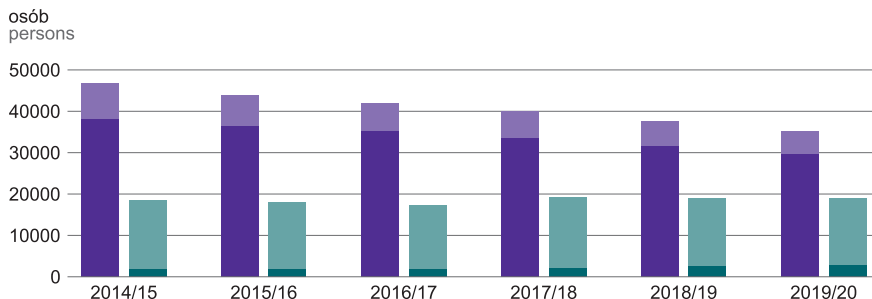
TABL. 3 (58). **UCZELNIE W ROKU AKADEMICKIM 2019/20**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2019/20 ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students			Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
			ogółem total	w tym na studiach stacjonarnych of which full-time programmes	w tym cudzoziemcy of which foreigners		
OGÓŁEM	17	4110,7	54104	32428	2241	13929	TOTAL
w tym nadzorowane przez Ministerstwo: Nauki i Szkolnictwa Wyższego							of which supervised by the Ministry of: Science and Higher Education
Kultury i Dziedzictwa Narodowego	1	175,1	592	592	37	172	Culture and National Heritage

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej uczelni wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b W podziale według uczelni – osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b In the breakdown by higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1 January 2019 and 31 December 2019.

WYKRES 2 (43). **STUDENCI UCZELNI**
CHART 2 (43). STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Studenci uczelni publicznych:
Students of public higher education institutions:

studia niestacjonarne
part-time programmes
studia stacjonarne
full-time programmes

Studenci uczelni niepublicznych:
Students of non-public higher education institutions:

studia niestacjonarne
part-time programmes
studia stacjonarne
full-time programmes

TABL. 4 (59). **SŁUCHACZE STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I DOKTORANCI**
NON-DEGREE POSTGRADUATE PROGRAMMES STUDENTS AND DOCTORAL STUDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Słuchacze studiów podyplomowych Non-degree postgraduate programme students		Doktoranci Doctoral students				SPECIFICATION
		ogółem total	w tym kobiety of which females	na studiach doktoranckich in doctoral programmes		w szkołach doktorskich in doctoral schools		
				ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	2010/11	6378	4773	1149	641	.	.	TOTAL
	2015/16	7136	5486	1290	741	.	.	
	2018/19	8152	6553	1245	754	.	.	
	2019/20	8563	6695	951	572	118	69	

Dział IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Chapter IX. Health care and social welfare

TABL. 1 (60). **OCHRONA ZDROWIA – PODSTAWOWE DANE**
Stan w dniu 31 grudnia
BASIC DATA ON HEALTH CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
PRACOWNICY MEDYCZNI		MEDICAL PERSONNEL		
Lekarze	4813	5197	5255	Doctors
Lekarze dentyści	733	754	783	Dentists
Pielęgniarki i położne	11935	12076	12126	Nurses and midwives
Fizjoterapeuci	1560	1816	1901	Physiotherapists
Diagnosty laboratoryjni	697	691	721	Laboratory diagnosticians
Farmaceuci	1367	1427	1401	Pharmacists
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA		OUTPATIENT HEALTH CARE		
Przychodnie	818	908	920	Outpatient departments
miasta	601	679	697	urban areas
wieś	217	229	223	rural areas
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów ^a	345	296	272	Practices of doctors and dentists ^a
miasta	272	234	213	urban areas
wieś	73	62	59	rural areas
Porady udzielone ^b w ciągu roku w tys.				Consultations provided ^b during the year in thousands
lekarskie ^c	17377,7	17776,5	17650,4	doctors ^c
w tym w opiece zdrowotnej:	15765,7	16198,1	16102,2	of which in health care:
podstawowej	9583,0	9622,2	9561,0	primary
specjalistycznej	5828,2	5817,4	5832,5	specialised
stomatologiczne	1612,0	1578,4	1548,2	stomatological
SZPITALA		HOSPITALS		
Szpitala ogólne	43	41	40	General hospitals
Łóżka	9846	9591	8867	Beds
Leczeni ^d w ciągu roku na:				Inpatients ^d during the year per:
10 tys. ludności	1839	1808	1775	10 thousand population
1 łóżko ^e	39,6	39,8	42,1	bed ^e

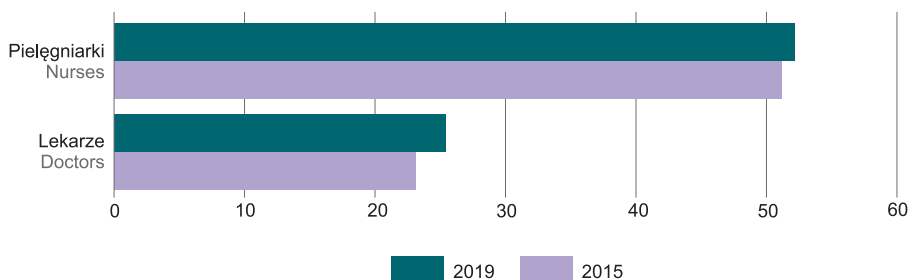
a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakt z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami opłaconymi w przychodniach przez pacjentów oraz łącznie z poradami udzielonymi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. c Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. e Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a Data concern practices that have signed contract with the National Health Fund or outpatient departments. b Including consultations paid by patients in outpatient departments as well as including consultations provided as part of night and holiday health care. c Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalized patients. d Excluding inter-ward patient transfer. e Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

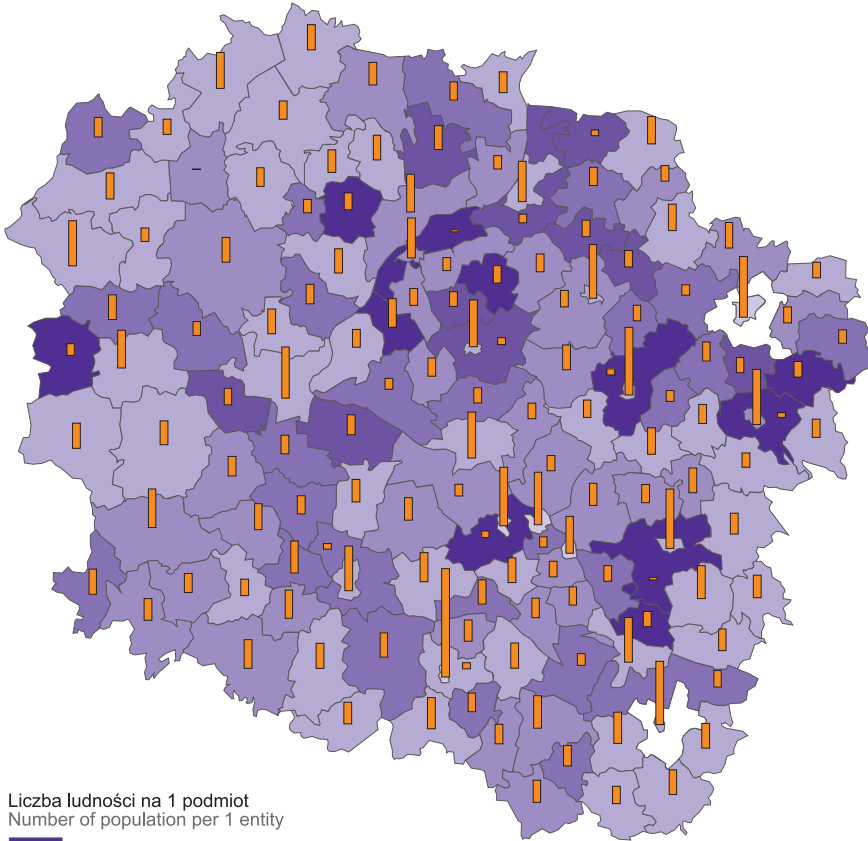
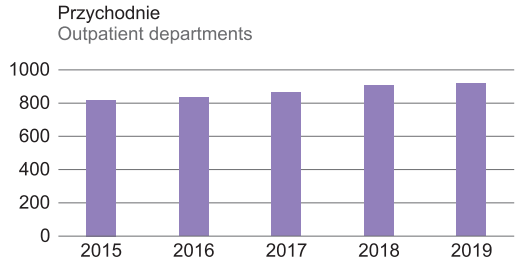
Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

WYKRES 1 (44) **PRACOWNICY MEDYCZNI NA 10 TYS. LUDNOŚCI**
CHART 1 (44). **MEDICAL PERSONNEL PER 10 THOUSAND POPULATION**

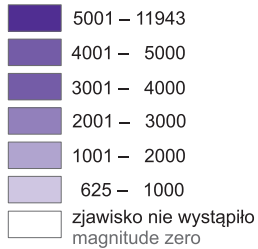

MAPA 1 (26).
MAP 1 (26).

AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2019 R.
OUTPATIENT HEALTH CARE IN 2019

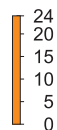

Liczba ludności na 1 podmiot
Number of population per 1 entity

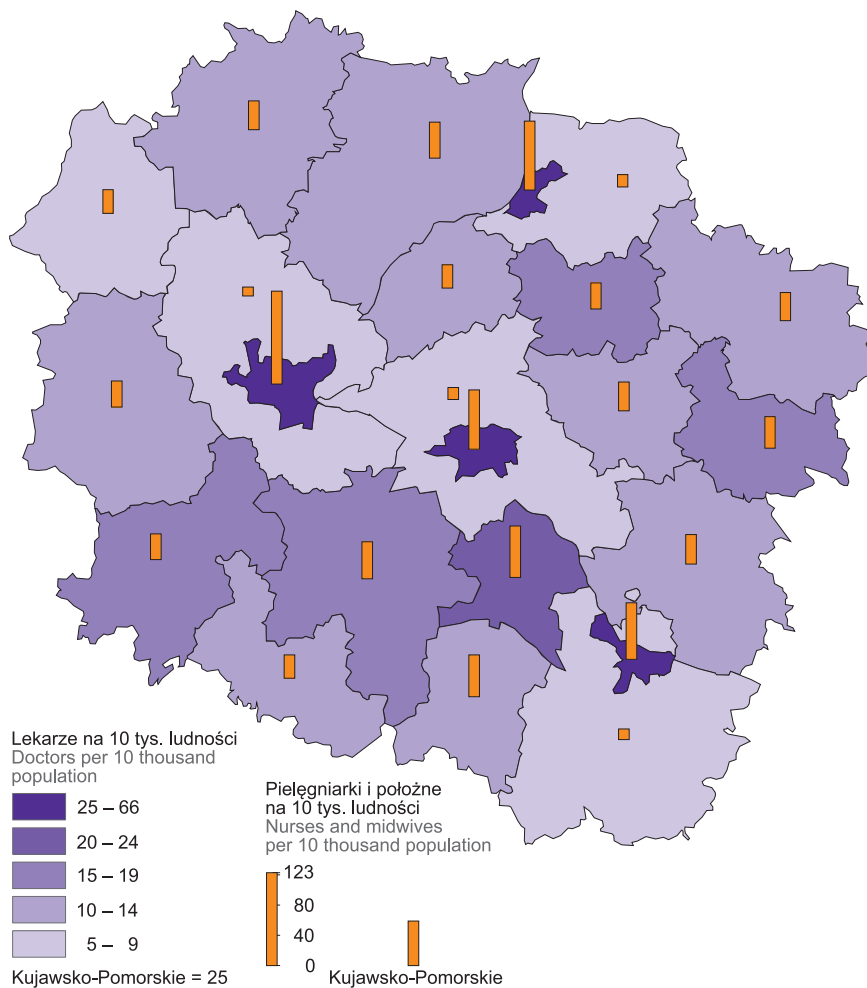
Kujawsko-Pomorskie = 1739

Liczba udzielonych porad lekarskich na 1 mieszkańca
Number of doctors consultations per 1 inhabitant

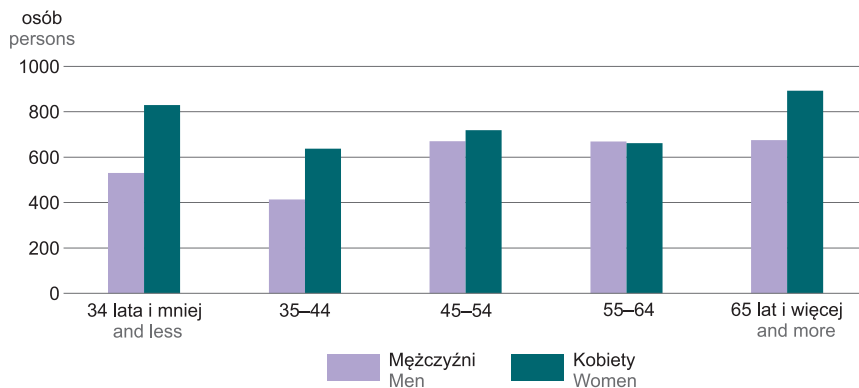

Kujawsko-Pomorskie

MAPA 2 (27). PRACOWNICY MEDYCZNI W 2019 R.
MAP 2 (27). MEDICAL PERSONNEL IN 2019

Lekarze uprawnieni do wykonywania zawodu medycznego według grup wieku i płci w 2019 r.
Doctors entitled to practise medical profession by age groups and sex in 2019

TABL. 2 (61). **LEKARZE SPECJALIŚCI**
 Stan w dniu 31 grudnia
 DOCTORS SPECIALISTS
 As of 31 December

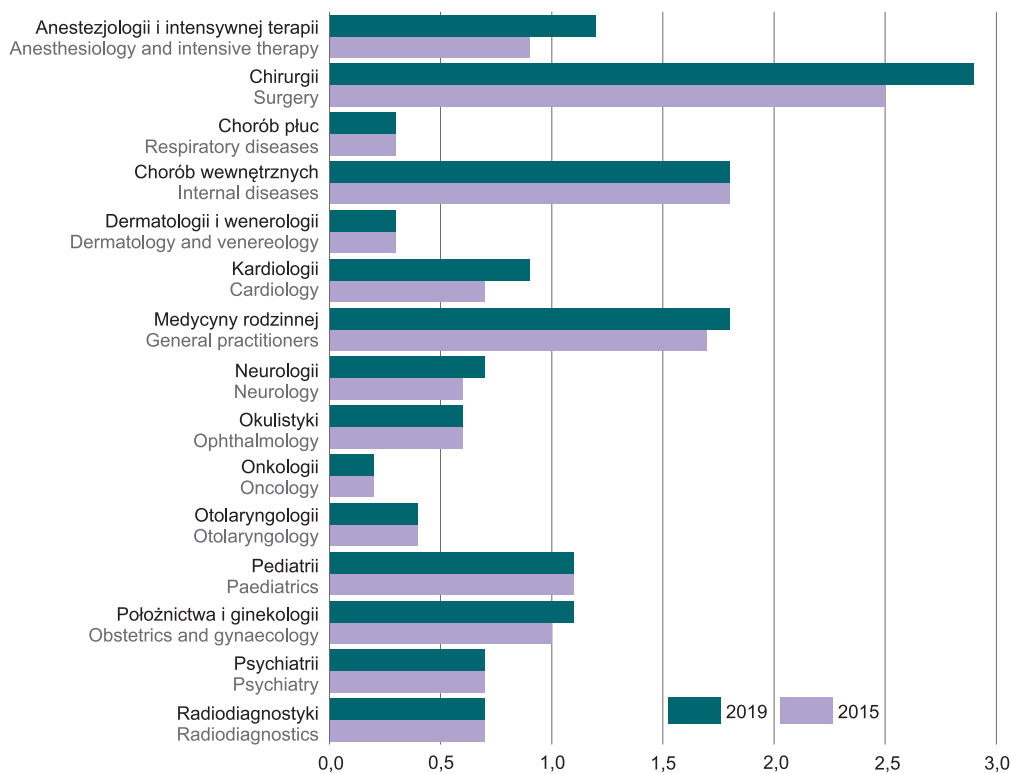
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Lekarze specjaliści	3485	3702	3843	Doctors specialists
w tym w zakresie:				of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	197	237	257	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii	531	553	606	Surgery
Chorób płuc	69	70	72	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	380	388	380	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	57	62	64	Dermatology and venereology
Kardiologii	136	174	187	Cardiology
Medycyny rodzinnej	352	362	375	General practitioners
Neurologii	125	126	150	Neurology
Okulistyki	118	120	131	Ophthalmology
Onkologii	42	47	51	Oncology
Otolaryngologii	79	82	85	Otolaryngology
Pediiatrii	232	223	232	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	203	223	226	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii	143	142	139	Psychiatry
Radiodiagnostyki	145	164	150	Radiodiagnostics

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

WYKRES 2 (45). **LEKARZE SPECJALIŚCI WEDŁUG WYBRANYCH SPECJALNOŚCI NA 10 TYS. LUDNOŚCI**

CHART 2 (45). **DOCTOR SPECIALISTS BY SELECTED SPECIALISATION PER 10 THOUSAND POPULATION**

TABL. 3 (62). SZPITALA OGÓLNE
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Leczeni ^a w tys.	406,4	398,3	388,5	Inpatients ^a in thousands
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,6	5,7	5,7	Average patient stay in days
Łóżka ^b	9846	9591	8867	Beds ^b
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1067	1053	925	Internal diseases
Kardiologicznych ^c	545	560	548	Cardiological ^c
Chirurgicznych	2280	2239	2053	Surgical
Pediatrycznych	719	588	478	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1030	1011	903	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	251	209	232	Oncological
Intensywnej terapii	185	186	206	Intensive therapy
Zakaźnych	239	244	206	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	463	432	349	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	91	95	73	Dermathological
Neurologicznych	399	406	430	Neurological
Psychiatrycznych	566	587	587	Psychiatric

a Leczeni w trybie stacjonarnym łącznie z ruchem międzyoddziałowym. b Stan w dniu 31 grudnia. c łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Inpatients including inter-ward transfer. b As of 31 December. c Including intensive cardiological care wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 4 (63). LECZNICTWO UZDROWISKOWE
HEALTH RESORT TREATMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sanatoria ^a	22	24	23	23	Sanatoria ^a
łóżka ^a	3759	5036	5635	5683	beds ^a
kuracjusze leczenia stacjonarnego w tys.	63,6	99,4	111,5	115,7	inpatients in thousands
Szpitala uzdrowiskowe ^a	8	8	8	8	Health resort hospitals ^a
łóżka ^a	2032	1920	2298	2298	beds ^a
kuracjusze leczenia stacjonarnego w tys.	29,8	30,4	37,0	36,9	inpatients in thousands

a Stan w dniu 31 grudnia.

U w a g a. W 2019 r. w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego z leczenia w trybie ambulatoryjnym skorzystało łącznie 14449 kuracjuszy.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a As of 31 December.

N o t e. In 2019 in health resort facilities in outpatient health care system has been treated 14449 of outpatients.

S o u r c e: data of the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

TABL. 5 (64). POMOC DORAŻNA I RATOWNICTWO MEDYCZNE
 Stan w dniu 31 grudnia
 FIRST AID AND EMERGENCY MEDICAL SERVICES
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne:					Units of the State Emergency Medical Services:
Zespoły ratownictwa medycznego	88	87	93	93	Emergency rescue teams
podstawowe	53	56	76	81	basic
specjalistyczne	35	31	17	12	specialists
Lotniczy zespół ratownictwa medycznego	1	1	1	1	Medical air rescue team
Szpitalne oddziały ratunkowe	13	10	10	10	Hospital emergency wards
Wyjazdy na miejsca zdarzenia (w ciągu roku):					Calls to the occurrence places (during the year):
w tysiącach	170,0	187,6	186,5	181,1	in thousands
na 1000 ludności	81,0	89,9	89,7	87,3	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):					Persons who received health care benefits in the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	172,5	188,8	187,5	182,6	in thousands
na 1000 ludności	82,2	90,5	90,1	88,0	per 1000 population

TABL. 6 (65). KRWIODAWSTWO^a
 BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Regionalne centra ^b	1	1	1	1	Regional centres ^b
Oddziały terenowe ^b	5	5	5	5	Local branches ^b
Krwiodawcy w tys.	36,6	35,3	35,1	35,7	Blood donors in thousands
w tym honorowi	36,6	35,3	35,1	35,7	of which voluntary
Liczba donacji ^c krwi pełnej w tys.	65,7	67,5	70,1	71,1	Number of collected donations ^c of whole blood in thousands
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	73,3	76,1	80,8	86,9	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d in thousands

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Stan w dniu 31 grudnia. c Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Ź r ó ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. b As of 31 December. c Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 7 (66). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUKTY APTECZNE
 Stan w dniu 31 grudnia
 GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Apteki	527	607	628	604	Pharmacies
w tym prywatne	525	605	626	603	of which private
w tym na wsi	85	92	97	93	of which in rural areas
Punkty apteczne	76	87	84	87	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	75	86	84	87	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3480	3006	2918	2999	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	5171	4731	4696	4733	of which in rural areas
1 aptekę	3982	3437	3309	3431	pharmacy
w tym na wsi	9734	9153	8762	9161	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	999	1248	1309	1285	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

TABL. 8 (67). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA NA 100 TYS. LUDNOŚCI**
 INCIDENCE OF SELECTED INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS PER 100 THOUSAND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Gruźlica	18,4	14,2	10,1	12,2	Tuberculosis
Tężec	Tetanus
Ksztuśec	2	21,6	7,6	3,4	Whooping cough
Odra	.	0,05	0,3	1,0	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:					Viral hepatitis:
typ A	0,2	0,1	5,0	2,2	type A
typ B	5,4	15,9	10,6	11,8	type B
typ C	9,1	22,5	12,1	13,3	type C
Różyczka	9,9	6,8	1,0	0,6	Rubella
AIDS ^a	0,2	0,1	0,2	0,5	AIDS ^a
Salmonellozy	29,6	21,6	24,8	18,4	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	0,5	0,1	0,05	0,1	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	1,0	2,0	2,1	0,8	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	274,3	569,0	588,2	527,2	Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^b
Szkarlatyna (płonica)	43,8	98,7	54,7	66,9	Scarlet (fever)
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2,7	2,7	1,5	1,7	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	2,5	2,5	4,1	2,9	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	0,5	0,5	0,3	0,4	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)	8,3	9,1	4,1	3,5	Mumps
Włośnica	Trichinellosis
Grypa ^c	745,5	12114,7	15156,8	12169,1	Influenza ^c
Szczepieni przeciw wściekliznie	19,0	21,8	20,6	22,4	Rabies vaccinations

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

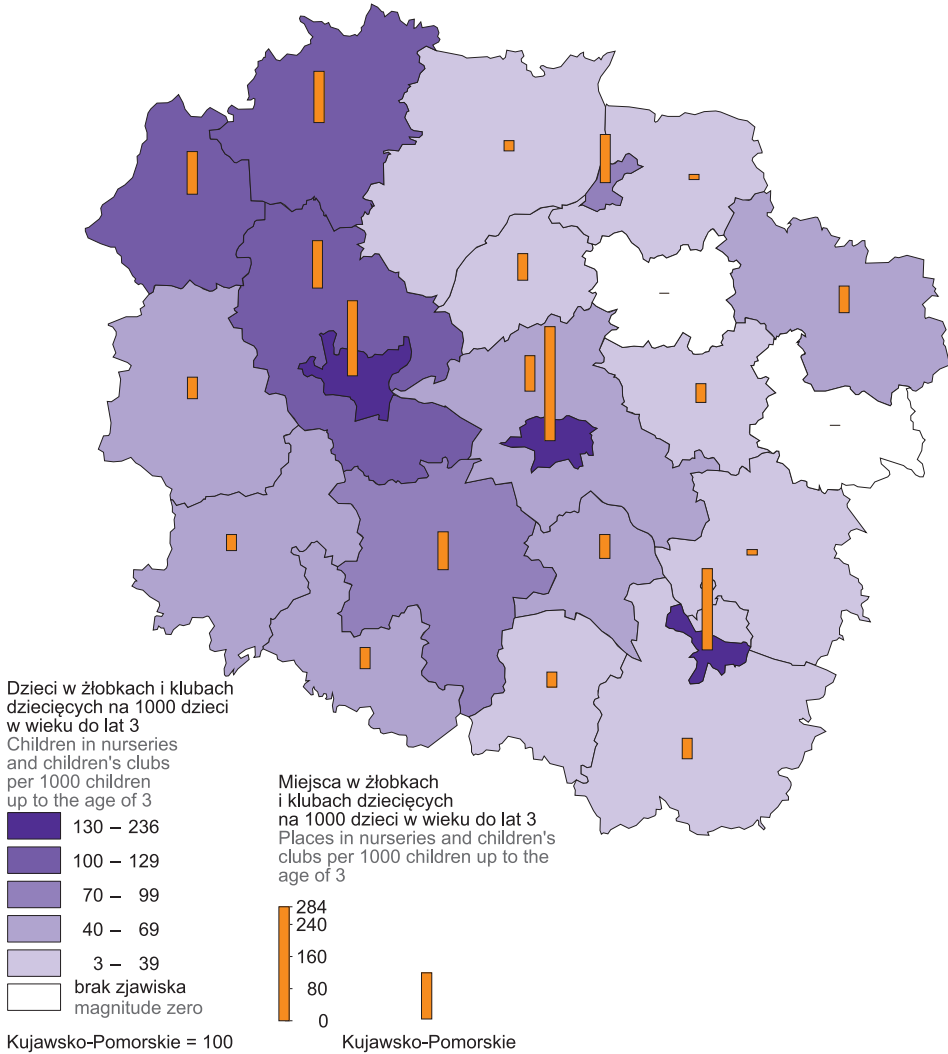
Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne) oraz Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

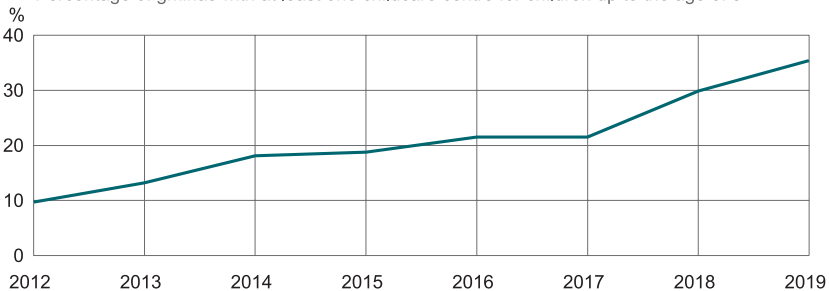
Source: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations) and the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

MAPA 3 (28).
MAP 3 (28).

ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE W 2019 R.
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS IN 2019

Odsetek gmin, w których znajduje się przynajmniej jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3
Percentage of gminas with at least one childcare centre for children up to the age of 3

TABL. 9 (68). ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE^{ab}
 Stan w dniu 31 grudnia
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS^{ab}
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Żłobki	17	60	112	133	Nurseries
w tym publiczne	17	22	34	41	of which public
Oddziały żłobkowe	5	4	2	1	Nursery wards
Kluby dziecięce	–	16	30	41	Children's clubs
w tym publiczne	–	1	5	4	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	1264	2749	5087	5984	in nurseries
w klubach dziecięcych	–	297	521	803	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku):					Children staying (during the year):
w żłobkach	2417	4209	6676	7884	in nurseries
w klubach dziecięcych	–	321	520	1111	in children's clubs
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	19,2	48,8	81,2	100,0	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	107,8	90,5	86,0	87,1	per 100 places

a Miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. b Ponadto w 2019 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 69 dziennych opiekunów opiekujących się 209 dziećmi i 551 niani zarejestrowanych w ZUS.

a Places and children staying in nurseries including nursery wards. b Moreover, in 2019 childcare for 209 children was provided by 69 day carers and 551 nannies registered in the Social Insurance Institution.

TABL. 10 (69). RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a
 Stan w dniu 31 grudnia
FAMILY FOSTER CARE^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2118	2118	2084	2051	Foster families
Spokrewnione	1786	1373	1321	1287	Related
dzieci ^b	2262	1741	1706	1682	children ^b
Niezawodowe	256	632	644	632	Non-professional
dzieci ^b	349	848	857	853	children ^b
Zawodowe ^c	76	113	76	91	Professional ^c
dzieci ^b	277	311	239	303	children ^b
Rodzinne domy dziecka	–	28	48	44	Foster homes
dzieci ^d	–	167	289	301	children ^d

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za 2010 r. z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

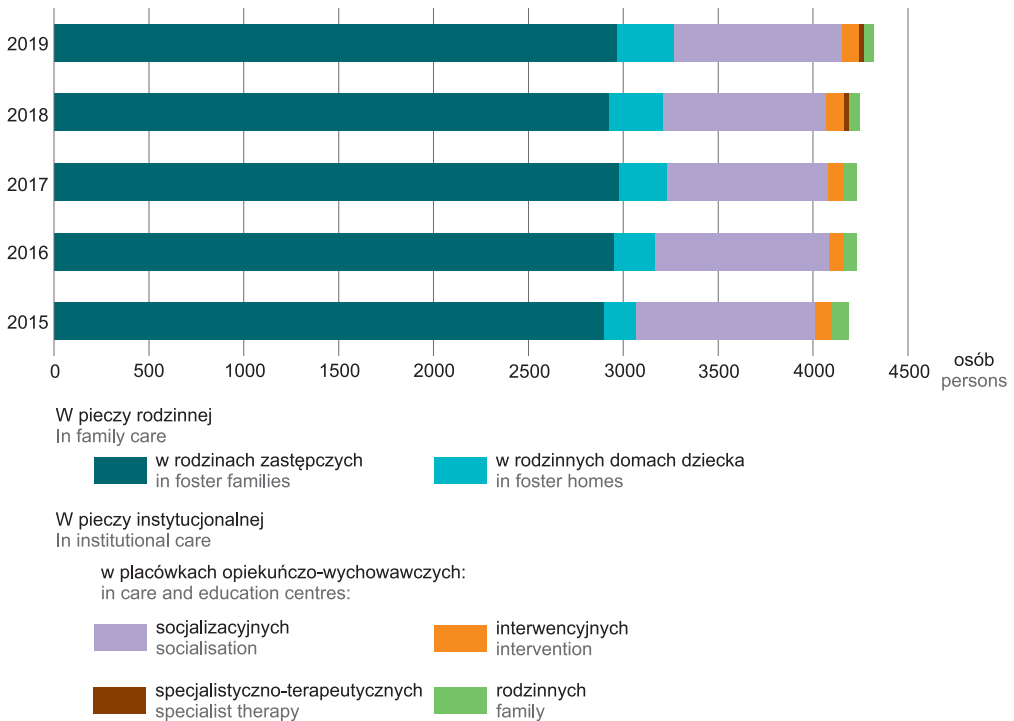
a Some data are not fully comparable with data for 2010 due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 – up to the age of 18, since 2012 – up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 11 (70). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**
 Stan w dniu 31 grudnia
 INSTITUTIONAL FOSTER CARE
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	46	69	80	81	1281	1235	1163	1191	Care and education centres
interwencyjne	–	4	4	4	–	90	99	91	intervention
rodzinne	16	13	9	8	119	89	57	49	family
sojalizacyjne	21	48	57	59	673	942	857	888	socialisation
specjalistyczno-terapeutyczne	–	–	2	2	–	–	21	27	specialist therapy
inne ^a	9	4	8	8	489	114	129	136	others ^a

a Łączące zadania placówek interwencyjnych, sojalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; w 2010 r. – placówki wielofunkcyjne.
 a Combining tasks of the intervention, socialisation and specialist therapy centres; in 2010 – multifunctional centres.

WYKRES 3 (46). **DZIECI (wychowankowie) W WYBRANYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ**
 Stan w dniu 31 grudnia
 CHART 3 (46). **CHILDREN (residents) IN SELECTED FORMS OF FOSTER CARE**
 As of 31 December

TABL. 12 (71). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**
 Stan w dniu 31 grudnia
 STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	70	70	81	87	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca (łącznie z filiami):					Places (including branches):
ogółem	5133	5226	5679	5828	total
na 10 tys. ludności	24,5	25,1	27,3	28,1	per 10 thousand population
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					Residents (including branches):
ogółem	4945	5044	5343	5417	total
na 10 tys. ludności	23,6	24,2	25,7	26,1	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	303	355	618	568	Persons awaiting a place

a łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.
 a Including community self-help homes.

TABL. 13 (72). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ**
 SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS

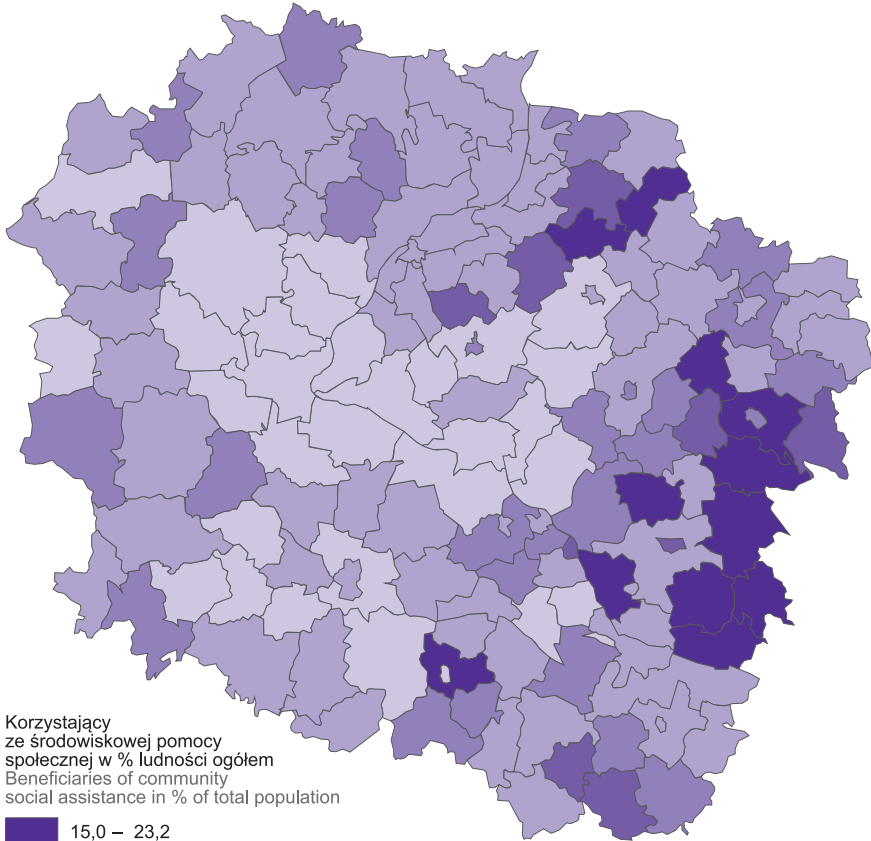
WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^a Beneficiaries ^a	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M			T O T A L
2010	157492	243307,2	
2015	135570	287940,0	
2018	101154	256735,3	
2019	92728	267831,0	
Pomoc pieniężna	90991	174068,5	Monetary assistance
w tym:			of which:
Zasilek stały	11250	58763,8	Permanent benefit
Zasilek okresowy	28675	65067,0	Temporary benefit
Zasilek celowy	50721	48982,3	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	70	249,8	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	45220	93762,5	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	1226	4773,8	Shelter
Posilek	32776	20720,8	Meal
Ubranie	230	48,9	Clothing
Sprawienie pogrzebu	307 ^b	685,7	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	10602	67492,4	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	69	37,2	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

a Osoby, którym przyznano świadczenie decyzją; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. b Podano liczbę świadczeń, która w tym przypadku oznacza liczbę zmarłych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a Persons awarded the benefit by the decision; under the item benefits, recipients may be shown several times. b The number of benefits is provided, which in this case means the number of deceased.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

MAPA 4 (29).
MAP 4 (29).**BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2019 R.**
BENEFICIARIES OF COMMUNITY SOCIAL ASSISTANCE IN 2019

15,0 – 23,2

12,0 – 14,9

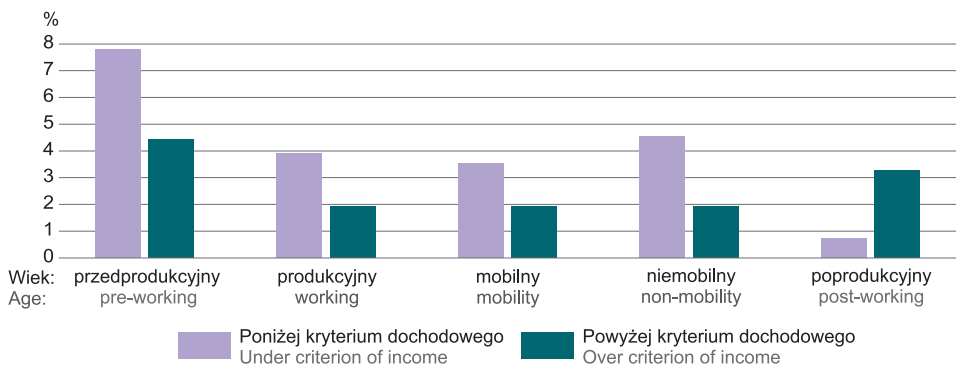
9,0 – 11,9

6,0 – 8,9

2,9 – 5,9

Kujawsko-Pomorskie = 6,6

Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego w 2019 r.
Share of beneficiaries of community social assistance by criterion of income in 2019

Wiek:
Age:przedprodukcyjny
pre-workingprodukcyjny
workingmobilny
mobilityniemobilny
non-mobilitypoprodukcyjny
post-working

■ Poniżej kryterium dochodowego
Under criterion of income

■ Powyżej kryterium dochodowego
Over criterion of income

Dział X. Kultura. Turystyka. Sport

Chapter X. Culture. Tourism. Sport

Kultura

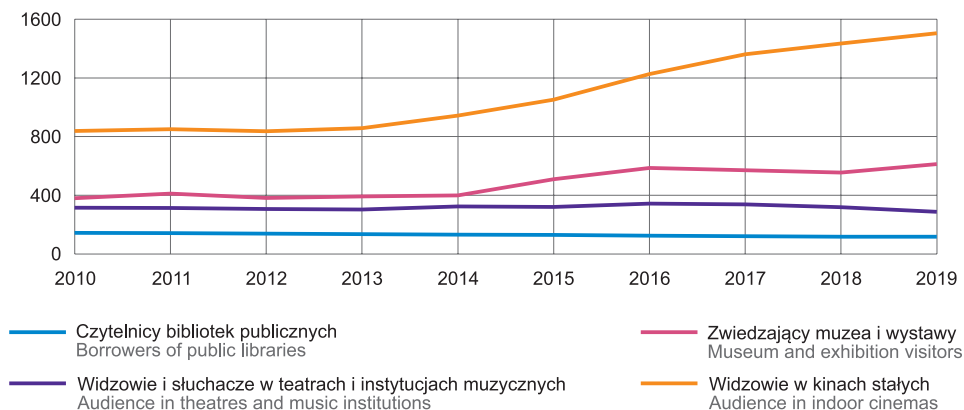
Culture

TABL. 1 (73). **DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA – TYTUŁY**
PUBLISHING ACTIVITIES – TITLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	liczba tytułów number of titles				
Książki i broszury	1120	1101	1248	1274	Books and brochures
Wydawnictwa naukowe	622	516	574	559	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	36	23	24	30	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	21	27	21	18	Professional publications
Podręczniki szkolne	40	18	34	35	School textbooks
Wydawnictwa popularne	222	273	296	395	Popular science
Literatura piękna	179	244	299	237	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	13	89	101	48	of which for children and youth
Gazety i czasopisma	289	264	267	249	Newspapers and magazines

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.
Source: data of the National Library.

WYKRES 1 (47). **KORZYSTAJĄCY Z INSTYTUCJI KULTURY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 1 (47). **PERSONS USING CULTURAL INSTITUTIONS PER 1000 POPULATION**

TABL. 2 (74). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 grudnia)	443	421	405	403	Libraries (as of 31 December)
w tym na wsi	277	263	255	255	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 grudnia)	142	126	112	105	Library service points (as of 31 December)
w tym na wsi	65	39	29	25	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 grudnia)	7609,8	7307,7	7181,9	7118,0	Collection (as of 31 December)
w tys. wol.					in thousand volumes
w tym na wsi	3053,3	2882,7	2778,1	2754,7	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	303,5	272,8	244,7	244,6	Borrowers ^a in thousand
w tym na wsi	85,0	81,4	74,5	74,4	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tys. wol.	5569,2	5326,8	4656,2	4685,6	in thousand volumes
w tym na wsi	1629,4	1531,4	1287,9	1276,5	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	18,4	19,5	19,0	19,2	per borrower in volumes
w tym na wsi	19,2	18,8	17,3	17,2	of which in rural areas

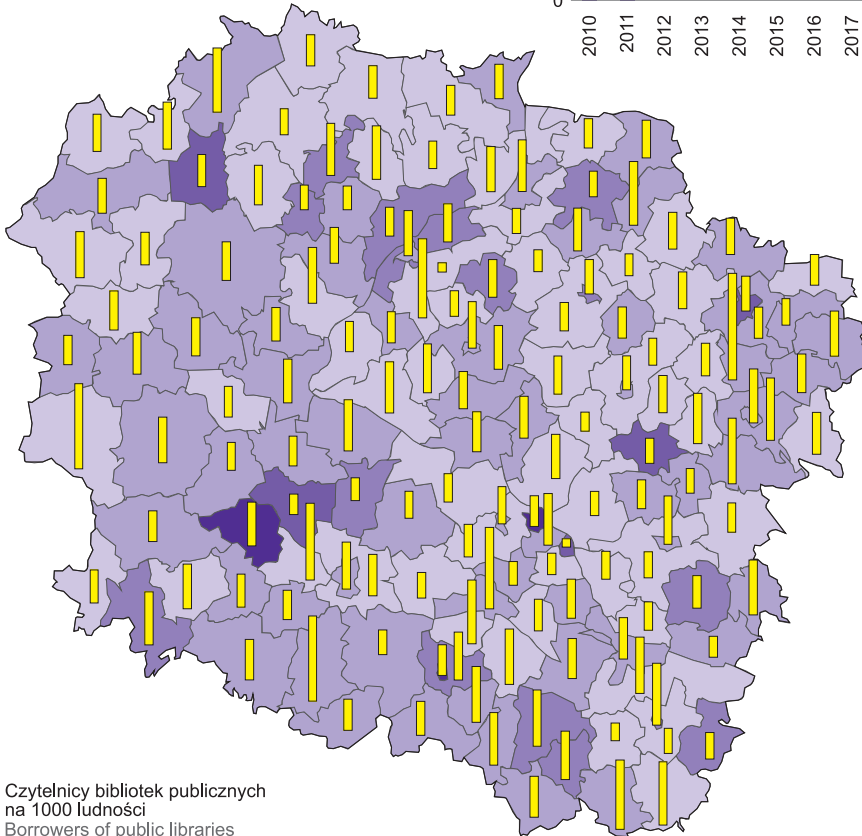
a Łącznie z punktami bibliotecznymi, dane za lata 2015–2019 przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b W 2010 r. bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points, data for 2015–2019 were assigned with division into urban areas and rural areas according to the location of the main unit. b In 2010 excluding interlibrary loans.

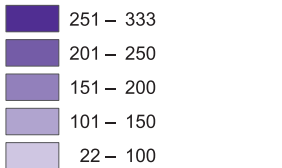
MAPA 1 (30).
MAP 1 (30).

BIBLIOTEKI PUBLICZNE W 2019 R.
PUBLIC LIBRARIES IN 2019

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika
w woluminach
Loans per borrower in volumes

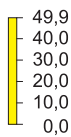

Czytelnicy bibliotek publicznych
na 1000 ludności
Borrowers of public libraries
per 1000 population

Kujawsko-Pomorskie = 118

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
Loans per borrower in volumes

Kujawsko-Pomorskie = 19,2

TABL. 3 (75). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	29	38	39	41	Museums with branches ^a
Muzealia ^a w tys. szt	757,1	808,3	485,6	492,4	Museum exhibits ^a in thousand pcs
Wystawy czasowe:					Temporary exhibitions:
własne ^b	147	191	141	132	own ^b
obce ^c	88	89	60	64	exterior ^c
współorganizowane	.	.	38	36	co-organized
Zwiedzający muzea i wystawy					Museum and exhibition visitors
w tys.	797,4	1065,2	1153,9	1269,6	in thousand
w tym młodzież szkolna ^d	224,5	192,8	208,1	304,8	of which primary and secondary school students ^d

a Stan w dniu 31 grudnia. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
a As of 31 December. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 4 (76). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Institucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedsta- wienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thousand	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne	2010	9	4791	3291	Theatres and music institutions
	2015	9	5262	3139	
	2018	9	4905	3395	
	2019	7	4589	3252	
Teatry		4	1742	984	Theatres
dramatyczne		2	989	536	dramatic
lalkowe		2	753	448	puppet
Teatry muzyczne		2	1087	213	Music theatres
Filharmonie		1	880	1350	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry		1	880	694	Symphonic and chamber orchestras, choirs
Zespoły pieśni i tańca		-	-	11	- Song and dance ensembles
Przedsiębiorstwa estradowe	2010	-	-	-	Entertainment enterprises
	2015	1	.	350	
	2018	1	.	174	
	2019	1	.	199	

a Stan w dniu 31 grudnia. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.
a As of 31 December. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 5 (77). **KINA STAŁE**
INDOOR CINEMAS

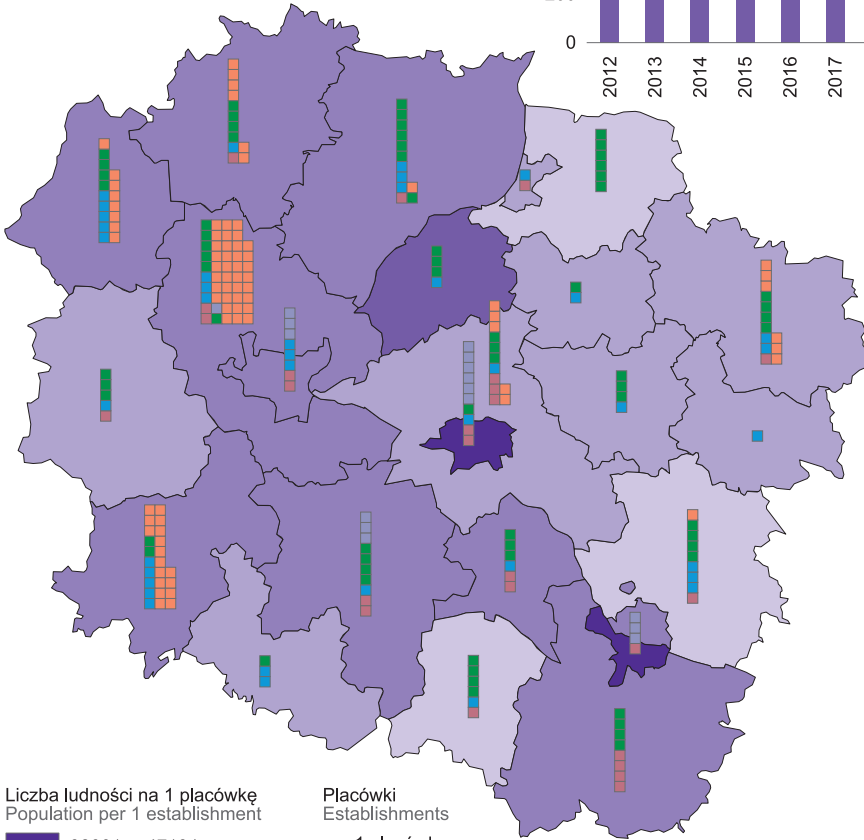
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 grudnia)	17	17 ^a	18 ^a	20 ^a	Cinemas (as of 31 December)
w tym multiplexy	3	4	4	4	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 grudnia)	11860	14156	14467	14959	Seats (as of 31 December)
w tym multiplexy	6927	8014	8119	8119	of which multiplexes
Seanse	80972	108978	119822	118852	Screenings
w tym multiplexy	65602	71843	75925	73905	of which multiplexes
na 1 kino	4763	6410	6657	5943	per cinema
Widzowie	1761544	2195164	2984065	3121776	Audience
w tym multiplexy	14477339	1328113	1700672	1568117	of which multiplexes
na 1 kino	103620	129127	165781	156089	per cinema
na 1 seans	22	20	25	26	per screening

a W tym 4 miniplexów w 2015 r., 2018 r. i 2019 r.
a Of which 4 miniplexes in 2015, 2018 and 2019.

MAPA 2 (31).
MAP 2 (31).

PLACÓWKI KULTURY W 2019 R.
CULTURE CENTRES IN 2019

Liczba uczestników imprez na 1000 ludności
Number of event participants per 1000 population

Liczba ludności na 1 placówkę
Population per 1 establishment

- 32001 – 47184
- 24001 – 32000
- 16001 – 24000
- 8001 – 16000
- 2415 – 8000

Kujawsko-Pomorskie = 9170

Placówki
Establishments

- 1 placówka
1 establishment

Rodzaje placówek:
Types of establishments:

- świetlice
community centres
- kluby
clubs
- ośrodki kultury
cultural centres
- domy kultury
cultural establishments
- centra kultury
centres of culture

Turystyka
 Tourism

TABL. 6 (78). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 lipca)	316	367	414	407	Establishments (as of 31 July)
w tym całoroczne	213	285	343	336	of which open all year
Obiekty hotelowe	145	164	204	197	Hotels and similar establishments
hotele	92	112	136	133	hotels
motele	5	7	8	8	motels
pensjonaty	7	4	8	7	boarding houses
inne obiekty hotelowe	41	41	52	49	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	171	203	210	210	Other establishments
schroniska ^b	13	11	8	8	shelters ^b
kempingi	3	4	5	3	camping sites
pola biwakowe	14	16	11	11	tent camp sites
ośrodki wczasowe	50	37	38	39	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	21	16	12	12	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych	19	12	7	12	complexes of tourist cottages
hostele	2	3	9	9	hostels
pokoje gościnne	.	24	39	37	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	23	26	26	agrotourism lodgings
inne obiekty	49	57	55	53	miscellaneous establishments
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 lipca)	24843	28515	32259	31876	Bed places (as of 31 July)
w tym całoroczne	16595	21317	26110	25939	of which open all year
Obiekty hotelowe	8586	11217	14700	14304	Hotels and similar establishments
hotele	6812	9067	11341	11349	hotels
motele	145	278	272	272	motels
pensjonaty	250	218	441	266	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1379	1654	2646	2417	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	16257	17298	17559	17572	Other facilities
schroniska ^b	780	722	600	550	shelters ^b
kempingi	360	492	570	420	camping sites
pola biwakowe	2045	2350	1400	1380	tent camp sites
ośrodki wczasowe	3426	2901	3005	2957	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2671	1696	1517	1536	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	1036	911	492	771	complexes of tourist cottages ^c
hostele	43	69	328	328	hostels
pokoje gościnne	.	433	671	721	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	440	592	607	agrotourism lodgings
inne obiekty	5896	7284	8384	8302	miscellaneous establishments
Korzystający z noclegów	793920	1055530	1326633	1358662	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	79489	105118	116637	121250	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	533260	750485	949759	975906	Hotels and similar establishments
hotele	452461	668236	822420	848254	hotels
motele	17203	18038	17607	16707	motels
pensjonaty	6075	8532	14957	12415	boarding houses
inne obiekty hotelowe	57521	55679	94775	98530	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	260660	305045	376874	382756	Other establishments
schroniska ^b	28657	25661	23474	19561	shelters ^b
kempingi	5735	8504	12254	12943	camping sites
pola biwakowe	5940	5742	4835	4244	tent camp sites
ośrodki wczasowe	39475	30755	41241	51380	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	45423	46762	42665	34882	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	7974	8778	9866	11791	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	9616	23882	22638	hostels
pokoje gościnne	.	9168	18296	18089	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	4370	7446	7370	agrotourism lodgings
inne obiekty	122465	155689	192915	199858	miscellaneous establishments

a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych; w latach 2015–2019 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2018 i 2019 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

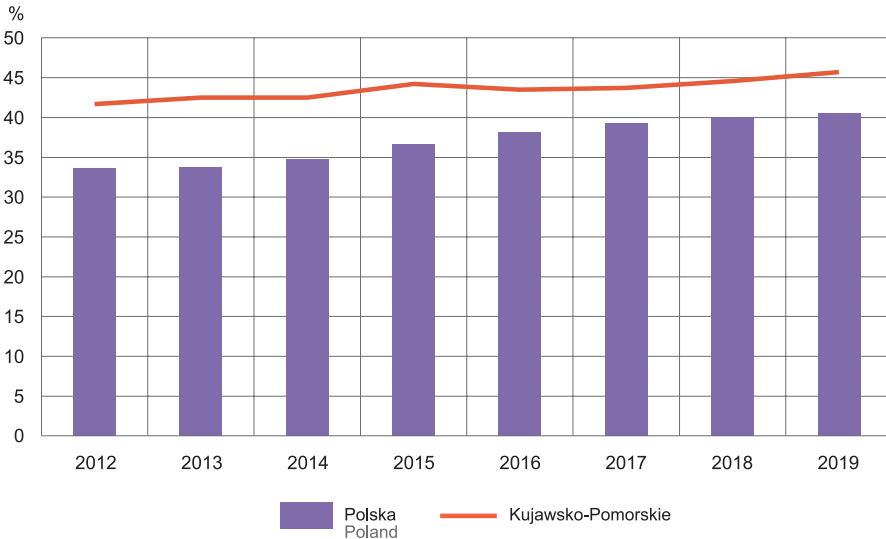
a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2019 concern establishments possessing 10 and more bed places. Data for 2018 and 2019 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Including youth hostels and school youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 6 (78). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	2668695	3625536	4454608	4570141	Nights spent (overnight stays)
w tym turystom zagranicznym	176867	239561	279631	306042	of which by foreign tourists
Obiekty hotelowe	884413	1330856	1672669	1732904	Hotels and similar establishments
hotele	723278	1160780	1386756	1468929	hotels
motele	21978	23046	27852	26631	motels
pensjonaty	12267	26528	47273	28436	boarding houses
inne obiekty hotelowe	126890	120502	210788	208908	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	1784282	2294680	2781939	2837237	Other establishments
schroniska ^b	57594	45318	39895	32229	shelters ^b
kempingi	9645	12803	18403	20690	camping sites
pola biwakowe	15151	14000	14876	9392	tent camp sites
ośrodki wczasowe	156971	134377	162160	175878	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	148030	113768	91582	115043	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	32092	29556	27733	34795	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	12641	59587	57680	hostels
pokoje gościnne	.	21056	38061	35874	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	15633	33824	36322	agrotourism lodgings
inne obiekty	1353517	1895528	2295818	2319334	miscellaneous establishments

a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2019 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2018 i 2019 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu. a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2019 concerns establishments with 10 and more bed places. Data for 2018 and 2019 were compiled considering imputation for units, which refused to participate in the survey. b Including youth hostels and school youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

WYKRES 2 (48). **STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH^a**
CHART 2 (48). OCCUPANCY RATE OF BED PLACES^a

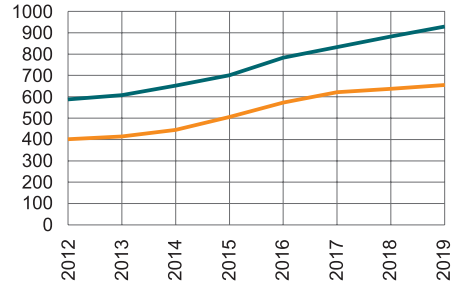

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.
a Concerns establishments with 10 and more bed places.

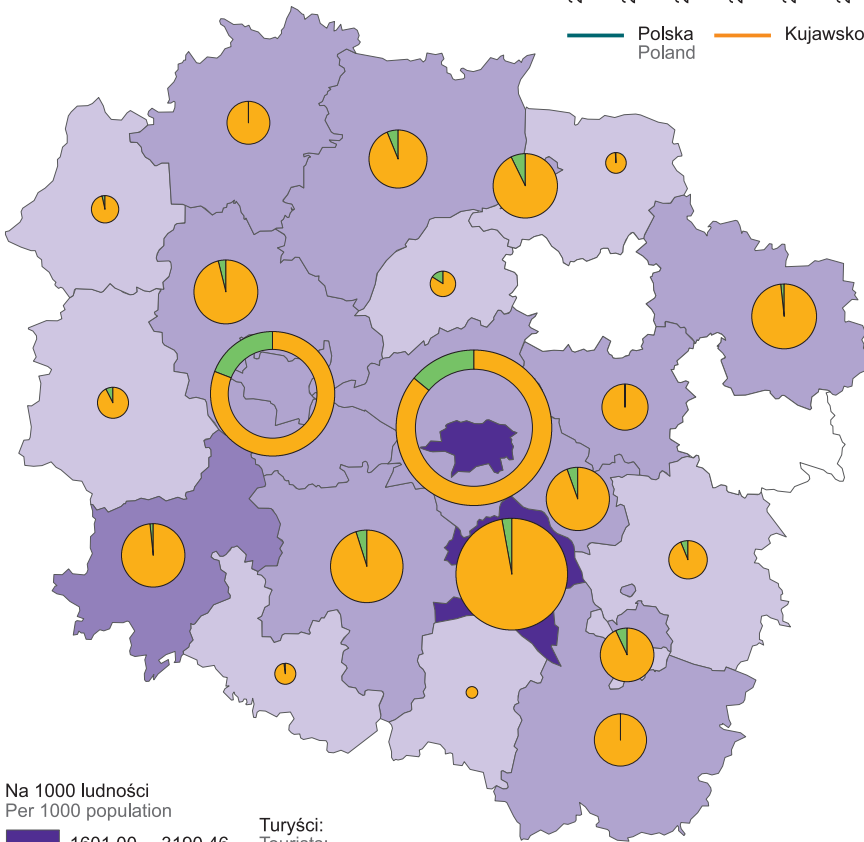
MAPA 3 (32).
MAP 3 (32).

WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W 2019 R.
OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2019

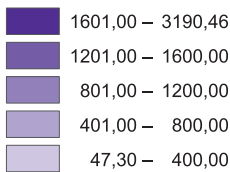
Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności
Tourists accommodated per 1000 population

— Polska Poland — Kujawsko-Pomorskie

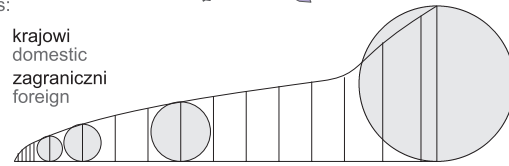

Na 1000 ludności
Per 1000 population

Tajemnica statystyczna
Statistical confidentiality
Kujawsko-Pomorskie = 654,93

Turyści:
Tourists:

Kujawsko-Pomorskie = 1358,7 thousand persons

Sport
Sport

TABL. 7 (79). ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE
Stan w dniu 31 grudnia
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2016	2018	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS					
Jednostki organizacyjne	382	305	220	204	Organizational units
Członkowie	14459	12283	10811	11011	Members
Ćwiczący ^a	69358	10742	10103	10559	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS					
Jednostki organizacyjne	649	795	857	849	Organizational units
Członkowie	44864	52522	55655	58417	Members
Ćwiczący	41174	51995	58866	58122	Persons practising sports
mężczyźni	30238	38172	42391	41533	males
kobiety	10936	13823	16475	16589	females
w tym w wieku do 18 lat	30779	37494	43346	41345	of which aged up to 18 years
Sekcje sportowe	1339	1459	1486	1446	Sports sections
Trenerzy	617	914	1402	1581	Coaches
Instruktorzy sportowi	1225	1483	1329	1224	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	554	520	486	377	Other persons running sports classes

a Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

a Estimated data.

N o t e. Data on the basis of a periodic survey conducted every two years.

TABL. 8 (80). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2018 R.
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2018
As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^a	5	680	609	662	2	6	Acrobatics ^a
Badminton	7	173	75	127	2	6	Badminton
Boks	15	477	140	377	11	16	Boxing
Brydż sportowy	15	250	34	2	1	6	Bridge
Gimnastyka sportowa	6	426	285	369	7	8	Artistic gymnastics
Hokej na lodzie	7	230	35	102	3	2	Ice hockey
Jeździectwo ^a	31	502	366	328	20	49	Equestrian sports ^a
Judo	16	917	258	792	25	7	Judo
Kajakarstwo klasyczne	5	537	242	503	12	17	Classic canoeing
Karate ^a	46	3420	1112	2742	34	93	Karate ^a
Kick-boxing	9	428	67	233	8	5	Kick-boxing
Kolarstwo górskie	7	215	51	161	3	7	Mountain biking
Kolarstwo szosowe	25	791	235	660	25	27	Road cycling
Koszykówka	80	3105	1216	2748	112	46	Basketball
Lekkoatletyka	71	2562	1224	2154	66	66	Athletics
Łucznicтво	9	192	84	135	16	11	Archery
Łyżwiarstwo figurowe	1	105	77	78	4	6	Figure skating

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 8 (80). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2018 R. (dok.)
 Stan w dniu 31 grudnia
 SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2018 (cont.)
 As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Piłka nożna	395	22980	1722	17472	775	179	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	29	958	153	686	16	8	Indoor football
Piłka ręczna	49	2121	1130	1872	52	29	Handball
Piłka siatkowa	153	4680	2790	3954	102	116	Volleyball
Pływanie	44	3002	1347	2816	75	58	Swimming
Podnoszenie ciężarów	11	220	44	156	6	13	Weightlifting
Sport lotniczy ^a	27	1030	74	146	3	114	Air sport ^a
Sport motorowy ^a	22	360	33	128	18	25	Motorsport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	26	679	143	190	15	35	Sport shooting ^a
Szachy	27	917	202	628	14	28	Chess
Szermierka	7	257	132	250	10	9	Fencing
Tenis	28	939	305	604	18	34	Tennis
Tenis stołowy	61	1349	381	769	25	48	Table tennis
Wioślarstwo	14	614	233	453	28	18	Rowing
Zapasy styl klasyczny	1	5	–	5	–	1	Greco-Roman wrestling
Zapasy styl wolny	8	237	67	191	3	13	Freestyle wrestling
Żeglarstwo ^a	21	553	192	296	12	42	Sailing ^a

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).
 a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 9 (81). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2018 R.
 Stan w dniu 31 grudnia
 SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2018
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych osób ćwiczących Of which adapted to the needs of disabled persons practising sports	SPECIFICATION
Stadiony ogółem^b	112	48	Stadiums total^b
w tym piłkarskie	42	14	of which football
Boiska do gier wielkich ^c	338	99	Fields for big games ^c
w tym piłkarskie	332	98	of which football
Boiska do gier małych ^c	215	75	Fields for small games ^c
w tym:			of which:
koszykówki	49	20	basketball
piłki ręcznej	9	8	handball
piłki siatkowej	41	28	volleyball
Boiska uniwersalne (wielozadaniowe)	192	73	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	127	88	Tennis courts
Hale sportowe	51	40	Sports halls
Sale gimnastyczne ^d	51	23	Gyms ^d
Pływalnie	38	31	Swimming pools
Tory sportowe	11	4	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone	13	3	Ice skating rinks

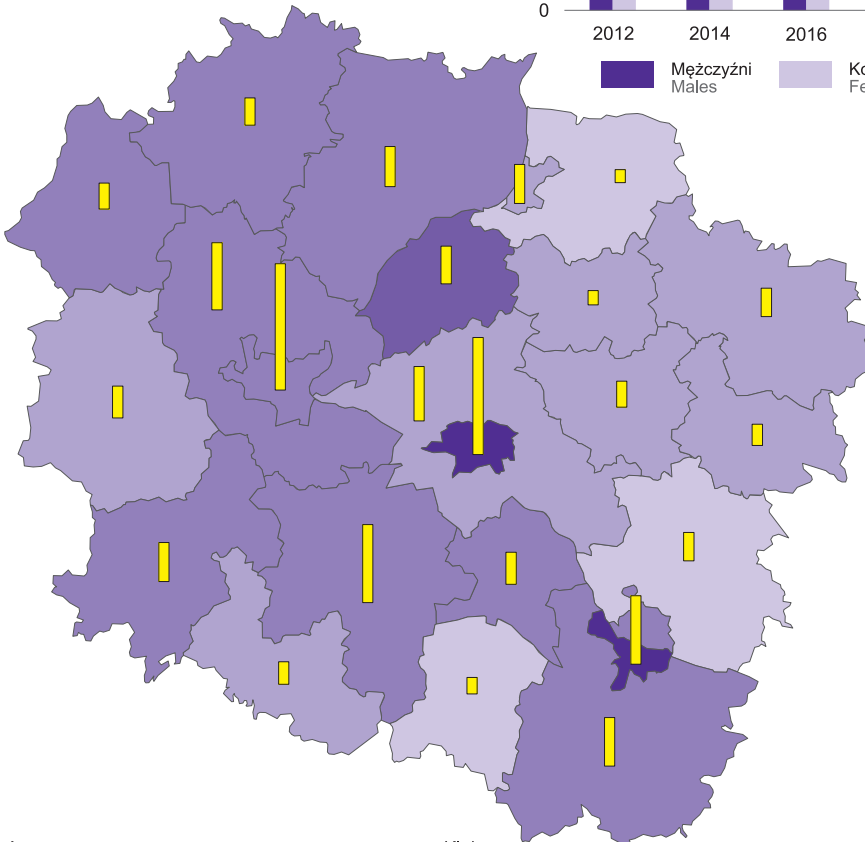
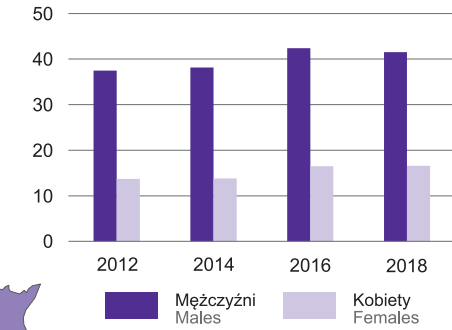
a Bez obiektów przyszłych. b Łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni.
 c Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. d Łącznie z salami pomocniczymi.

a Excluding schools facilities. b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. c Including non-full-size facilities. d Including auxiliary gyms.

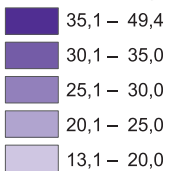
MAPA 4 (33).
MAP 4 (33).

KLUBY SPORTOWE W 2018 R.
SPORTS CLUBS IN 2018

Ćwiczący w klubach sportowych według płci
Persons practising sports in sports clubs by sex
tys.
thousand

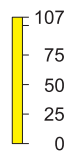

Ćwiczący na 1000 ludności
Persons practising sports per 1000 population

Kujawsko-Pomorskie = 28,0

Kluby
Clubs

Kujawsko-Pomorskie = 849

Dział XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
Chapter XI. Science and technology. Information society

TABL. 1 (82). **PODMIOTY, STOPIEŃ ŻYŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ ORAZ NAKŁADY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES, DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT AND EXPENDITURES IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY^a
ENTITIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OGÓŁEM	76	190	349	277	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	26	22	35	27	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	institutes ^b
uczelnie ^b	.	8	8	8	higher education institutions ^b
pozostałe	14	.	.	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	4	.	.	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	41	109	202	168	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	41	106	196	165	of which manufacturing
Budownictwo	.	5	.	.	Construction
Usługi ^c	31	72	138	104	Services ^c

B. STOPIEŃ ŻYŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI B+R^a
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN R&D^a

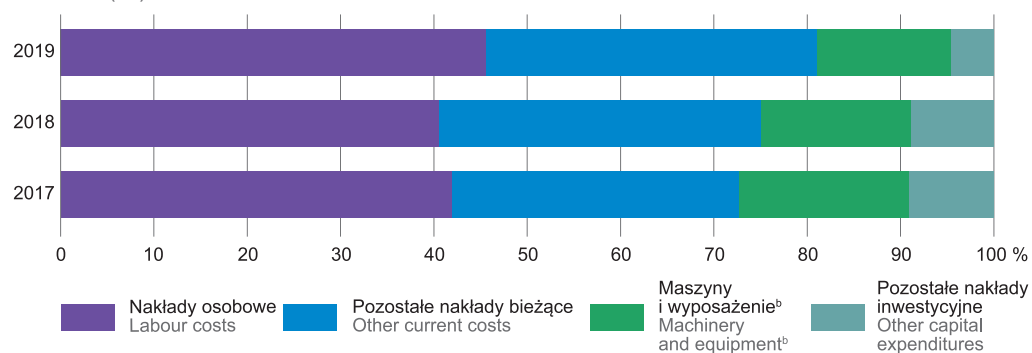
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % in %				
OGÓŁEM	73,0	76,9	81,8	84,7	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	72,9	85,8	91,0	91,4	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	.	.	99,8	96,4	institutes ^b
uczelnie ^b	.	84,0	97,9	91,1	higher education institutions ^b
pozostałe	6,6	.	4,5	28,1	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	76,4	47,4	31,8	31,2	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	76,4	47,4	31,8	31,2	of which manufacturing
Budownictwo	Construction
Usługi ^c	72,9	78,1	87,1	90,3	Services ^c

C. NAKŁADY^d NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
EXPENDITURES^d ON RESEARCH AND DEVELOPMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in PLN millions				
OGÓŁEM	204,2	364,4	606,3	721,5	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	163,1	127,2	266,3	341,9	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	.	13,9	14,8	14,4	institutes ^b
uczelnie ^b	.	110,5	206,3	305,7	higher education institutions ^b
pozostałe	1,2	2,8	45,2	21,8	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	1,4	.	.	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	39,9	159,7	237,2	298,9	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	39,9	159,4	235,3	.	of which manufacturing
Budownictwo	.	3,2	.	.	Construction
Usługi ^c	163,3	200,3	367,6	421,1	Services ^c

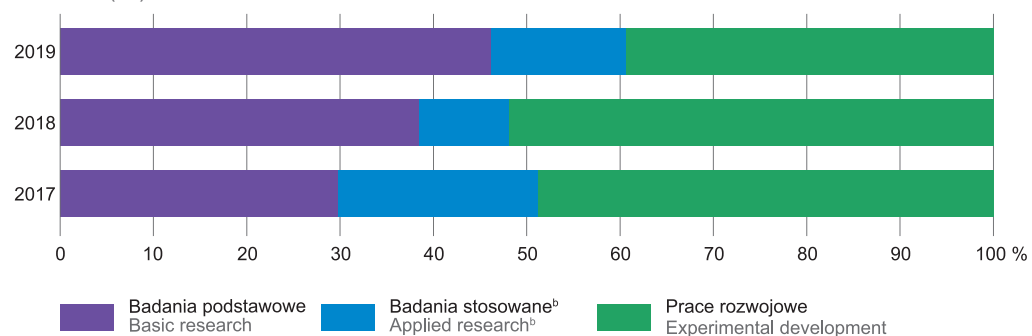
a Stan w dniu 31 grudnia. b Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 185. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U). d Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a As of 31 December. b See general notes, item 2 on pages 185. c Other kinds of activity (sections G–U). d Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 1 (49). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW KOSZTÓWCHART 1 (49). EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF COSTS

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3–8 KST).

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3–8 according to Classification of Fixed Assets).

WYKRES 2 (50). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI B+RCHART 2 (50). EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF R&D

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b W 2017 r. łącznie z nakładami na badania przemysłowe.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b In 2017 including expenditures on industrial research.

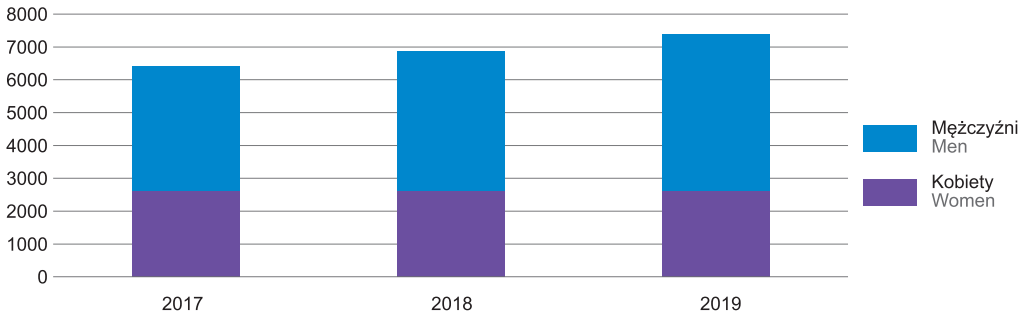
TABL. 2 (83). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R (ceny bieżące)EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	204,2	364,4	606,3	721,5	TOTAL
w dziedzinie:					in the field of:
Nauk przyrodniczych	52,6	92,5	94,2	108,0	Natural sciences
Nauk inżynierskich i technicznych	76,6	218,5	340,6	399,0	Engineering and technology
Nauk medycznych i nauk o zdrowiu	7,2	17,8	61,9	.	Medical and health sciences
Nauk rolniczych i weterynaryjnych	.	6,6	16,9	25,3	Agricultural and veterinary sciences
Nauk społecznych	29,5	14,2	44,7	63,8	Social sciences
Nauk humanistycznych i sztuki	.	14,8	47,9	.	Humanities and the arts

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 3 (51). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG PŁCI
CHART 3 (51). INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SEX

 w osobach
in persons

a Uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny.

a Taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant.

TABL. 3 (84). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Z wykształceniem With level of education					SPECIFICATION	
		wyższym tertiary				pozostałym other		
		z tytułem profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		pozostali others			
			doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^b (HD)	doktora doctor (PhD)				
	2018	6874	449	.	.	2855	1001	
OGÓŁEM	2019	7377	451	976	1705	3437	808	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		4167	433	972	1632	1025	105	of which R&D dedi- cated entities
instytuty ^c		.	-	institutes ^c
uczelnie ^c		3964	.	961	1590	906	.	higher education institutions ^c
pozostałe		others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		.	-	-	.	.	.	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		1789	10	.	34	.	.	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		.	10	.	34	1287	.	of which manufac- turing
Budownictwo		.	-	-	-	10	.	Construction
Usługi ^d		5565	441	.	.	2133	347	Services ^d

a W osobach; uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. c Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 185. d Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

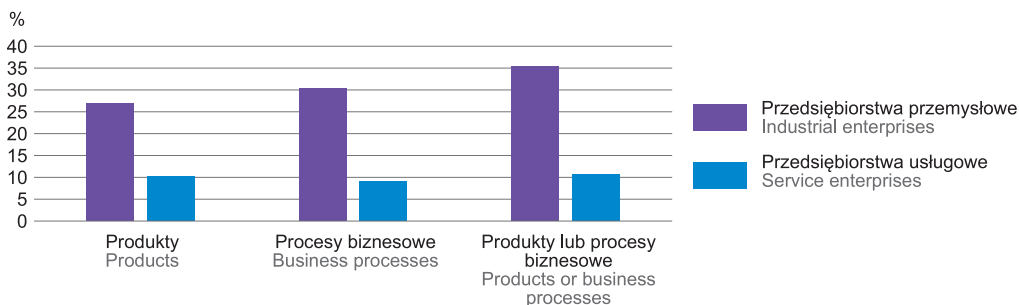
a In persons; taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant. b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. c See general notes, item 2 on pages 185. d Other kinds of activity (sections G–U).

TABL. 4 (85). **PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG FUNKCJI**
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FUNCTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018		2019			SPECIFICATION
	ogółem total		badacze researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostały personel pomocniczy other supporting staff	
OGÓŁEM	2945,1	4177,6	3283,8	609,1	284,7	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	1777,2	2299,5	2060,6	120,9	118,0	of which R&D dedicated entities
instytuty ^b	.	.	.	13,8	.	institutes ^b
uczelnie ^b	1668,1	2175,2	1968,1	96,2	110,9	higher education institutions ^b
pozostałe	.	.	.	10,9	.	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	.	.	–	–	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	922,6	1406,3	907,3	.	.	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	917,2	1405,6	906,6	.	.	of which manufacturing
Budownictwo	Construction
Usługi ^c	2010,0	2757,7	2364,4	227,3	166,0	Services ^c

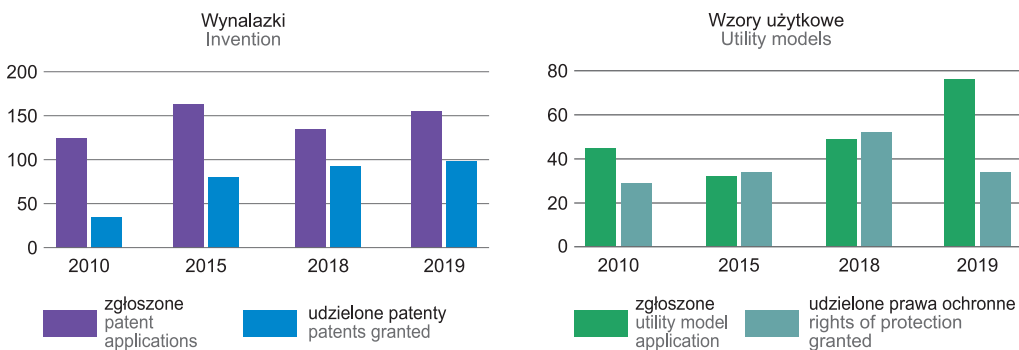
a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 185. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).
a In full-time equivalents (FTE). b See general notes, item 2 on pages 185. c Other kinds of activity (sections G–U).

WYKRES 4 (52). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a INNOWACYJNE W LATACH 2017–2019 WEDŁUG RODZAJÓW INNOWACJI^b**
CHART 4 (52). **INNOVATIVE ENTERPRISES^a IN THE YEARS 2017–2019 BY INNOVATION TYPES^b**

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49. b W % liczby przedsiębiorstw ogółem.
a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b As a % of total number of enterprises.

WYKRES 5 (53). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
CHART 5 (53). **DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a**

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne
Information society

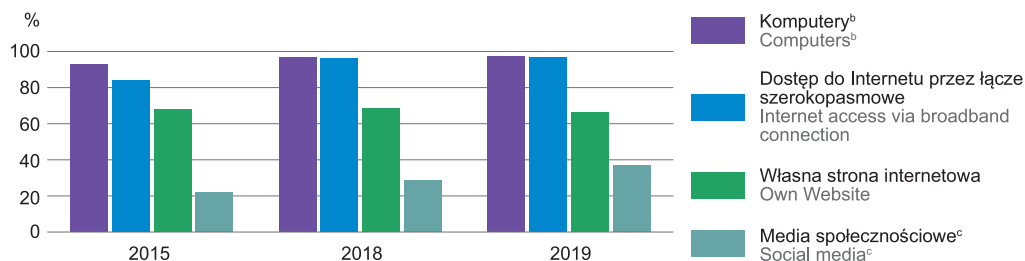
 TABL. 5 (86). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSES OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa kupujące usługi w chmurze obliczeniowej	.	4,6	7,3	14,3	Enterprises buying cloud computing services
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż elektroniczną	6,3	9,8	12,8	16,0	Enterprises conducting electronic sales
Przedsiębiorstwa korzystające z otwartych danych publicznych	.	.	17,2	16,2	Enterprises using open data

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

 WYKRES 6 (54). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**

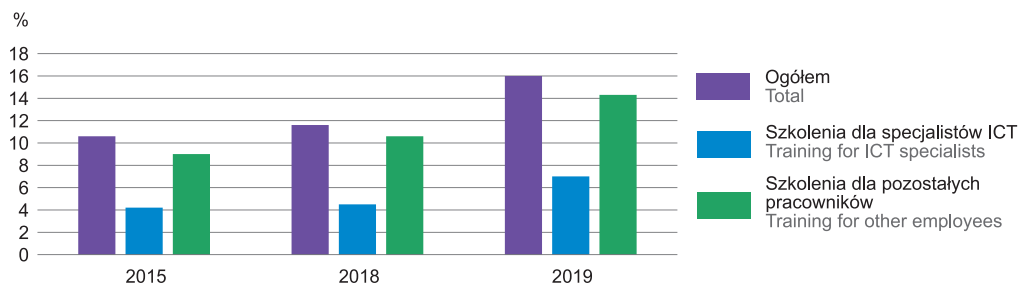
Stan w styczniu

 CHART 6 (54). **ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES**
 As of January

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. b Stacjonarne i przenośne np. laptopy (notebooki); od 2015 r. również smartfony i nettopy. c Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); since 2015 including smartphones and nettops. c Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

 WYKRES 7 (55). **PRZEDSIĘBIORSTWA ZAPEWNIAJĄCE SWOIM PRACOWNIKOM SZKOLENIA PODNOSZĄCE UMIEJĘTNOŚCI Z ZAKRESU ICT**

 CHART 7 (55). **ENTERPRISES PROVIDING ICT TRAINING TO THEIR EMPLOYEES**

Dział XII. Ceny
Chapter XII. Prices

TABL. 1 (87). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					Consumer and for feeds cereal grain – per dt:
pszenicy	60,36	69,16	72,58	73,09	wheat
żyta	41,45	52,81	62,14	59,69	rye
jęczmienia	48,09	60,08	68,94	71,30	barley
owśa i mieszanek zbożowych	34,49	50,84	56,59	62,91	oats and cereal mixed
pszenżyta	46,17	58,32	65,22	65,00	triticale
Ziemniaki – za 1 dt	32,68	35,30	35,98	52,59	Potatoes – per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	63,78	55,48	55,19	114,01	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe – za 1 dt	11,36	12,07	11,76	11,55	Sugar beets – per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	129,80	149,10	155,71	155,49	Industrial rape and turnip rape – per dt
Liście tytoniu – za 1 dt	431,69	705,06	841,91	872,21	Raw tobacco – per dt
Chmiel surowy – za 1 dt	1193,24	1650,10	2336,59	2200,09	Raw hop – per dt
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
bydło (bez cieląt)	4,64	6,19	7,03	6,34	cattle (excluding calves)
cielęta	6,48	8,12	8,54	6,12	calves
trzoda chlewna	3,98	4,38	4,46	5,25	pigs
Mleko krowie – za 1 l	1,05	1,07	1,29	1,30	Cows' milk – per l
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,17	0,21	0,23	0,24	Consumer hen eggs – per piece

TABL. 2 (88). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

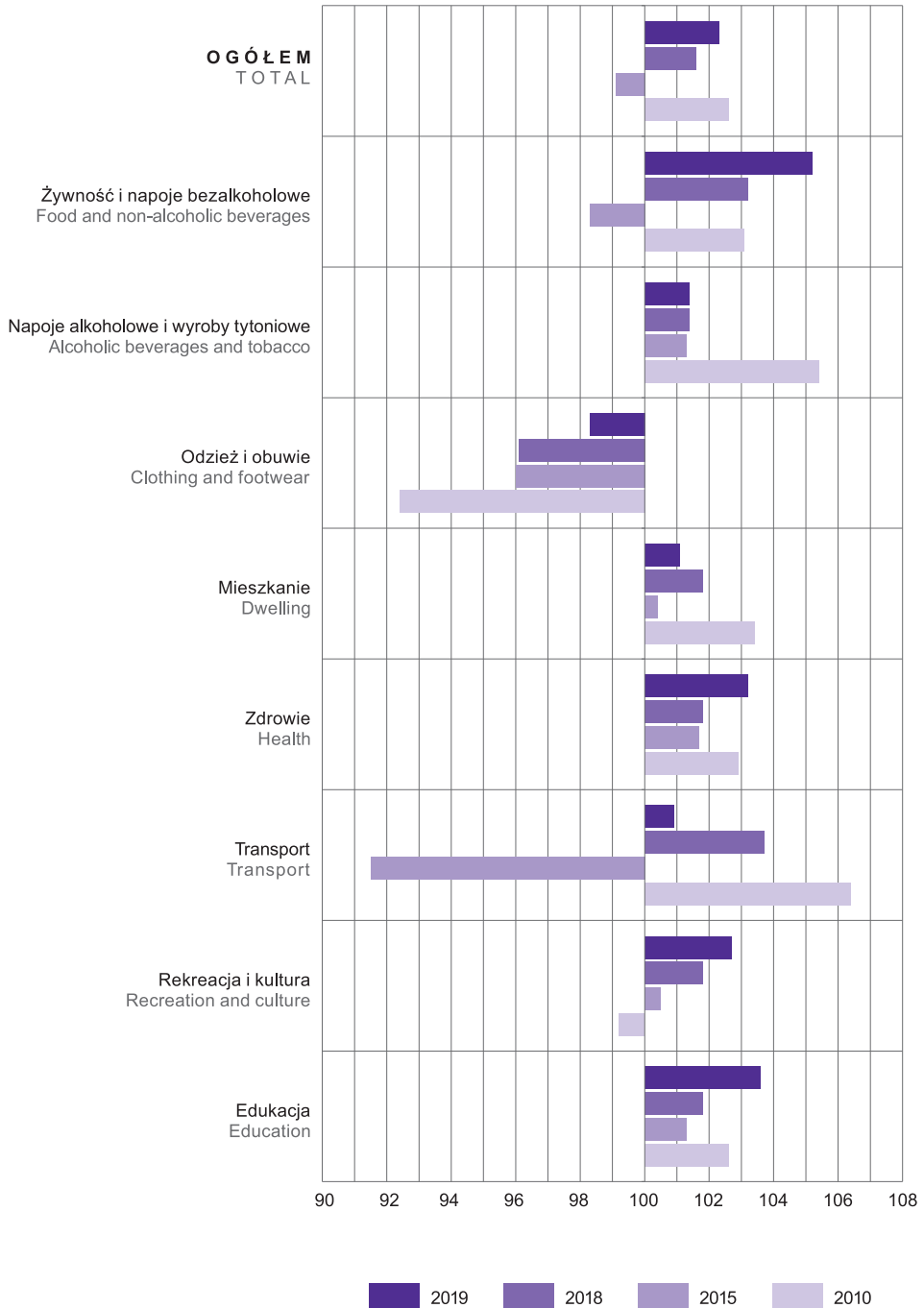
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					Cereal grain – per dt:
pszenicy	58,25	73,35	80,09	90,90	wheat
żyta	54,02	52,36	60,87	68,38	rye
jęczmienia	52,67	68,20	76,18	84,83	barley
owśa	45,54	62,30	68,88	77,68	oats
pszenżyta	51,47	61,70	69,31	82,65	triticale
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	98,56	88,21	96,82	195,14	Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt
Zwierzęta gospodarskie – prosię na chów – za 1 szt.	132,85	136,73	158,33	150,48	Livestock – piglet – per head
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
cielęta	.	10,33	11,04	10,05	calves
Jaja kurze – za 1 szt.	0,46	0,60	0,70	0,70	Hen eggs – per piece

WYKRES 1 (56). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

Rok poprzedni = 100

CHART 1 (56). PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

Previous year = 100

Dział XIII. Rolnictwo
Chapter XIII. Agriculture

TABL. 1 (89). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION	
		Total	Of which private farms		
		w ha	in ha		
OGÓŁEM	2010	1078788	939856	TOTAL	
	2015	1064011	965675		
	2018	1097622	1009665		
	2019	1033313	957643		
W dobrej kulturze rolnej		1029189	954073	In good agricultural condition	
Pod zasiewami		928134	858918	Sown area	
Grunty ugorowane		3168	2537	Fallow land	
Uprawy trwałe		8486	8250	Permanent crops	
Ogrody przydomowe		1172	1196	Kitchen gardens	
Łąki trwałe		74547	70199	Permanent meadows	
Pastwiska trwałe		13681	12999	Permanent pastures	
Pozostałe		4124	3571	Others	

^a Według siedziby użytkownika.
^a By residence of the holder.

TABL. 2 (90). GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS
As of June

LATA YEARS	w tys. in thousands	Gospodarstwa Farms								Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
		o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more		
OGÓŁEM TOTAL											
2010	68,1	1,6	11,6	19,4	24,1	15,7	9,3	14,8	3,5	18,10	15,83
2013	65,1	1,8	11,9	19,1	22,6	15,3	9,7	15,4	4,3	17,51	16,16
2016	63,8	1,6	10,5	21,6	22,3	15,5	8,7	15,4	4,4	17,35	16,15
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE Of which PRIVATE FARMS											
2010	67,8	1,6	11,7	19,4	24,2	15,8	9,4	14,8	3,2	15,80	13,85
2013	64,8	1,8	11,9	19,2	22,6	15,3	9,7	15,4	4,0	15,85	14,61
2016	63,5	1,6	10,6	21,7	22,4	15,5	8,7	15,4	4,1	15,81	14,69

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
N o t e. Since 2013, data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 3 (91). EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie przestawiania Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha
2010		232		1538
2015		330		1150
2018		285		1874
2019		331		1231

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
S o u r c e: data the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

TABL. 4 (92). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2010	2015	2018	2019		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M	898500	945994	966655	928134	858918	T O T A L
w tym:						of which:
Zboża	594602	616516	679888	621262	581216	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	496250	481679	515631	477244	450052	basic cereals
pszenica	190306	219264	249233	220219	201329	wheat
żyto	62626	44413	62257	58360	56404	rye
jęczmień	105671	86140	105739	103692	101354	barley
owies	15798	9980	12959	11876	11066	oats
pszenżyto	121849	121882	85443	83097	79899	triticale
mieszanki zbożowe	65872	46835	70265	68001	67842	cereal mixed
kukurydza na ziarno	31163	86368	93441	75520	62945	maize for grain
Ziemniaki	18598	17059	27754	24506	23381	Potatoes
Buraki cukrowe	38363	37102	46297	49133	44387	Sugar beets
Rzepak i rzepik	125880	117408	63681	83540	71292	Rape and turnip rape

TABL. 5 (93). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2011-2015 ^a	2015	2018	2019		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes						
Zboża	2566598	2439362	2455959	2510111	2272528	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	1890960	1890933	1744924	1876554	1726099	basic cereals
pszenica	912033	995449	955231	986847	876764	wheat
żyto	169112	119869	153320	171706	162444	rye
jęczmień	370966	275366	317141	35155	339750	barley
owies	40164	27014	29935	33251	29878	oats
pszenżyto	398686	473235	289297	333594	317263	triticale
mieszanki zbożowe	203862	136873	187373	209813	209310	cereal mixed
Ziemniaki	434249	427390	593260	489563	458211	Potatoes
Buraki cukrowe	2171392	1750701	2761015	2782279	2541613	Sugar beets
Rzepak i rzepik	279321	335778	141431	221911	185159	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	431458	352420	389258	314192	305454	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	41,7	39,6	36,1	40,4	39,1	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	39,9	39,3	33,8	39,3	38,4	basic cereals
pszenica	46,6	45,4	38,3	44,8	43,5	wheat
żyto	28,6	27,0	24,6	29,4	28,8	rye
jęczmień	35,7	32,0	30,0	33,9	33,5	barley
owies	29,5	27,1	23,1	28,0	27,0	oats
pszenżyto	39,5	38,8	33,9	40,1	39,7	triticale
mieszanki zbożowe	32,4	29,2	26,7	30,9	30,9	cereal mixed
Ziemniaki ^b	245	251	214	199	195	Potatoes ^b
Buraki cukrowe	572	472	596	566	573	Sugar beets
Rzepak i rzepik	28,3	28,6	22,2	26,6	26,0	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	50,5	42,3	45,1	42,1	43,5	Meadow hay

a Przeciętne roczne. b Łącznie z ogrodami przydomowymi.
a Annual averages. b Including kitchen gardens.

TABL. 6 (94). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
 AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu AREA in ha – as of June					
OGÓŁEM	24533	24267	24247	23765	TOTAL
Kapusta	1491	1387	1477	1477	Cabbages
Kalafiory	1462	1296	1440	1433	Cauliflowers
Cebula	5758	6218	6391	6300	Onions
Marchew jadalna	3044	2974	2902	2874	Carrots
Buraki ówkowe	909	916	862	851	Beetroots
Ogórki	1429	1103	1248	1246	Cucumbers
Pomidory	2089	1890	1909	1878	Tomatoes
Pozostałe ^b	8351	8485	8018	7706	Others ^b
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
OGÓŁEM	538686	528374	541296	534598	TOTAL
Kapusta	54423	47753	51699	51689	Cabbages
Kalafiory	22926	20689	23899	23772	Cauliflowers
Cebula	138941	150401	159460	157509	Onions
Marchew jadalna	105522	100483	100489	99142	Carrots
Buraki ówkowe	24833	24127	22749	22459	Beetroots
Ogórki	18576	14029	16748	16701	Cucumbers
Pomidory	68173	66811	68349	67229	Tomatoes
Pozostałe ^b	105293	104081	97903	96098	Others ^b
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt					
Kapusta	365	344	350	350	Cabbages
Kalafiory	157	160	171	171	Cauliflowers
Cebula	241	242	250	250	Onions
Marchew jadalna	347	338	346	345	Carrots
Buraki ówkowe	273	263	264	264	Beetroots
Ogórki	130	127	134	134	Cucumbers
Pomidory	326	353	358	358	Tomatoes
Pozostałe ^b	126	123	125	128	Others ^b

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.
 a Including kitchen gardens. b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

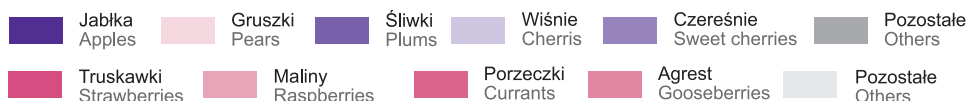
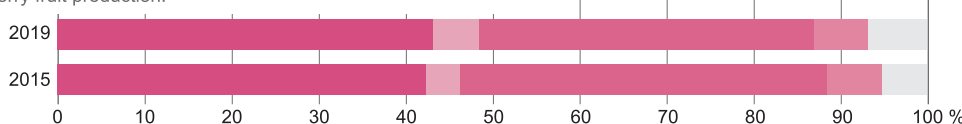
WYKRES 1 (57). ZBIORY OWOCÓW

CHART 1 (57). FRUIT PRODUCTION

Zbiory owoców z drzew owocowych:
 Tree fruit production:

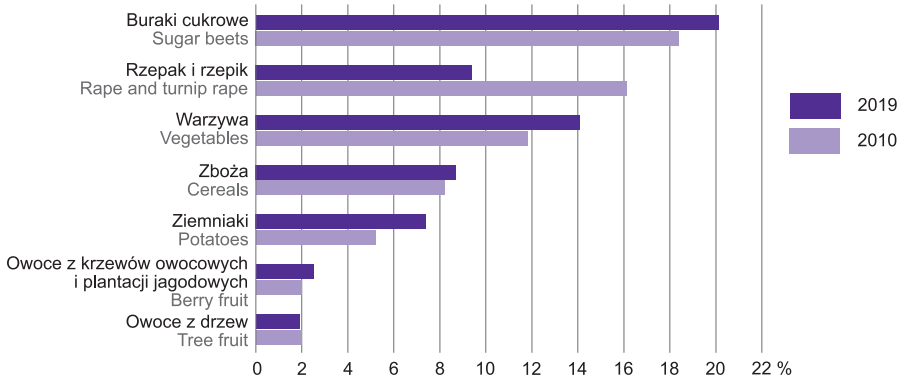

Zbiory owoców z krzewów owocowych i z plantacji jagodowych:
 Berry fruit production:

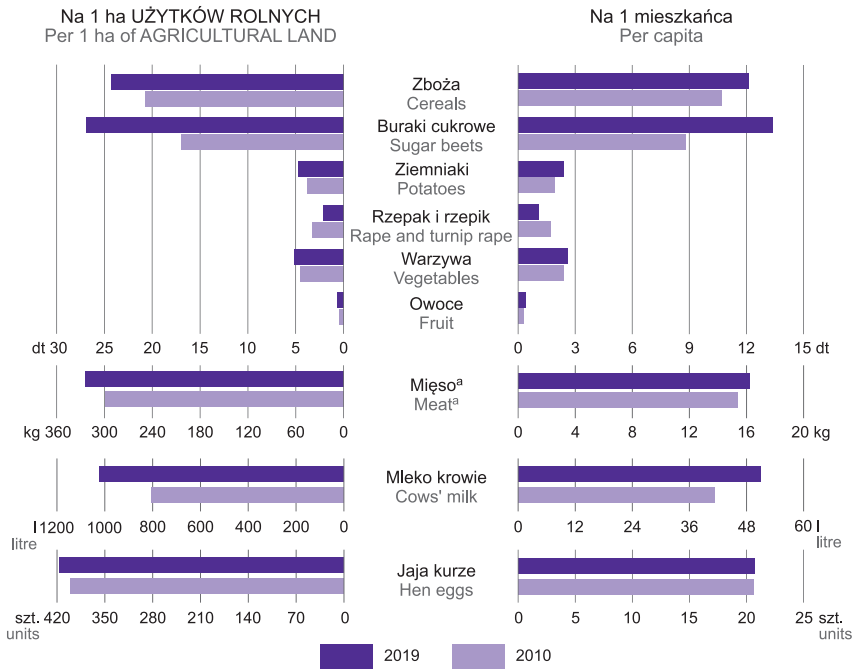
WYKRES 2 (58). UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWEJ PRODUKCJI WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH

CHART 2 (58). THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL AND HORTICULTURAL CROPS

WYKRES 3 (59). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

CHART 3 (59). PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej cieplej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywa rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 7 (95). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA I OWCE**

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS AND SHEEP
As of June

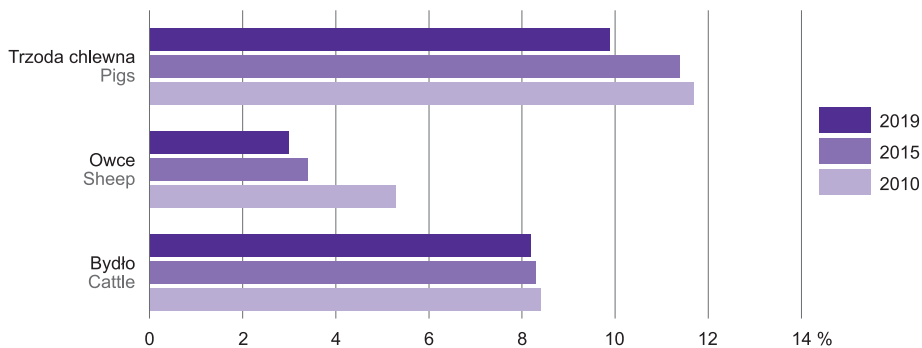
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	465546	495687	509855	524351	425150	456517	473244	490957	Cattle
w tym krowy	176787	165581	162881	168580	160952	150204	147904	154669	of which cows
Trzoda chlewna	1789477	1325008	1242033	1064237	1680231	1270318	1182358	1025648	Pigs
w tym lochy	189998	124472	128312	81265	170538	117884	122782	77833	of which sows
Owce	14084	7703	7700	8214	11305	6944	7025	7464	Sheep
w tym maciorki	9974	5634	4259	5132	8466	5114	3821	4727	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	651329	603739 ^c	602867 ^d	587835	601841	563736 ^c	564172 ^d	554871	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads									
Bydło	43,2	46,6	46,5	50,7	45,2	43,8	46,9	47,5	Cattle
w tym krowy	16,4	15,6	14,8	16,3	17,1	14,4	14,6	15,0	of which cows
Trzoda chlewna	165,9	124,5	113,2	103,0	178,8	121,8	117,1	99,3	Pigs
w tym lochy	17,6	11,7	11,7	10,2	18,1	11,3	12,2	9,8	of which sows
Owce	1,3	0,7	0,7	0,8	1,2	0,7	0,7	0,7	Sheep
w tym maciorki	0,9	0,5	0,4	0,5	0,9	0,5	0,4	0,5	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	60,4	56,7 ^c	54,9 ^d	56,9	64,0	54,1 ^c	55,9 ^d	57,9	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 187; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b W 2010 r. – stan w końcu lipca. c Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r. d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2016 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

a See general notes, item 2 on page 187; in 2010 data of the Agricultural Census. b In 2010 – as of the end of July. c For the calculation we use the horse stocks of 2013. d For the calculation we use the horse stock of 2016.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0.8, for pigs — 0.15, for sheep — 0.08, for horses — 1.0.

WYKRES 4 (60). **UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWYM POGŁOWIU BYDŁA, TRZODY CHLEWNEJ I OWIEC**CHART 4 (60). **THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC STOCK OF CATTLE, PIGS AND SHEEP**

TABL. 8 (96). **PRODUKCJA MIĘSA^a**
PRODUCTION OF MEAT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	323,2	364,9	423,5	334,7	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	307,9	346,5	401,7	316,1	meat and fats
wolowe	23,4	36,5	45,3	42,8	beef
cielęce	1,2	0,3	-0,1	-41,0	veal
wieprzowe	199,7	204,5	229,7	144,4	pork
baranie	0,0	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	0,7	0,5	0,0	0,1	horseflesh
drobiowe	82,0	103,2	125,2	127,6	poultry
kozy i królicze ^b	0,8	1,4	1,4	1,3	goat and rabbit ^b
podroby	15,3	18,4	21,8	18,6	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg					
O G Ó Ł E M	299,6	343,0	385,8	323,9	T O T A L

a W wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie. b Łącznie z dziczyzną.
a In post-slaughter warm weight. Since 2018, data have not been comparable with data for previous years. b Including game.

TABL. 9 (97). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

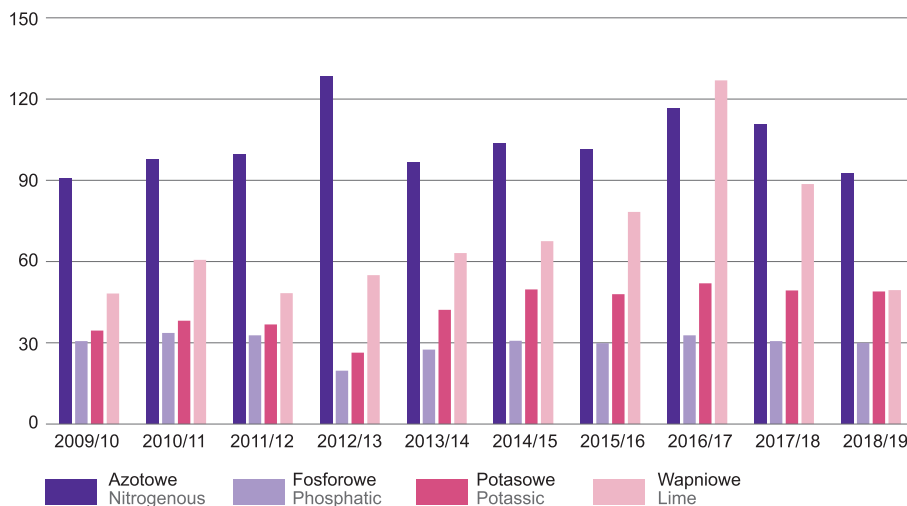
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	868,6	928,3	1047,8	1055,1	932,0	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	80,5	87,2	95,5	102,1	97,3	per 100 ha agricultural land in thousand litres
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4683	5865	6568	7063	6858	Average annual quantity of milk per cow in litres
Produkcja jaj w mln szt.	432	346	405,8	429,9	357,8	Egg production in million pieces
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	212	201	209	224	213	Average annual number of eggs per laying hen in pieces

TABL. 10 (98). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

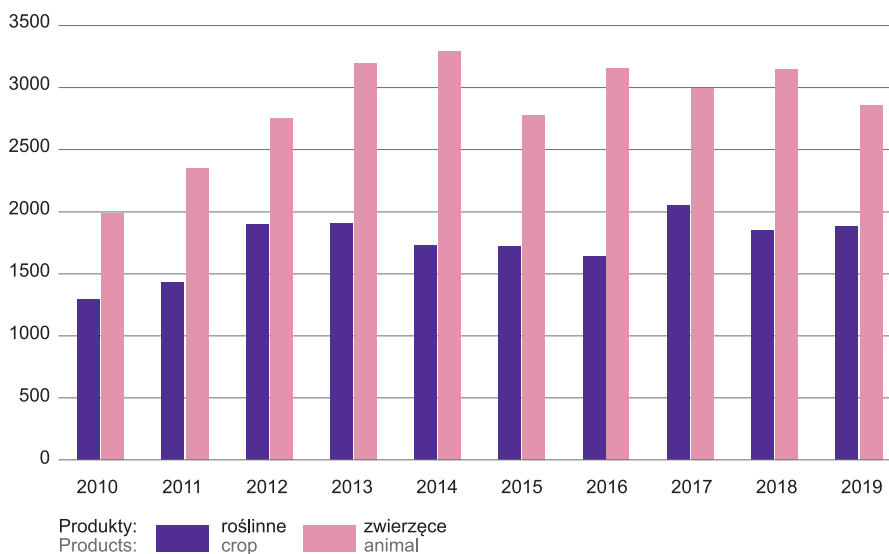
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach	2010 ^a	88410	86425 In units
	2013	89203	87500
	2016	93364	91512
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2010 ^a	12,2	10,9 Agricultural land area per tractor in ha
	2013	11,8	10,8
	2016	11,0	10,2

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.
U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a In 2010 data of the Agricultural Census.
N o t e. Since 2013, data on the basis of period survey conducted every three years.

WYKRES 5 (61). ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH^a ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK
CHART 5 (61). CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL^a AND LIME FERTILISERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

 na 1 ha użytków rolnych w kg
 per 1 ha of agricultural land in kg

 a Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi.
 a Including mixed fertilizers.

WYKRES 6 (62). WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące)
CHART 6 (62). VALUE OF AGRICULTURE PRODUCTS PROCUREMENT (current prices)

 na 1 ha użytków rolnych w zł
 per 1 ha of agricultural land in PLN

 Produkty: roślinne zwierzęce
 Products: crop animal

TABL. 11 (99). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2010	2015	2018	2019		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t	890885	1180054	1363957	1150967	931452	Cereals in tonnes
w tym zboża podstawowe	796901	959404	918961	800679	658384	of which basic cereals
pszenica	607675	753607	730510	625272	514519	wheat
żyto	53969	64713	75243	76107	70020	rye
jęczmień	37121	41280	40958	34853	24948	barley
owies i mieszanki zbożowe	3171	1857	2063	3436	832	oats and cereal mixed
pszenżyto	94965	97947	70187	61011	48065	triticale
Ziemniaki w t	121215	159056	243475	211871	175489	Potatoes in tonnes
Buraki cukrowe w t	1726379	1891355	2807122	2971977	2731311	Sugar beets in tonnes
Rzepak i rzepik w t	299119	241523	125405	144041	116765	Rape and turnip rape in tonnes
Warzywa w t	276579	343129	430744	364350	357425	Vegetables in tonnes
Owoce w t	37809	66074	54076	48823	48276	Fruit in tonnes
Żywiec rzeźny ^a w t	364314	467543	522722	387066	371186	Animals for slaughter ^a in tonnes
bydło (bez cieląt)	35480	66694	74181	64275	59626	cattle (excluding calves)
cielęta	126	161	204	22	18	calves
trzoda chlewna	219053	256719	285837	157976	153084	pigs
owce	0	168	265	225	210	sheep
konie	607	579	42	60	60	horses
drób	109048	143222	162193	164508	158188	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	266202	335847	383733	280469	269504	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes
Mleko krowie w tys. l	665281	782145	797626	829959	716581	Cows' milk in thousand litres
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	11161	4338	1822	3737	700	Consumer hen eggs in thousand units

a W wadze żywej. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie.

a In live weight. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. Since 2018 data been not comparable with data for previous years.

TABL. 12 (100). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe)**

INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

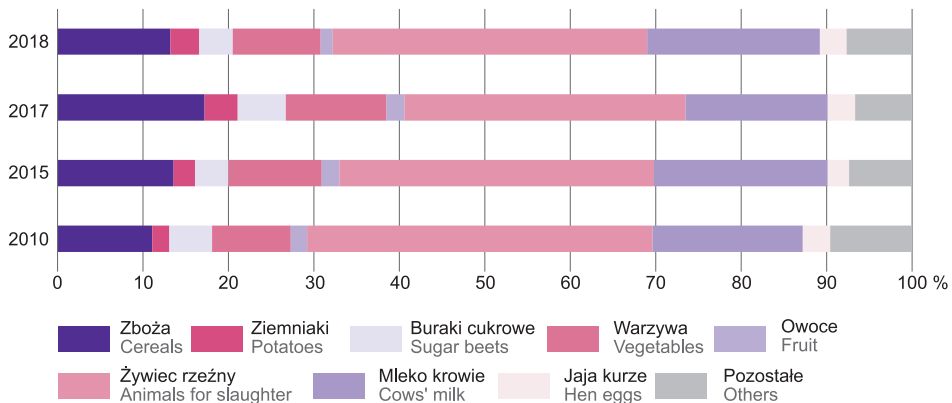
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni=100				previous year=100				
Produkcja globalna	95,8	91,4	99,6	96,5	96,2	91,7	98,9	98,0	Gross output
roślinna	91,9	90,6	109,1	83,9	93,2	90,9	108,1	85,5	crop
zwierzęca	99,7	92,2	90,4	110,7	99,1	92,4	89,9	112,0	animal
Produkcja końcowa	96,2	92,7	101,5	95,7	95,4	93,0	100,6	96,8	Final output
roślinna	91,4	93,3	118,4	78,1	89,8	93,6	117,3	79,1	crop
zwierzęca	99,4	92,2	90,5	110,3	98,8	92,6	89,9	111,5	animal
Produkcja towarowa	96,0	96,2	101,1	102,8	95,0	96,5	96,2	109,4	Market output
roślinna	86,4	96,6	121,8	86,9	83,6	96,4	110,2	98,5	crop
zwierzęca	103,3	95,9	88,0	115,5	103,2	96,5	87,6	117,2	animal

TABL. 13 (101). **GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	48,7	50,4	54,1	45,9	Crop output
Zboża	15,9	19,1	20,3	17,4	Cereals
w tym zboża podstawowe	13,4	15,4	15,6	12,9	of which basic cereals
w tym: pszenica	7,1	8,8	8,2	7,6	of which: wheat
żyto	0,9	0,9	1,4	1,0	rye
jęczmień	2,3	2,1	2,8	2,2	barley
Ziemniaki	2,8	2,9	5,1	4,4	Potatoes
Przemysłowe	11,2	9,0	8,0	6,4	Industrial
w tym buraki cukrowe	3,7	2,9	4,0	3,2	of which sugar beets
Warzywa	8,1	10,8	11,5	9,7	Vegetables
Owoce	1,5	1,8	1,7	2,3	Fruit
Siano łąkowe	1,7	0,6	0,8	0,6	Meadow hay
Pozostałe	7,5	6,2	7,0	5,1	Others
Produkcja zwierzęca	51,3	49,6	45,9	54,1	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	32,1	29,6	27,1	32,0	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,6	5,4	7,0	6,7	cattle (excluding calves)
cielęta	0,3	0,1	0,0	0,0	calves
trzoda chlewna	20,5	16,2	12,4	17,8	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	7,5	7,8	7,7	7,4	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,0	-0,9	1,3	-0,9	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	14,5	17,3	14,1	18,9	Cows' milk
Jaja kurze	3,0	2,3	2,9	2,9	Hen eggs
Obornik	1,5	1,0	0,0	0,9	Manure
Pozostałe	0,2	0,3	0,4	10,2	Others

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

WYKRES 7 (63). **TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
CHART 7 (63). **MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)**

Dział XIV. Łowiectwo i leśnictwo Chapter XIV. Forestry and hunting

TABL. 1 (102). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 grudnia
FOREST LAND
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	429585	431248	431910	432121	T O T A L in ha
Lasy	419619	421349	421942	422106	Forests
Publiczne	372086	372318	372437	372495	Public
własność Skarbu Państwa	368518	368703	368794	368887	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	366781	367343	367480	367576	managed by the State Forests
własność gmin ^a	3568	3592	3616	3582	gmina ^a owned
pozostałe	–	23	27	27	other
Prywatne	47533	49032	49505	49611	Private
Grunty związane z gospodarką leśną	9966	9899	9967	10016	Land connected with forest management
LESISTOŚĆ w %	23,3	23,4	23,5	23,5	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	24,6	24,7	24,7	24,7	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Including gminas which are also cities with powiat status.

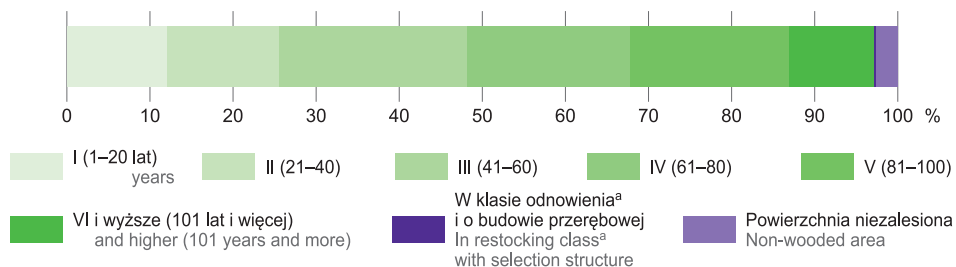
Uwaga do wykresów 1 i 2

Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2015–2019 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to charts 1 and 2

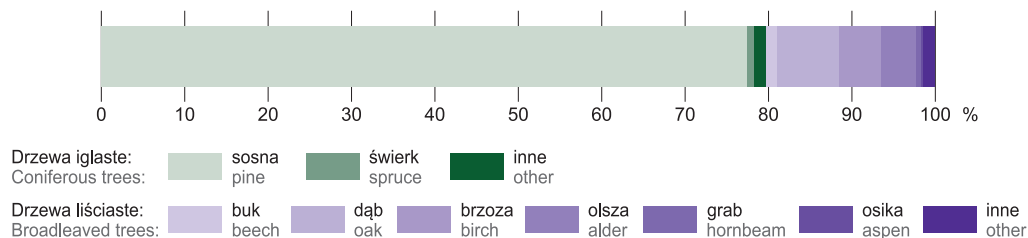
Data prepared on the National Forest Inventory conducted in 2015–2019 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

WYKRES 1 (64). **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW**
CHART 1 (64). **STRUCTURE OF FOREST AREA BY AGE CLASSES OF TREE STANDS**

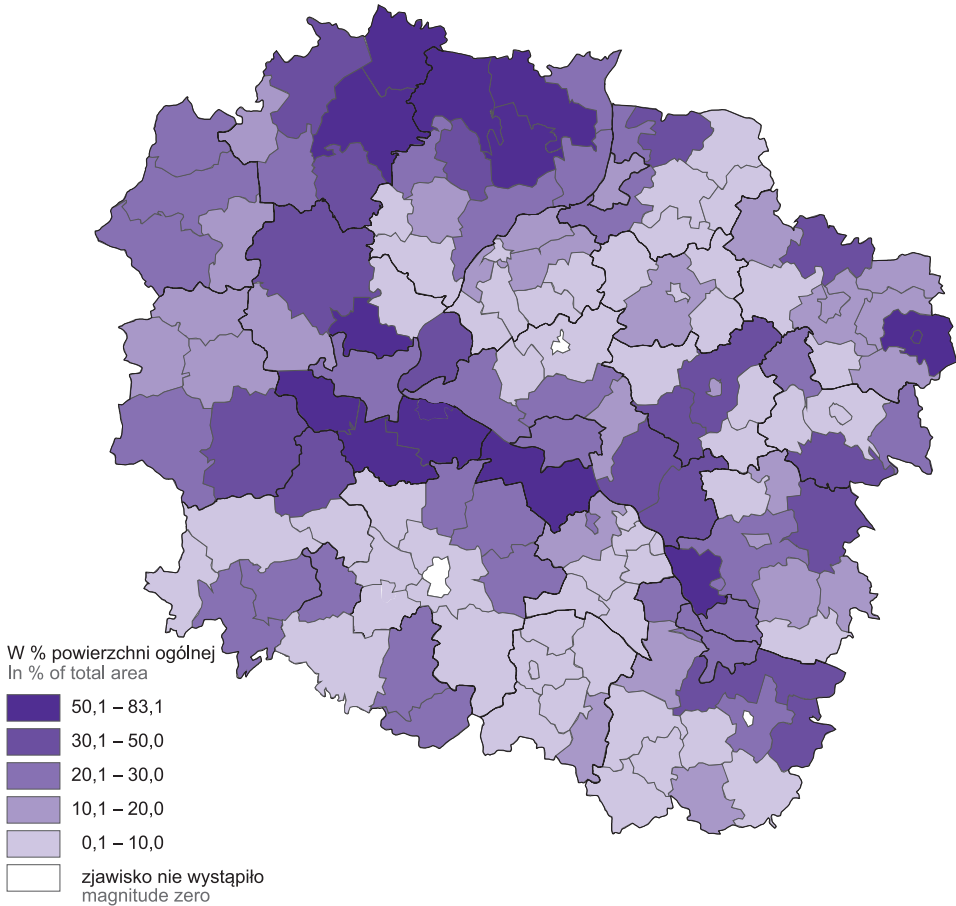
a Łącznie z klasą do odnowienia.
a Including class for restocking.

WYKRES 2 (65). **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE**
CHART 2 (65). **STRUCTURE OF FOREST AREA BY DOMINANT (prevailing) SPECIES IN TREE STANDS**

MAPA 1 (34).
MAP 1 (34).

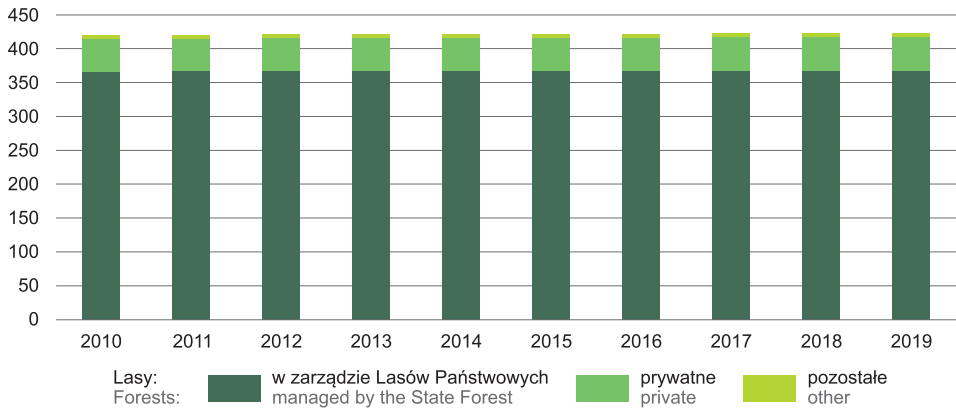
LASY W 2019 R.
FORESTS IN 2019

Kujawsko-Pomorskie = 23,5

Powierzchnia lasów
Forest area

tys. ha
thousand ha

TABL. 2 (103).

ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER SILVICULTURE
TREATMENT ACTIVITIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne ^a private forests ^a	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
						w ha		
Odnowienia i zalesienia	2727	2886	3658	5090	4839	4837	252	Renewals and afforestation
Odnowienia	2499	2736	3582	5090	4839	4837	252	Renewals
sztuczne ^b	2459	2717	3573	5085	4834	4832	251	artificial ^b
naturalne	40	19	9	6	5	5	1	natural
Zalesienia ^c	228	150	77	61	23	23	38	Afforestation ^c
Poprawki i uzupełnienia	448	270	274	559	530	503	29	Replantings and refillings
Pielęgnowanie lasu	15137	15608	15302	15009	14772	14693	237	Forest tending
Powierzchnia objęta trzebieżami	27632	32573	19948	22707	21015	20770	1692	Area covered by thinnings

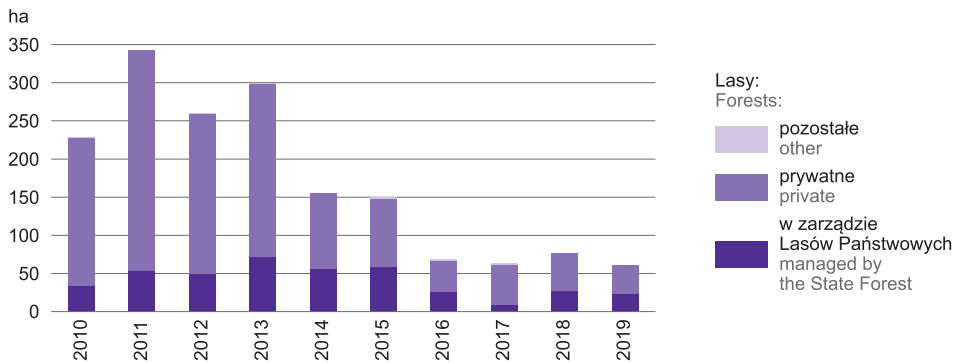
a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i nieużytków określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

a Estimated data. b Including renewals under cover. c Agricultural land not suitable for agricultural production and wasteland designated for afforestation in land development plan or a decision on building conditions and site management.

WYKRES 3 (66).

ZALESIENIA GRUNTÓW NIELEŚNYCH

CHART 3 (66).

AFFORESTATION OF NON-FOREST LAND

WYKRES 4 (67).

POZYSKANIE DREWNA (grubizny)

CHART 4 (67).

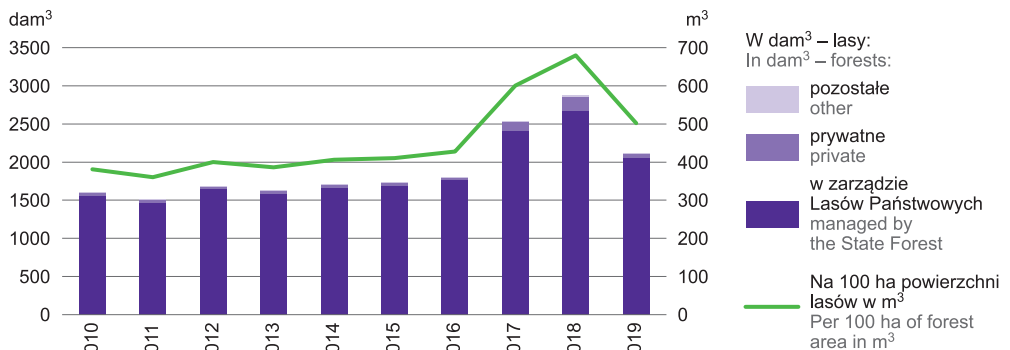
REMOVALS (timber)

TABLE 3 (104). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
O G Ó Ł E M w dam³	1722,5	1853,0	3008,8	2281,0	2232,1	2225,0	48,9	T O T A L in dam³
Grubizna	1599,3	1730,8	2868,8	2117,3	2068,3	2061,3	48,9	Timber
Grubizna iglasta w tym drewno wielkowsmiarowe	1338,5	1419,6	2428,9	1802,4	1761,0	1754,8	41,4	Coniferous of which large-size wood
Grubizna liściasta w tym drewno wielkowsmiarowe	260,8	311,1	439,9	314,9	307,4	306,5	7,5	Non-coniferous of which large-size wood
Drewno małowymiarowe^b	123,1	122,2	139,9	163,7	163,7	163,7	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	7,9	9,2	8,2	9,7	9,7	9,7	-	Slash for industrial purposes
Opałowe	115,3	113,0	131,7	154,0	154,0	154,0	-	Firewood
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	381,1	410,8	679,9	501,6	555,3	558,8	98,6	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny. b Wyłącznie w lasach publicznych.
a Excluding (timber) removals from afforested areas; excluding stump wood. b Solely in public forests.

TABLE 4 (105). **SKUP OWOCÓW I GRZYBÓW LEŚNYCH^a ORAZ ZWIERZNY ŁOWNEJ**
PROCUREMENT OF FOREST FRUITS AND MUSHROOMS^a
AS WELL AS GAME ANIMALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w t in tonnes				
Owoce leśne	186	150	16	95	Forest fruits
Grzyby leśne	69	19	10	34	Forest mushrooms
Zwierzyna łowna	409	650	643	711	Game animals

a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.
a Data concern fresh forest fruits and mushrooms.

TABLE 5 (106). **POŻARY W LASACH**
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Pożary	287	598	525	528	Number of fires
w tym: podpalenia	157	359	300	311	of which: arsoners
nieostrożność dorosłych	28	115	108	92	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	40,26	98,47	78,07	142,77	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	15,15	43,02	29,05	62,72	of which: arsoners
nieostrożność dorosłych	3,43	29,84	18,82	15,78	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,14	0,16	0,15	0,27	Average forest area burned by fire in ha

Ź r ó ł o: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.
S o u r c e: data of the National Forest Fire Information System held by the Forest Research Institute.

Uwaga do tablic 6–8.

Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.

Note to tables 6–8.

Data concern the hunting economic year from 1 April of a given year to 31 March of the following year.

TABL. 6 (107).

**KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO
ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**

Stan w dniu 10 marca

**CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
AND HUNTING DISTRICTS**

As of 10 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	189	178	178	178	number ^a
członkowie ^b	4845	6840	7124	7240	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	256	251	252	278	number
powierzchnia w tys. ha	1464,9	1498,3	1502,9	1676,8	area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych	329,3	356,0	360,7	446,8	of which on forest land

a, b Dane grupowane według: a – siedziby koła łowieckiego, b – miejsca zamieszkania członka koła.

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a, b Data grouped according to: a – the seat of a hunting club, b – a place of residence of a member of a hunting club.

S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

TABL. 7 (108).

WAŹNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a

Stan w dniu 10 marca

MAJOR GAME SPECIES^a

As of 10 March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010 ^b	2015	2018	2019	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	228	612	941	1235	Moose
Daniele	2041	3674	3179	3305	Fallow deer
Muflony	65	156	189	181	Mouflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	6,8	10,3	9,4	9,5	Deer
Sarny	40,1	50,9	50,2	49,6	Roe deer
Dziki	10,8	13,7	2,6	2,8	Wild boars
Lisy	10,8	11,5	11,1	11,2	Foxes
Zająca	40,2	60,1	62,5	63,6	Hares
Bażanty	30,3	50,1	36,8	36,0	Pheasants
Kuropatwy	10,4	13,9	9,4	8,3	Partridges

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Estimated data. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Generale Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 8 (109).

ODSTRZAŁ^a WAŹNIEJSZYCH ZWIERZĄT**CULLING^a OF MAIN GAME SPECIES**

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010/11 ^b	2015/16	2018/19	2019/20	GAME SPECIES
	w szt. in heads				
Daniele	818	1832	1189	1158	Fallow deer
Jelenie	2490	4912	3962	4150	Deer
Sarny	7727	11301	10537	9875	Roe deer
Dziki	12245	18003	13564	19685	Wild boars
Lisy	10722	10454	10327	10322	Foxes
Zająca	959	443	382	234	Hares
Bażanty	20684	22485	16092	2969	Pheasants

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Estimated data. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Generale Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

Dział XV. Przemysł i budownictwo
Chapter XV. Industry and construction

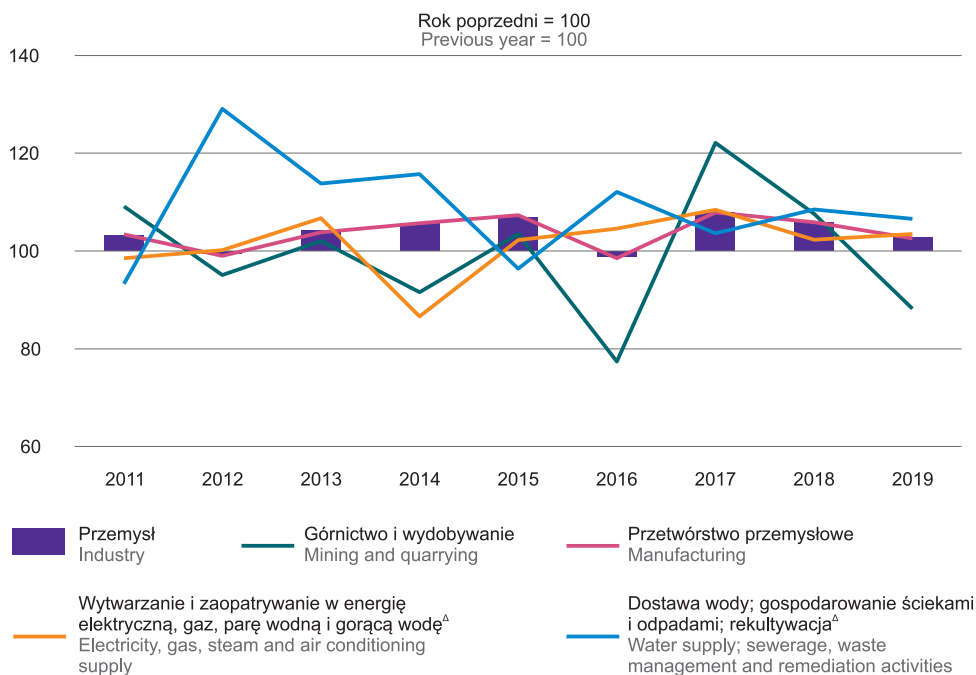
TABL. 1 (110). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019		2018 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	
	ceny bieżące current prices					
OGÓŁEM TOTAL	42083,8	50845,9	59221,5	60759,1	100,0	102,7
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	173,6	241,2	272,5	251,9	0,4	88,2
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	40338,7	48639,9	56454,0	57825,1	95,1	102,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	660,7	713,2	833,7	885,3	1,5	103,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	910,8	1251,8	1661,3	1796,7	3,0	106,6

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (68). DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a WEDŁUG SEKCJI PKD
(ceny stałe)

CHART 1 (68). INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NACE SECTIONS
(constant prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (111). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2010	2015	2018	2019		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domes- tic pro- duction in %	
Mięso drobiowe w tys. t	88,9	123,6	145,5	157,9	5,1	Poultry meat in thousand tonnes
Wędliny ^b w tys. t	44,7	40,1	41,8	34,3	4,4	Cured meats products ^b in thousand tonnes
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania w tys. t	29,3	26,5	39,5	37,2	15,7	Butter and dairy spreads in thousand tonnes
Mąka pszenna w tys. t	208,4	320,3	311,9	335,1	13,7	Wheat flour in thousand tonnes
Mąka żytnia w tys. t	23,3	30,2	35,4	35,5	13,5	Rye flour in thousand tonnes
Sukienki, spódnice i spódnico-spodnie, damskie lub dziewczęce (inne niż z dzianin) w tys. szt.	427,3	222,3	179,2	137,4	4,2	Women's or girls' dresses, skirts and culottes(textile fabrics, not knitted) in thousand pieces
Obuwie z wierzchami wykonanymi z tkanin ^c w tys. par	1869	2521	.	2349	32,6	Footwear with leather uppers ^c in thousand pairs
Bielizna pościelowa w tys. szt.	5660	8534	7941	7130	31,5	Bed linen in thousand pieces
Meble do siedzenia o konstrukcji głów- nie drewnianej w tys. szt.	.	2351	2309	2363	11,8	Seats, primarily wooden frames in thousand pieces

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Bez drobiowych. c Bez obuwia sportowego.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Excluding cured poultry meat. c Excluding sports footwear.

TABL. 3 (112). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA
 BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
 AND SALARIES IN INDUSTRY^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	128150	128809	137312	137933	Average paid employment
Górnictwo i wydobywanie	563	541	565	546	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	118230	118969	127012	127553	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	2720	2174	2076	2080	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	6637	7125	7660	7754	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2817,53	3464,71	4104,97	4392,42	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Górnictwo i wydobywanie	3612,20	4323,63	5077,06	5581,01	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	2773,11	3435,12	4086,21	4376,92	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	4030,33	4473,05	5055,46	5182,66	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	3044,23	3585,82	4086,21	4351,70	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (113). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

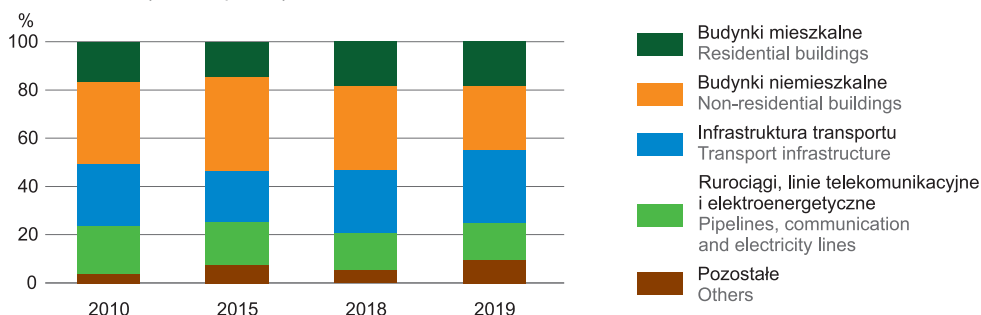
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
O G Ó Ł E M	6023,7	8875,9	9091,8	10481,9	T O T A L
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	3639,9	4286,7	5099,2	5784,2	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^a	1539,9	1467,4	1452,3	1578,2	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	1224,0	1457,8	1867,0	2263,6	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne	876,1	1361,4	1779,8	1942,3	specialised construction activities

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

a Realised by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-Pomorskie Voivodship, with own resources (without subcontractors participation).

WYKRES 2 (69). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**

CHART 2 (69). **CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)**

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realised by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-Pomorskie Voivodship, with own resources (without subcontractors participation). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (114). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe	SPECIFICATION	
		Works with an investment character	Works with a restoration character and other works		
		w mln zł	in million PLN		
O G Ó Ł E M	2010	3639,9	2402,3	1237,7	T O T A L
	2015	4286,7	2901,9	1384,8	
	2018	5099,2	3564,9	1534,3	
	2019	5784,2	4216,4	1567,8	
Budynki	2604,3	1546,1	1058,2	Buildings	
budynki mieszkalne	1059,1	599,8	459,3	residential buildings	
budynki niemieszkalne	1545,1	946,3	598,8	non-residential buildings	
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	3180,0	2670,3	509,6	Civil engineering works	
infrastruktura transportu	1739,5	1400,7	338,9	transport infrastructure	
rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	879,7	.	.	pipelines, communication and electricity lines	
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	484,8	433,2	51,6	complex constructions on industrial sites	
obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	76,0	.	.	other civil engineering works	

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realised by enterprises which have a seat of board in the Kujawsko-Pomorskie Voivodship, with own resources (without subcontractors participation). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (115). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Budynki^a	4784	5253	5415	5794	Buildings^a
miasta	1612	1410	1408	1495	urban areas
wieś	3172	3843	4007	4299	rural areas
Budynki mieszkalne	3422	3852	4148	4528	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	3192	3596	3904	4291	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	89	84	97	119	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	1362	1401	1267	1266	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	22	32	25	22	hotels and similar buildings
budynki biurowe	25	26	29	24	office buildings
budynki handlowo-usługowe	210	172	153	150	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	466	383	318	327	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	181	233	199	214	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	82	39	57	38	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	376	516	486	491	other non-residential buildings
Kubatura w dam³	5896,6	9027,8	7441,2	7180,8	Cubic volume in dam³
miasta	2817,4	5136,8	3434,9	3542,8	urban areas
wieś	3079,2	3891,1	4006,3	3638,0	rural areas
Budynki mieszkalne	2463,3	3039,9	3205,9	3410,4	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	1901,4	2280,6	2439,4	2587,0	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	507,6	705,6	716,1	781,8	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	3433,4	5987,9	4235,3	3770,3	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	96,8	46,9	28,8	79,8	hotels and similar buildings
budynki biurowe	77,6	124,6	244,6	84,0	office buildings
budynki handlowo-usługowe	631,1	1493,3	627,0	622,2	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	88,5	251,4	64,2	93,3	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	1437,2	2421,8	1882,0	1760,9	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	538,7	468,7	209,8	245,0	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	563,6	1181,2	1178,8	885,2	other non-residential buildings

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez domów letnich, domków wypoczynkowych i rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach.

a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding summer homes, holiday cottages and rural residences not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings.

TABL. 7 (116). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	24335	18933	19239	19296	Average paid employment
Budowa budynków ^a	10831	7085	7422	7210	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	6059	4684	4632	4744	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	7446	7164	7185	7342	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2610,09	3105,09	3737,36	4098,28	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Budowa budynków ^a	2415,17	2790,23	3404,60	3708,22	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	2967,50	3897,06	4557,15	4952,99	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2602,45	2898,66	3552,60	3929,06	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Dział XVI. Transport

Chapter XVI. Transport

TABL. 1 (117). **SIEĆ KOMUNIKACYJNA**
 Stan w dniu 31 grudnia
 TRANSPORT INFRASTRUCTURE
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w km in km				
Linie kolejowe eksploatowane ^a	1259	1196	1200	1322	Railways lines operated ^a
w tym: zelektryfikowane	563	563	563	564	of which: electrified
jednotorowe	722	660	664	785	single track
dwu- i więcej torowe	537	536	536	537	double and more track
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	7,0	6,7	6,7	7,4	Per 100 km ² of total area
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	15639	17263	18585	19194	Hard surface public roads
w tym: miejskie	2538	2682	3057	2851	of which: urban
zamięskie	13101	14581	15528	16343	non urban
ekspresowe	45	35	35	74	expressways
autostrady	24	165	165	165	motorways
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	87,0	96,1	103,4	106,8	Per 100 km ² of total area
Drogi rowerowe	.	904,2	1052,1	1123,9	Roads for bicycle
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	.	5,03	5,85	6,25	Per 100 km ² of total area

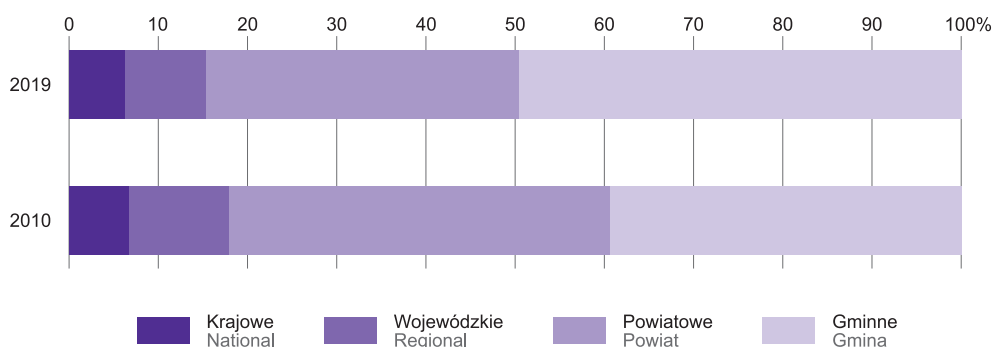
a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

Źródło: w zakresie dróg publicznych – dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are managers of railway infrastructure.

Source: in regard to public roads – data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

WYKRES 1 (70). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
 CHART 1 (70). **HARD SURFACE PUBLIC ROADS**

TABL. 2 (118). **POJAZDY SAMOCHODOWE^a I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE**
 Stan w dniu 31 grudnia
 REGISTERED ROAD VEHICLES^a AND TRACTORS
 As of 31 December

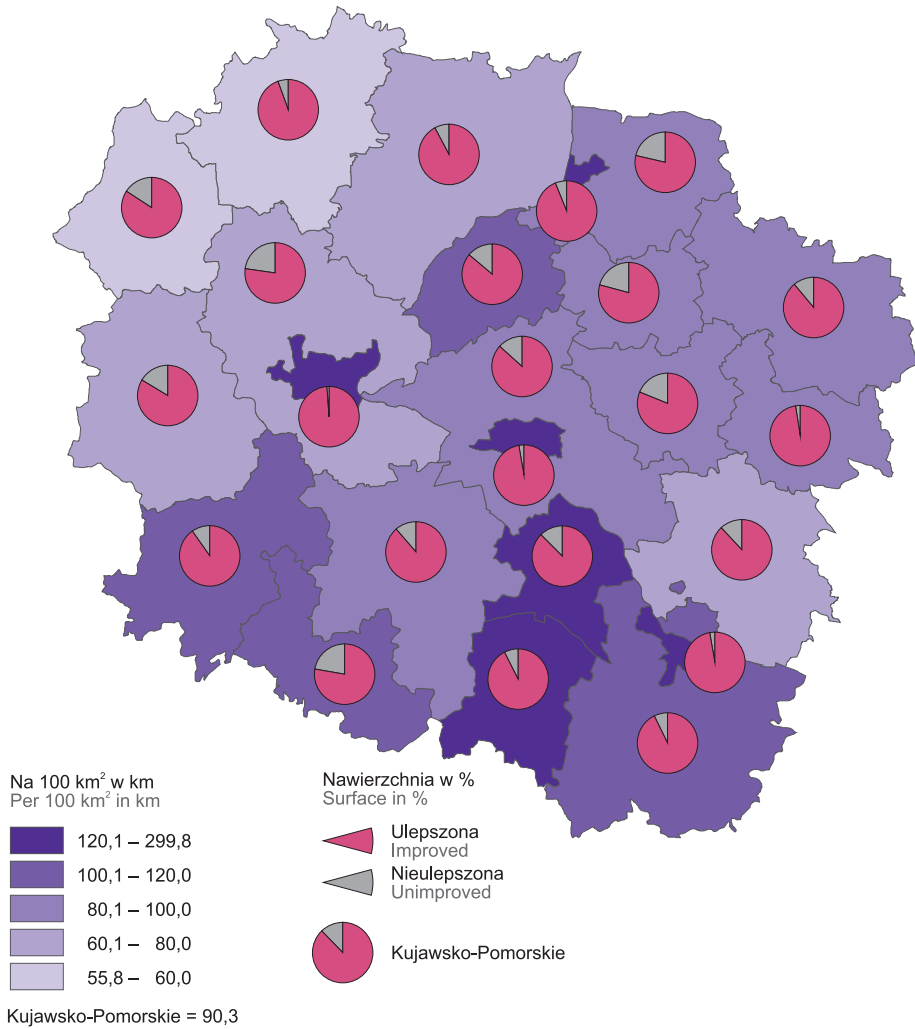
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1253158	1472929	1643145	1703161	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	925833	1103443	1243305	1292249	Passenger cars
Autobusy	5187	5717	6098	6148	Buses
Samochody ciężarowe ^b	148708	165356	170013	174391	Lorries ^b
Ciągniki samochodowe i rolnicze	106660	117513	123233	125346	Road and agricultural tractors
Motocykle	69088	81585	92692	96740	Motorcycles

a Według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji; od 2015 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

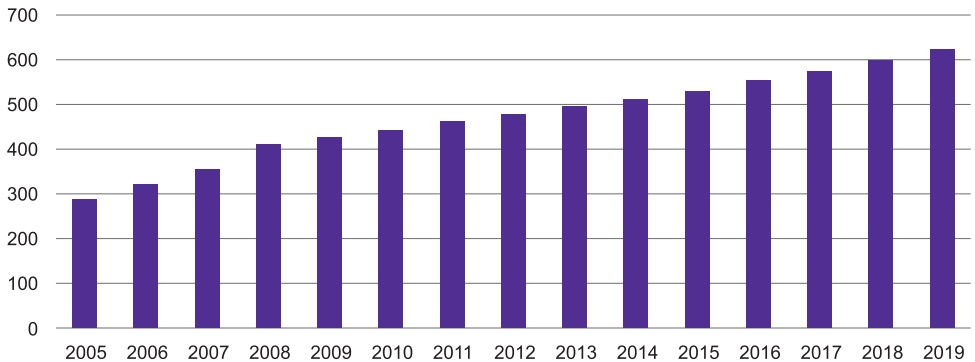
a According to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs; since 2015 including vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the given year. b Including vans.

MAPA 1 (35).
MAP 1 (35).

DROGI GMINNE I POWIATOWE O TWARDEJ NAWIERZCHNI W 2019 R.
GINNA AND POWIAT ROADS ON HARD SURFACE IN 2019

WYKRES 2 (71). **SAMOCHODY OSOBOWE NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 2 (71). **PASSENGER CARS PER 1000 POPULATION**

TABL. 3 (119). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	2389	1679	1535	1526	National: number
długość w km	115679	81771	76975	75443	length in km
regionalne: liczba	340	394	184	187	regional: number
długość w km	27542	26568	12824	13088	length in km
podmiejskie: liczba	1947	1230	1295	1281	suburban: number
długość w km	60642	39944	55652	52857	length in km
miejskie: liczba	26	14	22	22	urban: number
długość w km	304	131	179	179	length in km
Międzynarodowe: liczba	–	–	1	1	International: number
długość w km	–	–	1500	1500	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 4 (120). TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a
 HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	76360,9	46690,7	40699,8	39758,5	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	22,0	25,3	22,4	23,2	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	26,8	26,5	28,4	57,4	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1750,0	1072,1	1431,0	1297,5	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 5 (121). KOMUNIKACJA MIEJSKA^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 URBAN TRANSPORT^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	1714	1761	2010	2102	Transport network – lines in km
autobusowe	1587	1634	1840	1944	bus
tramwajowe	127	127	170	158	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	472	526	547	545	buses: in units
liczba miejsc w tys.	56,4	67,0	61,3	58,9	number of seats in thousands
tramwaje: w sztukach	202	212	200	208	trams: in units
liczba miejsc w tys.	25,2	27,8	26,4	28,1	number of seats in thousands
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	189,7	181,8	172,4	174,2	Transport of passengers ^b (during the year) in millions

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 6 (122). RUCH PASAŻERÓW W PORTACH LOTNICZYCH
PASSENGER TRAFFIC AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^a	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w tys. in thousands				
Pasażerowie przybyli ^b z portów:					Passengers arrivals ^b from airports:
krajowych	2,2	3,8	0,7	3,5	domestic
zagranicznych	135,1	166,1	206,6	209,7	foreign
Pasażerowie odprawieni ^c do portów:					Passengers departures ^c to airports:
krajowych	2,1	3,3	0,2	3,7	domestic
zagranicznych	138,8	167,2	205,4	208,1	foreign

a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. b, c Pasażerowie, dla których port Bydgoszcz jest: b — portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, c — portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

a Data do not include children below the age of 2. b, c Passengers for whom the airport Bydgoszcz is: b — the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, c — the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 7 (123). PRZEŁADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORTACH LOTNICZYCH
FREIGHT/MAIL LOADED AND UNLOADED^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w tonach in tonnes				
Ładunki wyladowane z samolotów przybywających z portów:					Freight/mail unloaded from aircraft arriving from airports:
krajowych	222	–	–	–	domestic
zagranicznych	–	4	8	4	foreign
Ładunki załadowane do samolotów odlatających do portów:					Freight/mail loaded into aircraft departing to airports:
krajowych	192	–	–	–	domestic
zagranicznych	–	4	32	8	foreign

a W handlowych usługach lotniczych (przewozach lotniczych).

a In commercial air service (air transport).

TABL. 8 (124). WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018 ^b	2019 ^c	SPECIFICATION
Wypadki	1490	1008	970	940	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^d	11,9	6,8	5,9	5,5	Per 10 thousand registered motor vehicles and tractors ^d
Ofiary wypadków	2027	1288	1202	1185	Road traffic casualties
Śmiertelne	228	153	171	211	Fatalities
na 100 tys. ludności	10,9	7,3	8,2	10,2	per 100 thousand population
Ranni	1799	1135	1031	974	Injured
na 100 tys. ludności	85,7	54,4	49,6	47,0	per 100 thousand population

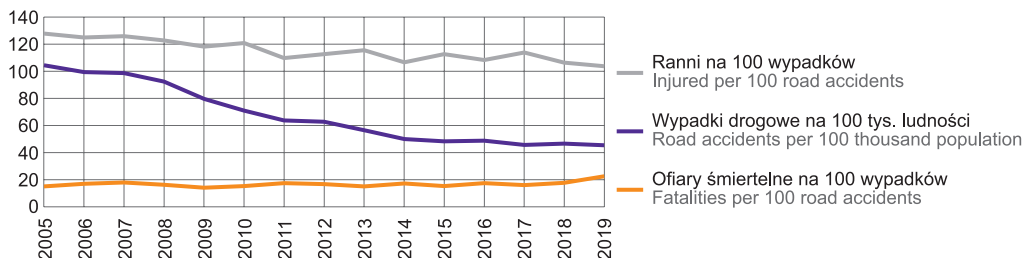
a Zarejestrowane przez Policję. b Dane z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWIK) według stanu na: b – 25 lutego 2019 r., c – 16 lutego 2020 r. d Pojazdy według stanu w dniu 31 grudnia; w latach 2015–2019 łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Data from Accident and Collision Register System as of: b – 25 February 2019, c – 16 February 2020. d Vehicles as of 31 December; in 2015–2019 including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 3 (72). WYPADKI DROGOWE I ICH OFIARY
CHART 3 (72). ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR CASUALTIES

Dział XVII. Handel i gastronomia
Chapter XVII. Trade and catering

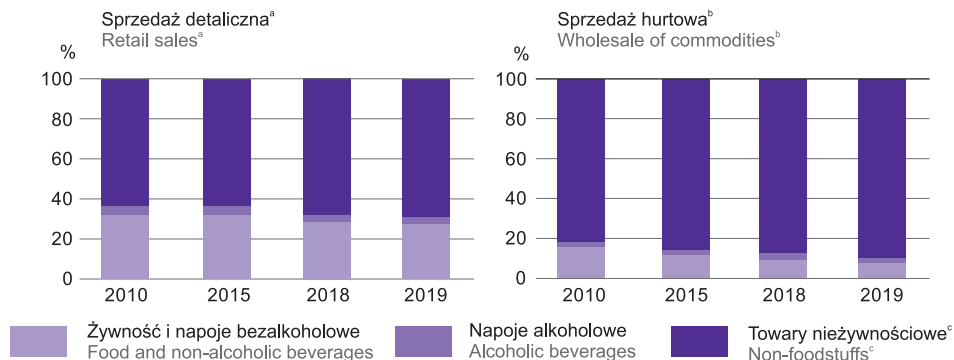
TABL. 1 (125). SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW (ceny bieżące)
RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
SPRZEDAŻ DETALICZNA RETAIL SALES					
O G Ó Ł E M w mln zł	19797,0	23739,7	26567,6	27434,7	T O T A L in million PLN
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	6679,6	7610,0	8954,4	8271,9	in million PLN
w %	33,7	32,1	33,7	30,2	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	9433	11371	12773	13225	PER CAPITA in PLN
SPRZEDAŻ HURTOWA^b WHOLESALE OF COMMODITIES^b					
O G Ó Ł E M w mln zł	29370,6	41560,5	51564,7	53598,6	T O T A L in million PLN

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (73). SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
CHART 1 (73). RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES BY GROUPS (current prices)

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Dla sprzedaży hurtowej - konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons. c In wholesale of commodities - consumer and non-consumer goods.

TABL. 2 (126). SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a
Stan w dniu 31 grudnia
SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sklepy	18109	18497	18247	18962	Shops
Domy towarowe	2	4	4	4	Department stores
Domy handlowe	15	10	8	7	Trade stores
Supermarkety	280	416	474	496	Supermarkets
Hipermarkety	29	28	28	29	Hypermarkets
Sklepy powszechnie	332	281	260	256	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	1437	2020	2158	2166	Specialised shops
Pozostałe sklepy ^b	16014	15738	15315	16004	Other shops ^b
Stacje paliw	520	475	460	495	Petrol stations

a Dane opracowano według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a Data are compiled by location of shop/petrol stations. b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 3 (127). GASTRONOMIA^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 grudnia)	524	686	597	642	Number of catering establishments (as of 31 December)
w tym restauracje	181	248	205	257	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	436995	615861,8	774445,6	775322,1	Sales from catering activity (current prices) in thousand PLN
w tym produkcja gastronomiczna	356744	503477,2	662045,9	652497,3	of which catering production

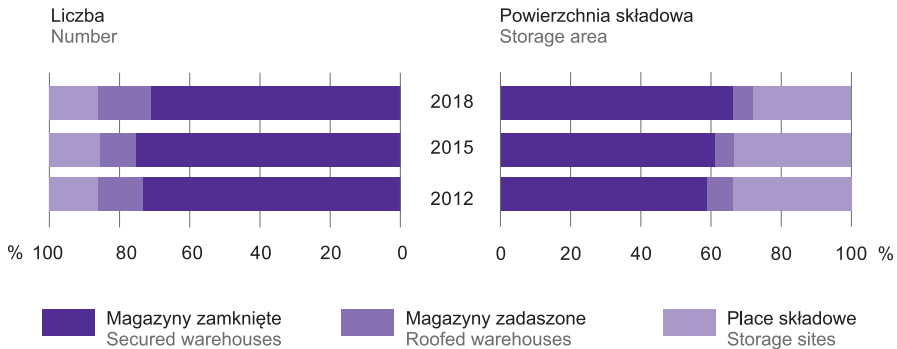
a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 4 (128). TARGOWISKA
MARKETPLACES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Targowiska stałe (stan w dniu 31 grudnia):					Permanent marketplaces (as of 31 December):
liczba	136	133	129	130	number
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	5594	6075	5765	5814	permanent small-retail sales outlets
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	123	267	121	126	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	7914,1	6740,3	3474,2	3299,8	Annual receipts from marketplace fees in thousand PLN

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.
a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened seasonally.

WYKRES 2 (74). MAGAZYNY HANDLOWE^a
CHART 2 (74). TRADE WAREHOUSES^a

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność hurtową o liczbie pracujących powyżej 9 osób.
a Data concern enterprises conducting wholesale activity employing more than 9 persons.

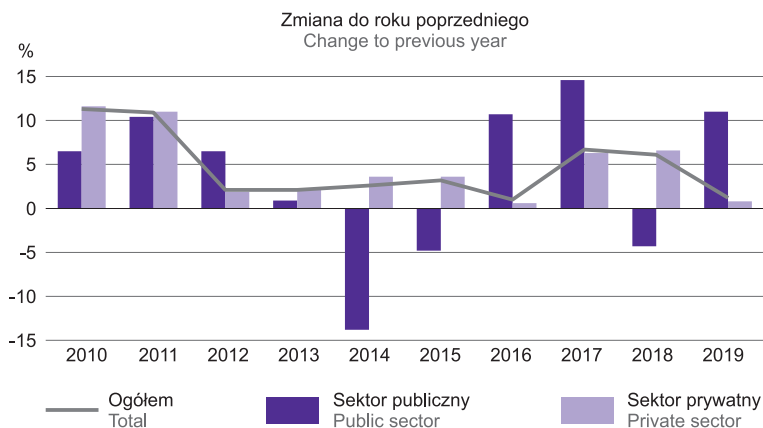
Dział XVIII. Finanse przedsiębiorstw Chapter XVIII. Finances of enterprises

TABL. 1 (129). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
Przychody ogółem	93967,6	115135,4	131610,4	133232,4	Total revenues
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	52631,3	63243,6	72430,5	75468,1	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	38691,1	49218,2	56666,2	54787,4	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	872,3	962,9	711,9	1192,7	Financial revenues
Koszty ogółem	90093,7	109700,5	124944,8	126746,3	Total costs
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	54018,1	63832,6	73670,2	76628,4	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	33662,8	43072,9	48739,6	47244,9	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	1208,8	1431,7	1200,3	1344,2	Financial costs
Wynik finansowy brutto^a	3881,6	5429,1	6665,6	6486,1	Gross financial result^a
Zysk brutto	4524,6	6301,0	7761,2	7802,8	Gross profit
Strata brutto	643,0	871,9	1095,5	1316,7	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto^b	704,1	893,2	1077,6	1023,6	Obligatory encumbrances on gross financial result^b
Wynik finansowy netto	3177,5	4535,9	5588,1	5462,5	Net financial result
Zysk netto	3817,0	5305,6	6688,0	6767,0	Net profit
Strata netto	639,5	769,7	1099,9	1304,6	Net loss

a W latach 2010 i 2015 skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (odpowiednio: +7,7 mln zł i -5,7 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych. b Obejmują tylko podatek dochodowy.
a In 2010 and 2015 corrected by result on extraordinary events (respectively: plus 7.7 million PLN and minus 5.7 million PLN); since 2016 extraordinary events are classified as other operating revenues/costs. b Include only income tax.

WYKRES 1 (75). **PRZYCHODY OGÓŁEM PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
CHART 1 (75). **TOTAL REVENUES OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS**

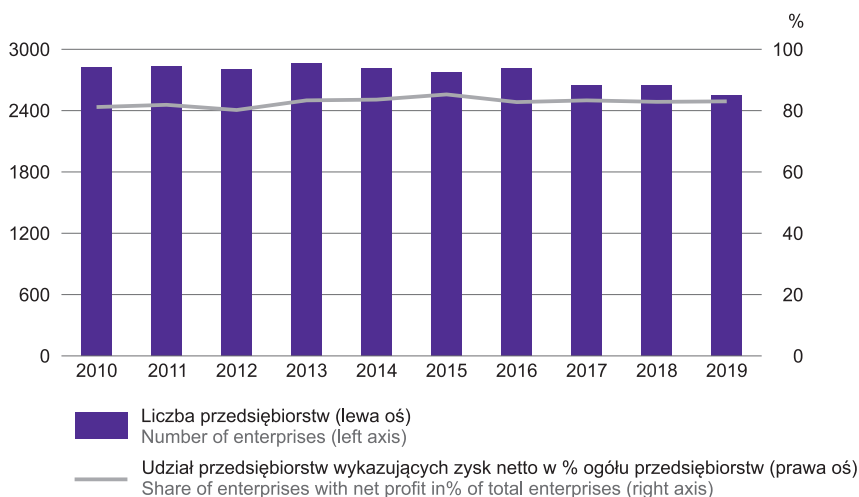
TABL. 2 (130). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody ogółem Total revenues	Koszty ogółem Total costs	Wynik finansowy brutto ^a Gross finan- cial result ^a	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto ^b Obligatory encumbran- ces on gross financial result ^b	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM TOTAL	2010	93967,6	90093,7	3881,6	704,1	3177,5
	2015	115135,4	109700,5	5429,1	893,2	4535,9
	2018	131610,4	124944,8	6665,6	1077,6	5588,1
	2019	133232,4	126746,3	6486,1	1023,6	5462,5
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		1368,8	1281,7	87,1	3,9	83,2
Przemysł Industry		62299,4	58467,4	3832,0	703,6	3128,5
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		247,4	217,3	30,1	2,4	27,6
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		59061,0	55386,8	3674,3	674,5	2999,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		1216,3	1225,6	-9,3	-2,8	-6,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1774,6	1637,7	137,0	29,5	107,5
Budownictwo Construction		5907,5	5512,6	394,9	53,8	341,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		52748,4	51118,9	1629,6	198,7	1430,9
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		3375,8	3291,0	84,8	17,0	67,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		371,6	343,6	28,0	3,6	24,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		606,7	572,0	34,7	4,4	30,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		1524,4	1485,3	39,1	15,7	23,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		808,0	761,5	46,5	7,7	38,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		947,5	911,4	36,1	6,2	29,8
Edukacja Education		68,1	58,3	9,8	0,2	9,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		1354,0	1272,2	81,8	11,3	70,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		43,4	54,4	-10,9	0,2	-11,2

a, b Notki patrz na str. 135.

a, b See footnotes on page 135.

WYKRES 2 (76). **UDZIAŁ LICZBY PRZEDSIĘBIORSTW WYKAZUJĄCYCH ZYSK NETTO W OGÓLNEJ LICZBIE PRZEDSIĘBIORSTW**
 CHART 2 (76). **SHARE OF NUMBER OF ENTERPRISES SHOWING NET PROFIT IN THE TOTAL NUMBER OF ENTERPRISES**

TABL. 3 (131). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
 ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

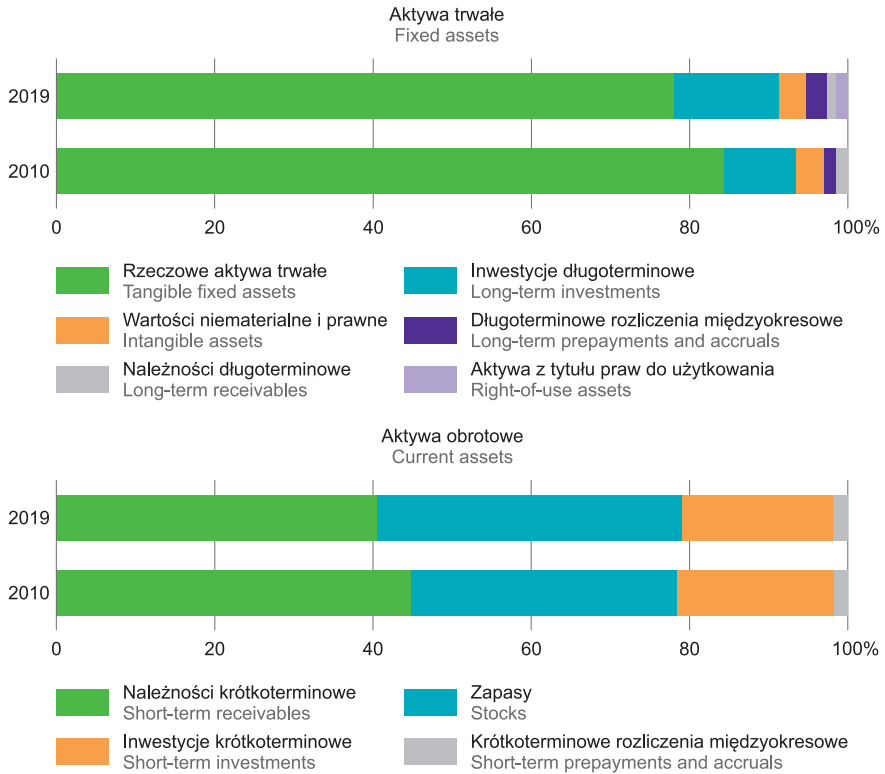
WYSZCZEGÓLNIENIE	Wskaźnik – w % – rentowności obrotu Turnover – in % – profitability rate		SPECIFICATION
	brutto gross	netto net	
OGÓŁEM			TOTAL
	2010	4,1	3,4
	2015	4,7	3,9
	2018	5,1	4,2
	2019	4,9	4,1
w tym:			of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6,4	6,1	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	6,2	5,0	Industry
górnictwo i wydobywanie	12,1	11,2	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	6,2	5,1	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	-0,8	-0,5	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	7,7	6,1	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	6,7	5,8	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3,1	2,7	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2,5	2,0	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	7,5	6,6	Accommodation and catering ^Δ
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5,7	5,0	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2,6	1,5	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5,8	4,8	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3,8	3,1	Administrative and support service activities
Edukacja	14,4	14,1	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6,0	5,2	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	-25,2	-25,7	Arts, entertainment and recreation

TABL. 4 (132). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

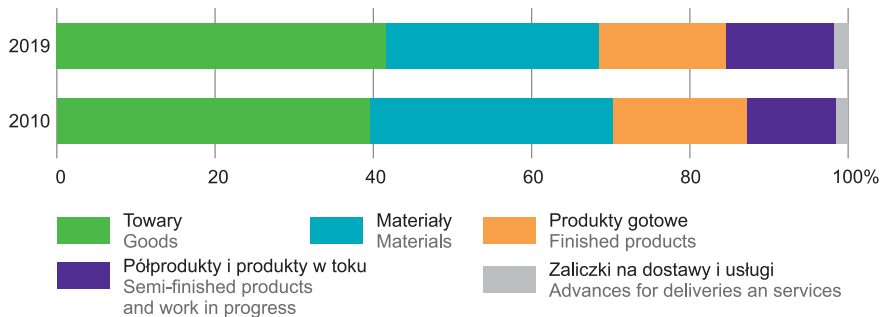
Stan w dniu 31 grudnia
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term receivables		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term prepayments and accruals
				razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services		
OGÓŁEM	2010	29466,5	9891,8	13199,0	11689,5	5866,7	509,0
TOTAL	2015	38736,0	13819,3	15196,8	13031,8	9082,1	637,8
	2018	45760,5	17625,6	18163,8	15761,2	9170,2	800,9
	2019	46042,9	17708,5	18698,0	15874,1	8810,9	825,5
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		672,7	258,3	202,1	143,7	203,2	9,2
Przemysł Industry		23399,9	9662,6	9080,0	7308,8	4341,2	316,1
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		83,8	4,0	48,4	35,9	26,1	5,3
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		22131,1	9547,2	8569,5	6905,6	3725,7	288,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		418,3	60,5	209,9	166,4	137,0	10,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		766,8	50,9	252,2	200,9	452,4	11,3
Budownictwo Construction		2547,2	473,7	1193,0	1055,0	707,0	173,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		15436,9	7056,6	6486,4	5966,9	1771,0	122,9
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		814,3	48,1	498,1	389,3	231,1	37,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		94,0	5,6	23,0	17,4	63,1	2,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		547,6	0,6	260,8	215,0	279,8	6,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		911,1	103,2	131,6	106,0	587,3	89,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		384,8	12,2	204,2	123,5	135,2	33,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		269,6	21,5	191,2	165,1	51,3	5,6
Edukacja Education		13,2	2,0	6,3	2,4	3,8	1,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		304,4	15,0	148,2	137,3	137,1	4,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		24,1	2,0	4,0	3,4	17,2	0,9

WYKRES 3 (77). **AKTYWA TRWAŁE I OBROTOWE**
 CHART 3 (77). **TOTAL FIXED AND CURRENT ASSETS**

WYKRES 4 (78). **ZAPASY**
 CHART 4 (78). **STOCKS**

TABL. 5 (133). KAPITAŁY (fundusze) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 SHARE EQUITY (funds) OF ENTERPRISES^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	2010	32430,9	14208,5	12644,9	-1177,3	3133,9
TOTAL	2015	40355,6	14757,3	16703,0	-1518,4	4565,3
	2018	46467,8	15762,9	20108,3	-1676,0	5514,8
	2019	48070,2	16014,5	21256,0	-1553,3	5456,8
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1296,3	514,4	522,4	2,4	83,2	
Przemysł Industry	27971,4	9196,9	12824,1	-917,9	3130,4	
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	347,0	53,0	254,2	-10,5	27,6	
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	24380,8	7159,2	12058,4	-914,6	3001,7	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	882,4	460,5	218,6	48,2	-6,5	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2361,1	1524,0	292,9	-41,0	107,5	
Budownictwo Construction	1833,0	464,0	866,4	50,4	341,1	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	10254,9	1754,2	4980,2	-138,6	1427,0	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	944,5	580,4	310,1	-124,0	67,8	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	251,9	140,6	88,6	-22,8	24,4	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	171,0	44,9	83,3	-6,0	26,7	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	3472,5	2427,0	891,3	-126,6	23,3	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	516,9	288,7	210,4	-129,8	38,8	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	199,0	109,7	70,6	-12,5	29,8	
Edukacja Education	26,7	12,0	10,2	-5,2	9,6	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	566,5	253,9	242,6	-29,5	70,5	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	68,6	89,1	9,0	-25,6	-11,2	

a Patrz uwagi ogólne działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 10 na str. 191.
 a See general notes to the chapter “Finances of enterprises”, item 10 on page 191.

TABL. 6 (134). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW
 Stan w dniu 31 grudnia
LIABILITIES OF ENTERPRISES
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services	
		w mln zł		in million PLN			
OGÓŁEM	2010	26720,8	6370,8	3786,6	20350,0	3841,7	11548,4
TOTAL	2015	34033,7	7607,8	5664,5	26426,0	7481,8	13396,1
	2018	40587,6	9477,2	6772,1	31110,4	8040,4	15674,9
	2019	41074,2	10874,3	7456,0	30199,9	8397,2	14951,1
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		514,7	199,4	159,3	315,2	92,7	123,8
Przemysł Industry		20973,5	6279,2	4551,4	14694,3	4058,8	6669,8
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		125,3	40,2	34,4	85,1	14,1	21,6
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		18961,9	5082,8	4180,7	13879,1	3880,4	6397,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		930,2	643,3	101,3	287,0	47,7	133,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		956,2	513,0	235,0	443,2	116,7	117,4
Budownictwo Construction		1422,6	200,3	110,4	1222,3	167,0	714,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		12625,5	1223,6	814,1	11401,9	3427,8	6492,0
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1154,1	474,2	275,8	679,9	141,5	295,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		163,0	88,2	86,7	74,8	20,5	32,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		724,3	643,5	19,3	80,8	18,6	11,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		1896,9	1272,6	1090,9	624,3	118,7	249,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		496,2	72,7	61,0	423,6	248,3	62,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		271,7	66,0	43,1	205,7	43,3	77,4
Edukacja Education		12,8	5,7	4,5	7,1	2,4	2,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		421,8	228,2	220,0	193,6	35,5	92,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		88,6	71,7	–	16,9	0,2	4,5

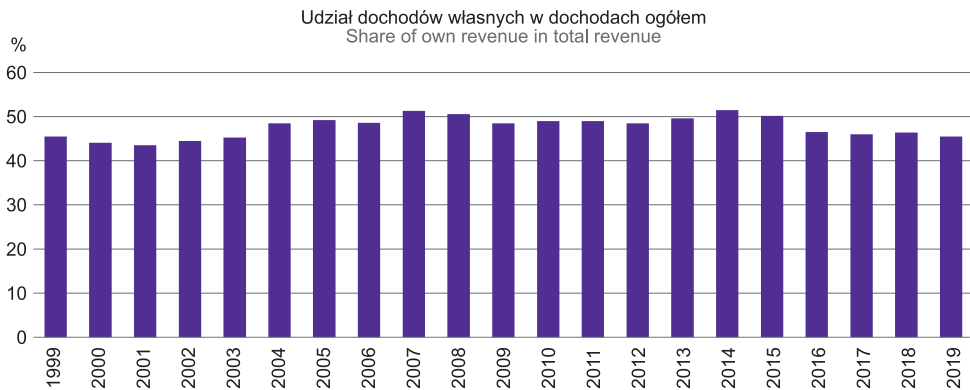
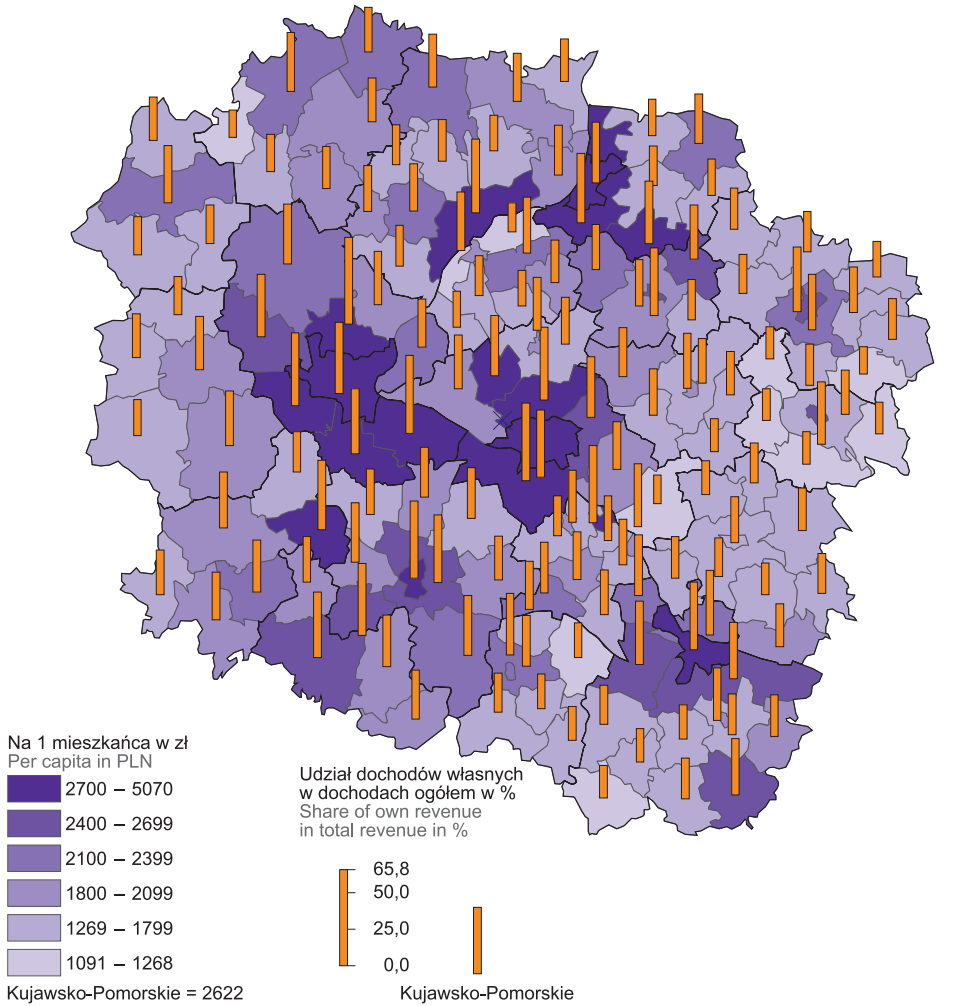
Dział XIX. Finanse publiczne
Chapter XIX. Public finance

TABL. 1 (135). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Wojewódz-	
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu	Powiat	two	
		w tys. zł					in thousand PLN
OGÓŁEM	2010	8419510,0	3670053,4	2778580,4	1149255,0	821621,2	
TOTAL	2015	10696712,1	4667634,7	3828302,6	1237917,5	962857,3	
	2018	12997571,4	6230743,8	4534955,6	1438802,9	793069,1	
	2019	14468835,1	6930872,0	5031227,2	1609349,6	897386,2	
Dochody własne		6426428,3	2840858,7	2599390,8	592971,6	393207,2	
Own revenue							
w tym:							
of which:							
Udziały w podatku dochodowym		2922729,9	1104762,6	1171415,1	293775,7	352776,4	
Share in income tax							
od osób prawnych		422659,0	59334,0	78285,4	12377,6	272662,0	
corporate income tax							
od osób fizycznych		2500070,9	1045428,6	1093129,7	281398,1	80114,4	
personal income tax							
Podatek od nieruchomości		1199992,1	666467,3	533524,7	.	.	
Tax on real estate							
Podatek rolny		115174,9	114793,1	381,7	.	.	
Agricultural tax							
Podatek od środków transportowych		53633,4	35449,0	18184,4	.	.	
Tax on means of transport							
Podatek od czynności cywilnoprawnych		120369,7	60276,0	60093,7	.	.	
Tax on civil law transactions							
Oplata skarbowa		20943,4	8459,0	12484,4	.	.	
Stamp duty							
Dochody z majątku		381484,6	145694,4	216521,9	15365,5	3902,8	
Revenue from property							
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów		193755,7	78949,9	104578,9	7218,7	3008,2	
o podobnym charakterze							
of which income from renting and tenancy as well as agre-							
ements with a similar character							
Wpływy z usług		394036,6	99428,7	176224,3	117827,0	556,5	
Services revenue							
Dotacje		4421099,6	2425280,7	1358893,9	373862,3	263062,7	
Grants							
Dotacje celowe		3614085,5	2224730,1	1038921,0	271574,4	78860,1	
Targeted grants							
z budżetu państwa		3482407,3	2190001,6	1004800,8	225398,3	62206,6	
from the state budget							
na zadania:							
for tasks:							
z zakresu administracji rządowej		3031044,1	1929194,7	895392,6	165361,2	41095,6	
for government administration tasks							
własne		445964,4	260014,8	105769,8	59125,4	21054,4	
for own tasks							
realizowane na podstawie porozumień z organami admini-		5398,8	792,1	3638,3	911,7	56,6	
stracji rządowej							
realised on the basis of agreements with government admini-							
stration bodies							
na zadania realizowane na podstawie porozumień między		61102,8	18015,0	15824,3	19264,2	7999,3	
jednostkami samorządu terytorialnego							
for tasks realised on the basis of agreements between local							
government units							
otrzymane z państwowych funduszy celowych		33183,5	8933,0	18071,1	2741,8	3437,7	
received from state appropriated funds							
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami		37299,1	7780,5	224,9	24077,3	5216,5	
samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań							
for financial assistance between local government units for							
additional financing of own tasks							
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 ^b		807014,0	200550,7	319972,8	102287,9	184202,6	
Grants from paragraphs 200 and 620; 205 and 625 ^b							
Subwencja ogólna z budżetu państwa		3621307,2	1664732,5	1072942,6	642515,8	241116,3	
General subvention from the state budget							
W tym część oświatowa		2614429,8	1160532,7	981168,8	413677,1	59051,1	
Of which educational part							

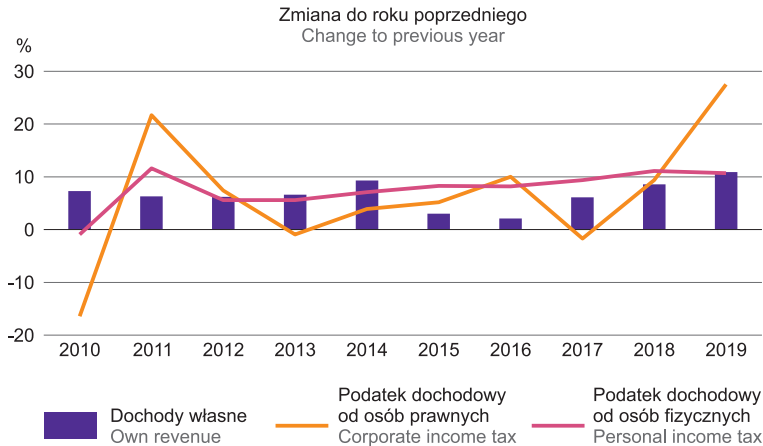
a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure.

MAPA 1 (36). DOCHODY WŁASNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2019 R.
 MAP 1 (36). OWN REVENUE OF GMINAS^a BUDGETS IN 2019

^a Łącznie z dochodami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
 a Including revenue of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 1 (79). WYBRANE RODZAJE DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
 CHART 1 (79). SELECTED TYPES OF OWN REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

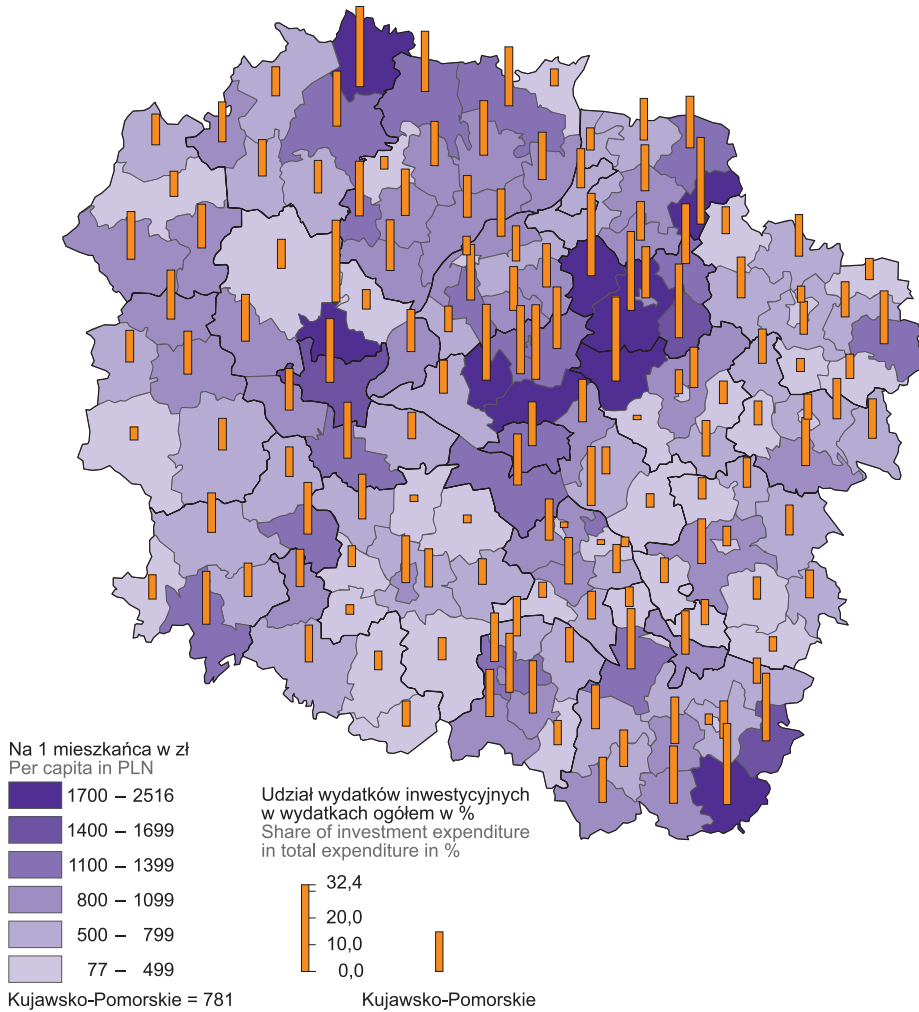
TABL. 2 (136). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
 EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiat	Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM	2010	9177431,8	4035331,4	3068904,7	1222372,9	850822,7
TOTAL	2015	10434825,9	4604052,2	3652948,0	1219112,8	958712,9
	2018	13397590,5	6581624,6	4527936,4	1471950,8	816078,9
	2019	14594551,1	6938804,4	5204859,9	1555838,6	895048,2
Wydatki bieżące		11901059,9	5895449,7	1266771,2	4143254,1	595584,9
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		1090631,4	325751,2	444212,5	74775,8	245891,9
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		25767,7	15592,7	6581,6	3593,4	–
of which for local government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		2922908,2	1970618,5	882274,4	63568,7	6446,6
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		7740904,1	3541053,4	2749927,9	1114766,8	335156,0
Current expenditure of budgetary units						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		3974981,9	1801277,6	1332894,0	682070,8	158739,5
wages and salaries						
pochodne od wynagrodzeń ^b		736380,8	355643,6	237932,6	113903,8	28900,8
wages and salaries related expenditure ^b						
zakup materiałów i usług		2523666,9	1098368,0	1047490,1	243295,5	134513,3
purchase of materials and services						
Obsługa długu publicznego		115870,1	43751,3	58237,2	6950,3	6931,4
Public debt servicing						
Wydatki majątkowe		2693491,2	1043354,7	1061605,8	289067,4	299463,3
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		2468824,6	1030141,1	927917,5	283699,9	227066,1
Of which investment expenditure ^c						

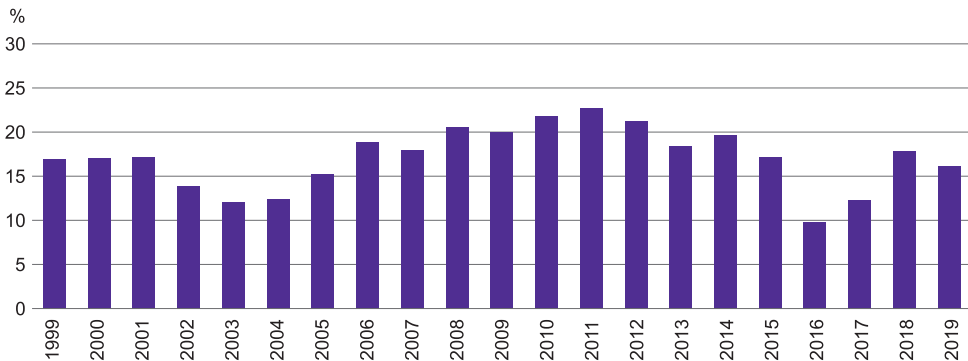
a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

MAPA 2 (37). WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2019 R.
 MAP 2 (37). INVESTMENT EXPENDITURES OF GMINAS^a BUDGETS IN 2019

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem
Share of investment expenditure in total expenditure

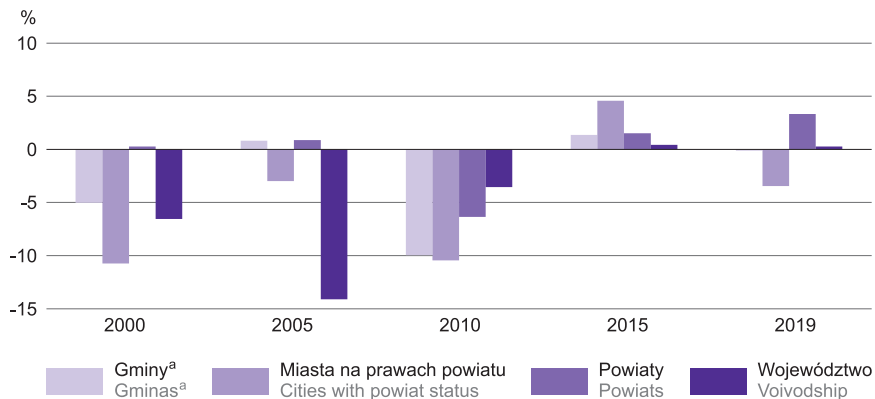
^a Łącznie z wydatkami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Including expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (137). STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2019 R.
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	1,4	2,8	0,0	0,0	1,4
Transport i łączność Transport and communication	14,7	8,8	17,2	19,0	37,8
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	2,3	2,0	3,6	0,5	0,2
Administracja publiczna Public administration	7,6	8,3	5,0	10,7	12,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	1,6	0,7	1,9	5,1	0,0
Obsługa długu publicznego Public debit servicing	0,8	0,6	1,1	0,4	0,8
Oświata i wychowanie Education	27,0	27,8	28,7	29,1	6,8
Ochrona zdrowia Health care	1,7	0,5	1,4	3,9	7,9
Pomoc społeczna Social assistance	6,4	6,1	6,1	10,9	2,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	1,0	0,3	0,7	4,7	2,3
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	1,9	0,9	2,2	4,4	3,9
Rodzina Family	19,5	26,4	17,2	7,0	1,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	6,1	8,1	6,1	0,3	0,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	3,7	3,0	3,7	0,3	14,6
Kultura fizyczna Physical education	2,5	2,2	3,9	0,2	0,8

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 2 (80). RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM
CHART 2 (80). RELATION OF RESULTS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS TO TOTAL REVENUE

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Dział XX. Inwestycje. Środki trwałe Chapter XX. Investments. Fixed assets

Inwestycje Investments

TABL. 1 (138). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

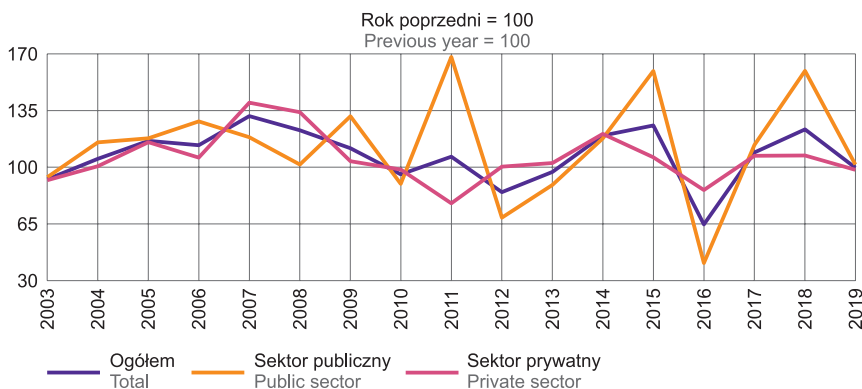
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
OGÓŁEM	10627,1	13971,1	12169,5	12132,3	TOTAL
sektor publiczny	3381,3	6548,7	4843,5	4925,3	public sector
sektor prywatny	7245,8	7422,4	7326,0	7207,0	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnactwo	261,0	336,7	335,7	317,9	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	4254,0	5186,0	4611,7	4701,6	Industry
górnictwo i wydobywanie	23,9	27,1	28,2	31,7	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	3164,5	3594,2	3261,5	3214,0	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	432,2	1003,7	935,0	945,0	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	633,4	561,0	387,0	510,9	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	253,8	221,5	183,2	199,4	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	761,0	1021,0	1146,4	942,6	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	2341,7	4051,2	2287,0	2385,3	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	68,7	81,3	174,2	42,4	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	30,3	165,0	184,1	172,4	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	116,4	59,5	51,3	84,8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1066,9	1313,2	1484,1	1469,3	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	126,1	98,8	114,6	125,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	41,7	64,7	170,1	163,7	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	168,3	296,1	272,4	254,1	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	333,4	266,8	365,2	358,6	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	411,1	470,7	462,7	372,9	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	368,9	303,5	294,4	484,0	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	23,8	35,1	32,4	57,9	Other service activities

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

WYKRES 1 (81). **DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**

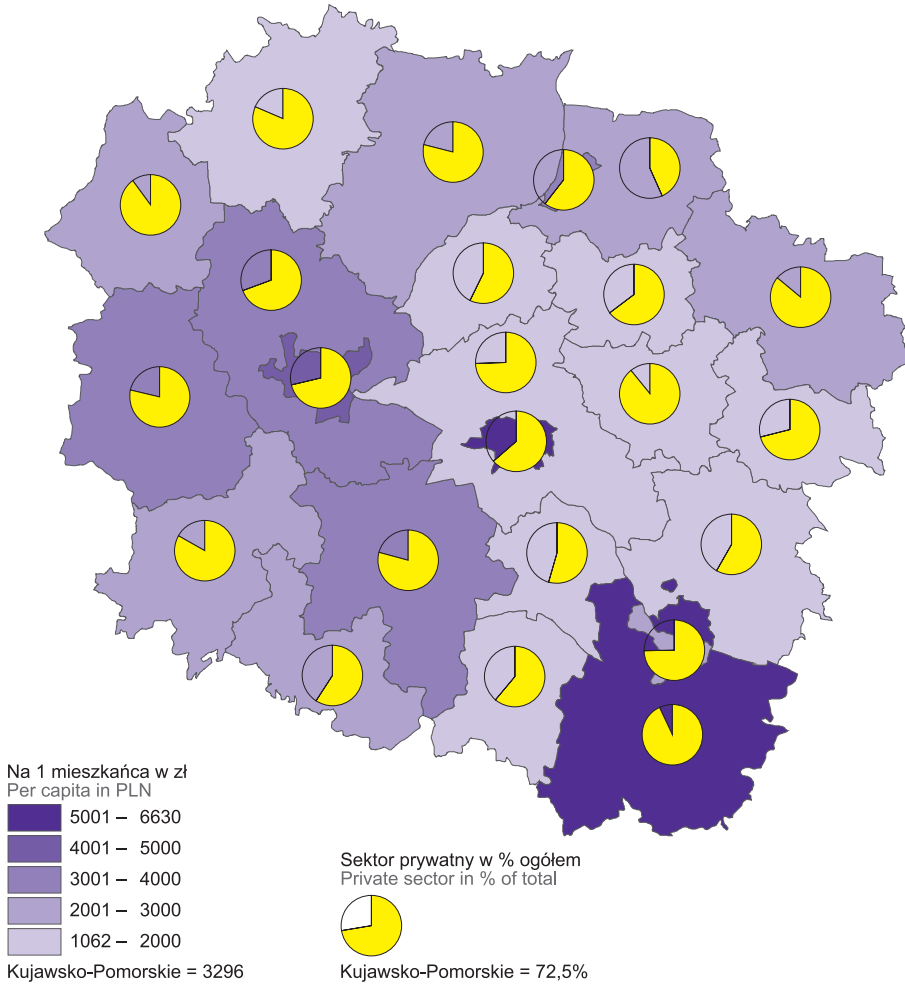
CHART 1 (81). **INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)**

a Według lokalizacji inwestycji.

a According to investment location.

MAPA 1 (38). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a W 2019 R. (ceny bieżące)**
 MAP 1 (38). **INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a IN 2019 (current prices)**

Udział sektora prywatnego w nakładach inwestycyjnych ogółem
Share of the private sector in total investment outlays

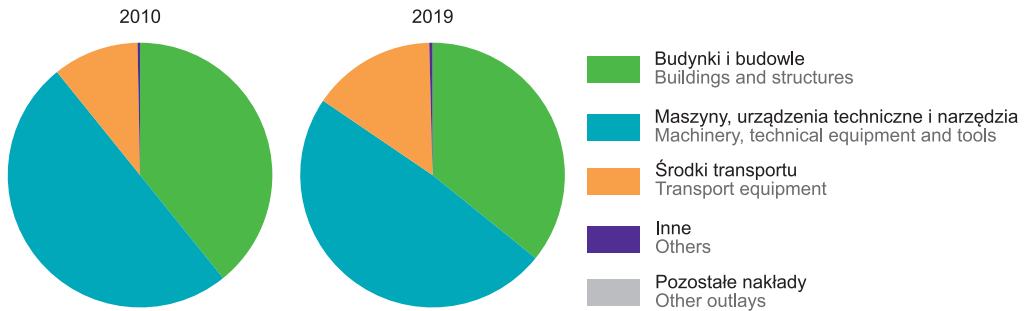

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABLE 2 (139). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł in million PLN		
OGÓŁEM TOTAL	2010	37584,8	16691,3	15050,5	5515,7
	2015	56386,0	22365,0	22767,5	10554,6
	2018	62076,5	25031,9	23245,8	13556,0
	2019	66398,9	27521,9	24182,3	14529,2
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		142,1	90,5	34,9	7,2
Przemysł Industry		19055,9	7150,0	10845,6	966,7
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		153,7	107,1	38,4	8,2
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		11730,3	3364,8	7646,7	658,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		5997,4	2868,0	2997,8	99,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities		1174,5	810,0	162,6	199,9
Budownictwo Construction		2158,5	1295,6	643,2	213,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		5453,9	1580,6	2696,1	1157,0
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		16153,7	12179,6	1154,1	2808,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		753,4	427,2	315,7	10,4
Informacja i komunikacja Information and communication		6298,9	1458,1	4743,8	86,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		4536,8	448,7	1251,6	2835,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		771,9	670,8	85,9	14,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		1742,7	766,5	883,5	91,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		6863,1	201,1	423,5	6233,3
Edukacja Education		59,7	24,8	31,1	3,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		1167,2	497,2	591,7	74,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		1167,8	707,6	435,5	22,4

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

WYKRES 2 (82). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)CHART 2 (82). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY TYPE (current prices)

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe
Fixed assets

TABL. 3 (140). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 grudnia
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	550436,3	715544,9	858157,3	909484,2	T O T A L
sektor publiczny	204905,1	292821,3	355446,5	370602,8	public sector
sektor prywatny	345531,2	422723,6	502710,8	538881,4	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17258,0	20134,3	22320,6	22982,0	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	120507,2	157623,6	200619,0	209756,3	Industry
górnictwo i wydobywanie	532,3	1790,9	1265,9	2537,9	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	62016,1	78422,1	105243,4	104691,0	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	42379,3	51808,0	65920,1	73232,3	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	15579,6	25602,6	28189,6	29295,0	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	12892,9	13489,4	16074,4	17068,5	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	41587,1	54058,3	59039,2	66188,7	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	98497,8	154533,7	184114,3	197696,2	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	5415,8	6619,0	8122,3	8519,9	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	57331,8	51200,1	58689,2	64287,5	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	21927,8	22597,5	31458,1	33050,6	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	98591,8	121842,7	140631,1	141378,9	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15267,5	21067,4	23171,1	24091,4	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	8736,7	13496,3	21964,7	26680,7	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19789,4	27353,1	30669,2	32247,6	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	14190,3	20930,5	24373,4	25641,5	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	9717,3	15079,2	19058,4	20184,4	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5883,4	11807,6	14117,4	14856,6	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2841,3	3712,2	3734,9	4853,4	Other service activities

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. b Including value of public roads, streets and squares.

Dział XXI. Rachunki regionalne Chapter XXI. Regional accounts

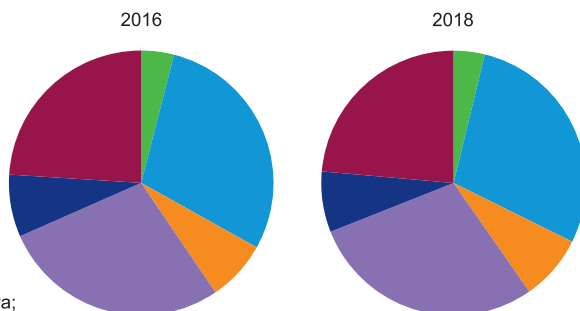
TABL. 1 (141). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016	2017	2018	2016	2017	2018
	w mln zł	in million PLN		w odsetkach	in percent	
OGÓŁEM TOTAL	82515	87250	93294	.	.	.
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	72897	76625	81681	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	36970	38363	41798	50,7	50,1	51,2
instytucji rządowych i samorządowych general government	11365	11787	12537	15,6	15,4	15,3
gospodarstw domowych households	22432	24154	24782	30,8	31,5	30,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2893	3576	3066	4,0	4,7	3,8
Przemysł Industry	21250	21302	23324	29,2	27,8	28,6
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	18770	18788	20687	25,7	24,5	25,3
Budownictwo Construction	5359	5685	6498	7,4	7,4	8,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	20325	21976	23408	27,9	28,7	28,7
Trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a	5530	5750	6073	7,6	7,5	7,4
Financial and insurance activities; real estate activities						
Pozostałe usługi Other services	17540	18336	19312	24,1	23,9	23,6
NA 1 MIESZKAŃCA^a PER CAPITA^a	39585	41888	44854	.	.	.

a W złotych.
a In PLN.

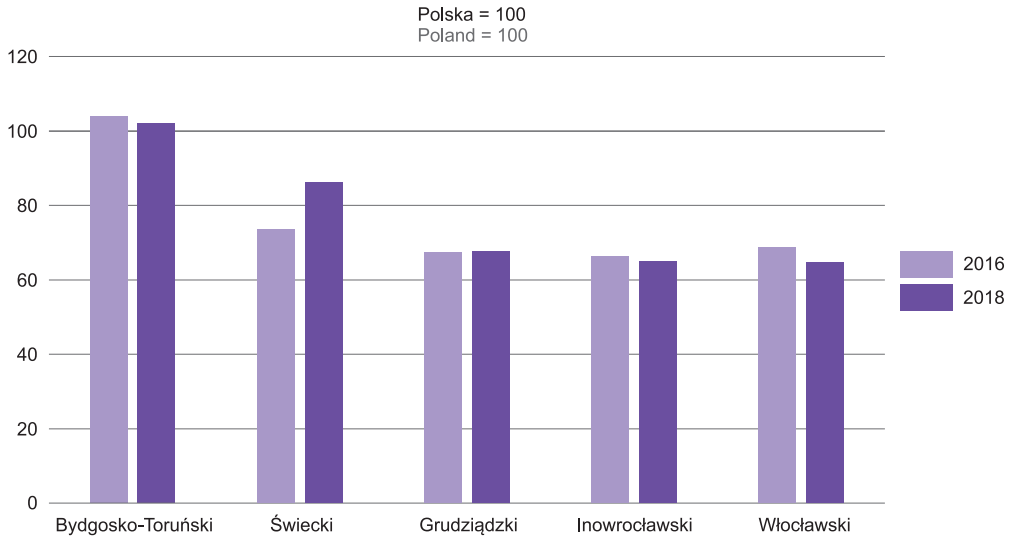
WYKRES 1 (83). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI**
(ceny bieżące)

CHART 1 (83). GROSS VALUE ADDED BY KIND OF ACTIVITY (current prices)

WYKRES 2 (84). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA W PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (ceny bieżące)**

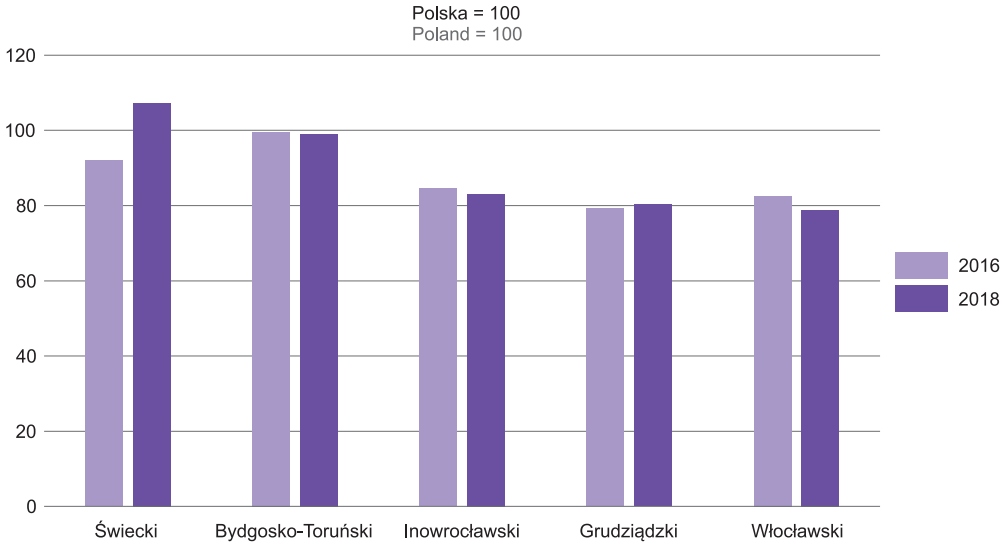
CHART 2 (84). **GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA IN SUBREGIONS OF THE VOIVODSHIP (current prices)**

TABL. 2 (142). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO (ceny bieżące)**
GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN			
O G Ó Ł E M	102983	106429	111937	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	27012	33410	28658	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	129954	128497	139065	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	125407	123638	134471	of which manufacturing
Budownictwo	126865	131074	144575	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	120139	125986	131865	Trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a	196109	205201	219829	Financial and insurance activities; real estate activities
Pozostałe usługi	88753	91079	94243	Other services

WYKRES 3 (85). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO W PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (ceny bieżące)**
 CHART 3 (85). **GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON IN SUBREGIONS OF THE VOIVODSHIP (current prices)**

TABL. 3 (143). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
 BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
Produkcja globalna	163873	174833	187990	Gross output
Zużycie pośrednie	90975	98209	106309	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	72897	76625	81681	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	31056	33007	35790	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	42550	43882	46036	Gross operating surplus

TABL. 4 (144). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
 NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	55468	58712	62187	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	26609	28187	29899	per capita in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	55029	58125	60338	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	26399	27905	29010	per capita in PLN

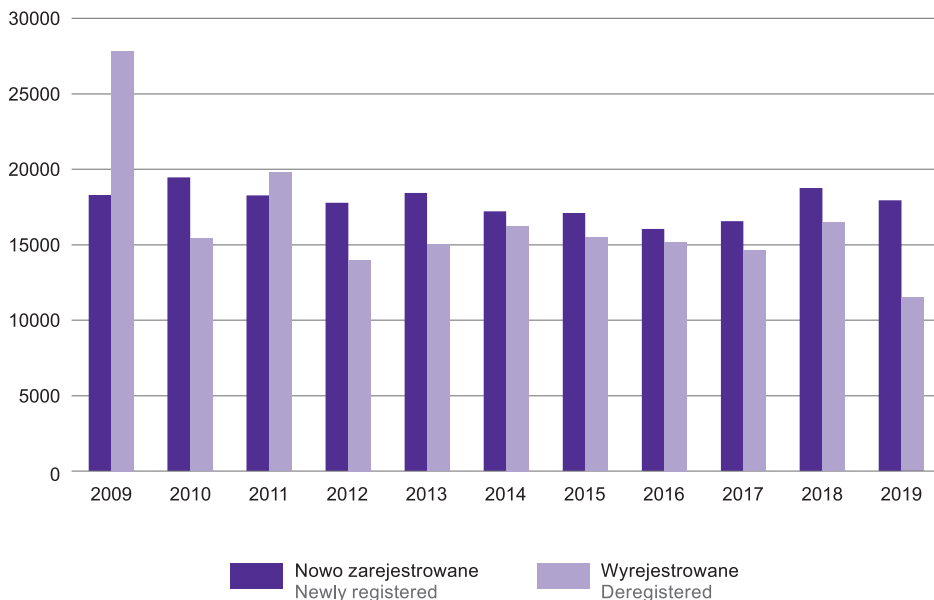
Dział XXII. Podmioty gospodarki narodowej Chapter XXII. Entities of national economy

TABL. 1 (145). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	186007	193470	197657	203548	T O T A L
sektor publiczny	5767	5815	5342	5262	public sector
sektor prywatny	180240	186702	190909	196601	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	9	6	4	4	State owned enterprises
Spółki	24404	29103	29121	30358	Companies
w tym:					of which:
handlowe	11383	15485	15300	16500	commercial
cywilne	12808	13400	13600	13637	civil
Spółdzielnie	964	970	608	597	Cooperatives
Fundacje	455	775	930	1013	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4732	5673	5879	6100	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	142934	141983	146237	150202	Natural persons conducting economic activity

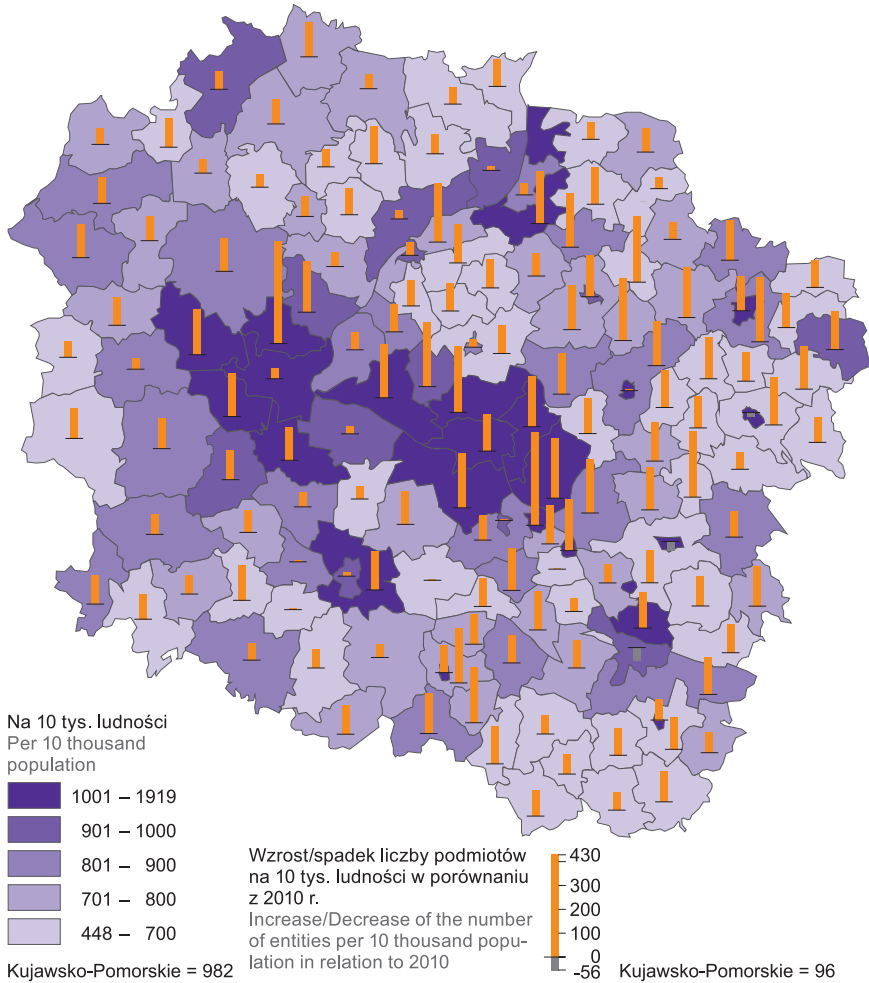
a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

WYKRES 1 (86). **PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE Z REJESTRU REGON^a**
CHART 1 (86). **NEWLY REGISTERED AND DEREGISTERED ENTITIES FROM THE REGON REGISTER^a**

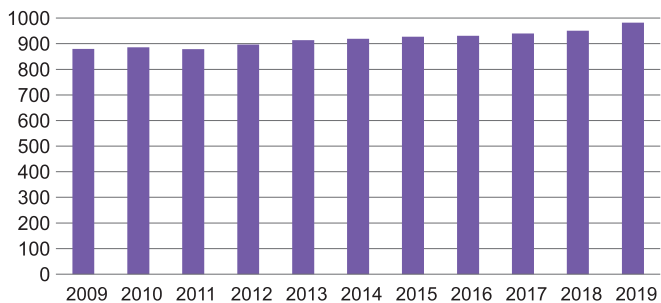

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

MAPA 1 (39). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON W 2019 R.**
 Stan w dniu 31 grudnia
 MAP 1 (39). **ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER IN 2019**
 As of 31 December

Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
 Entities of the national economy^a in the REGON register per 10 thousand population

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R.

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska=100	
		total	Poland=100	

POWIERZCHNIA. SAMORZĄD TERYTORIALNY – stan w dniu 31 grudnia AREA. LOCAL GOVERNMENT – as of 31 December

Powierzchnia w km ²	312705	17971	5,7	Area in km ²
Powiaty	314	19	6,1	Poviats
Miasta na prawach powiatu	66	4	6,1	Cities with powiat status
Gminy	2477	144	5,8	Gminas
Miasta	940	52	5,5	Towns
Miejscowości wiejskie	52477	3579	6,8	Rural localities
Solectwa	40789	2293	5,6	Village administrator's offices

OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	27,1	2,1	7,7	particulate
gazowych	198440,7	9733,0	4,9	gaseous
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 grudnia)	3278	136	4,1	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 December)
w tym: biologiczne	2454	104	4,2	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	817	32	3,9	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	114133,5	1635,7	1,4	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thousand tonnes
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	12752,8	689,4	5,4	Municipal waste collected ^b (during the year) in thousand tonnes
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	12415,2	418,4	3,4	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	3,4	.	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	3223,7	97,0	3,0	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,0	0,8	.	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^c :				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings ^c :
w liczbach bezwzględnych	796557	38266	4,8	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	208	184	.	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^c w %	73,1	74,1	.	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^c in %

LUDNOŚĆ POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	38382,6	2072,4	5,4	Population (as of 31 December) in thousands
miasta	23033,1	1220,4	5,3	urban areas
wieś	15349,5	851,9	5,6	rural areas
w tym kobiety	19815,5	1068,1	5,4	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 grudnia)	123	115	.	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	66,7	65,6	.	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 December)

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a Working on sewage network. b Estimate includes waste collected from all inhabitants and considered to be waste generated. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)
I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem	Polska=100		
	total	Poland=100		
LUDNOŚĆ (dok.) POPULATION (cont.)				
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,91	-1,33	.	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,16	-1,29	.	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	15783,0	752	4,8	Employed persons ^{ab} (as of 31 December) in thousands
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	4920,09	4301,08	87,4	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	866,4	64,1	7,4	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 grudnia) w %	5,2	7,9	.	Registered unemployment rate ^b (as of 31 December) in %
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE				
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 grudnia):				Dwelling stocks ^c (as of 31 December):
mieszkania: w tysiącach	14812,8	759,8	5,1	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	385,9	366,6	.	per 1000 population
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	207,4	8,1	3,9	in thousands
na 1000 ludności	5,4	3,9	.	per 1000 population
Długość sieci (stan w dniu 31 grudnia) w km:				Network (as of 31 December) in km:
wodociągowej rozdzielczej	310897,6	23915,6	7,7	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	165098,8	8410,7	5,1	sewage distribution ^d
gazowej	157868,5	4983,3	3,2	gas supply
EDUKACJA I WYCHOWANIE^e – stan na początku roku szkolnego EDUCATION^e – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^f w tys.:				Pupils and students in schools ^f in thousands:
podstawowych	3061,5	164,2	5,4	primary
branżowych I stopnia ^g	207,9	14,0	6,7	stage I sectoral vocational ^g
liceach ogólnokształcących	642,3	29,7	4,6	general secondary
technikach	648,5	38,4	5,9	technical secondary
artystycznych ogólnokształcących ^h	14,1	0,8	5,9	general art ^h
policealnych	188,4	11,4	6,1	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ⁱ :				Children attending pre-primary education establishments ⁱ :
w tysiącach	1401,0	69,2	4,9	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	904	853	.	per 1000 children aged 3–6

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Na podstawie bilansu. d Łącznie z kolektorami. e Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 182. f Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. g Łącznie z uczniami w oddziałach zasadniczych szkół zawodowych oraz uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. h Dających uprawnienia zawodowe. i Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Based of balance. d Including collectors. e See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 182. f Excluding schools for adult, except post-secondary schools. g Including students of basic vocational school sections and students of special job-training schools. h Leading to professional certification. i Including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska=100	
	total		Poland=100	

OCHRONA ZDROWIA^a – stan w dniu 31 grudnia
HEALTH CARE^a – as of 31 December

Pracownicy medyczni ^b :	90884	5255	5,8	Medical personnel ^b :
lekarze	13509	783	5,8	doctors
lekarze dentyści	193132	10825	5,6	dentists
pielęgniarki ^c	21839	920	4,2	nurses ^c
Przychodnie	890	40	4,5	Out-patients departments
Szpitala ogólne	166,8	8,9	5,3	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	12286	604	4,9	Beds in general hospitals in thousands
Apteki ogólnodostępne ^d	12286	1420	11,6	Generally available pharmacies ^d

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 grudnia)	7881	403	5,1	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia na 1 czytelnika w wol.	17,2	19,2	111,6	Loans per borrower in vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 grudnia)	959	41	4,3	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	40217,3	1269,6	3,2	Museum and exhibition visitors in thousands
Kina stałe (stan w dniu 31 grudnia)	523	20	3,8	Fixed cinemas (as of 31 December)
Widzowie w kinach stałych w tys.	61710,9	3121,8	5,1	Audience in fixed cinemas in thousands
Baza noclegowa turystyki ^e :				Tourist accommodation establishments ^e :
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 lipca) w tys.	825,5	31,9	3,9	number of beds (as of 31 July) in thousands
korzystający z noclegów w tys.	35668,1	1358,7	3,8	tourists accommodated in thousands

ROLNICTWO
AGRICULTURE

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) w tys. ha	14550,3	1029,2	7,1	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) in thousand ha
w tym pod zasiewami	10897,7	928,1	8,5	of which sown area
Zbiory w tys. t:				Production in thousand tonnes:
zboża	28990,3	2510,1	8,7	cereals
ziemniaki	6481,6	487,3	7,5	potatoes
warzywa gruntowe ^f	3849,8	541,3	14,1	ground vegetables ^f
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	36,7	40,4	110,1	cereals
ziemniaki	214	199	92,8	potatoes

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. b Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 8 na str. 183. e Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. f Łącznie z ogrodami przydomowymi; dane według szacunków.

a Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. c Including master nurses. d See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 8 on page 183. e Concern establishments possessing 10 and more bed places. Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. f Including kitchen gardens; data based on estimation.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)
I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
LEŚNICTWO FORESTRY				
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 grudnia) w tys. ha	9258,8	422,1	4,6	Forest area (as of 31 December) in thousand ha
Lesistość w %	29,6	23,5	.	Forest cover in %
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1615202,7	66714,9	4,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	42082	32193	76,5	per capita in PLN
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	230209,3	10787,8	4,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5997	5200	86,7	per capita in PLN
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 grudnia TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 December				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	307065,9	19194,2	6,3	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
Samochody osobowe zarejestrowane ^b w tys. szt.	24360,2	1292,2	5,3	Registered passenger cars ^b in thousand units
Placówki pocztowe ^c	7627	404	5,3	Postal offices ^c
Łączna abonenckie ^d :				Subscriber lines ^d :
w tysiącach	3583,5	151,1	4,2	in thousands
na 1000 ludności	93	73	.	per 1000 population
HANDEL – stan w dniu 31 grudnia TRADE – as of 31 December				
Sklepy	333340	18962	5,7	Shops
Targowiska stałe	2154	130	6,0	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin^e				Budgets of gminas^e
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	135161,5 ^f	6930,9	5,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5240 ^f	5256	100,3	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	135316,9 ^f	6938,8	5,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5246 ^f	5262	100,3	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	93894,4	5031,2	5,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7466	6656	89,2	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	96885,5	5204,9	5,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7703	6886	89,4	per capita in PLN

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonania robót. b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. d Własne; dane częściowo szacunkowe. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. f Bez gminy Boguszków-Gorce, która nie przekazała sprawozdań budżetowych do Ministerstwa Finansów.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. c Data concern operators of the public telecommunication network. d Own; partly estimated data. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. Excluding the gmina of Boguszków-Gorce, which did not submit budget reports to the Ministry of Finance.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (dok.)
I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska=100	
	total		Poland=100	

FINANSE PUBLICZNE (dok.)
PUBLIC FINANCE (cont.)

Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	30696,3	1609,3	5,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1189	1220	102,6	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	29630,7	1555,8	5,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1148	1180	102,8	per capita in PLN
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	18755,0	897,4	4,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	489	433	88,5	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	18376,0	895,0	4,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	479	431	90,1	per capita in PLN

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne^a (ceny bieżące):				Investment outlays^a (current prices):
w milionach złotych	320937,4	12132,3	3,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	8361	5848	69,9	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych^b (stan w dniu 31 grudnia; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets^b (as of 31 December; current book-keeping prices):
w milionach złotych	4263508,5	187020,9	4,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	111079	90245	81,2	per capita in PLN

RACHUNKI REGIONALNE W 2018 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2018

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	2121555	93294	4,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	55230	44854	81,2	per capita in PLN
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1857482	81681	4,4	in million PLN
na 1 pracującego ^c w zł	123451	111937	90,7	per employed person ^c in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1245199	60338	4,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	32416	29010	89,5	per capita in PLN

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^d (stan w dniu 31 grudnia)				Entities of the national economy in the REGON register^d (as of 31 December)
sektor publiczny	4509916	203548	4,5	public sector
sektor prywatny	111788	5262	4,7	private sector
	4325275	196601	4,5	

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. c Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a According to investment location. b According to the abode of local kind-of-activity unit. c For calculations the average number of employed persons was applied. d Excluding persons tending private farms in agriculture; in divisions by ownership sectors – excluding entities, for which information on the ownership form does not exist in the REGON register.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA					
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 grudnia)	17970	17972	17972	17971	Area in km ² (as of 31 December)
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	32,7	31,6	34,1	37,1	production ^a (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	50,7	47,2	46,2	46,3	exploitation of water supply network ^b
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	13,0	12,1	12,4	12,8	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³
w tym do produkcji przemysłowej	4,8	4,2	4,5	5,0	of which for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:					Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:
oczyszczane w % wymagających oczyszczania	73,6	97,5	98,3	98,7	treated in % of requiring treatment
nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	2,0	0,2	0,1	0,1	untreated per 1 km ² in dam ³
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^d	38,4	69,8	72,1	73,1	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	14,2	4,3	2,6	2,1	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	75,2	57,1	51,5	44,0	gaseous (excluding carbon dioxide)
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
pyłowych	97,2	99,1	99,5	99,4	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	26,7	36,6	31,4	42,4	gaseous (excluding carbon dioxide)
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 grudnia):					Area of special nature value under legal protection (as of 31 December):
w % powierzchni ogólnej	31,1	31,8	31,8	32,2	in % of total area
na 1 mieszkańca w m ²	2702	2721	2739	2795	per capita in m ²
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km ² w t	172,3	126,2	187,6	91,0	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) per 1 km ² in tonnes
Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	252	245	284	332	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
służące ochronie środowiska	9,9	4,7	5,8	3,4	in environmental protection
służące gospodarce wodnej	1,2	2,5	0,9	0,8	in water management
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					Ascertained crimes by the Police ^f in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	70194	56164	38832	38266	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	339,2	267,6	186,0	184,5	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	53,0	66,3	66,2	74,1	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2015 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone, ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości. f Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010, data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2015 estimate includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by gminas since 1 July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system. f Until 2012 – including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	2067817	2098711	2086210	2072373	Population (as of 31 December)
miasta	1290395	1271357	1244129	1220444	urban areas
wieś	777422	827354	842081	851929	rural areas
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 grudnia)	115	117	116	115	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku (stan w dniu 31 grudnia):					Population of age (as of 31 December):
przedprodukcyjnym	521337	406742	378825	373397	pre-working
produkcyjnym	1260688	1356942	1309091	1251212	working
poprodukcyjnym	285792	335027	398294	447764	post-working
Małżeństwa na 1000 ludności	5,76	5,93	4,96	4,64	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	1,19	1,91	1,96	1,81	Divorces per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,39	10,77	9,19	9,32	Live births per 1000 population
Zgony na 1000 ludności	9,53	9,75	9,83	10,65	Deaths per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,86	1,02	-0,64	-1,33	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,69	5,80	4,06	4,91	Infant deaths per 1000 live births
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,52	-0,80	-1,36 ^a	-1,29	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	69,63	71,37	73,50	73,73	males
kobiety	77,51	79,80	81,30	81,02	females
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 grudnia):					Employed persons ^{bc} (as of 31 December):
w tysiącach	762,7	680,2	707,1	752,0	in thousands
w tym kobiety	355,6	311,9	332,4	349,5	of which women
na 1000 ludności	368,9	324,1	338,9	362,8	per 1000 population
Przeciętne zatrudnienie:					Average paid employment:
w przemyśle:					in industry:
w tysiącach	.	137,9	137,7	148,1	in thousands
na 1000 ludności	.	65,7	66,0	71,4	per 1000 population
w budownictwie:					in construction:
w tysiącach	.	33,5	28,2	30,2	in thousands
na 1000 ludności	.	15,9	13,5	14,6	per 1000 population

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Według faktycznego miejsca pracy. c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b By actual workplace. c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, since 2010 – of the Agricultural Census 2010.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)					
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	181,2	139,4	107,3	64,1	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
2000=100	100,0	76,9	59,2	35,3	2000=100
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 grudnia):					In % of registered unemployed (as of 31 December):
kobiety	56,5	54,3	56,3	60,2	women
w wieku 24 lata i mniej	30,4	22,4	15,8	12,5	aged 24 years and less
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	45,7	30,1	39,9	41,4	out of work for longer than 1 year
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) na 1 ofertę pracy	495	129	36	27	Registered unemployed persons (as of 31 December) per a job offer
Stoпа bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 grudnia) w %	19,2	17,0	13,2	7,9	Registered unemployment rate ^a (as of 31 December) in %
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1668,92	2759,68	3369,85	4301,08	Average monthly gross wages and salaries in PLN
2000=100	100,0	165,4	201,9	257,7	2000=100
w tym: w przemyśle	.	2750,35	3392,81	4309,92	of which: in industry
w budownictwie	.	2356,44	2792,83	3674,32	in construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	476,3	467,7	457,8	482,3	Average number of retirees and pensioners in thousands
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	366,4	383,8	381,3	407,7	receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	109,9	83,9	76,5	74,6	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					Average monthly gross retirement and other pension in PLN:
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	777,82	1461,65	1826,08	2098,49	paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	596,35	948,95	1191,79	1300,02	farmers
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE					
Zasoby mieszkaniowe ^b (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 grudnia):					Dwelling stocks ^b (in 2000 – inhabited; as of 31 December):
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	632,5	703,8	732,7	759,8	in thousands
na 1000 ludności	305,9	335,4	351,2	366,6	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	59,3	68,4	69,6	70,6	average useful floor area of dwelling in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	3,8	5,8	6,7	8,1	in thousands
na 1000 ludności	1,8	2,8	3,2	3,9	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	82,9	103,0	98,2	94,2	average useful floor area of dwelling in m ²
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 grudnia) w km:					Distribution network (as of 31 December) in km:
wodociągowej	18203,8	21782	23239,8	23915,6	water supply
kanalizacyjnej ^c	2830,1	6365,4	7887,5	8410,7	sewage ^c

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Na podstawie bilansów. c Łącznie z kolektorami.

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. b Based on balances. c Including collectors.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA (dok.) DWELLINGS. INFRASTRUCTURE (cont.)					
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water supply systems:
w hektometrach sześciennych	76,9	68,4	70,9	73,5	in cubic hectometre
na 1 mieszkańca w m ³	37,2	32,6	34,0	35,4	per capita in m ³
energii elektrycznej w miastach ^a :					electricity in urban areas ^a :
w gigawatogodzinach	757,3	878,1	818,2	854,5	in gigawatt-hour
na 1 mieszkańca w kWh	585,6	689,5	655,8	698,2	per capita in kWh
EDUKACJA I WYCHOWANIE EDUCATION					
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					Pupils and students in schools ^b (as of beginning of the school year) in thousands:
podstawowych ^c	181,4	122,9	136,4	164,2	primary ^c
branżowych I stopnia ^{de}	39,0	16,9	12,9	14,0	stage I sectoral vocational ^{de}
liceach ogólnokształcących ^f	48,1	29,9	24,6	29,7	general secondary ^f
liceach profilowanych	.	1,8	.	.	specialised secondary
technikach ^g	45,9	32,5	29,3	38,4	technical secondary ^g
artystycznych ogólnokształcących ^h	1,0	0,7	0,8	0,8	general art ^h
policealnych	11,3	17,1	14,6	11,4	post-secondary
Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{efgik} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15,3	11,3	9,0	8,0	Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{efgik} (excluding schools for adults) per 1000 population
Studenci uczelni ^l (stan w dniu 31 grudnia; w latach 2000–2017 – stan w dniu 30 listopada) w tys.	69,3	84,2	60,8	54,1	Students of higher education institutions ^l (as of 31 December; in years 2000–2017 – as of 30 November) in thousands
Absolwenci uczelni ^{lm} w tys.	14,1	23,1	16,0	13,9	Graduates of higher education institutions ^{lm} in thousands
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	17,8	20,0	12,7	8,7	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thousands
Absolwenci szkół dla dorosłych ⁱ w tys.	4,8	5,2	3,3	2,8	Graduates of schools for adults ⁱ in thousands

a W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. e-g Łącznie ze szkołami: e – od roku szkolnego 2004/05 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05–2012/13 – uczniowie, 2005/06–2012/13 – absolwenci), g – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci), h Dające uprawnienia zawodowe. i Z poprzedniego roku szkolnego. k Łącznie z liceami profilowanymi w latach szkolnych 2004/05–2013/14. l Łącznie z filiami uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem kujawsko-pomorskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. m Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2019 r.; w latach 2005–2018 – z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. – z roku kalendarzowego.

a In 2000, excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. e-g Including schools: e – since the 2004/05 school year special job-training schools, f – supplementary general secondary schools (in the 2004/05–2012/13 school years – students, 2005/06–2012/13 – graduates), g – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2006/07–2013/14 – graduates). h Leading to professional certification. i From the previous school year. k Including specialised secondary schools in the 2004/05–2013/14 school years. l Including branches of higher education institutions seated outside the territory of Kujawsko-Pomorskie Voivodship; excluding higher education institutions of the Ministry of National Defence; excluding foreigners. m Persons who obtained higher education diplomas between 1 December 2017 and 31 December 2019; 2005–2018 – from the previous academic year, and in 2000 – from the calendar year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION (cont.)					
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					Pre-primary education (as of beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	34,0	37,2	48,4	54,0	places in nursery schools in thousands
dzieci ^a w tys.:					children ^a in thousands:
w przedszkolach	35,3	37,3	41,6	53,3	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	10,9	12,9	12,7	14,5	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^b	353	435	592	657	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^b
OCHRONA ZDROWIA^c I POMOC SPOŁECZNA HEALTH CARE^c AND SOCIAL WELFARE					
Pracownicy medyczni ^d (stan w dniu 31 grudnia):					Medical personnel ^d (as of 31 December):
lekarze	3676	4118	4813	5255	doctors
lekarze dentyści	574	629	733	783	dentists
pielęgniarki ^e	9514	9704	10690	10825	nurses ^e
Łóżka w szpitalach ogólnych ^f (stan w dniu 31 grudnia) na 10 tys. ludności	45,2	43,0	47,2	42,8	Beds in general hospitals ^f (as of 31 December) per 10 thousand population
Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1549	1682	1839	1775	In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thousand population
Przychodnie (stan w dniu 31 grudnia)	454	671	818	920	Out-patient departments (as of 31 December)
Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 grudnia)	464	527	607	604	Generally available pharmacies (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia) na 1 aptekę ogólnodostępną	4457	3982	3437	3431	Population (as of 31 December) per generally available pharmacy
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:
lekarskie	5,7	6,8	7,6	7,8	medical
stomatologiczne	0,6	0,7	0,8	0,7	dental
Dzieci w żłobkach ^g i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 dzieci ^h w wieku do lat 3	15,3	19,2	48,8	100,0	Children in nurseries ^g and children's clubs (as of 31 December) per 1000 children ^h up to age 3
KULTURA, TURYSTYKA CULTURE, TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 grudnia)	481	443	421	403	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych ⁱ w wol.:					Public library loans ⁱ in volumes:
na 1000 ludności	3523	2654	2552	2259	per 1000 population
na 1 czytelnika	20,0	18,4	19,5	19,2	per borrower
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności	2,3	2,3	2,5	2,2	Seats in theatres and music institutions (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^k na 1000 ludności	364	316	322	287	Audience in theatres and music institutions ^k per 1000 population
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 grudnia)	23	29	38	41	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	439	380	510	612	Museum and exhibition visitors per 1000 population

a Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). b W 2015 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie wieku 3–5 lat. c Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. d Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. e łącznie z magistrami pielęgniarskimi. f Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. g łącznie z oddziałami żłobkowymi. h Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. i Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. k Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Since 2008, including pre-primary education groups and pre-primary points not listed in division by type of establishments. Including the children attending for all school year in the units performing health care activities (until 2011 defined as health care institution). b In 2015, the rate was calculated using the number of children aged 3–5. c Since 2012, data have included health care of: the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as until 2011 the Internal Security Agency. d Since 2005, working directly with a patient; since 2006 including persons whose primary workplace is a medical and nurse practice. e Including masters of nursery. f Excluding day places in hospital wards; since 2008, including beds and incubators for newborns. g Including nursery wards. h Until 2010, excluding children's clubs. i Since 2015, including interlibrary lending. k Data concern activity performed in the voivodship, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
KULTURA. TURYSTYKA (dok.)		CULTURE. TOURISM (cont.)			
Kina stałe (stan w dniu 31 grudnia)	28	17	17	20	Fixed cinemas (as of 31 December)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności	4,3	5,7	6,8	7,2	Seats in fixed cinemas (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	361	839	1051	1505	Audience in fixed cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności:					Subscribers (as of 31 December) per 1000 population:
radiowi	259	197	196	191	radio
televizyjni	254	191	189	184	television
Obiekty noclegowe turystyki ^a (stan w dniu 31 lipca)	386	316	367	407	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 July)
w tym hotele	49	92	112	133	of which hotels
Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 lipca) na 10 tys. ludności	144,8	118,4	136,7	153,7	Number of beds ^a (as of 31 July) per 10 thousand population
Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	278,7	378,3	505,6	654,9	Tourists accommodated ^a per 1000 population
ROLNICTWO		AGRICULTURE			
Użytki rolne (stan w czerwcu) w tys. ha	1134,2	1078,8	1064,0	1033,3	Agricultural land (as of June) in thousand ha
w tym w dobrej kulturze rolnej w %		99,2	99,6	99,6	of which in good agricultural condition in %
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	962,3	898,5	946,0	928,1	Sown area (as of June) in thousand ha
w tym w %:					of which in %:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	71,1	62,6	55,9	58,7	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	5,5	2,1	1,8	2,7	potatoes
buraki cukrowe	6,0	4,3	3,9	5,3	sugar beets
Zbiory w tys. t:					Crop production in thousand tonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1695,2	2063,5	2027,8	2086,4	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	1065,4	430,9	427,4	489,6	potatoes
buraki cukrowe	2368,6	1837,9	1750,7	2782,3	sugar beets
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	24,8	36,7	38,4	38,3	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	202	232	251	199	potatoes
buraki cukrowe	411	479	472	566	sugar beets
Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu):					Livestock (as of June):
bydło na 100 ha użytków rolnych w szt.	37,3	43,2	46,6	50,7	cattle per 100 ha of agricultural land in heads
trzoda chlewna (w 2000 r. – stan w końcu lipca):					pigs (in 2000 – as of the end of July):
na 100 ha użytków rolnych w szt.	179,6	165,9	124,5	106,3	per 100 ha of agricultural land in heads
Produkcja na 1 ha użytków rolnych:					Production per 1 ha of agricultural land:
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^b w kg	267,9	299,6	343,0	323,9	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^b in kg
mleka krowiego w l	594,2	805,1	872,4	1021,1	of cows' milk in l

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a Since 2011, concern establishments 10 and more bed places. Since 2016, data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
ROLNICTWO (dok.) AGRICULTURE (cont.)					
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w kg:					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land in kg:
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	109,1	155,7	183,9	171,7	mineral or chemical (including mixed fertilizers)
wapniowych	94,9	48,2	67,6	49,5	lime
LEŚNICTWO FORESTRY					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 grudnia) w tys. ha	413,2	429,6	431,2	432,1	Forest land (as of 31 December) in thousand ha
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 grudnia):					Forest areas (as of 31 December):
w tysiącach hektarów	403,2	419,6	421,3	422,1	in thousand hectares
na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,2	0,2	0,2	per capita in ha
Lesistość (stan w dniu 31 grudnia) w %	22,4	23,3	23,4	23,5	Forest cover (as of 31 December) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	295,6	381,1	410,8	501,6	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu:					Sold production of industry:
w milionach złotych (ceny bieżące)	.	44788,4	55132,4	66714,9	in million PLN (current prices)
rok poprzedni=100 (ceny stałe)	.	119,2	109,3	103,6	previous year=100 (constant prices)
2005=100 (ceny stałe)	.	141,4	174,2	204,4	2005=100 (constant prices)
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	326337	401523	450414	per employee in PLN (current prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	21341	26408	32193	per capita in PLN (current prices)
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):					Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	.	6146,8	8992,8	10787,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	2929	4307	5200	per capita in PLN
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 grudnia TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 December					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^b :					Railway lines operated – standard gauge ^b :
w kilometrach	1412	1259	1196	1322	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,9	7,0	6,7	7,4	per 100 km ² of total area in km
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					Hard surface public roads (urban and non-urban):
w kilometrach	13767	15639	17263	19194	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	76,6	87,0	96,1	106,8	per 100 km ² of total area in km

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. b Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 grudnia (dok.)					
TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 December (cont.)					
Samochody osobowe zarejestrowane ^a :					Registered passenger cars ^a :
w tysiącach sztuk	529,2	925,8	1103,4	1292,2	in thousand units
na 1000 ludności	256	441	529	624	per 1000 population
Placówki pocztowe ^b	471	466	399	404	Postal service offices ^b
na 100 tys. ludności	22,8	22,2	19,1	19,5	per 100 thousand population
Łączna abonamenty ^c :					Subscriber lines ^c :
w tysiącach	.	355,0	241,4	151,1	in thousands
na 1000 ludności	.	169,2	115,7	72,9	per 1000 population
HANDEL TRADE					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					Retail sales (current prices):
w milionach złotych	15520,4	19797,0	23739,7	27434,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7501	9433	11371	13225	per capita in PLN
Sklepy (stan w dniu 31 grudnia)	25983 ^d	18109	18497	18962	Shops (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia) na 1 sklep	80 ^d	116	113	109	Population (as of 31 December) per shop
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin^e					Budgets of gminas^e
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1479,1	3670,1	4667,6	6930,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1176	2798	3543	5256	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1553,5	4035,3	4604,1	6938,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1236	3076	3495	5262	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu					Budgets of cities with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1418,8	2778,6	3828,3	5031,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1748	3530	4970	6656	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1571,2	3068,9	3652,9	5204,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1936	3899	4743	6886	per capita in PLN
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	582,2	1149,3	1237,9	1609,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	463	876	940	1220	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	580,6	1222,4	1219,1	1555,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	462	932	925	1180	per capita in PLN
Budżet województwa					Budget of voivodship
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	180,7	821,6	962,9	897,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	87	391	461	433	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	192,6	850,8	958,7	895,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	93	405	459	431	per capita in PLN

a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. b Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Własne; dane częściowo szacunkowe. d Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Since 2011, including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. b Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. c Own; partly estimated data. d Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE^a INVESTMENTS. FIXED ASSETS^a					
Nakłady inwestycyjne ^b (ceny bieżące):					Investment outlays ^b (current prices):
w milionach złotych	4800,8	10627,1	13971,1	12132,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2320	5064	6692	5848	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31 grudnia; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets ^c (as of 31 December; current book-keeping prices):
w milionach złotych	62479,5	108800,7	155317,3	187020,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	30215	51842	74450	90245	per capita in PLN
RACHUNKI REGIONALNE^{de} REGIONAL ACCOUNTS^{de}					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	.	.	79755	93294	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	38202	44854	per capita in PLN
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	.	.	103,5	105,4	Gross domestic product (constant prices) – previous year = 100
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w milionach złotych	.	.	70758	81681	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	33893	39271	per capita in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	.	.	51280	60338	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	24563	29010	per capita in PLN
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni=100	.	.	102,8	102,2	Gross real disposable income in the households sector – previous year=100
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON^f – stan w dniu 31 grudnia ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER^f – as of 31 December					
Ogółem: w tysiącach	168,7	186,0	193,5	203,5	Total: in thousands
na 10 tys. ludności	816	886	927	982	per 10 thousand population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organisational entities without legal personality:
w tysiącach	31,5	43,1	51,5	53,3	in thousands
2000 = 100	100,0	136,7	163,4	169,2	2000 = 100
w tym:					of which:
spółdzielnie	1,1	1,0	1,0	0,6	cooperatives
spółki handlowe	6,5	11,4	15,5	16,5	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,2	1,7	1,8	1,4	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	13,9	12,8	13,4	13,6	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					Natural persons conducting economic activity:
w tysiącach	137,2	142,9	142,0	150,2	in thousands
2000 = 100	100,0	104,2	103,5	109,5	2000 = 100
na 10 tys. ludności	663	681	681	725	per 10 thousand population

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. d W rubryce dla 2019 r. dane dotyczą 2018 r. e Patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 13 na str. 194. f Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of The Accounting Act. b According to investment location. c According to the abode of local kind-of-activity unit. d In the column for 2019, data concern 2018. e See general notes to the chapter „Regional accounts”, item 13 on page 194. f Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w Roczniku – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

2. Dane prezentowane są w układzie **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)** obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, wprowadzonej rozporządzeniem Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 czerwca 2003 r., z późn. zm.). Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Obecna czwarta rewizja (NUTS 2016) została wprowadzona Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 1 listopada 2016 r., zgodnie z którym od 1 stycznia 2018 r. Polskę podzielono na 3 poziomy, w ramach których funkcjonuje 97 jednostek statystycznych NUTS:

- NUTS 1 – **makroregiony** (grupujące województwa) – 7 jednostek,
- NUTS 2 – **regiony** (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
- NUTS 3 – **podregiony** (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

3. Prezentowane dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zapatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

- **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszana” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszana” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

6. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

General notes

1. Data in the Yearbook, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas** and **rural areas**, the term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

2. Data are presented in accordance with the **Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, obligatory in the countries of the European Union, introduced according to the Regulation No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 June 2003, with later amendments). Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. Current, fourth revision (NUTS 2016) was introduced by Commission Regulation (EU) 2016/2066 of 21 November 2016, according to which from 1 January 2018 Poland is divided into 3 levels, under which there are 97 NUTS statistical units:

- NUTS 1 – **macroregions** (grouping voivodships) – 7 units,
- NUTS 2 – **regions** (voivodships or their parts) – 17 units,
- NUTS 3 – **subregions** (grouping powiats) – 73 units.

3. Presented data, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

- **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,
- **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

6. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

7. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 227) w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług – PKWU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. (Dz. U. 2015 poz. 1676) w miejsce PKWU 2008 obowiązującej do 31 grudnia 2015 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. (Dz. U. 1999 Nr 112, poz. 1316, z późn. zm.);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 1864), w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2016 r.

10. Dane w **cenach wydatków** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. w tablicach i na mapach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i oła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
 - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

12. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

7. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

9. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specialisations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 January 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 August 2014 (uniform text Journal of Laws 2018 item 227) replacing the classification valid until 31 December 2014;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services – PKWU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 January 2016 by the decree of the Council of Ministers, dated 4 September 2015 (Journal of Laws 2015 item 1676) replacing the classification PKWU 2008 valid until 31 December 2015;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 January 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 December 1999 (Journal of Laws 1999 No. 112, item 1316 with later amendments);
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1 January 2017 by the decree of the Council of Ministers, dated 3 October 2016 (Journal of Laws 2016 item 1864), replacing the classification valid until 31 December 2016.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and maps in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax on goods and services – VAT (on domestic and imported products), taxes and customs duties on imports (including excise tax), as well as other taxes on products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output – average national current prices from the year preceding the reference year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
 - 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

12. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na **1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 czerwca.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za lata 2000–2009 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r., od 2010 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing per capita data (per 1000 population, etc.)** as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) – as of 30 June.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated – unless otherwise indicated – for the years 2000–2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31 December 2002, and since 2010 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 December 2011.

14. Data, unless otherwise indicated, do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistics Poland.

16. Due to data rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

17. Statistical information derived from sources other than the Statistics Poland is indicated in the appropriate notes.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2	
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy divisions	
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*
*

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych znajdują się w uwagach do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in thematic publication as well as in the series “Statistical Research Methodology”.

Uwagi do działów

Warunki naturalne i ochrona środowiska

1. Informacje o stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencje gruntów i budynków wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2016 r. poz. 1034, z późn. zm.).

2. Zużycie wody obejmuje ilość wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pochodzącej z ujęć własnych bądź z sieci wodociągowej lub zakupionej od innych jednostek.

3. Jako ścieki wymagające oczyszczania przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

4. Informacje o emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarce korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. z 1986 r. Nr 7, poz. 40, z późn. zm.).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeladunku, z hal produkcyjnych itp.).

5. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.).

6. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowano w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701, z późn. zm.).

7. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Samorząd terytorialny

1. Z dniem 1 stycznia 1999 r. na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa, (Dz. U. z 1998 r. Nr 96 poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 5 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Prezentowane informacje o administracji publicznej dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej

Notes to chapters

Environment and environmental protection

1. Information regarding the geodesic status and use of voivodship land is classified by ownership and register groups, according to the land and building register introduced by the Regulation of the Minister of Regional Development and Construction of 29 March 2001 on the registration of land and buildings (Journal of Laws 2016 item 1034, with later amendments).

2. Water consumption consists of the amount of water used for the needs of national economy and population, coming from either own intakes or a water supply network or purchased from other entities.

3. Wastewater requiring treatment is understood as wastewater discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters, into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

4. Information regarding emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality as well as the systems reducing such pollutants and the effects of their utilization concerns units established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986 on payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws 1986 No. 7, item 40, with later amendments).

Data regarding emission of particulate and gaseous pollutants include organized emission (from technological and heating facilities) and unorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

5. Nature protection consists in maintenance, sustainable use and renewal of natural resources, objects and elements of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Act of 16 April 2004 on Nature Protection (Journal of Laws 2018 item 1614, with later amendments).

6. Waste means any substance or object, which the holder discards, intends to discard or is required to discard.

Data on waste have been compiled on the basis of the Act of 14 December 2012 on Waste (Journal of Laws 2019 item 701, with later amendments).

7. Data on municipal waste concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which, because of its character or composition, is similar to waste from households.

8. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

Local government

1. On 1 January 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (The Act on the introduction of the basic three-tier territorial division of the state Journal of Laws 1998 No. 96 item 603, dated 24 July 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 5 years, starting from the day of election.

3. Information presented concerning public administration involves employment and wages and salaries in the state admin-

i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejm, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - terenowe organy administracji rządowej niezespólonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutycznej, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kultura oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materialowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
 - 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
 - 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, z późn. zm.) i Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy, tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 19) lub innych ustaw szczególnych.

Artykuły kodeksu karnego dotyczące rodzajów przestępstw wymienionych w tabelicy 1 (13) na str. 25:

- przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162,
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180,
- przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196,
- przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205,
- przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211,
- przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217,
- przeciwko mieniu – art. 278–295,
- przeciwko wiarygodności dokumentów – kradzież lub przywłaszczenie dokumentu tożsamości – art. 275 § 1.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

U w a g a. Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach

istracji, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group “Public administration and economic and social policy” in the section “Public administration and defence; compulsory social security”.

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - principle and central institutions (e.g. chancelleries of the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - territorial organs of non-combined government administration (e.g. fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary units);
- 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g. inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent’s offices);
- 3) some state agencies (e.g. Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

Local government administration comprises:

- 1) gminas and cities with powiat status:
 - gmina offices and auxiliary service units (e.g. municipal service entities and since 2009 public road boards),
 - offices of cities with powiat status and auxiliary service units (e.g. geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
 - 2) powiaty, i.e. powiat starost offices and auxiliary service units (e.g. labour offices, public road boards);
 - 3) voivodships, i.e. marshals’ offices and voivodship government organizational entities (e.g. labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).
4. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in foreign entities.

Public safety. Justice

1. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code (Act of 6 June 1997 The Law of Criminal Code, uniform text: Journal of Laws 2020 item 1444, with later amendments) and the Penal Fiscal Code (Act of 10 September 1999 The Law of Penal Fiscal Code, unified text: Journal of Laws 2020 item 19) or other specific laws.

Articles of the Criminal Code on the types of crimes listed in the table 1 (13) on page 25:

- against life and health – Art. 148–162,
- against public safety and safety in transport – Art. 163–180,
- against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196,
- against sexual freedom and morals – Art. 197–205,
- against the family and guardianship – Art. 206–211,
- against good name and personal integrity – Art. 212–217,
- against property – Art. 278–295,
- against the reliability of documents – theft or appropriation of identification – Art. 275 § 1.

2. An **ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings, was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**.

Note. Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases

nietletnich do sądu rodzinnego. W związku z tym **dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu zarządzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

5. Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończony w latach poprzednich.

6. Tryb postępowania wobec nietletnich przed sądem wynika z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nietletnich (jednolity tekst Dz. U. z 2018 poz. 969).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 stycznia 2014 r. zniósł dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nietletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nietletniego.

Ludność

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego,
- rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały oraz czasowy,
- sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach,
- sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozdwojach i separacjach.

Dane dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **nierobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

5. Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dziecięcości** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w danym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników

to the family court. Thus **data are not fully comparable with the data for previous years**.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems.

3. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following dis-continuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

5. The resolved cases and completed proceedings in the given year also include the cases unresolved from previous years.

6. Court proceedings against juveniles are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 October 1982 (uniform text Journal of Laws 2018 item 969).

Amendments to the law entered into force as of 2 January 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

Population

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census,
- the registers of the Ministry of Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent and temporary residence,
- documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths,
- documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

Data for 2010 according to administrative division of the country valid in 31 December 2011.

2. The working age population refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e. up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e. 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

4. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

5. Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e. in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that

- płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotnością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

6. Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku. Informacje o urodzeniach i zgonach prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

7. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 grudnia 2013 r. (w podziale administracyjnym w dniu 1 stycznia 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych.

8. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

9. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),

- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

6. Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. Population projection until 2050 calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 December 2013 (in administrative division valid of 1 January 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

8. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

9. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

10. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 June.

Rynek pracy

1. Dane o aktywności ekonomicznej ludności obejmują osoby w wieku 15 lat i więcej będące członkami gospodarstw domowych i prezentowane są na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**. Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału; badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Badanie nie obejmuje ludności zamieszkałej w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności w wieku 15 lat i więcej przebywającej w gospodarstwach domowych.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód,
 - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały; jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.
- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
 - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badania) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Labour market

1. The data on economic activity of population include persons aged 15 and more, members of households, and they are presented on the basis of the sample survey Labour Force Survey (LFS). The survey has been carried out with the appliance of the continuous observation method, i.e. economic activity of population is observed in each week during the whole quarter; the survey does not cover the homeless and persons absent in a household for 12 months and more. The survey does not include the population living in the institutional households.

The LFS results have been generalised on the basis of population balances aged 15 and more living in households.

2. The main criterion in dividing the population into the economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are individuals who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work generating pay or income,
 - formally had work but did not perform; if the break in work did not exceed 3 months; moreover, if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in the case of employment as paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.
- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74 who simultaneously fulfilled three conditions:
 - within the reference week were not employed,
 - within a 4 weeks (the last week being the reference week) were actively looking for work,
 - were ready (able) to take up work within 2 weeks following the reference week.

The unemployed also include persons who had found a job and were waiting to begin work within a three-month period and were ready to take up this work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. Activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

Employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szankunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

5. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Nie ujęto w nich pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

6. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 grudnia** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

7. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** według stanu w dniu 31 grudnia wyznaczono na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

8. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

1) **zatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełne etaty;

2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

11. Źródłem informacji o wolnych **miejscach pracy** jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych

12. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2019, poz. 1482) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna — zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

13. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana zo-

Unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

5. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income. Data do not include persons employed in budgetary entities conducting activity in the scope of national defence and public safety.

6. Data concerning **employment as of 31 December** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main workplace**.

7. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture** as of 31 December were estimated on the basis of the Agricultural Census 2010.

8. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

1) **the employment, as of 31 December** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;

2) **the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

9. The data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees). These data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 December from the year preceding the surveyed year.

Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees.

11. The labour demand survey (the Z-05 report) is the source of **information on job vacancies**. **Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- employer made efforts to find people willing to take up the job;
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would be ready to hire them immediately.

Newly created jobs are the jobs created in the course of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

12. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 April 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004 (uniform text Journal of Laws 2019, item 1482, with later amendments), are classified as unemployed.

Unemployed person is a person aged 18 and more and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work, capable of work and ready to take full-time employment (or in case he/she is a disabled person — capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam covering this school curriculum) or tertiary schools in part-time programme, registered in the local labour office competent for his/her place of residence (permanent or temporary), and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the law.

13. **The registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety

14. Information on **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated.

stała niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku”.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

15. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

16. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

17. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

18. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

19. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia opracowano na podstawie rocznego sprawozdania o warunkach pracy, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób zaliczanych do wybranych sekcji PKD (szersze informacje dostępne w publikacji „Warunki pracy w 2019 r.”)
- 2) dane dotyczą zatrudnionych w warunkach zagrożenia: związanego ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły, hałas, wibracje (drgania mechaniczne), gorąco lub zimny mikroklimat itp.), związanego z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 grudnia z roku badanego.

Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (prześcieżki płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrud-

Information on accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from “Statistical accident report”.

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents for which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

15. Data according to sections and divisions of the PKD 2007/NACE Rev. 2 were compiled using the local kind-of-activity unit method.

16. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason, leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases, if the employee had such an accident:

- during a business trip;
- during a training within the scope of the national self-defence;
- while performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer’s.

17. **Serious accident at work** is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems, which disrupts primary bodily functions or results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

18. **Fatal accident at work** is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident or within 6 months of the accident.

19. Information regarding **persons exposed to risk factors at work** is compiled on the basis of annual reports on working conditions, wherein:

- 1) data concern economic entities employing more than 9 persons, included in selected sections of NACE/PKD (more detailed information available in the publication “Working conditions in 2019”).
- 2) data concern persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery;
- 3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 December of the surveyed year was used to calculate the ratio per 1.000 paid employees in units covered by the survey.

Wages and salaries. Social benefits

1. **Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment con-

nionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programom radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) placonymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

5. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytura oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

6. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

7. **Świadczenia emerytalne i rentowe** nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

8. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

9. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

10. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

11. **Świadczenie wychowawcze** „Rodzina 500+” od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407, z późn. zm.). Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do

tract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. **The average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g. to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

4. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period 1 January 2009 to 30 June 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

5. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

Retirement, disability and survivors pensions (also paid due to accidents at work and occupational diseases) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

6. **Retirement and other pension benefits** (also paid due to accidents at work and occupational diseases) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

7. **Retirement and other pension benefits** do not provide for the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.

8. **Retirement and other pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

9. Data regarding the **average monthly retirement and other pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

10. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented in **gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

11. Since 1 April 2016 the **child-raising benefit** "Family 500+" has been granted to persons auto-rised on the basis of the Law on State Aid in Raising Children dated 11 February 2016 (Journal of Laws 2019 item 2407, with later amendments). Since 1 July

ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę.

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

Gospodarstwa domowe. Mieszkania

1. **Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r.** została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników narodowych spisów powszechnych ludności i mieszkań z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

2. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne **badanie budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane za lata 2003–2009 uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodząca z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

3. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące poszczególne społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie) bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. **Wydatki** obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „łączność”.

6. **Zasięg ubóstwa** – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz skrajnego), zastosowano tzw. **oryginalną skalę ekwiwalentno-**

2019 the child-raising benefit has been granted to every child until 18 years of age regardless of family income.

The benefit is financed from the state budget.

Households. Dwellings

1. **The households projection until 2050** was calculated in 2016 on the basis of the results of the population and housing censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

2. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e. the level and structure of available income, expenditures, consumption, the equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is a representative **household budget survey**. The survey covers all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2003–2009 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002, and since 2010 – Population and Housing Census 2011.

3. The survey covered all households within randomly selected dwellings representing individual socio-economic groups of the population, i.e. households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security (retirement, other pensions and sickness) paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is allocated to purchasing consumer goods and services and savings increase.

5. **Expenditures** include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item "miscellaneous goods and services" and expenditures on Internet services under item "communication".

6. **Poverty rates** – a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) falls below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called original OECD equivalence scale has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and extreme). According to this scale, weight 1.0 is attributed to the first per-

ści OECD. Według tej skali wagę 1,0 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych w kraju z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„**Ustawowa**” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Granica ubóstwa skrajnego ustalana jest na podstawie minimum egzystencji szacowanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.

7. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

8. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2003–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia.

9. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

10. Informacje o **mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej mieszkań oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

11. W związku ze **zmianą metodologiczną**, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o **mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej przeliczono** zgodnie nowo obowiązującą metodologią. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto**, ze względu na **brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz** zgodnie ze zmieniającym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla lat 2010 i 2015 zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

12. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

13. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

14. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

15. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych w miastach, od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

son in the household at the age of 14 and over, weight 0.7 – to any other person at that age and weight 0.5 – to every child under 14.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households in Poland estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale.

“**Legal**” **poverty threshold** is the amount which, according to the Law on Social Assistance, provides eligibility for a monetary benefit from social assistance system.

Extreme poverty threshold sets on the basis of the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for 1-person employees’ household. The subsistence minimum determines the level of the satisfaction of needs below which a biological threat to life and psycho-physical human development occurs.

7. Information on **dwelling stocks and dwellings completed** concerns dwellings, rooms and useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

8. **Balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census (for the years 2003–2009 the basis constituted the results of 2002 census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increase and decreases in dwelling stocks.

Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 December.

9. Data on **dwellings in which construction has begun** concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged part), created as a result of adapting non-residential spaces.

10. Information on **dwellings and useful floor area of dwellings completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged part), as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

11. Due to **methodological change**, since 2018, data regarding effects of „private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on **dwellings and useful floor area are recalculated** according to the new methodology. Data on **dwellings in which construction has begun**, due to the **impossibility of recalculating data back**, according to the revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for the years 2010 and 2015 are presented according to methodology valid until 2017.

12. Information on municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e. according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data on municipal installations concern operative installations.

13. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 – gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e. conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining runoff.

14. Data regarding the **users of water supply and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

15. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity**, concern households of urban areas, from 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

16. Informacje o **energii ciepłej** dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji.

Edukacja i wychowanie

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.), ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1481) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.).

Od 1 września 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która wprowadziła 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią branżową szkołę I stopnia, 2-letnią branżową szkołę II stopnia oraz zlikwidowała gimnazja.

W wyniku wdrożenia nowego systemu edukacji w roku szkolnym 2019/20 w klasie pierwszej szkół ponadpodstawowych naukę rozpoczęli absolwenci gimnazjów realizujący 3-letni program nauczania w liceach ogólnokształcących (4-letni w technikum) oraz absolwenci szkół podstawowych realizujący 4-letni program nauczania w liceach ogólnokształcących (5-letni w technikum).

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
 - podstawowe,
 - gimnazja,
 - ponadpodstawowe;
- 3) szkoły policealne;
- 4) uczelnie.

3. Uczelnie realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

- 1) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujący w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 2) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami i wydziałami zamiejscowymi.

4. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelniach lub instytutach, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

6. Studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni lub instytut, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

7. Szkoła doktorska – zorganizowana forma kształcenia doktorantów, prowadzona przez uprawnione uczelnie i instytuty w co najmniej 2 dyscyplinach, funkcjonująca od roku akademickiego 2019/20. Kształcenie przygotowuje do uzyskania stopnia doktora i kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej.

8. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) uczelni – prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – w dniu 30 listopada).

9. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Data regarding the **number of consumers using** include consumers using collective gas-meters.

Data regarding the **consumption of gas**, concern all the households.

Consumption of electricity and gas from the gas supply system in households is established on the basis of an advance system of payments

16. Information on **heating energy** concern residential buildings, public authorities and institutions.

Education

1. The education system in Poland functions according to the Act of 14 December 2016, Law on School Education (uniform text Journal of Laws 2016 item 1148, with later amendments), the Act of 7 September 1991 on the Education System (uniform text Journal of Laws 2019 item 1481) and the Act of 20 July 2018, Law on Higher Education and Sciences (uniform text Journal of Laws 2018 item 1668, with later amendments).

Since 1 September 2017, the new school system has been implemented, introducing 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary school, 3-year stage I sectoral vocational school, 2-year stage II sectoral vocational school. Lower secondary schools have been abolished.

As a result of implementing the new education system in the 2019/20 school year, the lower secondary school graduates following the 3-year curriculum in general secondary schools (4-year in technical secondary schools) and the primary school graduates following 4-year curriculum in general secondary schools (5-year in technical secondary schools) pursued their education in grade 1 of post-primary schools.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary establishments;
- 2) schools for children and youth and for adults:
 - primary schools,
 - lower secondary schools,
 - post-primary schools;
- 3) post-secondary schools;
- 4) higher education institutions.

3. Higher education institutions provide full-time and part-time programmes of education. Data regarding higher education institutions:

- 1) comprise foreigners studying in Poland (including students at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 2) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);

Data on students and graduates are given according to the seats of higher education institutions including their branches and branch basic organisational units.

4. Data regarding **teachers**, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed to implement compulsory educational programmes, i.e. excluding day-room teachers and librarians conducting exclusively extra-curricular activities, etc.

Data regarding teachers concern full-time and part-time paid employees converted into full-time equivalents.

5. Non-degree postgraduate programmes – a level of education open to first cycle degree holders and provided by higher education institutions or institutes, leading to the award of post-graduate qualifications.

6. Doctoral studies (third-cycle programmes), conferred by an authorised academic unit of a higher education institution or an institute, leading upon successful completion to the award of a third cycle qualification

7. Doctoral school – an organised form of doctoral education, provided by authorised higher education institutions and institutes in at least 2 disciplines, operating from the 2019/20 academic year. The education prepares students for the doctoral degree and ends upon submitting the doctoral dissertation.

8. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) are given as of the beginning of the school year; data concerning graduates – as of the end of the school year;
- 2) higher education institutions – are presented as of 31 December (until the 2017/18 academic year – as of 30 November).

9. The presented information, except for the data on higher education institutions, has been compiled on the basis of the Educational Information System administered by the Ministry of National Education.

Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

1. Dane w ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom zdrowia, obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

3. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1566, z późn. zm.).

4. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów** w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsce (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Rodzaje oddziałów w szpitalach ogólnych (tabl. 3) opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 173).

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska albo poza uzdrowiskiem sanatoria znajdujące się w urządzeniu podziemnym wyrobisku górniczym wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

7. Jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne są:

- szpitalne oddziały ratunkowe;
- zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, z którymi zawarto umowy o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej.

Z systemem współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielenia świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

8. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to placówki, które prowadzą obrót detaliczny produktami leczniczymi, głównie na wsi.

9. Dane o **zachorowaniach** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r., poz. 1239).

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

10. Dane o **opiece nad dziećmi do lat 3** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 326, z późn. zm.), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianie.

11. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej**, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821).

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w po-

Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions, except for the data on some higher schools run by churches and other religious associations, have been compiled on the basis of POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the Ministry of Science and Higher Education.

Health care and social welfare

1. Data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of Health, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration; excluding health care in prisons.

2. Information on **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices, pharmacies as well as social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern persons working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund.

3. Data on **doctor specialists and dental specialists** concern doctors with grade II specialisation and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the regulation of the Minister of Health, dated 29 March 2019 on Doctors and Dentist Specialisations (Journal of Laws 2020 item 1566, with later amendments).

4. **Consultations provided by doctors and dentists** in the scope of outpatient health care are presented together with preventive examinations (excluding consultations provided by medical experts), also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Types of wards in general hospitals (table 3), are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health, dated 17 May 2012 (Journal of Laws 2019 item 173).

Data regarding beds in:

- surgical wards include general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiothoracic surgery as well as other surgical wards;
- communicable diseases wards include beds in observation communicable diseases wards;
- tubercular and pulmonary wards – beds in pulmonology wards.

6. **Health resort treatment** includes hospitals and sanatoria, conducted on the area of health resort or outside the health resort area, located in an underground mining excavation, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and healing properties of the climate in the areas where they are situated.

7. Units of the State Emergency Medical Services are:

- hospital emergency wards;
- emergency medical teams, including medical air rescue teams with which health care service contracts have been concluded.

Trauma centres and hospital organisational units specializing in providing health services necessary for medical rescue cooperate with the system.

8. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are created for selling prepared medicines and they can be located only in rural areas without generally available pharmacy.

9. Data regarding **disease incidence** are presented according to the Law dated 5 December 2008 on the Prevention and Control of Infections and Communicable Diseases in Humans (Journal of Laws 2019 item 1239).

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

10. Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to the law dated 4 February 2011 (Journal of Laws 2020 item 326, with later amendments). Childcare can be organised in the form of nurseries, children's clubs or provided by day carer or nanny.

11. Data concerning **family support and foster care**, from data for 2012, are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 June 2011 (Journal of Laws 2020 item 821).

Family support shall also be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situ-

prawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

12. Dane o placówkach i świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876.).

Kultura. Turystyka. Sport

1. Do księgozbioru bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

2. Informacje o teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbach teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

3. Informacje o kinach dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: minipleksy – posiadające od 3 do 7 sal i multipleksy – posiadające 8 sal i więcej.

4. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. termin „**turystyka**” oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Powyższa definicja nie wpływa na dotychczas prezentowane dane.

5. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

Do obiektów hotelowych zliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

6. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

7. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

8. Dane o organizacjach kultury fizycznej obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

9. W kategoriach: ćwiczący w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 7) oraz **ćwiczący, trenerzy i instruktorzy sportowi** według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 8) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

1. Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

– **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze,

ation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family day – support centre or a specialists guidance.

12. Data concerning social welfare facilities and social assistance benefits are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 March 2004 (Journal of Laws 2020 item 1876).

Culture. Tourism. Sport

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

2. Information regarding theatres and music institutions as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

3. Information regarding cinemas concerns the activity of public cinemas, i.e. established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish miniplexes – equipped with 3 to 7 screens and multiplexes – equipped with 8 screens and more.

4. Tourism, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

The above definition does not affect the previously presented data.

5. Tourist accommodation establishments include hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agro tourism lodgings).

Hotels and similar facilities cover: hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

6. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

7. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

8. Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Education, the "Rural Sports Teams" Association) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

9. In the categories: persons practising sports in physical education organizations (table 7) as well as **persons practising sports, coaches and sports instructors** according to sports field and kind of sport in sports clubs (table 8) one person may be shown multiple times if he/she practises or runs classes in several kinds of sport.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports.

Science and technology. Information society

1. Research and experimental development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is a creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednio zastosowanie komercyjne;

- **badania stosowane** (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej na poziomie regionalnym od roku 2012 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

2. Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej (B+R) prezentuje się zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej (B+R) obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednio wsparcie; są to:

- **instytuty**, do których zalicza się **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2019 r. poz. 1183, z późn. zm.), **instytuty badawcze**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1383) oraz **instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz**, działającej na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. z 2019 r. poz. 534, z późn. zm.),

- **uczelnie**, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.),

- **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;

- 2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.

2. Do **pracujących** w działalności B+R zaliczono:

- 1) **badaczy**, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;
- 2) **techników i pracowników równorzędnych**, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;
- 3) pozostały personel pomocniczy, do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.

3. Dane o **personelu B+R** dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R.

Dane o **pracujących** w działalności B+R — **personelu wewnętrznym** — obejmują zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcji rolniczej. Dane te prezentowane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (wykres 3, tabl. 3) oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 4).

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R.

Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. **Nakłady** na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, tj. wartość prac badawczych i rozwojowych

Research and experimental development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research**, i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and development at regional level since 2012 have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

2. Data on research and experimental development (R&D) are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)**.

Information regarding research and experimental development (R&D) covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or its direct support; they include:

- **institutes**, including **scientific institutes of the Polish Academy of Sciences**, operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 April 2010 (Journal of Laws 2019 item 1183, with later amendments), **research institutes**, operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 April 2010 (Journal of Laws 2020 item 1383) and **institutes operating within the Łukasiewicz Research Network**, operating on the basis of the Law on the Łukasiewicz Research Network, dated 21 February 2019 (Journal of Laws 2019 item 534, with later amendments),

- **higher education institutions**, operating under the Law on Higher Education and Science (Journal of Laws 2020 item 85, with later amendments),

- **others**, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development” or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;

- 2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”) which apart from their main activity perform or fund research and development.

3. **Employed persons** in R&D include:

- 1) **researchers (RSE)**, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, software or operational methods;
- 2) **technicians and equivalent staff**, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff**, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on **R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D.

Data on **employed persons** in R&D — **internal personnel** — cover persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (outwork) and members of agricultural production cooperatives. Data are presented in two approaches, i.e. in persons (chart 3, table 3) and in full-time equivalents (table 4).

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of person actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

wych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

5. W tablicach działu wyodrębniono, zgodnie z klasyfikacją badań naukowych i prac rozwojowych OECD, sześć podstawowych **dziedzin B+R**, tj. nauki przyrodnicze, nauki inżynierskie i techniczne, nauki medyczne i o zdrowiu, nauki rolnicze i weterynaryjne, nauki społeczne oraz nauki humanistyczne i sztuka.

6. **Działalność innowacyjna** obejmuje wszystkie działania rozwojowe, finansowe i komercyjne podejmowane przez przedsiębiorstwo, mające na celu doprowadzenie do powstania innowacji dla przedsiębiorstwa. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wyrobów, usług) – **innowacja produktowa** oraz wprowadzenia nowych lub ulepszenia procesów biznesowych w przedsiębiorstwie – **innowacja w procesie biznesowym**.

Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), znacznie różniących się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo wyrobów lub usług.

Innowacja w procesie biznesowym to wprowadzenie nowego lub ulepszenie procesu biznesowego w przedsiębiorstwie, w ramach jednej lub wielu funkcji biznesowych, który znacząco zmienia dotychczas stosowane procesy biznesowe.

7. **Nakłady na działalność innowacyjną** obejmują nakłady na: działalność badawczą i rozwojową (B+R), własny personel pracujący nad innowacjami, materiały oraz usługi obce zakupione w celu realizacji działalności innowacyjnej, nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (w tym na zakup i rozwój oprogramowania oraz własności intelektualnej) oraz pozostałe przygotowania (w tym projektowanie produktu, definiowanie sposobu świadczenia usług, przygotowanie produkcji/dystrybucji dla realizacji innowacji, szkolenie i rozwój zawodowy personelu, marketing) do wdrożenia innowacji.

8. **Produkt nowy lub ulepszony** to wyrób lub usługa, który znacząco różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

9. **Wynalazek podlegający opatentowaniu** – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

10. **Wzór użytkowy podlegający ochronie** jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

11. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

12. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczbą pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administracyjna i działalność wspierająca”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego).

W 2018 r. w kraju badaniem objęto 19,1 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,4% ich ogólnej liczby).

13. **Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakupu) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa

Persons not employed in a given entity but engaged in its R&D projects are included in **external personnel**.

4. Expenditures on research and development include **intramural expenditures**, i.e. the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project.

5. In the chapter tables, according to the classification of fields of research and development by OECD, six main **fields of R&D** were listed: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities and the arts.

6. **Innovation activity** include all developmental, financial and commercial activities undertaken by the enterprise that are intended to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and introduction on the market of new or improved products (goods, services) – **product innovation** and bringing into use in the enterprise new or improved business process – **business process innovation**.

Product innovation is the introduction of a new or improved good or service that that differs significantly from the enterprise's previous goods or services.

Business process innovation is a new or improved business process for one or more business functions that differs significantly from the firm's previous business processes and that has been brought into use in the enterprise.

7. **Expenditures on innovation activity** include expenditures on: R&D, own personnel working on innovation, services, materials and supplies purchased from other parties for innovation, capital expenditures on tangible and intangible assets (including acquisition and development of software and intellectual property rights) and other preparations for introducing innovation (including product/service design, preparation of production/distribution for innovation activities, training and professional development for innovation activities, marketing of innovations).

8. **New or improved product** is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions, or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability, and user friendliness.

9. **A patentable invention** – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

10. **An utility model eligible for protection** – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

11. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

12. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", "Water supply; sewerage and waste management and remediation activities", "Construction", "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles", "Transportation and storage", "Accommodation and food service activities", "Information and communication", "Real estate activities", "Professional, scientific and technical activities" (excluding veterinary activities), "Administrative and support service activities", "Other service activities" (repair of computers and communication equipment). In 2018 the survey in country covered 19,1 thous. enterprises (i.e. 18,4% of total enterprises).

13. **E-commerce conducted by enterprise** type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on

lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Ceny

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1500 w kraju w 2019 r.).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

2. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen produktów rolnych skupowanych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług – VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

3. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych 11 targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

3. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem od 2010 r. powierzchni upraw zaliczonych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

4. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje produkcję roślinną i produkcję zwierzęcą.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały użyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

5. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach).

a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the e-mail messages typed manually.

Prices

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1500 in country in 2019).

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budgets survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 – COICOP/HICP).

2. Data on **procurement prices** concern agricultural products prices purchased by economic entities directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

3. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided every month by a network of interviewers collecting it on selected 11 marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

Data – unless otherwise stated – are presented by the official residence of the land user.

2. **Agricultural holding** is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and **conducts agricultural activity**.

Private farm is an agricultural holding used by a natural person.

Since 2010, agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activity, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activity on a small scale (below the specified thresholds).

3. **Agricultural land area** includes the area of agricultural land in good agricultural condition and other agricultural land.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, excluding since 2010 the area of crops classified as permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in kitchen gardens. Since 2013, data on strawberries have also included organic cultivation of this species.

Since 2014, data on the area under vegetables, fruit trees and bushes and strawberries have been estimated for the Voivodship level only according to the location of the land.

4. **Gross agricultural output** includes **crop output** and **animal output**.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, self-consumption of own agricultural production, the increase in inventories of plant and animal products and the increase in the value of the livestock population (livestock – breeding and non-breeding herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those own products that were utilised for production purposes, e.g. feed, seeds, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales in procurement centres and marketplaces.

In agricultural output (gross, final and market), the presented data do not include supplementary payments for particular crop areas (including: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

5. The current prices for the year preceding the surveyed year were adopted to calculate agricultural output in constant prices (for marketplace sales – prices received by farmers in

wiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywca rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

7. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kółowych i gąsienicowych.

8. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

9. Prezentowane dane opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

10. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu, a w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

12. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2018/19 oznacza okres od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.).

Leśnictwo i łowiectwo

1. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (powierzchnia niezalesiona).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkolki leśne, miejsca składowania drewna itp.

2. Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni województwa, powiatu, gminy.

3. Przez odnowienia rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną, tj. gruntach nieleśnych.

4. Obwód łowiecki stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż 3 tys. ha, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa (w szczególnych przypadkach mogą być tworzone obwody łowieckie o mniejszej powierzchni).

Przemysł i budownictwo

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 2 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 7 na str. 171.

3. Przedstawione w tabl. 2 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL stosowaną w badaniach produkcji wyrobów

marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption. The production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

7. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

8. Procurement of agricultural products concerns the quantity and value of agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers.

9. Presented data were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

10. Data for 2010 on land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilisers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30 June.

11. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June – unless otherwise indicated, in 2010 on the basis of the Agricultural Census conducted in September 2010 – as of 30 June.

12. Farming years cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2018/19 farming year covers the period from 1 July 2018 to 30 June 2019).

Forestry and hunting

1. Forest land includes forest area as well as land connected with forest management.

Forest area includes land with a contiguous area of at least 0.10 ha:

- covered with forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (non-wooded area).

These areas are designated for forest production, comprising parts of nature reserves and national parks or registered as nature monuments.

Land connected with forest management includes land used for purposes of silviculture: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, depot areas etc.

2. Forest cover (forest cover indicator) has been calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of voivodship, poviat, gmina.

3. Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands.

Afforestation consists in establishing forest cultures on land previously outside forest management, i.e. on non-forest land.

4. Hunting district is an area of land of at least 3 thousand ha on the territory with conditions for hunting (in special cases hunting districts can cover a smaller area).

Industry and construction

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Moreover, data in table 2 show industrial products manufactured by entities irrespective of the kind of their activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by the real location of production, not by the seat of the enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 171.

3. Products in table 2 are presented according to the Polish Classification of Goods and Services — PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature applied in surveys on production of industry products which is harmonised with PRODCOM List,

przemysłowych, która zharmonizowana jest z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE. W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/PRODPOL-u. Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji, wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych, zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej, wartość produktów w formie rozliczeń w naturze oraz produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **cen bazowych** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 171.

Jako **cenę stałą** przyjęto:

- cenę stałą 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
- cenę stałą 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytworzeniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzchniowych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Informacje w zakresie budownictwa dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

8. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 7 na str. 171.

9. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zlecających) przez podmioty budowlane.

10. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

11. Informacje o budynkach oddanych do użytkowania (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

12. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 grudnia ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Drogi publiczne ze względu na funkcję w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach

rekomendowane przez EUROSTAT dla badań produktowych w krajach członkowskich UE. W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/PRODPOL-u. Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production, the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial, flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement, the value of products in the form of settlements in kind as well as products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 171.

As **constant prices**, the following prices were adopted:

- 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
- 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

5. Data concerning production include the value of outwork.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons — on the order of and for the benefit of economic entities (work providers) — of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by work providers as well as from raw materials of local origin, e.g. straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and maintaining products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by work providers.

6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

7. Information within the scope of construction concerns activity of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section “Construction”.

8. Data were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 171.

9. Construction and assembly production concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment, restoration and maintenance character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities with their own resources on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

10. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Construction (PKOB).

11. Information on buildings completed (by all investors):

- within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded part).

12. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 December was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

The **railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 March

publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 470) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

3. Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** od 2009 r. prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy**, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą komunikacji autobusowej (łącznie z autobusami pospieszными), tramwajowej i trolejbusowej – łącznie z obsługą ruchu podmiejskiego i międzymiastowego pozostającego w gestii zakładów komunikacji miejskiej oraz zakładów prywatnych obsługujących niektóre miasta lub określone linie.

Dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Autobusowej.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów).

8. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Handel i gastronomia

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych i produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnią się „towary nieżywnościowe”.

Podziału towarów na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

3. Dane o **sprzedaży hurtowej** towarów obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agencji, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez transzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

4. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

1985 (uniform text Journal of Laws 2020 item 470), into following categories: national, regional, district and communal roads.

3. Information on **registered vehicles and tractors** since 2009 has been presented according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs.

4. A **bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The **length of a bus line** is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. **Road transport for hire or reward** with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

6. Information from **urban ground transport** concerns bus (including express buses), **tram** and **trolley-bus** communication – including the handling suburban and inter-city service under the responsibility of public and private urban transport enterprises and companies serving some cities and specific lines.

Data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

7. Data concerning **air transport** include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules).

8. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

Trade and catering

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified according to NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of goods in quantities indicating purchases for the individual needs of consumers;
- 2) sales of trade commodities and catering production in catering establishments.

The marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets) are not included in the value of retail sales.

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

The division of goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

3. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

4. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Finanse przedsiębiorstw

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody ogółem (kwoty otrzymane i należne) obejmują: przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne (od 2016 r. łącznie z przychodami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz przychody finansowe.

3. Koszty ogółem obejmują: koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), wartość sprzedanych towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne (od 2016 r. łącznie ze stratami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz koszty finansowe.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej; do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

6. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

7. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

8. Wskaźnik rentowności obrotu obliczono następująco:

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

9. Aktywa obrotowe obejmują zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

10. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

11. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok i krótkoterminowe – gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu).

Finanse publiczne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy od 1 stycznia

Finances of enterprises

1. Financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2019 item 351).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. Total revenues (sums received and due) include: net revenues from sale of products (goods and services), net revenues from sale of goods and materials, other operating revenues (since 2016 including revenues from extraordinary events) and financial revenues.

3. Total costs include: cost of products sold (goods and services), value of goods and materials sold, other operating costs (since 2016 including losses from extraordinary events) and financial costs.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices including discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity; until 2015, it was corrected by result on extraordinary events.

6. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments under separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted.

7. The net financial result (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

8. Turnover profitability indicator was calculated as follows:

- **gross** as the relation of the gross financial result to total revenues,
- **net** as the relation of the net financial result to total revenues.

9. Current assets include stocks and short-term: receivables, investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

10. Share equity (funds) is recorded in accounting ledgers according to type and principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve capital (fund), other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015, it also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock).

11. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

12. Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification).

Public finance

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units, incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining such processes since 1 January 2010 is the Act of 27 August 2009 on Public Finances (uniform text Journal of Laws 2019 item 869,

2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 506, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 511, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 512, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1530, z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyniku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwałach budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Investycje. Środki trwałe

1. **Nakłady inwestycyjne** to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zaszczepienia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zaszczepienia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkal-

with later amendments) and regulations introducing the Act on Public Finances (Journal of Laws 2009 item 1241, with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (uniform text Journal of Laws 2019 item 506, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (uniform text Journal of Laws 2019 item 511, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2019 item 512, with later amendments) as well as the Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units (uniform text Journal of Laws 2018 item 1530, with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue, expenditure and budgets result of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on Public Finances.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (uniform text Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments).

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

5. Information concerning the budgets of local government units is presented on the basis of reporting by the Ministry of Finance.

Investments. Fixed assets

1. **Investment outlays** are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include expenditures on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and water engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, land quality improvements, livestock (basic herd), long-term plantings and interest on investment credits and loans for the period of investment implementation.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also: public roads, streets and squares together with shoulders and foundations, development of land tracts, long-term plantings, irrigation and drainage, water

nego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów, uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. (Dz. z 1990 r. U. poz. 529),
- prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.).

4. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 grudnia należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. 1995 r. poz. 34).

Rachunki regionalne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 czerwca 2013 r., z późniejszymi zmianami).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstwa domowych. Dla regionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podroczny służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozytaryjce Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 January 2002 cooperative ownership right to residential premises and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- value of land recognised, since 1 January 1991, as fixed assets, in accordance with the Regulation of the Council of Ministers of 12 December 1990 (Journal of Laws 1990 item 529),
- right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 January 2002, in accordance with Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2019 item 351, with later amendments).

4. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on their purchase or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 December:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 January 1995 – as the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 January 1995 – as the purchase or manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy as of 1 January 1995, in accordance with the decisions of the Regulation of the Minister of Finance, dated 20 January 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws 1995 item 34).

Regional accounts

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)”, introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 June 2013, with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. Gross output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośrednio z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetworzenia w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

8. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmującą całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne placonymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne placone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

9. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniądze, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniądze) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w przekroju województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wytroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami i jednostki niekomercyjne, spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi seksualne).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami, przemytu papierosów oraz nielegalnej produkcji i handlu alkoholem.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2015-2018 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją benchmarkingową dokonaną w rocznych rachunkach na-

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional units.

8. **Gross primary income in the households sector** is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

9. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Grouping regional accounts data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sector** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
 - 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to financial corporations sector,
 - 3) general government sector, which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 meet criteria for including in the sector,
 - 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account out-side private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
 - 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.
12. The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including persons providing sexual services).

Within **illegal activities** there were included estimations concerning sexual activity of persons deriving profits from exploiting sexual services, production and trafficking in narcotics, smuggling of cigarettes and illegal production and trade of alcohol.

13. Data from regional accounts for the years 2015-2018 were changed in relation to those previously published, following benchmarking revision in annual national accounts, in accordance with the requirements of the Harmonized European

rodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej.

- Zmiana danych wynikała z tytułu:
- wykorzystania nowych i aktualizacji istniejących źródeł danych,
- doskonalenia metod kompilacji danych,
- wdrożenia wytycznych zawartych w zaktualizowanym Podręczniku ds. deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (MGDD).

14. Opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych został zawarty w „Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018” z dnia 6 października 2020 r., dostępnej na stronie <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-19952018,13,1.html>.

15. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Kompendium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

Revision Policy (HERP), recommended by the European Commission to all countries of the European Union.

The change in data was due to:

- using new and updating existing data sources,
- improvement of data compilation methods,
- implementation of the guidelines contained in the updated Manual on Government Deficit and Debt (MGDD).

14. Description of changes introduced in national accounts was included in the note “Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018” of 6 October 2020, available on website <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-19952018,13,1.html>.

15. Information concerning regional accounts are placed in the publication “Kompendium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

Podmioty gospodarki narodowej

1. Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. 2020, poz. 443, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. (Dz. U. poz. 2009 z późniejszymi zmianami) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

2. Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

3. Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

4. Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

5. W latach 2014–2019 r. liczba podmiotów w podziale według sektorów własności i sekcji może wystąpić bez jednostek, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

Entities of the national economy

1. The National Official Business Register hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics of 29th June 1995 on public statistics (Journal of Laws 2020 item 443 with later amendments) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 30th November 2015 (Journal of Laws item 2009 with later amendments) on the manner and methodology of running and updating the national register of business entities, design application, questionnaires and certificates.

2. In the REGON register are registered entities of the national economy (called legal units), that is legal persons, organizational units without legal personality and natural persons conducting economic activity.

3. The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning unique identification numbers to them.

4. The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, which were registered in the REGON.

5. In 2014–2019 the number of entities according to ownership sectors and sections can occur without units for which the information on the kind of ownership does not occur in the REGON register.

